

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ НОМЫН САН

НИЙТИЙН НОМЫН САНГУУДЫН ТАЙЛАН 2009

УЛААНБААТАР ХОТ
2010 ОН

Монгол Улсын Үндэсний Номын Сан

НИЙТИЙН НОМЫН САНГУУДЫН ТАЙЛАН 2009

Ред: Д.Бямбасүрэн /Дэд захирал докторант/
Эмхэтгэсэн: Б.Цогжаргал /Ахлах номзүйч магистр/

Улаанбаатар хот
2010 он

8
615

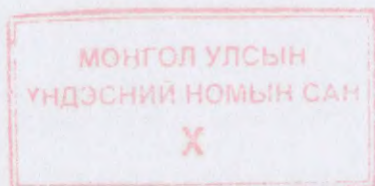
НИЙТИЙН НОМЫН САНГУУДЫН ТАЙЛАН-2009

Ред: Д.Бямбасүрэн /Дэд захирал, докторант/
Эмхэтгэсэн: Б.Цогжаргал /Ахлах номзүйч, магистр/

Хэвлэлийн хэмжээ. 176х250

Хэвлэлийн эхийг «СОДПРЕСС» хэвлэлийн компанид бэлтгэж хэвлэв.

Улаанбаатар хот 2010 он

Өмнөх үг

Аймаг, хотын нийтийн номын сангуудын үйл ажиллагааны тайлангийн эмхэтгэл та бүхэнд 6 дахь удаагаа хүрч байна.

Энэхүү товхимол нь та бүхнийг бусад нийтийн номын сангийн үйл ажиллагаатай дэлгэрэнгүй танилцуулж, харилцан туршлага судлан ажил үйлчилгээндээ авч хэрэгжүүлэхэд тус дөхөм болно гэдэгт бид найдаж байна.

Та бүхнийг тайлан, судалгаагаа ирүүлж хамтран ажилласанд талархалаа илэрхийлье.

Эмхэтгэгчид

А омын цагаан буян орвижих болтугай!

Агуулга

Монгол Улсын Үндэсний Номын Сангийн 2009 оны бүтээгдэхүүн нийлүүлэлтийн ажлын тайлан	5
Д.Нацагдоржийн нэрэмжит Улаанбаатар хотын төв номын сангийн 2009 оны үйл ажиллагааны болон бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үр дүнгийн гэрээний тайлан	24
Хүүхдийн номын ордны тайлан	38
Архангай аймгийн нийтийн номын сан мэдээллийн төвийн 2009 оны жилийн ажлын тайлан	62
Баян-Өлгий аймгийн нийтийн номын сангийн 2009 онд хийсэн ажлын тайлан	65
Баянхонгор аймгийн нийтийн номын сангийн 2009 онд хийсэн ажлын тайлан	74
Булган аймгийн төв номын сангаас 2009 онд хийсэн ажлын илтгэх хуудас	82
Говь-Алтай аймгийн нийтийн номын сангийн 2009 оны үйл ажиллагааны тайлан	88
Говьсүмбэр аймгийн номын сангийн үйл ажиллагааны тайлан	91
Дархан-Уул аймгийн төв номын сангийн 2009 оны жилийн ажлын тайлан	93
Дорноговь аймгийн төв номын сангийн 2009 онд хийсэн ажлын тайлан	103
Дорнод аймгийн төв номын сангийн 2009 оны жилийн тайлан	111
С.Буяннэмэхийн нэрэмжит Дундговь аймгийн төв номын сангийн 2009 онд хийсэн үйл ажиллагааны тайлан	119
Орхон аймгийн номын төвийн 2009 оны үйл ажиллагааны чанарын үзүүлэлтүүдийн биелэлт	124
Өвөрхангай аймгийн төв номын сангийн 2009 оны үйл ажиллагааны тайлан	131
Өмнөговь аймгийн төв номын сангийн 2009 оны ажлын тайлан	134
Сүхбаатар аймгийн нийтийн номын сангийн 2009 оны ажлын тайлан	140
Төв аймгийн нийтийн номын сангийн 2009 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллггааны төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан	144
Увс аймгийн төв номын сангаас 2009 онд хийж гүйцэтгэсэн ажлын тайлан	149
Ховд аймгийн нийтийн номын сангийн 2009 оны ажлын тайлан	158
Хөвсгөл аймгийн нийтийн номын сангийн 2009 оны тайлан	166
Аймгуудын судалгаа -2009	177

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ НОМЫН САНГИЙН 2009 оны бүтээгдэхүүн нийлүүлэлтийн ажлын тайлан

д/д	Бүтээгдэхүүний нэр	Авах арга хэмжээ	Биелэлт
Бүтээгдэхүүний анги - 1 : Номын сангийн үйлчилгээ			
	Бүтээгдэхүүн: 1.1 Номын сангийн фондыг ном хэвлэлээр баяжуулах, техник ажиллагаанд оруулах • Фондуудад бүрдүүлэлт хийх • Бүрдүүлэлтээр орж ирсэн номыг ангилах • Ангилсан номыг данслах • Шинээр авсан номонд техник ажиллагаа хийх • Бүрдүүлэлтээр орж ирсэн номонд карт бичих • Шинэ карт байрлуулах • Редакци хийх • Фондуудад ном байрлуулах • ЮНЕСКО-ийн ном хэвлэлийг ангилах, данслах, карт бичих	1.1.1. Номын худалдаа, нөхөн бүрдүүлэлт, бэлэг, солилцоогоор 3530ш ном авах	- Шинээр 502 ном худалдаагаар - 2095 ном бэлэг, хандиваар 1236 - нийт 2597 ш ном, 135 диссертаци, 21 хураангуйг хүлээн авч бүрдүүлэлт хийлээ. БСШУ-ны сайдын 2009 оны 2 сарын 10-ны өдрийн 49 дүгээр тушаалын дагуу "Ном, хэвлэлийн шилдэг бүтээл - 2008"-д шалгарсан 49 нэрийн номоор үзэсгэлэн гаргаж, 5081 ширхэг 34.629.0 төгрөгийн номуудыг байгууллага, зохиогчдоос хүлээн авч, тэмдэг дарж, нийтийн номын сангуудад хуваарийн дагуу хүлээлгэн өгөв. Жич: 2009 онд шинэ ном хэвлэл худалдан авах төсөв тусгаагүй учир өнөөгийн байдлаар урьдчилан авсан 5249176 төгрөгийн ном, хэвлэлийн зардлыг өнөө хүртэл шилжүүлээгүй байгаа бөгөөд 2009 онд шинээр хэвлэгдэн гарсан номоор архивын ба үндсэн фондуудыг баяжуулж, уншигчдад үйлчилж чадсангүй.
		1.1.2. Бүрдүүлэлтээр авсан 3400 ш номыг шинжлэх ухааны төрөл салбараар ангилах	1. 3400 ном ангилахаас 1917 нэрийн 3550 ном ангилж 105% Үүнээс: монгол 680 нэрийн 1603ш, архивын 683 нэрийн 794ш, өрнө дахины 243 нэрийн 296ш, монгол судлалын 29 нэрийн 42ш, дорно дахины 565 нэрийн 658ш, үнэт ховор фондод 1 нэрийн 1ш, 135 диссертац, 21 хураангуй.

1.1.3. 3530ш номыг холбогдох дансанд бүртгэх	3530 ном данслахаас 1936 нэрийн 36686 ном дансалж 105% Үүнээс: монгол 683 нэрийн 1603ш, архивын 706 нэрийн 794ш, өрнө дахины 243 нэрийн 296ш, монгол судлалын 29 нэрийн 42ш, дорно дахины 565 нэрийн 658ш, үнэт ховор фондоод 1 нэрийн 1ш, 135 диссертац, 21 хураангуй, бэлтгэлийн 33 нэрийн 136ш. Нэгдсэн бүртгэлийн 11 дэвтрийг хөтөлсөн.
1.1.4. Бүрдүүлэн авсан 3400ш ном ажиллах	3400 ном ажиллахаас 2891 ном ажиллаж 85% Үүнээс: монгол 680 нэрийн 1603ш, архивын 683 нэрийн 794ш, өрнө дахины 243 нэрийн 296ш, монгол судлалын 29 нэрийн 422ш, 135 диссертац, 21 хураангуй.
1.1.5.Бүрдүүлэлтээр орж ирсэн номонд 5500ш карт бичих	- 4867ш карт бичлээ. Үүнээс: монгол номын 660 нэрийн 1603 номонд 1994ш, өрнө дахины 250 нэрийн 296 номонд 751ш, монгол судлалын 132 нэрийн 157 номонд 481ш, 156ш диссертац, хураангуйд 126ш, архивын 689 нэрийн 794 номонд 1515ш карт бичиж каталогч нарт хүлээлгэн өглөө. - Шинэ ирсэн 660 нэрийн 1603 ширхэг монгол номын тухай мэдээллийг компьютерт шивж, бар код наан фондоод шилжүүлэв. - Шинээр хүлээн авсан 156 диссертаци, хураангуйн мэдээллийг компьютерт шивж, фондоод шилжүүлэв. - Монгол бичгийн албаны каталогт редакц хийж байгаатай уялдан 2550 номын бар кодыг шинээр хэвлэн, сольж фондоод тушаав.
1.1.6.Холбогдох каталогуудад байрлуулах карт 4500ш	4440 ш карт шинээр байрлуулав.
1.1.7.Каталогт байрлагдсан 40000ш картанд редакци хийж 12000 ш карт хуулах	40738 картанд редакци хийж, 14358ш карт хуулав.
1.1.8. Уншлагын танхимуудаас ном хэвлэлийг хүлээн авч фондуудад байрлуулах	126942 ш номыг уншлагын танхимуудаас хүлээн авч байрлууллаа.
1.1.9. Юнескогийн 2000 номыг ангилж, данслан ажиллах, 4000 карт бичих	1150ш номыг ангилж данслан, 2300ш карт бичлээ. /Юнескогийн номын санч нь тооллогонд ажилласан болно.

Бүтээгдэхүүн: 1.2 Уншигчдад ном хэвлэлээр үйлчлэх үйлчилгээ	1.2.1. Монгол фондын номыг дотоод сүлжээгээр бусад фондын номыг захиалгын хуудсын дагуу 166000 ном, сонин, сэтгүүлийг танхимуудад гаргаж үйлчлэх	182282 ш номоор уншигчдад үйлчиллээ. Монгол номын фонд - 70938 Тогтмол хэвлэлийн фонд - 21121 Монгол судлалын фонд - 10166 Өрнө дахины фонд - 3370 Ойрын фонд - 40303 болон төрөлжсөн уншлагын танхимуудаар үйлчиллээ.
- Фондуудаас уншлагын танхимуудад захиалгын дагуу ном хэвлэл гаргаж үйлчлэх - Уншигчдад үйлчлэх	1.2.2. 2300 уншигчид үнэмлэх нээх "Их уншлагын танхим"-аар 46000 ирцэд 120000 ном олгох "Эрдэм шинжилгээний уншлагын танхим"-аар 5000 ирцэд 20000 ном олгох "Тогтмол хэвлэлийн уншлагын танхимаар 2200 ирцэд 10000 сонин, сэтгүүл олгох - Ататуркийн уншлагын танхимаар 200 ирцэд 950 ном олгох - Байнгын интернэтийн үйлчилгээг уншигч, хэрэглэгчдэд хүргэх. - Албан байгууллага, ажиллагсадтай хийх ном солилцоогоор 3000ш ном олгох - Ойрын фондоор 46000ш номыг захиалгын дагуу уншлагын танхимуудад гаргаж, буцаан байрлуулах.	2906 уншигчид үнэмлэх нээв. /биелэлт- 126%/ 40677 ирцэд 104897 ном /биелэлт- 87.4%/ 6631 ирцэд 21987 ном /биелэлт- 132%/ 2287 ирцэд 11338 сонин сэтгүүл /биелэлт- 115%/ 621 ирцэд 748 турк ном хэвлэлээр үйлчлэв. 316 уншигчдад интернет үйлчилгээ, 144 уншигчийн үнэмлэхгүй уншигчдад төлбөртэй үйлчилгээг 300 хавтас сонин, сэтгүүл 113, 127 номоор үйлчиллээ. Солилцоогоор 2042 ш номоор үйлчлэв. 40303 номыг уншлаганд гаргаж, 40730 номыг буцаан байрлууллаа.
Номын сангаас зохиох соёл олон түмний ажил	1.2.3. Шинэ номын болон сэдэвчилсэн номын 20 үзэсгэлэн гаргаж, зохиолч уншигчдын уулзалт, номын баяр зэрэг соёл олон нийтийн арга хэмжээг 4 удаа зохион байгуулах "Үндэсний бичиг үсгийн баяр"-ыг БСШУЯ-тай хамтран зохион байгуулах	Сэдэвчилсэн болон шинэ номын үзэсгэлэнг 39 удаа 1639 ном, 88 сонин, сэтгүүлээр гаргаж сурталчиллаа. Үүнд: ➢ Үндсэн хуулийн өдөрт - 37 ном ➢ Олон улсын эмэгтэйчүүдийн баярын өдөр - 62 ном сэтгүүл ➢ Дорнын их яруу найрагч Б.Явуухулангийн 80 насны ойд - 36 ном, 3 сэтгүүл ➢ Олон улсын эрүүлийг хамгаалах өдөрт - 50 ном, 6 сэтгүүл ➢ Монголчуудын бичиг үсгийн дурсгал - 72 ном, 10 сонин сэтгүүл ➢ Ялалтын баярын 64 жилийн ойд - 25 ном

• “Номын яармаг-2009” арга хэмжээг БСШУЯ болон Хүүхдийн номын ордонтой хамтран зохион байгуулах • Зохиолч уншигчдын уулзалт зохион байгуулах • 2009 оны шилдэг уншигч шалгаруулах • БСШУЯ-тай хамтран зохиолч С.Эрдэнэ, Б.Явуухулан, С.Надмид, Ц.Гайтав, Ч.Чимид нарын мэндэлсний 80 жилийн ойг тохиолдуулан СОНА зохион байгуулах	➤ “Дэлхийн сонгодог утга зохиолын чуулган” - 50 боть номын нээлтэнд зориулсан үзэсгэлэн - 100ном ➤ Монгол, Англи зохиолчдын чуулга уулзалтанд зориулсан үзэсгэлэн - 25 ном ➤ Үндэсний их баяр наадмын 88 жилийн ойд - 48 ном ➤ Халх голын ялалтын 70 жилийг ойд - 47 ном, 14 сонин сэтгүүл ➤ Хэлмэгсэдийн өдөрт - 44 ном, 12 сонин ➤ Соёл урлагийн ажилтны өдөрт - 53 ном, 10 сонин, сэтгүүл ➤ Байгал орчныг хамгаалах өдөрт - 50 ном, 8 сонин, сэтгүүл ➤ Маркетинг, менежментийн ухаан - 58 ном ➤ Зохиолч Ц.Гайтавын 80 насны ойд - 42 ном ➤ Олон улсын оюутны өдөрт - 37 ном, сэтгүүл ➤ Нийслэлийн 370 жилийн ойд - 36 ном, 11 сэтгүүл ➤ Таны хуулийн мэдлэгт - 44 ном ➤ Улс тунхагласны 85 жилийн ойд - 47 ном ➤ Зохиолч С.Эрдэнийн 80 насны ойд - 30 ном ➤ Хүний эрхийн өдөрт - 46 ном ➤ Яруу найрагч Д.Пүрэвдоржийн Номын баярт - 32 зом ➤ МУСГЗ М.баянзулын бүтээлүүд - 20 ном • Шинэ номын үзэсгэлэнг монгол болон Ази, Европын орнуудын шинэ номоор 13 удаа 582 номоор. • Төрийн болон төрийн бус байгууллага, хувь хүмүүсээс 2009 онд бэлэглэсэн номын үзэсгэлэнг 2 улаа 238 номоор тус тус гаргаж сүхталчиллаа. • Дорны их яруу найрагч Б.Явуухулангийн мэндэлсний 80 жилийн ойд зориулан зохиолч-уншигчдын уулзалт зохион байгуулж, монголын нэрт яруу найрагч Д.Цоодол, Ш.Дулмаа нартай уулзалт • Үндэсний бичиг үсгийн баярын ажлын хүрээнд “Кирилжин бичгийн зөв бичих дүрмийн асуудлууд” сэдэвт э/ш-ний бага хурал, “Монголчуудын бичиг үсгийн дурсгал”, “Үндэсний сайхан монгол бичиг мину”, “Монгол бичгийн уран бүтээлийн үзэсгэлэн” болон шилдэг ном гардуулах ёслолыг тус тус зохион байгууллаа. • МУ-ын Ерөнхийлөгчийн санаачилгаар хэвлэгдсэн “Дэлхийн сонгодог утга зохиолын чуулган-50 боть” номын нээлтийн ажиллагааг зохион байгуулж, үзэсгэлэн гаргалаа.
---	--

	• АНУ-ын Ерөнхийлөгч Барак Обамагийн “Мөхөшгүй найдварын гал” номын нээлтийг зохион байгуулав. • Монгол дахь Юнескогийн Үндэсний комисстой хамтран Юнеско-гоос хэрэгжүүлж буй Зүүн хойд Азийн 5 орны “Цаас судлал ба цаасан баримтын хадгалалт хамгаалалт” төслийн нээлтийн ажиллагааг зохион байгуулсан ба тус арга хэмжээнд Бээжин Юнескогийн Ази хариуцсан захирал Сингх оролцов.
	Соёл олон нийтийн ажлын талаар: /13 удаа/ • Дорны их яруу найрагч Б.Явуухулангийн мэндэлсний 80 жилийн ойд зориулан зохиолч-уншигчдын уулзалт зохион байгуулж, монголын нэрт яруу найрагч Д.Цоодол, Ш.Дулмаа нартай уулзалт зохион байгуулж, Соёлын дээд сургууль, Улаанбаатар-Эрдэм дээд сургуулийн оюутнууд, болон уншигч, сонирхогчид 70 гаруй хүн оролцлоо. • Үндэсний бичиг үсгийн баярын ажлын хүрээнд: ✓ Кирилжин бичгийн зөв бичих дүрмийн асуудлууд” сэдэвт э/ш-ний бага хурал, ✓ “Монголчуудын бичиг үсгийн дурсгал”, ✓ “Үндэсний сайхан монгол бичиг мину”, ✓ “Монгол бичгийн уран бүтээлийн үзэсгэлэн” /Дархан-Уул аймгийн багш Ж.Эрхэмсайханы 30 гаруй уран бүтээл/ ✓ Шилдэг ном гардуулах ёслолыг тус тус зохион байгууллаа. • МУ-ын Ерөнхийлөгчийн санаачилгаар хэвлэгдсэн “Дэлхийн сонгодог утга зохиолын чуулган-50 боть” номын нээлтийн ажиллагааг зохион байгуулж, үзэсгэлэн гаргалаа. Энэрүү ажиллагаанд МУ-ын Ерөнхийлөгч Н.Энхбаяр, Ерөнхий сайд С.Баяр, УИХ-ыг гишүүд, монголын улс төр, соёл. утга зохиолын зүтгэлтнүүд. Уншигч оюутнууд зэрэг 100 гаруй хүн оролцлоо. • АНУ-ын Ерөнхийлөгч Барак Обамагийн “Мөхөшгүй найдварын гал” номын нээлтийг зохион байгуулав. • “Монгол тэмүүлэл- Сайхан Монгол орон” ТББ-тай хамтран “Монгол тэмүүлэл - монгол ухаанаар хөгжихүй” номын баярыг зохион байгуулж, доктор профессор А.Шагдарсүрэн, номын зохиогчид болох Одончимэд, Балхаажав, олон улсын сэтгүүлч Дашзэвэг, Гавьяат тамирчин боксчин Энхбат нар оролцож уншигч оюутнуудтай санал сэтгэгдлээ солилцлоо.

- Монгол дахь Юнескогийн Үндэсний комисстой хамтран Юнеско-гоос хэрэгжүүлж буй Зүүн хойд Азийн 5 орны "Цаас судлал ба цаасан баримтын хадгалалт хамгаалалт" төслийн нээлтийн ажиллагааг зохион байгуулсан ба тус арга хэмжээнд Бээжин Юнескогийн Ази хариуцсан захирал Сингх оролцов
- Монголын Эмнести Интернэшнл байгууллагатай хамтран 2009 оны 10-р сарын 10-ны өдөр "Цаазаар авах ялын эсрэг дэлхий нийтийн өдөр"-ийг тохиолдуулан ҮНС-ийн уншигчдын дунд цаазаар авах ялыг халах, насанд хүрээгүй гэмт хэрэгтнүүдийг цаазаар авахыг таслан зогсоох" сэдвээр хэлэлцүүлэг явууллаа. Тус арга хэмжээнд 70 гаруй уншигчид оролцож, сонирхсон асуултандаа хариулт авлаа.
- БНСУ-ын Үндэсний номын сан, Койка ОУБ-тай хамтран "Солонгосын мэдээллийн танхим"-ыг нээх ёслолын ажиллагаанд БСШУЯ-ны Соёл урлагийн газрын дарга Г.Эрдэнэбат, БНСУ-ын Бүрэн эрхт элчин сайд, БНСУ-ын ҮНС-ийн захирал, Койка ОУБ-ын дарга болон бусад албаны хүмүүс оролцлоо.
- 2009 оны 12-р сарын 7-ны өдөр МУ-ын Төрийн шагналт, Ардын уран зохиолч Сэнгийн Эрдэнийн 80 насны ойд зориулсан эрдэм шинжилгээний бага хурал, зохиолч уншигчдын уулзалтыг МЗЭ, Монголын Соёл яруу найргийн Академи, "Эрдэнэ сан", МҮНС хамтран зохион явуулав. Тус арга хэмжээнд нийт 120-иод хүн оролцсон бөгөөд нэрт зохиолчийн амьдрал, уран бүтээлтэй холбоотой 7 илтгэл тавигдлаа. Мөн зохиолчийн хүү, УИХ-ын гишүүн Э.Бат-Үүл оролцож аавынхаа тухай дурсамж сэтгэгдлээ уншигчдад сонирхууллаа. ярьсан. Номын сангаас зохиолчийн уран бүтээлийн номын үзэсгэлэнг гаргаж сурталчиллаа.
- 2009 оны 12-р сарын 16-нд МУ-ын хөдөлмөрийн баатар, Ардын уран зохиолч Д. Пүрэвдоржийн уран бүтээлийн чуулган 5 боть номын нээлтийн баяр нийт 100 гаруй уншигч, зохиолч, номын санчид, төр, нийгмийн зүтгэлтнүүд оролцлоо. Мөн уран бүтээлчид нэрт зохиолчийн дууны шүлгээр зохиосон дуунаас дуулж, алдарт "Хөх даалимбан тэрлэг" яруу найргийг уншиж сонирхууллаа. Номын баярын хүрээнд Д.Пүрэвдоржийн үр хүүхэд мэргэжил нэгт нөхөд, шавь нараас нь зохиолчийн тухай дурсамж сэтгэгдлээ ярьж, түүний 5 боть номыг эмхтгэн гаргахад хувь нэмрээ оруулж ивээн тэтгэсэн хүмүүст хүүхдүүдээс нь номын дээжсээс гардууллаа.

		Ахмад номын санч М.Баянзулын хүүхдүүдийн хүсэлтийг үндэслэн МҮНС-ийн захирлын 2009 оны 12-р сарын 11-ны өдрийн 47 тоот тушаалаар эрдэм шинжилгээний уншлагын танхимыг МУ-ын Соёлын гавьяат зүтгэлтэн, ахмад номын санч М.Баянзулын нэрэмжит болгож, ёслолын ажиллагаанд түүний үр хүүхэд болон нийтийн номын сангуудын төлөөлөгчид, ахмад номын санчид оролцож, М.Баянзулын амьдрал уран бүтээлийг сурталчиллаа. Уг танхимын үйл ажиллагаанд зориулж хүүхдүүд нь 5.727.3 мянган төгрөгийн хандивын хөрөнгө оруулалтыг хийлээ.
		2009 оны 12-р сарын 21-нд “Монгол тэмүүлэл-Монгол ухаанаар хөгжихүй” түүвэр номын баяр боллоо. Уг арга хэмжээнд 30-аад хүн оролцсон бөгөөд “Монгол тэмүүлэл-сайхан Монгол орон” ТББ, МУҮНС хамтран зохион байгуулсан. - Уг номын зохиогчдын бүрэлдэхүүнд Г.Аким, Түмэн-Өлзий, Г.Дашням, З.Болдбаатар, Ш.Сүрэнжав, Ардын жүжигчин Чимэдцэеэ, жүжигчин Сосорбарам нарын хүмүүс багтсан байна. Номын зохиогчид сэтгэгдлээ хэлж, нийтийн болон их, дээд сургуулийн, хөдөө орон нутгийн номын сангийн төлөөлөл болох нийт 32 номын санд номын дээжсээс гардууллаа. Тус ТББ нь МҮНС-аар дамжуулан бусад номын сангуудад номоо түгээн тарааж байна. “Цахим номын яармаг” арга хэмжээг Соёл Урлагийн Хороо, Хүүхдийн номын ордонтой хамтран: ✓ Аймаг орон нутгийн номын сангуудын номын санчдад “Үйлчилгээний соёл, чанарыг дээшлүүлэх нь” цахим сургалт ✓ Ховор номын дуудлага худалдаа ✓ Цахим худалдаа ✓ Сурталчилгаа зэрэг арга хэмжээнүүдийг зохион байгууллаа.
Бүтээгдэхүүний анги -2 : Эрдэм шинжилгээ, арга зүйн удирдлага		
Бүтээгдэхүүн: 2.1. Эрдэм шинжилгээний ажил	2.1.1. “Эрдмийн зөвлөл”-ийн жилийн ажлын төлөвлөгөө боловсруулж ажиллах	Эрдмийн зөвлөл болон Юнескогийн Монгол дахь Үндэсний Хороотой хамтран цаас судлал, ном судрын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах чиглэлээр хамтран ажиллаж байна.

	2.1.2. "Алтан товч" судрыг "Дэлхийн дурсамж" номинацид дэвшүүлэх судалгааны тодорхойлолтыг Юнескогийн Монгол дахь Үндэсний Хороотой хамтран бичиж явуулах	Юнескогийн Үндэсний Хороотой хамтран хосгүй үнэт зэрэглэлд багтдаг "Алтан товч" судрыг "Дэлхийн дурсамж" номинацид дэвшүүлэх судалгааны дэлгэрэнгүй тодорхойлолтыг бэлтгэн боловсруулж, БНСУ-ын Сөүл хотноо болсон олон улсын хуралд захирал Г.Аким оролцон уг судрын түүхэн ач холбогдол, хадгалалт хамгаалалтын одоогийн нөхцөл байдлын тухай дэлгэрэнгүй танилцуулгыг хийсэн болно.
	2.1.3. "Жангар" судлалын эрдэм шинжилгээний бага хурлыг зохион байгуулах	Эрдэм шинжилгээний бага хурлыг Төрийн хэлний зөвлөл, Сонголын Зохиолчдын эвлэл, Юнеско-ийн Монгол дахь Үндэсний Хороотой хамтран: ✓ Кирилжин бичгийн зөв бичих дүрмийн асуудлууд" сэдэвт э/ш-ний бага хурал ✓ МУ-ын Төрийн шагналт, Ардын уран зохиолч Сэнгийн Эрдэнийн 80 насны ойд зориулсан эрдэм шинжилгээний бага хурал ✓ Цаас судлал ба цаасан баримтын хадгалалт хамгаалалт сэдвүүдээр тус тус хийлээ.
Бүтээгдэхүүн: 2.2. Сургалт - арга зүйн ажил	2.2.1. "Үндэсний номын санг хөгжүүлэх стратеги төлөвлөгөөг боловсруулах	Тус номын сангийн мэргэжилтнүүд БСШУЯ, МНСК, МННХ, болон олон улсын eIFL-net байгууллагатай хамтран Mellon сангийн дэмжлэгтэйгээр төсөл хэрэгжүүлж, Үндэсний номын санг 2010-2016 онд хөгжүүлэх стратеги төлөвлөгөө боловсруулж дууслаа. Энэ ажлын хүрээнд: ✓ Мэдээлэл харилцаа холбооны газар, МННХ, Оюуны өмчийн газар, нийтийн болон их дээд сургуулийн номын сан, ШУА, хэвлэлийн газруудын төлөөлөгчдийг урьж оролцуулан 4 удаагийн уулзалт, хэлэлцүүлэг ✓ Гадаадын багш нарыг оролцуулж, давхардсан тоогоор 70-аад номын санчдыг хамруулсан 4 удаагийн сургалт ✓ Тус номын сангаар үйлчлүүлэгчдийг: - Эрдэмтэн судлаачид, их дээд сургуулийн багш нар., - Оюутан уншигчид., - Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд., - Хэвлэн нийтлэгчид, зохиогчид., - Хамтран ажилладаг байгууллагууд., - Номын санч, мэдээлэл технологийн ажилтнууд гэсэн 6 группт хуваан нийт 349 уншигчид, 40-өөд хамтран ажилладаг байгууллагуудаас "Үндэсний номын сангийн үйлчилгээний талаар" судалгаа авч, санал хүсэлтийг стратеги төлөвлөгөөнд тусгах ажлуудыг хийсэн байна.

	2.2.2. eIFL-netийн болон БСШУЯ-тай хамтран өндөр хөгжилтэй орнуудын Үндэсний номын сангийн мэргэжилтнүүдийг урьж, сургалт зохион байгуулах	Стратеги төлөвлөгөө боловсруулах ажлын хүрээнд: - Европын холбооны орнуудын номын сангийн зөвлөх Дэвид, eIFL-net -ийн удирдах зөвлөлийн гишүүн Моника, Швейцарийн ҮНС-ийн дэд захирал Женевайв, Сингапурын ҮНС-ийн дэд захирал Жонсон Паул, ОХУ-ын ҮНС-ын Автоматжуулалтын хэлтсийн дарга Андрей нар хүрэлцэн ирж, хотын нийтийн болон их дээд сургуулийн 60-аад номын санчид, мэдээлэл технологийн ажилтнуудыг оролцуулан 3 удаагийн сургалт - Латви улсын Улсын Соёл Мэдээллийн Агентлагийн мэргэжилтэн Кристин Паберза "Нөлөөлөлийг хэрхэн хийх вэ" сэдвээр нийтийн болон орон нутгийн 15 номын санчдыг оролцуулсан 2 өдрийн сургалтыг тус тус зохион байгууллаа. - Австри, Их Британи, Швейцари, ОХУ зэрэг орнуудын туршлагаас судалж, стратеги төлөвлөгөөг орчуулан номын сангуудад гарын авлага болгон тараалаа.
	2.2.3. Ном хэвлэлийн салбарт мөрдөгдөж байгаа стандартуудад улсын үзлэг хийх / БСШУЯ-тай хамтран/	БСШУЯ, НМХ-ын газартай хамтран Номун далай, Гүүр, Бизнесийн дээд сургууль, Старс, Гэгээ зэрэг нийт 9 сургуулийн үйл ажиллагаатай танилцаж, "Дээд боловсролын байгууллагад тавигдаж байгаа нийтлэг шаардлага" болон номын сангийн стандарт шаардлагыг хангаж байгаа талаар үзлэг шалгалт хийж, зөвлөгөө өглөө. Ажлын тайланг БСШУЯ-д хүргүүлсэн болно.
	2.2.4. "Номын сангийн үйлчилгээг автоматжуулах зөвлөмж" боловсруулах	БСШУЯ болон бусад номын сангуудын технологийн мэргэжилтнүүд хамтран "Номын сангийн үйлчилгээг автоматжуулах зөвлөмж"-ийг боловсруулав.
	2.2.5. "Ном хэвлэлийг дахин үнэлэх журам"-д нэмэлт өөрчлөлт оруулах	1950 оноос өмнө хэвлэгдсэн хэвлэлмэл бүтээлийг 1000-1500 дахин үнэлэх зөвшөөрлийг ТӨХ-оос авч, БСШУ-ны сайдын болон Сангийн сайдын 2006 оны 357/406 тоот тушаалаар батлагдсан "Ном хэвлэл дахин үнэлэх журам"-д нэмэлт өөрчлөлт оруулахаар БСШУЯ-нд хүргүүлсэн.
	2.2.6. Аймгийн төв номын сангуудын тайланд шинжилгээ хийж дүгнэх, "Статистик тайлан" товхимол бэлтгэн гаргах	Нийтийн номын сангуудын тайланг хүлээн авч редакторлан эмхэтгэл бэлтгэн гаргалаа. Тайланд МҮНС, ХТНС, Хүүхдийн номын ордон болон 21 аймгийн нийтийн номын сангийн үйл ажиллагааны тайлан болон СУ-3,10,15 судалгааг нэгтгэн дүгнэж, оруулав.

	2.2.7. Номын сангийн данс бүртгэлийг шинэчлэн хуулах ажлыг үргэлжлүүлэн хийх	1. БСШУ-ны сайдын 2005 оны Бүртгэл, маягтыг шинэчлэх тухай 441 дүгээр тушаал, 2007 оны Тушаалын хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх тухай 316 дугаар тушаалыг хэрэгжүүлж энэ ажлын хүрээнд нийт 52 дансны 243070 номыг хуулж дуусгав. (монгол номын 10-тын 7 дансны 32072 ном, өрнө дахины 10-тын 42 дансны 210998 ном)
	2.2.8. Аймаг, орон нутгийн 5-6 номын санд томилолтоор ажиллах	✓ 300 гаруй аймаг, орон нутгийн номын санчдыг хамруулсан "Үйлчилгээний соёл, чанарыг дээшлүүлэх нь" цахим сургалтыг СУХ, Хүүхдийн номын ордонтой хамтран зохион байгууллаа. ✓ Орхон, Булган, Дундговь, Өмнөговь, Төв аймгийн номын сангуудын үйл ажиллагаатай нэг бүрчлэн танилцаж арга зүйн зөвлөгөө өгсөн ба аймаг, сумдын нийт 86 номын санчдад хөтөлбөрийн дагуу сургалт зохион байгууллаа. ✓ Хэнтий аймгийн сумдын 22 номын санчид "Номын сангийн үндсэн ажиллагаа" сэдэвт 32 цагийн сургалтыг зохион байгуулж, сертификат гардууллаа. ✓ Томилолтын төсөв 50% хасагдсан тул Баян-Өлгий аймагт очиж ажиллаж чадаагүй болно. /Жич: Дундговь, Өмнөговь аймгууд нь томилолтын 50%-ийн зардлыг төлсөн болно./
	2.2.9. Онол- арга зүйн "Номын санч" сэтгүүлийг бэлтгэж, хэвлэн гаргах	"Номын санч" сэтгүүлийн 2009 оны №1,2 дугаарыг 48 онол арга зүйн болон бусад мэдээ материалаар бэлтгэн гаргав.
	2.2.10. "Номын сангийн зөвлөл" ажиллах үлгэрчилсэн дүрэм боловсруулж, батлуулах	"Номын сангийн зөвлөл" ажиллах үлгэрчилсэн дүрмийг боловсруулан БСШУЯ-нд хүргүүлэв.
	2.2.11. Хотын нийтийн болон их дээд сургуулийн номын сангуудад хүсэлтийн дагуу очиж арга зүйн зөвлөгөө өгч ажиллах	"Шихихутаг", "Монгол судлалын төв", "Алтай" "Идэр", "Харцага", "Хантайшир", "Ус цаг уурын хүрээлэн", "Гэгээ", "Монголын нууц товчоо", "Бизнесийн дээд сургууль", ШУТИС зэрэг 18 номын санд арга зүйн зөвлөгөө өгч ажиллалаа.

	2.2.12. Нийтийн болон их дээд сургууль, эрдэм шинжилгээний байгууллагуудын номын санчдад арга зүйн зөвлөлгөө өгөх	Дархан-Уул аймгийн Анагаахын коллежийн номын санч Оюунцэцэг, СДС-ийн номын сангийн эчнээд суралцаж байгаа оюутан Уянга, Ховд аймгийн Ховдын БДС-ийн номын санч Сугар, Дорноговь, Дундговь аймгийн номын санчдад орчны стандарт, фондын бүтэц зохион байгуулалт, УБ хотын болон Хэнтий, Дорнод, Өвөрхангайн Баянгол сум, Булган, Дорноговь аймгийн музейн ажилтнуудад анхан шатны бүртгэлүүдийг хөтлөлт, фондын зохион байгуулалтын талаар, ЕБС-ийн 28.40,47,87,20-р сургуулийн номын санч, Сэлэнгийн Түнхэлийн номын санчид (утсаар), Говь-Алтай аймгийн Анагаах ухааны коллежийн номын санч Ганчимэг, Монголын хот байгуулалтын хүрээлэнгийн номын санч Батчимэг зэрэг 74 номын санчид арга зүйн зөвлөгөө өглөө.
	2.2.13. Бүх төрлийн номын сангуудын судалгааг нэгтгэн гаргах	СУ- 10,15,17 судалгааны маягтийг ЕБС, хувийн ИДС-ийн зарим номын сангуудаас авч нэгтгэсэн ба нийтийн 351 номын сангийн судалгааг гаргаж нэгтгэлээ.
Бүтээгдэхүүний анги - 3: Мэдээлэл технологийн үйлчилгээ		
Бүтээгдэхүүн: 3.1. Бүртгэл-мэдээллийн ажил	3.1.1. Төвд лам нарын 40000 сүмбүм зохиолуудыг нарийвчлан шалгаж, компьютерийн каталогт оруулах	✓ Төвд лам нарын зохиолоос каталогид орох, болон дижитал хуулбар хийх нийт 34000 орчим ном, мөн хятад барын Ганжуурын 95 боть, хүрээ барын 376 боть, нартан барын 61 боть тус бүрийг нэгбүрчлэн шалган цэгцэлж, төрөлжүүлэн хуваариалан өгч буцаан байрлуулан тавиур тус бүрт ерөнхий дансны дугаараар нийт 25ш ялгагч хийсэн. ✓ Компьютерийн каталогийн операторууд ном судрыг судлан бүртгэн нийт 1926 боть 34004 ш номыг оруулсан. /Нийт каталогт орсон номын тоо 145416 болсон байна./ ✓ Төвд номын компьютерт орсон 25850 номыг ерөнхий дансанд бүртгэн, каталогжсон 2324 ботид донтор хаягийг хийж зохиогчийн нэр, дансны дугаар бичиж хэвлэн баринтаглан байрлуулсан байна. 661 ш баринтагийг хүлээн авч ном судрыг шинээр баринтагласан.
	3.1.2. 1500 боть төвд ном судрын дижитал хуулбарыг хийж, скайнердах	Төвд лам нарын сүн бүм зохиолоос 4000 ном буюу 90211 File 754.863 GB зураг авч дижитал хэлбэрт орууллаа.

	3.1.3. "Монгол шунхан Ганжуур"-ыг скайнердаж, дигитал хэлбэрт оруулах	✓ Шунхан Ганжуурын 90 - 109 ботийн 6812 хуудас ✓ Гар бичмэл "Юань улсын судар"-ын 1-154 дэвтрийг скайнердаж, тоон хэлбэрт орууллаа. Нийт 21 боть, 154 дэвтэр судрын 63986 хуудсыг тоон хэлбэрт шилжүүллээ. ✓ Монгол Шунхан Данжуур, гар бичмэл Ганжуурын гарчгийг гаргалаа.
	3.1.4. "Үндэсний соёлын өвийн мэдээллийг тоон системд оруулан хадгалах хөтөлбөр"-ийн хүрээнд үнэт ховор номын мэдээллийн санг бүрдүүлж, Соёлын өвийн төвд илгээх	"Үндэсний соёлын өвийн мэдээллийг тоон системд оруулан хадгалах хөтөлбөр"-ийн хүрээнд "Үнэт ховор номын музей"-д хадгалагдаж буй "Алтан Ганжуур", "мөнгөн Ганжуур", "Есөн эрдэнийн Ганжуур", "Сандуйнжүд" зэрэг 630 ном судрын дэлгэрэнгүй мэдээллийн санг бүрдүүлж, гэрээний дагуу Соёлын өвийн төвд илгээлээ.
	3.1.5. Үндэсний номын сангийн Вэб хуудсыг шинэ мэдээллээр тогтмол баяжуулах	✓ Монголын болон гадаад орнуудын номын сангуудын линк ✓ Шинэ номын мэдээнүүд ✓ Соёл олон нийтийн мэдээллүүд /зургийн хамт/ ✓ eiEL.net - МҮНС-ийн хамтын ажиллагааны булан ✓ "Номын санч" буланд "ЕБС-ийн үлгэрчилсэн дүрэм зэрэг материалуудаар вэб хуудсаа баяжууллаа. ✓ "Е-каталог"-ийн монгол ном, диссертацийн базад бүтцийн өөрчлөлт хийж өргөжүүлснээс гадна мөн тоон хэлбэрт оруулсан вэб сайтдаа ebook болгон тавих бэлтгэл ажлыг хийж байна.
	3.1.6. Гар бичмэл, монгол судлалын фондын эрдмийн зэрэг хамгаалсан бүтээлүүдийн электрон каталогийг үргэлжлүүлэн хийх	Ш Гар бичмэл 20 боть, 154 дэвтэр буюу 63986 хуудас судрыг тоон хэлбэрт, шинээр хүлээн авсан 156 диссертаци, хураангуйг электрон каталогт оруулав.
	3.1.7. Үндэсний номын сангийн интернет болон дотоод сүлжээний найдвартай ажиллагааг хангах, эвдрэл гэмтлийн засвар үйлчилгээг тогтмол хийх	✓ Уншлагын танхимын READ программын өдөр дутмын статистик мэдээний хэсгийг шинэчилж боловсронгуй болголоо. ✓ Онлайнаар уншигчдад үйлчлэх ажлын бэлтгэл хэсэг болох тоон хэлбэрт шилжүүлсэн ном, судрыг PDF файл болгох ажлыг хийж байна. ✓ Эрдэм шинжилгээний уншлагын танхимд шинээр 3 компьютерийг суурилуулж, интернетэд холбосон. ✓ Анагаахын шинжлэх ухааны эрдмийн зэрэг хамгаалсан бүтээлүүдийг уншигч, судлаачдад тоон хэлбэрээр унших боломжийг бүрдүүллээ.

		✓ Интернет болон дотоод сүлжээний найдвартай ажиллагааг тогтмол ханган, эвдрэл гэмтлийн засвар үйлчилгээг тогтмол хийж ажиллалаа. Тайлангийн хугацаанд тус номын сан шинээр 4 компьютер /хандиваар/ авсан ба 15 компьютерийн засвар үйлчилгээ хийлээ.
Бүтээгдэхүүний анги - 4: Лавлагаа, номзүйн үйлчилгээ		
Бүтээгдхүүн: 4.1. Номзүйн ажил • Картын санд баяжилт хийх	4.1.1. "Шинэ номын мэдээ" сэтгүүлийн гар бүр бүлгэн гаргах	Шинэ номын мэдээ сэтгүүлийн 1-12 дугаарыг 1200 номоор бүлгэн гаргаж, үндэс журмууд, нийтийн номын сангууд болон холбогдох газруудад е-майлаар болон сэтгүүлээр тараав.
	4.1.2 "Монгол судлалын ном хэвлэлийн номзүй" төслийг хэрэгжүүлэх	ШУТ-ийн сантай хамтран "Монгол судлалын номзүй" төслийн эхний шатыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд "Монгол судлалын монгол хэлээр гарсан бүтээлийн номзүй" бүтээлийг гаргалаа. Энэхүү номзүйн лавлах нэгдүгээр дэвтэрт Үндэсний номын сангийн монгол судлалын фондонд хадгалагдаж буй монгол судлалын 604 номыг тайлбарын хамт бүртгэн хэвлүүлжээ.
III 9073/11	4.1.3. Архивын фондын номыг үндэслэн "Монголын үндэсний бүртгэн мэдээлэх номзүй" бүтээлийг хийх	Монголын үндэсний бүртгэн мэдээлэх номзүй бүтээлийг хийх ажлын хүрээнд 983 номын мэдээллийг шинээр шивж орууллаа. 2009 онд ном хэвлүүлэх төсөвгүй, мөн нийтийн номын сангууд ном хэвлэл авах төсөв байхгүйн улмаас энэ жил хэвлүүлээгүй болно.
	4.1.4. Шинээр хүлээн авсан монгол номын мэдээлэл, диссертаци, хураангуйн мэдээллүүдийг дотоод сүлжээнд болон холбогдох баазад оруулж, уншигчдад шуурхай мэдээлэх	Шинээр ирсэн монгол ном хэвлэл, эрдмийн зэрэг хамгаалсан бүтээлүүдийн мэдээллийг дотоод сүлжээнд болон холбогдох базад оруулан уншигчдад хайлтын системээр үйлчилж байна.
	4.1.5. Номзүйн картын сангуудыг электрон каталогт оруулах ажлыг үргэлжлүүлэн хийж, уншигчдад лавлагаа өгөх	Номзүйн картын сангуудыг электрон каталогт оруулах ажлыг үргэлжлүүлэн хийж, 271 карт бичиж, уншигчдад лавлагаа өгөхөд ашиглаж байна.

	4.1.6. Монгол Улсын хуулиуд-100, тогтмол хэвлэлийн өгүүлэл-600, Төвд судлал-50, "Номын санч"-30 карт бичиж, уншигч, хэрэглэгчдийг мэдээллээр хангах	Монгол Улсын хуулиуд-128, тогтмол хэвлэлийн өгүүлэл-833, Төвд судлал-56, "Номын санч"-42 карт бичиж, уншигч, хэрэглэгчдийг мэдээллээр хангаж байна. Бичгийн лавлагааг 20 сэдвээр холбогдох албан байгууллага, уншигчдад бэлтгэж өглөө. Үүнд: ✓ УБ хотод байгаа түүх соёлын дурсгалт газрууд - 109 номоор ✓ Сонгодог урлагийн чиглэлээр" - 142 ном ✓ Герман хэлнээс монгол хэлэнд орчуулагдсан зохиолууд- 62 ✓ "Гуравдагч хөрш" сэдвээр - 10 ном ✓ Тагнуулын албаны тухай - 10 ном ✓ Х.Чойбалсангийн тухай - 45 ном, тогтмол хэвлэлээр г.м.
Бүтээгдэхүүний анги - 5: Ном судрын хадгалалт хамгаалалт		
Бүтээгдэхүүн: 5.1.	5.1.1. Үнэт ховор ном судрыг хүлээлцэх журам боловсруулж ажиллах	Үнэт ховор ном хүлээлцэх журмыг боловсруулах шатандаа ажиллаж байна.
Ном хэвлэлийн хадгалалтыг сайжруулах ажил		
	5.1.2. Төвд фондын каталогт орох ном судар, мөн нэр хаяггүй ном судрыг цэгцлэн, гарчиг бүртгэлтэй тулгах ажлыг үргэлжлүүлэх	Нийт 34004 төвд ном судрыг цэгцлэн ялгаж, гарчиг бүртгэлтэй болгох ажлыг тогтмол хийж байна. Компьютерийн каталогт орох Влаг ри лам Дамцагдорж, Ригзин Сэвжиддоржийн зохиолуудаас нийт 1800 номыг шивж, ерөнхий дансанд бүртгэн 1225 номонд 2550 карт бичлээ.
	5.1.3. Ном судрын хаяг донторыг шинэчлэн хэвлэх, баринтагийг солих	Компьютерт орсон ном судрын /34000 орчим/ хаяг донторыг шинэчилж, 661 судрыг хандиваар баринтаглалаа.
	5.1.4. Дорно дахины фондын солонгос ном хэвлэлийг Койкогийн солонгос мэргэжилтний хамтаар цэгцлэх, ангилах, данслах, картжуулах	БНСУ-ын Үндэсний номын сангаас ирсэн 3392 номын хүлээн авч, бүх номыг бүртгэлээ. 1550 Солонгос ном хэвлэлийг ангилж, данслан баркод наах ажлыг хийж дуусгалаа.
	5.1.5. Ном хэвлэл сэлбэн засах, сэргээн засварлах Нэгж болгон хавтаслах сонин сэтгүүл - 8255, засварлах номын хуудас - 880, үдэж хавтаслах ном - 4620, зориулалтын дагуу ариутгах ном, 277200 ширхэг	Сэлбэн засагч нар 10650 хуудсыг сэлбэн засварлаж, 2092 номыг үдэж , 544 нэгж сонин сэтгүүлийн үдэж хавтаслалаа. Зориулалтын дагуу 302450 ширхэг номын ариутгалаа.
	5.1.6. Тооллогоор дутсан номын төлбөрийг барагдуулах	Тооллогоор дутсан номын төлбөр барагдуулах ажлыг хийж, 91Ш 538700 төгрөгийн монгол номыг төлүүллээ.

	5.1.7. Фондын ном хэвлэлийн тооллого хийх	Тайлангийн хугацаанд: ✓ Үнэт ховор номын фонд, • Өрнө дахины фонд, • Төвд фонд, • Дорно дахины фондын ажил хүлээлцэх тооллогуудыг номын сангийн зохих журмын дагуу гүйцэтгэж, тооллогын тайланг Захиргааны зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн холбогдох шийдвэрүүдийг гаргаж ажиллалаа.
Бүтээгдэхүүний анги - 6: Хүний нөөцийн удирдлагын үйлчилгээ		
Бүтээгдэхүүн 6.1. Удирдлагын үйлчилгээ	6.1.1. "Эрдмийн зөвлөл", "Номын сангийн мэргэжлийн зөвлөл"-ийн жилийн ажлын төлөвлөгөөг боловсруулж ажиллах	Номын сангийн зөвлөлийн ажлын төлөвлөгөөг батлуулан ажиллаж, Зөвлөлийн хурлыг 4 удаа хийлээ. Хурлаар номын сангийн стратеги төлөвлөгөө, ншигчдаас авах санал асуулга, фондын тооллогын тухай, "Номын сангийн зөвлөлийн журам" зэрэг асуудлуудыг хэлэлцэж шийдвэрлэсэн болно.
	6.1.2. Номын сангийн үйлчилгээний журам, дүрмийг мөрдөж ажиллах	Тус номын сан нь номын сангийн үйл ажиллагаанд мөрдөгдөх дүрэм журмыг мөрдлөг болгон ажиллахын зэрэгцээ бусад нийтийн болон их дээд сургуулийн номын сангуудын үйл ажиллагаанд холбогдох дүрэм журмыг хэрэгжүүлэхэд анхааран ажиллаж байна.
	6.1.3 УИХ, Засгийн Газрын шийдвэр, БСШУ-ны сайдын 2006 оны 441-р тушаал, Сангийн сайд, БСШУ-ны сайдын хамтарсан 2006 оны 357/406 тушаалын хэрэгжилтийг зохион байгуулах	УИХ, Засгийн Газрын шийдвэр, БСШУ-ны сайдын 2006 оны 441-р тушаал, Сангийн сайд, БСШУ-ны сайдын хамтарсан 2006 оны 357/406 тушаалын хэрэгжилтийг зохион байгуулах ажлыг төлөвлөгөөний дагуу хийж байна.
	6.1.4. "Баяннайдар" ХХК-ий багийн асуудлыг шийдвэрлэх	Багийн асуудлыг шийдвэрлэж, 2009 оны 2-р сарын 01-ээс номын сангийн үндсэн нэгж болгон зохион байгууллаа. "Захиргаа аж ахуйн хэлтэс" нь 21 хүнтэй ажиллаж, номын сангийн тохижилт үйлчилгээ, цахилгаан, дулаан, сантехникийн асуудлыг хариуцан ажиллаж байна.

Бүтээгдэхүүн 6.2. Номын санчид, ажилтан албан хаагчдын мэргэжлийг дээшлүүлэх Номын санчдын мэргэжлийг дээшлүүлэх давтан сургалтанд хамруулах	6.2.1. Гадаад орны туршлага судлах чиглэлээр 2-3 ажилтныг, номын сангийн чиглэлээр мэргэжил дээшлүүлэх сургалтанд 1-2 номын санчийг, 3-5 хүнийг шинэ техник технологи эзэмших сургалтанд хамруулах, үйлчилгээний соёлыг дээшлүүлэх сургалт /лекц/ зохион байгуулах	БНСУ-д нэг ажилтан 6 сарын мэргэжил дээшлүүлэх сургалтанд ✓ Герман улсын номын санд 3 ажилтан туршлага судлах ✓ БНХАУ-д 7 ажилтан туршлага судлах Төв аймгийн номын санч нэг хүнийг урамшуулан арга хэмжээнд хамруулсан болно./ ✓ eiFL-net-тэй хамтран давхардсан тоогоор 70-аад номын санчдын сургалт ✓ Шинэ техник технологи эзэмших сургалтанд - 3 ажилтан ✓ Англи хэлний сургалтанд - 10 ажилтан Үйлчилгээний соёлыг дээшлүүлэх, хуулийн болон номын сангийн менежментийн чиглэлээр залуу номын санчдыг баг болгон ажиллуулж нийт 4 удаагийн лекцийг зохион байгуулж, бүх ажилтнуудыг хамруулан оролцууллаа. Үүнд: - Харилцааны ёс зүй /СУИС-ийн тэнхимийн эрхлэгч доктор, проф. Ч.Долгорсүрэн/ ✓ Хүний нөөцийн менежмент /Төвдийн төслийн баг/ ✓ Номын сангийн менежмент /Гүнжинлхам ахлагчтай баг/ ✓ Үйлчилгээний чанарын асуудал ✓ Галын аюулгүй байдал /НОБГ-ын галын мэргэжилтэн Алтанбагана /
Бүтээгдэхүүний анги - 7: Гадаад харилцаа		
Бүтээгдэхүүн: 7.1. Гадаад хамтын ажиллагаа Гадаад харилцааг өргөжүүлэх	7.1.1. Гадаад орны Үндэсний номын сангуудтай харилцаа холбоогоо өргөжүүлж, шинээр 1-2 номын сан, эрдэм шинжилгээний байгууллагатай харилцаа тогтоох • eiFL-net олон улсын байгууллагатай хамтран ажиллах • АНУ-ын АСЗКО /ACIP/ хөтөлбөрийн үйл ажиллагааг өргөжүүлж, төвд ном судрыг компьютерт оруулах ажлыг үргэлжлүүлэх • БНСУ-ын Үндэсний номын сан болон Койка ОУБ-тай хамтран ажиллах	• БНСУ-ын Үндэсний номын сантай 2009-2014 онд: - Харилцан ажлын айлчлал хийх - Номын санчид болон мэргэжилтнийг харилцан солилцох - Ном хэвлэл өргөн хүрээнд солилцох гэрээнд гарын үсэг зурж, хамтын ажиллагаагаа өргөжүүллээ. БНСУ-ын Үндэсний номын сан, Койка ОУБ-тай хамтран 113 сая 600 мянган төгрөгийн өртөг бүхий орчин үеийн тоног төхөөрөмж, 3392 ш ном хэвлэл бүхий Солонгосын мэдээллийн танхимыг байгууллаа. Мөн Койка ОУБ-аас номын санч болон компьютерийн инженер 2 сайн дурын ажилтныг авч, одоогийн байдлаар тус номын санд 3 сайн дурын ажилтан ажиллаж байна. • БНХАУ-ын Бугат хотын төв номын сангийн захирал тэргүүтэй 4 номын санч 12-р сард тус номын санд харилцан туршлага солилцох ажлын хүрээнд айлчиллаа. • eiFL-net олон улсын байгууллагатай хамтран "МҮНС-г 2010-2016 онд хөгжүүлэх стратеги төлөвлөгөөг боловсрууллаа.

	• Турк Улсын консулын газартай байнгын харилцаатай ажиллаж, Ататуркийн уншлагын төвийн үйл ажиллагааг сайжруулах • Гадаадын харилцаат номын сангуудтай ном хэвлэл, мэргэжилтэн солилцох үйл ажиллагааг өргөжүүлэх	• АНУ-ын АСЗКО /ACIP/ хөтөлбөрийн үйл ажиллагааг өргөжүүлж, төвд ном судрыг компьютерт оруулах ажлыг үргэлжлүүлэн хийж, одоогийн байдлаар 145416 төвд номыг компьютерт оруулаад байна. • Турк Улсын консулын газартай байнгын харилцаатай ажиллаж, Ататуркийн уншлагын төвийн үйл ажиллагааг сайжруулан уншигч хэрэглэгчдэд турк ном хэвлэл болон интернет үйлчилгээг үзүүлж байна. • Тайлангийн хугацаанд: - БНСУ - 2 хүн ✓ БНХАУ - 8 хүн ✓ Герман улсад - МҮНС - 3 ажилтан, ХТНС - 2 ажилтан, нийт 15 хүн туршлага судлахаар болон сургалтанд хамрагдсан. ✓ Швейцарь, Сингапур, ОХУ, БНХАУ, БНСУ, Их Британи, Итали, Латви зэрэг орнуудаас 13 хүнийг номын сан хүлээн авч хамтран туршлага солилцож, сургалт зохион байгуулжээ.
• Монголд ажиллаж байгаа олон улсын байгууллагуудтай хамтран ажиллах	7.1.2. Азийн сангийн “Ном” төсөл, монгол дахь Юнескогийн Үндэсний Хороо Нээлттэй нийгэм форумтай ном хэвлэл солилцох, төсөл хэрэгжүүлэх замаар хамтран ажиллах	Азийн сангийн “Ном” төсөлд тус номын сан хамрагдаж байна. Юнескогийн Монгол дахь Үндэсний Хороо, Үндэмний төв архив, Гандантэгчинлэн хийд, Соёлын өвийн төвтэй хамтран “Цаасан баритыг хадгалж хамгаалах нь” төслийн хэрэгжүүлж байна.
Бүтээгдэхүүний анги - 8: Санхүүгийн үйлчилгээ		
Бүтээгдэхүүн: 8.1. Санхүүгийн үйлчилгээ • Төсвийг оновчтой хуваарилах • Санхүүгийн тайлан мэдээ гаргах • Үндсэн хөрөнгийн ашиглалт	8.1.1. Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу үр ашигтай зарцуулах	Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн тухай, Төсвийн байгууллагын удирдлага санхүүжилтийн хуулийн дагуу 339 468.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, 5.076.4 мянган төгрөгийн үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлого олж, нийт 315 112.3 мянган төгрөгийн мөнгөн зарлага гарснаас ажилчидтай холбоотой зардалд 199 522.4 мянган төгрөг, бараа үйлчилгээний зардалд 87.269.4 мянган төгрөгийг зориулалтын дагуу зарцуулжээ.
	8.1.2. Нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам зааврыг чанд мөрдөн санхүүгийн тайлан холбогдох мэдээг үнэн зөв, хугацаанд нь гаргах	Нягтлан бодох бүртгэлийн хууль тогтоомжийг мөрдлөг болгон НББОУС -д нийцүүлэн тайлан мэдээг хугацаанд нь өгч ажиллалаа. Тайлангийн хугацаанд Сангийн яам, БСШУЯ, Сүхбаатар дүүргийн нийгмийн даатгалын хэлтэс, Татварын хэлтэст улирлын тайлангаа өгч ажиллалаа.

	8.1.3. Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтыг сайжруулах, эд хөрөнгийн тооллого тооцоо бүртгэлийг үнэн зөв хийх	Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтыг сайжруулахад анхааран ажиллаж, жил бүр эд хөрөнгийн тооллогыг журмын дагуу хийж байна. Төрийн өмчийн Хорооны шийдвэрээр 75 ширээ, 73 сандал, 10 хуучин цонх зарж 284.600 төгрөгийн орлого оллоо.
Бүтээгдэхүүний анги - 9: Номын сангийн орчныг сайжруулах үйлчилгээ		
Бүтээгдэхүүн: 9.1. Орчин нөхцлийг сайжруулах үйлчилгээ	9.1.1. Үндэсний номын сангийн шинэ ордонг барьж эхлүүлэх ажлын талаар хөөцөлдөх	Үндэсний номын сангийн шинэ ордонг барих асуудалд анхаарч: ✓ Ерөнхийлөгчийн Тамгын газрын дарга Дорлигжав болон зөвлөх Цагаан нартай уулзаж, номын сангийн байдлыг танилцуулав. ✓ Кувейт улсад суух элчин сайд Сайраан, зөвлөх Гансүх нартай уулзаж Үндэсний номын сангийн шинэ барилгын асуудалд холбогдох шаардлагатай материалуудын өгч явууллаа. ✓ УБ хотын Хот төлөвлөлтийн газарт мөн албан бичиг хүргүүллээ.
	9.1.2. Нормын хувцас зөөлөн эдлэл худалдаж авах Үйлчилгээний номын санчдыг ажлын хувцсаар хангах	Үйлчлэгч 9 ажилчдыг ажлын хувцсаар хангав.
Бүтээгдэхүүний анги - 10: Нийгмийн асуудлыг сайжруулах үйлчилгээ		
Бүтээгдэхүүн: 10.1. Нийгмийн халамж үйлчилгээ • Номын санчдын нийгмийн асуудлыг сайжруулахад анхааран ажиллах	10.1.1. Хуурай нөхцөлд ажиллаж буй фондын номын санчид болон сэлбэн засагч, сэлбэн засагчдад сүү, жүүс өгөх, 10.1.2. Ур чадварын нэмэгдлийг журмын дагуу тогтмол олгох 10.1.3. Номын санчдыг эмнэлгийн үзлэгт хамруулах	Ажилтнуудын нийгмийн асуудалд анхаарч: ✓ Нэг удаагийн тэтгэмж болон урамшуулалд нийт 5.308.4 төгрөг, ажилтнуудын урлаг соёл, спортын арга хэмжээнд 39.115.0 төгрөгийг зарцууллаа. ✓ Байгууллагын аврага шалгаруулах сагс, волейболын тэмцээнийг зохион байгуулж, шалгарсан багийг цом, өргөмжлөл, мөнгөн урамшууллаар шагналаа. ✓ Номын санч П.Энхээгийн эмчилгээнд зориулан 3 сарын цалинтай тэнцэх тэтгэмж олголоо. ✓ Хас банктай хамтран электрон барааны лизингийн үйлчилгээ явуулсан бөгөөд 22 ажилтан, ажилчид хамрагдлаа. ✓ Байгууллагын Үйлдвэрчний Хороотой хамтран захиргаанаас батлан даалт гаргаж номын санчид болон ажилчдын хүүхдүүдийг 70%-ийн хямдралтай англи хэлний сургалтанд хамрагдах боломжийг олголоо. /15 хүн хамрагдлаа./

		✓ Тайлангийн хугацаанд номын санч П.Энхээ "Соёлын тэргүүний ажилтан" цол тэмдгээр, ойрын фондын номын санч Б.Чулуунбат БСШУЯ-ны "Жуух бичиг"-ээр тус тус шагнагдлаа. ✓ Ур чадварын нэмэгдлийг нийт 25 номын санчдад 10-25%-иар олгож байна. 2009 оны төсөв хүрэлцэхгүй тул хуурай нөхцөлд ажиллаж буй фондын номын санчдад сүү, жүүс олгогдоогүй болно.
--	--	---

Д.НАЦАГДОРЖИЙН НЭРЭМЖИТ УЛААНБААТАР ХОТЫН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН

2009 оны үйл ажиллагааны болон
бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үр дүнгийн
гэрээний тайлан

3.3.1 Байгууллагын тухайн жилийн зорилт, биелэлт, үр дүн

а/ Байгууллагын тухай жилд дэвшүүлсэн үндсэн зорилт

Номын сангийн захиргаа 2009 оныг «Арвилан хэмнэлтийн жил» болгон зарлаж, журам гарган төв болон салбар номын сангуудын хэмжээнд гэрэл цахилгаан, ус, утас болон бусад хэрэглээнд лимит тогтоон ажилласан нь тодорхой үр дүнд хүрсэн байна.

Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн 2009 оны 4-р сарын 2-ны өдрийн «Төсвийн үр ашгийг сайжруулах зарим арга хэмжээ»-ний тухай 03 тоот албан даалгаврын хэрэгжилтийг ханган ажилтан бүрийн ажил үүргийн хуваарийг нягтруулж, ажлын цаг ашиглалтыг сайжруулах, төв номын сангийн чөлөөт сонголттой уншлагын танхимын номын санчдын ажлын байрны зохион байгуулалт, хөдөлмөр хуваарилалтыг зохицуулах, хяналтын номын санчийн ажлын байрны тодорхойлолтыг боловсруулан, ажилтан бүр ажлын байрандаа шаардлагагүй гэрэл цахилгаанаа унтраах, усны алдагдлыг зогсоох, нийслэлийн холбогдох байгууллагууд, БСШУЯ, НСУГ Үндэсний номын сан болон номын сан дотроо цахим мэдээллийн сүлжээ ашиглан харилцаж мэдээ, мэдээлэл илгээх хүлээн авч цаас,

цаг хугацаа, зардал хэмнэх, өөрийн үйл ажиллагаанаас олох орлогоо нэмэгдүүлэх зэргээр санаачлагатай ажиллаж санхүүгийн хямралыг хохирол багатай даван туулах зорилт дэвшүүлэн ажилласан.

Улаанбаатар хот үүсч байгуулагдсаны 370 жилийн ойн хүрээнд төв номын сангаас Улаанбаатар-370 ном хэвлэлийн байнгын үзэсгэлэн гаргаж, «Уянгын Улаанбаатар ном хэвлэлийн хуудсанд» номзүйн бүртгэлийн 2-р дэвтэрийг бэлтгэн гаргалаа. Уг бүртгэлд 1997 оны 10-р сараас 2009 оны 10-р сар хүртэлх хугацаанд хэвлэгдэн гарсан Улаанбаатар хотын тухай ном товхимол болон төвийн зарим тогтмол хэвлэлийн нийтлэлүүдийг түүвэрлэн авч шинжлэх ухааны салбараар нь төрөлжүүлсэн нь уншигч хэрэглэгчдэд ашиглахад хялбар болсон.

Төв номын сангийн ОНҮТ-аас Улаанбаатар-370 жилийн ой угтаж «Бид нийслэлийн иргэд» уулзалтыг уншигчдын дунд зохион Улаанбаатар хотын хүндэт иргэн С.Мөнхжаргал, Хотын хүндэт иргэн УИХ-ын гишүүн, МУ-ын гавьяат тамирчин кекшюүзан Д.Батбаяр, түүхийн ухааны доктор профессор С.Ичинноров, Төрийн шагналт, Ардын уран зохиолч Ш.Сүрэнжав нарыг урьж оролцуулан их хотын түүхэн хөгжил, бүтээн байгуулалт, хотын иргэн хүний соёл, үүрэг хариуцлага, бахархал,

Улаанбаатар хот-урлаг, утга зохиолд сэдвээр ярилцсан нь оролцогсдын сонирхолд ихэд нийцсэн ажил болсон.

Номын сангийн www.acic.edu.mn вэб дээр Нийслэл Улаанбаатар хотын 370 жилийн ойд булан ажиллуулж төв болон салбар номын сангуудаас их ойд зориулан хийсэн ажлаа бичиж олон нийтэд танилцуулсан.

Монгол төрийн нандин бэлэгдэлүүдийг иргэд олон нийтэд сурталчлах ажлын хүрээнд Монгол Улсын төрийн дуулалын үгийг шилэн хорго, болон хананд томоор бичиж төрийн сүлд, далбааны хамт байрлуулсан нь төрийн дуулалаа хүн бүр сурах боломж бүрдүүлсэн байна.

Улаанбаатар хотын түүх соёлыг сурталчлах ажлын хүрээнд салбар номын сангууд дараах ажлуудыг хийсэн байна. Үүнд:

- 1-р салбараас Чингэлтэй дүүргийн ЗДТГ-тай хамтран 17, 50-р сургууль дээр нүүдлийн номын сан ажиллуулж, «Нийслэл хотын түүхээ хэн сайн мэдэх вэ?» эссэ бичлэгийн уралдааныг 5-6-р ангийн сурагчдад, «Миний мэдэх Улаанбаатар» сэдэвт зохион бичлэгийн уралдаан, Ардын аман зохиолоор АХА тэмцээн,
- 2-р салбараас «Хан-Уул дүүрэг» картын сан, бага ангийн сурагчдын дунд АХА тэмцээн, «Улаанбаатар хот миний нүдээр» гар зургийн уралдаан, МУСГЗ зохиолч, сэтгүүлч С.Зэвсэг, МУСГЗ кино найруулагч Х.Дамдин нартай «Би нийслэлээрээ бахархдаг» уулзалт,
- 3-р салбараас «Соёлтой иргэн-Соёлтой хот» байнгын номын үзэсгэлэн, «Улаанбаатар ном хэвлэлийн хуудаснаа» булан, «Уянгын Улаанбаатар», «Миний хотын түүх» сэдэвчилсэн номзүйн жагсаалт, Улаанбаатар-370 картын сан, «Улаанбаатар хотоо хэн сайн мэдэх вэ» эссэ бичлэгийн, «Миний

ирээдүйн нийслэл» гар зургийн уралдаан, «Өнөөгийн Улаанбаатар» зурагт самбар, МУСГЗ, түүхийн ухааны доктор Б.Сумьяатай хийсэн «Улаанбаатар хотын соёл эрт ба эдүгэ» сэдэвт уулзалт;

- 4-р салбараас «Манай дүүрэг» мэдээллийн самбар, «Нийслэл-370» сэдэвчилсэн картын сан, «Миний Улаанбаатар-370» эссэ бичлэгийн уралдаан, Ардын зан заншлыг хэн сайн мэдэх вэ асуулт хариултын тэмцээн зэрэг мэдээлэл сурталчилгаа, соёл танин мэдэхүйн өргөн хүрээтэй арга хэмжээнүүдийг зохион байгуулсан нь өсвөр үе, хүүхэд залуучуудад нийслэл хотоо сурталчлан таниулахад чухал ач холбогдолоо өгсөн. Эдгээр арга хэмжээнд 1000 гаруй хүн оролцжээ.

МУ-ын Ерөнхий сайдын «Архив, албан хэрэг хөтлөлт, төрийн байгууллагуудын ажлын зохион байгуулалтын улсын үзлэг» зохион байгуулах тухай 2009 оны 4-р сарын 22-ны өдрийн 37 дугаар захирамж, Нийслэлийн Засаг даргын 2009 оны 5-р сарын 15-ны өдрийн 257 дугаар захирамжийн дагуу үзлэгт ажлын хэсэг томилон, төлөвлөгөө гаргаж бэлтгэн төрийн байгууллагын ажлын зохион байгуулалт 57,2%, албан хэрэг хөтлөлт 70,1%, архив 76,9%, ААХХ-д мэдээллийн технологи нэвтрүүлсэн байдал 97,5%, дундаж оноо 75,4 С гэсэн үнэлгээтэйгээр шалгагдлаа.

б/ Нийслэлийн төсвийн ерөнхийлөн захирагч, ерөнхий менежертэй байгуулсан бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үр дүнгийн гэрээний хэрэгжилт үр дүн/хэдэн хувьтай байгаа/

Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагч Г.Мөнхбаяртай номын сангийн захирал

Т.Мижиддорж 2009 оны ерөнхий менежерийн, захирал номын сангийн удирдах ажилтнуудтай менежерийн, тасаг салбарын эрхлэгчид номын санчидтай төрийн албан хаагчийн үр дүнгийн гэрээг тус тус хийж баталгаажуулан хэрэгжилтэнд хяналт тавьж ажилласан.

1. Уншлага үйлчилгээний талаар

Бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээгээр тайлангийн хугацаанд төвлөрсөн номын сангийн хэмжээгээр 70000 байнгын уншигч хэрэглэгч, 210000 ирэгсдэд, 520000 боть ном, тогтмол хэвлэл бусад материал олгож үйлчлэхээс 63074 байнгын уншигч хэрэглэгчид, 227706 ирэгсдэд, 665450 боть ном хэвлэл, бусад материал мэдээллүүдийг олгож үйлчилсэн ба үндсэн үзүүлэлтийн төлөвлөгөөний биелэлт уншигч 90,1%, ирц 108,4%, ном олголт 128%-тай байна.

Үүнээс уншлагын танхимаар 632301ш, шөнийн уншлагаар 2668, гэрээр 23874ш, зөөврөөр 8684ш, солилцоогоор 591ш ном тус тус олгосон байна. Номын сангийн үйлчилгээний хүртээмжийг дээшлүүлэх зорилгоор 22, 107, ХАХ-н төвийн цэцэрлэг, Ерөнхий боловсролын 17, 18, 36, 50, 52, 80, 81, 82, 86 дугаар сургууль, Хөнгөн хүнсний коллеж, Мандах, Ирээдүй дээд сургуулиуд, СХД-ийн 13, ХУД-ийн 1, 2, 3-р хороо, Хараагүйчүүдийн үндэсний холбоо, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн «Эв санааны нэгдэл» холбоо дээр зөөвөр уншлага ажиллуулж хүүхдүүдэд үлгэрийн цаг, чанга уншлага зохиож, ОНУТ-аас Сант, Соёмбо сургуулиудын 2-4-р ангийн сурагчдад Бямба гаригийн уншлага үйлчилгээнүүдийг зохион байгуулсан нь иргэдийн мэдээллийн эрэлт хэрэгцээг хангахад үр нөлөө өгч байна.

Уншигчийн төлөвлөгөө биелэгдээгүй нь дараах хүчин зүйлүүдтэй холбоотой байна. Үүнд:

1-рт: 1 салбар номын сангийн байрны нөхцөл байдал стандарт шаардлага хангахгүй байгаагаас НМХГ-аас үйл ажиллагааг нь 2009 оны 3 дугаар сараас зогсоож одоо болтол ажиллаагүй.

2-рт: 2009 оны Фондын баяжилт хийх жилийн төсвийг бүтэн хассанаас шинэ ном хэвлэлийн баяжилт хангалттай хийгдээгүй.

3-рт: Томуугийн А хүрээний H1N1вирус тархсантай уялдуулан өндөржүүлсэн бэлэн байдал зарласан 1 сарын хугацаанд номын сангуудын үйлчилгээ хаагдсан.

Төвлөрсөн номын сангийн уншлага үйлчилгээний статистик үзүүлэлтүүдийг өмнөх онтой харьцуулан үзэхэд байнгын уншигч, хэрэглэгч 9803-аар буюу 13,5%-р буурч, ирэгсэд 16908-аар буюу 8%-иар, ном олголт 145076-аар буюу 27%-р өссөн байна.

Номын сангийн захиргаа, аргазүйн зөвлөл, номын санчдын багтай хамтран ажиллаж үйлчилгээнд ачаалал үүсгээд байгаад хүчин зүйлүүдийг нарийвчлан судалж, уншигчидтай ажиллах ажлаа эрчимжүүлэн тэдэнд номын сан номзүйн мэдлэг олгох, номын ангилал, каталог ашиглах талаар аргазүйн зөвлөгөө өгөх, авч хэрэглэсэн ном материалыг уншигчдаар өөрсдөөр нь байрлуулах, номтой соёлтой харьцах, 1 удаад ашиглах материалд хязгаар тогтоох, чөлөөт сонголттой фондын байршилтыг шинэчлэн хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах, номын сангийн үйлчилгээний дүрэмд нэмэлт өөрчлөлт оруулах, дүрмийг сурталчлах зэрэг үйлчилгээний менежментийг сайжруулах зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч ажилласан нь зохих үр дүнгээ өгч байна.

2. Фондын бүрдүүлэлт, хадгалалт хамгаалалтын ажлын талаар

2009 онд номын сангуудын фондын баяжилтанд зориулан олгодог жилийн төсвийг санхүү эдийн засгийн хямралаас үүдэн олгохгүй болсон учир ном бүрдүүлэлтийн ажил дорвитой хийгдсэнгүй. Энэ талаар бид Ерөнхийлөгч, Ерөнхий сайд, БСШУ-ны сайдад албан тоот хүргүүлж, Улаанбаатар, 25-р суваг, Боловсрол телевиз, Өнөөдөр, Өдрийн сонин, Монголын радиогоор мэдээлж төр засгийн сонорт хүргэсэн боловч ямарч үр дүнд хүрсэнгүй.

Тайлант хугацаанд 513 нэр төрлийн 3394ш 22101,2 мян. төгрөгийн шинэ номын бүрдүүлэлт хийсэн боловч ном худалдан авах төсөв хасагдсан учир 43 нэрийн 351ш номын 2912,2 мян. төгрөг, 40 гаруй нэр төрлийн 1181,8 мян. төгрөгийн тогтмол хэвлэлийн бүрдүүлэлтийг өөрийн үйл ажиллагааны орлогоос бэлнээр төлсөн байна. Ном бүрдүүлэлтийн ажилд дэмжлэг үзүүлж МХҮТ-ийн брайль хэвлэлийн төвөөс 4 төрлийн 12ш брайль ном, студиас 10 төрлийн номын 30 ширхэг кассет, 3 төрлийн CD ном, БСШУЯ-ны хандиваар 60 нэрийн 305ш 280500 төгрөгийн, «Шилдэг ном- 2008» төслийн хүрээнд 49 нэрийн 178ш 149100 төгрөгийн, Японы төслийн хүрээнд 149 нэрийн 150ш 1768,8 мян. төгрөгийн, хувь хүн, байгууллагаас 76 нэрийн 289ш 2133,3 мян. төгрөгийн номыг тус тус хандивласан нь фондын баяжилтанд бага ч гэсэн нэмэр хандив боллоо.

Энэ хугацаанд 3683ш номонд техник ажиллагаа хийж, 610 нэрийн 3218ш номын мэдээллийг электрон каталогт оруулан, 438ш номын электрон каталогт редактор хийж, албаны каталогт 678ш, салбар номын сангуудын каталогт зориулан 1872ш каталогийн хэвлэмэл

карт, 3218ш баркод хэвлэж өгсөн байна. Бүрдүүлэлтээр авсан бүх номыг ОНҮТ, салбар номын сангуудад хүлээлгэн өгч хэрэглэгчдийн хүртээл болгосон ба энэ онд нөхөн бүрдүүлэлтээр болон орлуулан авах номын нэрсийн жагсаалтыг гаргаж мөрдөж ажиллаж байна.

Сэлбэн засагчаас төв болон салбар номын сангуудын урагдаж гэмтсэн их засвартай 495ш, бага засвартай 881ш, дахин засварласан 502ш нийт 1883ш номыг сэлбэн засч, сэлбэн засагдсан 1407ш номонд мэдрэгч ялтасыг нэмж байрлуулан техник ажиллагаа хийн уншлаганд шилжүүлсэн байна. Мөн төв болон салбар номын сангийн 2001, 2004-2007, 2008 оны 30 гаруй төрлийн сонинг 340 нэгж, 2009 оны 14 төрлийн сонинг 141 нэгж, 1996, 2000-2008 оны 4 төрлийн сэтгүүлийг 116 нэгж болгон үдэж хавтасласнаас гадна санхүү аж ахуй, фондын бүртгэлийн 37 дэвтэрийг бэлтгэжээ.

Хяналтын хаалганы дохиолол алдагдаж байгааг Ай Эс Си Монгол ХК-р шалгуулахад технологи хуучирсан тул хаалгыг солих шаардлагатай гэсэн дүгнэлт гаргасан байна. Мөн үйлчилгээнд орсон өөрчлөлттэй уялдуулан Ньютелком компаниар 3ш хяналтын камерын байршлыг солиулсан байна.

Уншлага үйлчилгээний ажлын зэрэгцээгээр 2-р салбар хяналтын тооллогыг 6 удаа, 4-р салбар нийтийн уншлагын танхим, 3-р салбарын хүүхдийн уншлагын танхим, төв номын сангийн чөлөөт сонголттой фондод ажил хүлээлцэх номын тооллогуудыг хийж дүнг захирлын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн холбогдох арга хэмжээг авч ажилласан.

Чөлөөт сонголттой фондоос алдагдсан ном хэвлэлийн төлбөрийг барагдуулах журмыг холбогдох дүрэм журмыг үндэслэн боловсруулан гаргасан. Ингэснээр номын фондын бүрэн бүтэн

байдлыг хангахад зохих үр дүнгээ өгөх юм.

БСШУ-ны сайдын 2007 оны 316-р тушаалын хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд төв номын сангийн үндсэн фондын 123447ш монгол ном болон орос номыг тоолон, дансанд тэмдэглэгээ хийж, 124640ш номыг дахин үнэлж, 85243ш номыг шинэчилсэн нэгбүрчилсэн бүртгэлд бүртгэж, 25755ш номыг актлахаар ялгаж номын нэрсийн жагсаалт бичсэн.

Соёлын сайд, Сангийн сайдын 1994 оны дугаар 83/97 тушаалаар батлагдсан «Номын сангийн ном, хэвлэлийн бүтээгдэхүүнийг худалдах, солилцох, худалдан авах, данснаас хасаж журам»-ын дагуу хүүхдийн номын сангийн 14196 ш номыг тоолон, БГД-ийн боловсролын хэлтэс, Амьдрах ухаан сургалт үйлдвэрлэлийн төв, НСУГ-ын харьяа дүүргүүдийн соёлын төвийн номын сангууд болон салбар номын сангуудад үнэ төлбөргүй шилжүүлж фондын нөхөн бүрдүүлэлтэнд нь дэмжлэг үзүүллээ.

Бүх салбар номын сангууд номын шинэ хуучин дансны товёог хийж, санхүү 2, 4-р салбарын дахин үнэлгээ хийсэн номын шинэчилсэн нэгбүрчилсэн бүртгэлүүдийг хянаж тооцоог бодох ажлыг хийж дуусгасан.

НМХГ-аас тус номын сангийн үйл ажиллагаанд хийсэн шалгалтаар ЧД дэх А.М.Горькийн нэрэмжит 1-р салбар номын сангийн байрны нөхцөл стандарт шаардлага хангахгүй «Номын сангийн орчны нөхцөл, үйл ажиллагаанд тавих шаардлага», «Архив номын сангийн өв санг хадгалж хамгаалахад тавигдах шаардлага» Монгол улсын стандарт зөрчигдсөн байна гэж үзээд үйлчилгээг 2009 оны 3-р сарын 9-ны өдрөөс зогсоосон.

3. Лавлагаа мэдээлэл, соёл танин мэдэхүйн ажлын талаар

Тайлангийн хугацаанд Ардын эрх, Зууны мэдээ, Монголын мэдээ, Өнөөдөр, Улаанбаатар таймс, Үнэн сонины 2008 оны 12-р сарын дугаарууд, Өнөөдөр, Зууны мэдээ, Үнэн сонины 2009 оны дугааруудыг скайнердаж тоон хэлбэрт шилжүүлэхэд бэлтгэсэн ба эдгээр сонинг номын сангийн дотоод сүлжээг ашиглан \\intserver\ HotiinTovNSan\newspapers хаягаар орж унших боломжтой. Уншигчдад электрон шуудангаар өгөх лавлагааг өргөжүүлэх зорилгоор nom-zuich@yahoo.com, lavlah@yahoo.com, Tuvshintogtoh_v@yahoo.com гэсэн и-мэйл хаягуудыг нээж ажиллуулан 103 уншигчид цахим лавлагаа өгч үйлчилсэн.

Скайнердаж оруулсан гурван сонины нийтлэлүүдээс сэдэвчилсэн е-картын санг уул уурхай, шинжлэх ухаан техник, спорт, урлаг, уран зохиол, байгаль орчин, эрүүл мэнд, санхүү эдийн засаг, нийгэм улс төр, боловсрол, танин мэдэхүйн сэдвүүдээр хийж <http://lavlah.bblog.mn/> гэсэн блог үүсгэн байрлуулсан төдийгүй уншигч хэрэглэгчдэд хэрэгцээтэй мэдээлэл болон цаг үеийн мэдээ мэдээллүүдийг байршуулан мэдээлэл номзүйн ажлыг уг блогоор дамжуулан хийж байна. Тухайлбал: бага насны хүүхдэд гоо зүйн мэдлэг олгоход зайлшгүй унших шаардлагатай номын нэрс, монгол роман г.м.

Номын сангийнхаа 30 жилийн ойг угтаж «Манай номын сан хэвлэлийн хуудаснаа» номзүйн бүртгэлийн II дэвтэрийг бэлтгэн гаргахад зориулж дээрх нэр төрлийн сонинд номын сангийн талаар гарсан 65 материалыг full text-ээр түүвэрлэн авсан байна.

Түүнчлэн салбар номын сангууд жижиг дунд бизнес эрхлэгчдэд, хэл арианы соёл, харилцааны соёл, соёл

урлаг, хүүхэд танин мэдэхүй, эзэн Чингис хаан сэдвүүдээр картын сан хийж уншигчдад ашиглуулж байна.

Энэ хугацаанд номын сангууд нийтдээ шинэ номын үзэсгэлэн 58 удаа 2316 номоор гаргаж сурталчилсан ба энэ жил тохиогдсон түүхт ой, тэмдэглэлт өдрүүд, цаг үеийн чухал сэдвүүдээр (Үйлдвэржүүлэлтийн жилд, «Д.Сүхбаатар - уран зохиолын ертөнцөд», Улаанбаатар-370, Ц.Гайтав-80, Ноён хутагт Данзанравжаа-190, С.Эрдэнэ-80, Ногоон дэлхийгээ аварья, Үндэсний бичиг үсгийн баяр, Ерөнхийлөгчийн сонгууль-2009, ХАА-н ажилтны өдөрт) сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн 141 удаа 3307 ном, хэвлэлийн материалаар гаргаж сурталчиллаа.

Бүрдүүлэлтээр авсан шинэ номын мэдээг Алиса программаар хэвлэн салбар номын сангуудад хүргүүлж уншигчдад мэдээлсэн байна. Түүнчлэн «Мартагдсан номын үзэсгэлэн»-г 2 удаа 1940-1970 онд хэвлэгдсэн 28 номоор гаргаж, тойм яриа 8 удаа, номзүйн гарын авлага 5, мэдээллийн багц 50 гаруйг бэлтгэн гаргаж хэрэглэгчдийн хүртээл болголоо.

Лавлагаа мэдээллийн үйлчилгээг өргөжүүлэх зорилгоор nomzuich@yahoo.com, lavlah@yahoo.com, tuvshintogtoh_v@yahoo.com хаягуудыг нээж и-мэйл, мессенжерээр 103 цахим лавлагаа өгч, мөн видео уулзалтыг Боловсролын зөвлөгөө мэдээллийн төвтэй хамтран Английн Warkicki, Oxford-ийн их сургуультай тэтгэлэгт хөтөлбөрийн талаар хийсэн байна. Мөн энэ хугацаанд 6173 хүнд лавлагаа өгчээ. Yahoo messenger-ийн ask_library хаягаар уншигч хэрэглэгчид болон хөдөө орон нутгийн номын санчдад /Дархан, Ховд, Архангай/ лавлагаа мэдээллээр үйлчилсэн.

Уншигч хэрэглэгчдийнхээ дунд МУГЖ Б.Жаргалсайхан, СТА Г.Уранчимэг нартай «Бидний хайр-

бидний аз жаргал» уулзалт зохиож, «Монголын нийгмийн хөгжлийн төлөв хандлага» сэдвээр улс төрийн академийн магистр багш Г.Чулуунбат, Хүний хөгжил төвтэй хамтран ирээдүй судлаач Т.Жавхлан, Глобал удирдагч сангийн гүйцэтгэх захирал М.Мөнх-Очир, хуульч Э.Эрдэнэболд нар «Бие хүний хөгжил», Глобал удирдагч дээд сургуулийн захирал Д.Сүрэнчимэг «Гадаадад тэтгэлгээр хэрхэн суралцах» зэрэг сэдвүүдээр лекц уншуулж Ардын уран зохиолч Б.Лхагвасүрэн, Төрийн соёрхолт зохиолч Д.Нямаа, 2002 оны Болор цом наадмын тэргүүн шагналтан А.Эрдэнэ-очир, МЗЭ-ийн шагналт хүүхдийн зохиолч О.Сундуй, яруу найрагч Б.Цэнддоо, яруу найрагч Б.Энхтуяа нартай уулзалт ярилцлагууд зохион байгуулсан нь олны сонирхолыг татсан сайхан ажлууд боллоо.

Мөн «Монгол тэмүүлэл- сайхан Монгол орон» ТББ-тай хамтран «Монгол ухаанаар хөгжихүй» ном, Хөгжил клубтэй хамтран «Ээждээ бичсэн захидал» номын нээлтийг тус тус зохион байгуулж, уншигч багачуудын дунд «Шинэ жил» шүлгийн уралдаан, «Үсэглэлийн баяр»-ыг тэмдэглэж монгол ардын үлгэр, «Цүндээлэй Цондоолой хоёр» комикс, «Хөгжилтэй Өүжин, Дэлдэн хоёр» номуудаар чанга уншлага зохиолоо.

4. Мэдээллийн технологийн талаар

Тайлангийн хугацаанд номын сангийн автоматжуулалт, интернэт болон номын сангийн үйлчилгээнд мэдээллийн технологийг ашиглан дараах ажил үйлчилгээнүүдийг нэвтрүүлсэн байна. Үүнд:

Номын сангийн вэбд өдөр тутамд уншигч хэрэглэгч, иргэд олон нийтэд хэрэгцээтэй мэдээ мэдээллийг оруулан, тэдэнд мэдээлэл илгээх зорилгоор

имэйл хаягуудыг цуглуулан Google Groupд имэйл лист үүсгэж, вэб листэнд бүртгүүлэх цонхыг нэмж, вэбийн ашиглалтын тоон мэдээг гаргахын тулд Google Analytics хэрэгслэлд хандаж, эрхийг авч вэбд тохиргоо хийсэн. <https://www.google.com/analytics>

Мөн хэрэглэгчид номын сангийн электрон каталогийг интернэтээр татан авч гэрийн компьютертаа суулган ном хайх боломжийг бүрдүүлж Номын электрон каталогийн инсталлыг вэбд байрлуулаа.

DoorControl-ийн текст файлд анализ хийдэг программд шинэчлэлт хийж, тухайн сард ирсэн уншигчдын хэд нь өмнөх сард ирснийг тодорхойлдог болгож улмаар оны эхнээс эхлэн сар тутмын ирэгсдийн мэдээлэлд дүгнэлт хийж <http://www.acic.edu.mn/node/951> хуудсанд байрлуулж байна. Мөн уншигчдын орох бүртгэл, хяналтын программ дээр тооны оронд ~ тэмдэг харагддаг, мөн сүүлийн 5 дугаарын жагсаалтыг хардаг болгох болон бусад шинэчлэлтүүдийг хийсэн.

Алиса програмын хэвийн ажиллагааг хангаж өдөр тутмын архивыг автоматаар эхлэх боломжтой болгосон төдийгүй бүртгэлийн номын сангийн өдөр тутмын тоон мэдээг гаргадаг хэсгийг шинэчлэн уншигчдын бүлгийг хүүхэд, залуус, ахмад гэсэн 3 төрлөөр шинэ бүртгэл, сунгалтын тоон мэдээллийг өдөр тутамд харагддаг болгож ОНҮТ-ийн эрхлэгчийн ажлын байрны компьютерт DailyReport программыг суулгаж, хэрхэн ашиглах зааврыг өгсөн байна.

Эдгээр өөрчлөлт шинэчлэлтүүд нь номын сангийн үйлчилгээний статистик мэдээнүүдийг үнэн зөв бодитой гаргах, улмаар төлбөрт үйлчилгээний төлбөр тооцоог хийхэд чухал үр дүнтэй юм.

Интернэт ашиглалтын бүртгэлийн программд өөрчлөлт оруулж сүүлийн 2 минутад үйлчилгээний талаар сэтгэгдлээ бичдэг болгож, Интернэтийн хяналтын

программыг шинэ серверт холбогдон ажиллах тохиргоог өөрчилж, цаг, сэтгэгдлийн мэдээлэл хадгалалтыг зөв болгон шинэчилж, Ситинэт ХХК-д хүсэлт тавьж FreeBSD суулгуулж интернэтийн гарц сервертэй болсноос гадна интернэтийн хурдыг 2 дахин нэмэгдүүлж 1гигавит-н хурдтай болголоо.

Ня-бо, нарийн бичиг нарийн РС, АСМТ-ийн нотебуук компьютерт вирусны хамгаалалтын Bitdefence Antivirus 2008 программыг суулгаж мэдээллийн аюулгүй байдлыг хамгаалав.

Камерийн системийг серверийн өрөө рүү шилжүүлэн уншигчдын хүсэлтээр камерийн бичлэгээс төлбөртэй шүүлт хийх, мөн гурван үйлдэлт төхөөрөмжийг ашиглан хэвлэх эрхийг ОНҮТ, МБАТ, архив, бичиг хэргийн эрхлэгч нарт олгов.

в/Нийслэлийн засаг даргын үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөр, эдийн засаг, нийгмийн зорилтот тухайн байгууллагаас хийж гүйцэтгэх ажлын хэрэгжилт, үр дүн /хэдэн хувьтай байгаа/

Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагчийн 2008-2012 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгасан алслагдсан дүүрэг захын хороодод номын сан байгуулах заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор нийслэлийн Баянгол дүүргийн Засаг дарга Ё.Амгалантай номын сангийн захирал Т.Мижиддорж уулзан санал солилцож дүүрэгтээ нийтийн номын сан байгуулахад мэргэжил аргазүйн дэмжлэг тусалцаа үзүүлж, фондын анхны бүрдүүлэлтэнд хандив болгож 798874 төгрөгийн /хуучин үнэлгээгээр/ 11807 боть хуучин ном хүлээлгэн өгсөн.

Мөн НСУГ-ын харьяа дүүргүүдийн соёлын төвийн номын сангууд болон Амьдрах ухаан сургалт үйлдвэрлэлийн

төвийн номын санд 42300 төгрөгийн /хуучин үнэлгээгээр/ 2389 боть хуучин номыг үнэ төлбөргүйгээр өгч фондын баяжилтанд дэмжлэг үзүүлээ.

Нийслэлийн эдийн засаг нийгмийн 2009 оны зорилтот тусгагдсан «Салбар номын сангуудын үйлчилгээнд интернэтийн үйлчилгээг нэвтрүүлэх» ажлын хүрээнд НМТГ-тай холбоотой ажилласны үр дүнд Цахим Улаанбаатар хөтөлбөрийн хүрээнд 1, 3-р салбаруудыг Интернэтийн сүлжээнд холбох бэлтгэл ажлууд хийгдсэн.

Монголын номын сангуудын консорциумаас санал болгож буй Шинэ Зеланд улсын номын сангийн автоматжуулалтын вэбд суурилсан Koha программыг салбар номын сангуудын үйлчилгээнд нэвтрүүлэхээр судалж, бэлтгэл ажлыг хийж байна.

2/Тухайн жилийн ажлын төлөвлөгөөнд тусгагдаагүй ч цаг үеийн ажил төрлийн шаардлагаар /санаачилж хийсэн, удирдлагаас үүрэг болгосон/ хийгдсэн ажил үр дүн

Тайлангийн хугацаанд номын сангийн үйлчилгээний статистик тоон үзүүлэлтүүдийг компьютерийн программын аргаар үнэн зөв гаргах зорилгоор CheckOUT, Check-IN программыг шинээр зохиож үйлчилгээнд туршилтаар ашиглаж байна. Энэ программыг ашигласнаар нэг талаас уншигчийн ирц, идэвх, гэрээр ном олгосон хугацаа, сунгалт, хэтрэлт, номын ашиглалт, хадгалалт хамгаалалт зэрэг тайлан мэдээ бодитой гарахаас гадна нөгөө талаас төлбөрт үйлчилгээний орлогын мэдээ ч үнэн зөв гарах нөхцөл бүрдэж байна.

Номын сангийн компьютерийн дотоод сүлжээнд анализ хийж, сүлжээний зохион байгуулалт, серверүүдийн зохион байгуулалт, ашиглаж байгаа PC, сервер, кабель, программ зэрэгт мэргэжлийн судалгааг GML компаниар хийлгэж

дүгнэлт гаргуулж, Ньютелеком ХК-иар зарим хяналтын камерын байршлыг шаардлагатай газарт шилжүүлсэн байна.

ЧД-ийн 1-р номын сангийн байрны асуудлаар номын сангийн захиргаанаас тус номын санг дулаанаар хангадаг ОСНАА-н Дулаан өргөө компани, СӨХ-ийн холбогдох ажилтнууд болон тус байрны оршин суугчдын хамтарсан ажил хэргийн уулзалт ярилцлага хийж номын сангийн дээд давхарын айлууд бүгд ванн тавиулж ус алдалтыг зогсоох засвар үйлчилгээг хийлгэсэн боловч ус алдалт бүрэн зогсохгүй байна.

Номын сангийн захиргаанаас НСУГ, НӨХГ, ЧД-н засаг дарга, БСШУЯ зэрэг холбогдох байгууллагуудад 1-р номын сангийн байрны талаар албан тоот хүргүүлж хүсэлт тавьсан боловч одоогийн байдлаар ямарч үр дүнд хүрээгүй байна.

Томуугийн А хүрээний H1N1 шинэ вирусын тархалттай холбогдуулан улс орон даяар 1 сарын хугацаатай зарласан өндөржүүлсэн бэлэн байдлын хугацаанд төв болон салбар номын сангуудын уншлага үйлчилгээг хааж байгууллага дээрээ ажлын хэсэг байгуулан төлөвлөгөө гарган ажилласан. Энэ ажлын хүрээнд дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

Төв болон салбар номын сангуудын ажиллагсад байгууллагын гадаад орчин, уншлагын танхимууд, ажлын байр, бусад өрөө тасалгаанууд, хатуу зөөлөн эд зүйлс, тоног төхөөрөмжүүдийг 1%-н хлорамины уусмалаар ариутган, цэвэрлэж, өрөө танхимуудад 2 цаг тутамд агааржуулалт оруулах зэргээр цэвэрлэгээ, халдваргүйжүүлэлтийн ажлуудыг хийлээ. Түүнчлэн ажиллагсдад 219000 төгрөг зарцуулж өдөрт 2 удаа халуун аарц, чацаргана, сармистай шөл өгөх, ажлын байранд дасгал хөдөлгөөн хийлгэх, ханиад хүрсэн ажилтнуудыг 3-5 хоногийн цалинтай чөлөө өгч гэрт нь эмчлүүлэх

зэргээр ажиллагсдынхаа эрүүл мэндэд анхаарч ажилласан. Энэ хугацаанд байгууллагын дотоод ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн.

3.3.2 Байгууллагын дотоод үйл ажиллагаанд

а/ Байгууллагын улиралын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилт

/хэдэн хувьтай байгаа/

Номын сан энэ жил 43 ажил төлөвлөгдсөнөөс 38 ажил биелэж 88,3 хувьтай байна.

Удирдлага зохион байгуулалтын ажлын талаар:

Нийслэлийн Засаг Даргын 2009 оны 3-р сарын 13-ны өдрийн Орон тоо бүтэц батлах тухай 115-р тушаалын дагуу байгууллагынхаа бүтэц зохион байгуулалт, орон тоог баталгаажуулан, номын сангийн үйлчилгээний дүрмийг шинэчлэн үйл ажиллагаандаа мөрдөж байна.

Номын сангаас үйл ажиллагаандаа байнгын сайжруулалт хийх стратеги зорилтоо биелүүлэн ажлын хэсэг байгуулан урьд онуудад шинээр нэвтрүүлсэн үйлчилгээнүүдийн үр дүнд анализ судалгаа хийж, цаашид хэрхэн сайжруулж төгөлдөршүүлэх талаар дүгнэлт гаргаж ажилласнаар төв номын сангийн үйлчилгээнд нэвтрүүлсэн чөлөөт сонголттой уншлага, шөнийн уншлага үйлчилгээний үр дүн, давуу ба сул талуудыг олж тогтоосон. Ингээд номын сангийн дижитал мэдээллийн нөөцүүдийг нэмэгдүүлж электрон номын сангаар шөнийн уншлага үйлчилгээг зохион байгуулдаг гадаад орнуудын туршлагыг авч хэрэгжүүлэхээр шийдвэрлэж зардал ихтэй шөнийн уншлага үйлчилгээг зогсоосон байна.

Мөн чөлөөт сонголттой уншлагын

танхимаар үйлчлүүлэгсдийн ашигласан ном хэвлэлийг өөрсдөөр нь буцааж байрлуулах, уншигчдын орж гарах, нэг удаад авч хэрэглэх ном материалын тоо ширхэгт хязгаар тогтоох, номын сангаар үйлчлүүлэхэд хориглох зүйлс, уншигчдын хүлээх хариуцлага, ажиллах цагийн хуваарь зэрэг асуудлыг олон улсын номын сангийн жишигт нийцүүлэн зохион байгуулсан. Ингэсний үр дүнд ном хэвлэлийг соёлтой ашиглах, оновчтой уншлага, ном хэвлэлийн хадгалалт хамгаалалт, харилцааны болон үйлчилгээний соёл, эмх цэгцийг дээшлүүлэхэд чухал үр дүнгээ өгч байна.

Цаашид чөлөөт сонголттой уншлага үйлчилгээний менежментийг сайжруулах зорилгоор БНХАУ, ОХУ-ын номын сангуудын туршлагыг судлан үйлчилгээндээ нэвтрүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын ажлуудыг хийлээ.

ЧД дэх 1-р номын сангийн байрны талаар БСШУЯ, НӨХГ, ЧД-ийн Засаг дарга, НМХГ, НСУГ, ОСНАА-н Дулаан өргөө ХХК, зэрэг удирдах дээд байгууллагуудад албан тоот хүргүүлж, номын сангийн нөхцөл байдлын талаар Монгол, ТВ-9, ТВ-8, Аист Монголиа телевиз, Өдрийн сонин, Зууны мэдээ, Өнөөдөр сониноор нийт 10 удаа сурталчилж танилцуулсан.

Тус номын сангийн байранд хийх шаардлагатай барилгын их засварын 97 сая төгрөгийн өртөгтэй төсвийг Кей Жи Эл компаниар гаргуулж БСШУЯ-ны Санхүү хөрөнгө оруулалтын газарт хүргүүлж ирэх оны төсөвт тусгаж шийдвэрлэж өгөх хүсэлт тавьсан.

2009 оны 6-р сард Үндэсний Архивын газрын ахлах архивч Ц.Эрдэнэчимэгтэй хамтран, 1980-2008 оны архивт хадгалагдаж байгаа бүх баримтуудад ЭШТБ хийн данс бүртгэл үйдсэн. Үүнд:

- Байнга хадгалах 55 ХН
- 70 жил хадгалах 35 ХН
- Түр хадгалах 123 ХН

Мөн хадгалах хугацаа дууссан, түүх

эрдэм шинжилгээний болон практик ач холбогдолгүй гэж үнэлсэн хэргийг устгахаар /132кг баримт/ устгах хэргийн акт үйлдсэн. Нийслэлийн Архивын газрын дэргэдэх ББНШАЗК-ын 2009 оны 12-р сарын 4-ны өдрийн хурлаар оруулан данс, бүртгэл, БЖ-ыг батлуулан, устгах материалуудыг устгахаар хэлэлцүүлэн батлуулсан.

Энэ ажлын хүрээнд архивын тавиурыг стандартын дагуу байрлуулж, өрөө тасалгааг зориулалтын дагуу тохижуулж, архивын баримтын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулсан.

Байгууллагын архивт Д.Нацагдоржийн нэрэмжит Улаанбаатар хотын төв номын сангийн удирдлагын болон санхүүгийн холбогдолтой цаасан суурьтай баримтууд хадгалагдан байгууллагын хэрэгцээнд болон ажилтнууд, тус байгууллагад ажиллаж байгаад гарсан хүмүүст лавлагаа өгч ажилладаг.

Жилд дунджаар 8-10 хүнд лавлагаа өгч, 25-30 ХН түр олгож үйлчилдэг.

НББ, санхүү, аж ахуйн ажлын талаар:

Тайлант хугацаанд төвлөрсөн номын сангийн хэмжээнд «Арвилан хэмнэлтийн жил» болгон дараах ажлуудыг хийсэн. Үүнд:

- ХУД-ийн 2-р салбар номын сангийн цахилгааны хэрэглээнд хяналт тавин хэмжилт хийлгэн хэрэглээг нарийн тооцсоноор цахилгааныг 60 хүртэл хувиар багасгасан байна.
- Төв номын сангийн цахилгааны тоолуур цахилгааны монтажыг мэргэжлийн хүмүүсээр хэмжилт хийлгэн шалгуулж тоолуурыг сольсноор цахилгааны төлбөр өмнөхөөс 10%-р буурлаа.
- Төв номын сангийн усны тоолуурын заалтыг өдөр бүхэн шалгаж заалтыг тусгай дэвтэрт тэмдэглэн ус хий гоожиж байгаа газруудыг

засварлаж хэрэглээнд хяналт тавьж ажилласнаар усны төлбөр 70 хүртэл %-р хэмнэгдлээ.

Төв болон салбар номын сангуудын телефон утасны дугааруудыг өөрчлөн карттай болгосноор утасны төлбөр өмнөхөөс 2 дахин багассан байна.

- Аж ахуйн материал авах зардлыг хэмнэх үүднээс оны эхнээс үйлчлэгч нарын цэвэрлэж буй талбайн хэмжээг дахин хянаж цэвэрлэгээний материалын тооцоог гарган худалдан авалтыг хянах, мөн бичиг хэргийн материалын тооцоонд лимит тогтоож хэрэглээг хянах зэргээр арвилан хэмнэх бодлого барин ажилласнаар зохих хэмнэлтүүд гарч байна.

Байгууллагын хэмжээнд орлого нэмэгдүүлэх талаар дараах ажлуудыг хийлээ.

- ХТНС-д гэрээр ном олгох тусгай программ ажиллуулж гэрээр олгосон орлогыг хянаж номын санч бүрт орлогын төлөвлөгөө өгч орлогыг сар бүр номын санч бүрээр нарийн тооцон гаргаж урамшуулал олгож ажилласнаар гэрээр ном олгох үйлчилгээний орлого өмнөхөөс 3 дахин нэмэгдсэн байна.

- 2009 оны 7-р сарын 1-ний өдрөөс эхлэн түрээсийн байгууллагуудын 1м2 талбайн түрээсийн төлбөрийг нэмсэн.

Арвилан хэмнэлтийн жилд хийгдэж буй ажлын хүрээнд номын сангийн нийт орлого өмнөх жилийнхээс 10%-р нэмэгдэж, зардал 30%-р хэмнэгдэж байна.

Байгууллагын санхүүгийн тайлант «Сүлд аудит» ХХК-аас аудитын шалгалт хийж зөрчилгүй гэсэн дүгнэлт өгсөн байна. Түрээсийн болон бусад харилцагч байгууллагуудтай 2009 онд хамтран ажиллах гэрээгээ шинэчлэн хийж тухай бүрт нь тооцоо нийлж ажиллаж байна.

2008 оны жилийн эцсийн эд хөрөнгийн тооллогын комиссын

актлахаар санал оруулсан хөрөнгөнөөс 65 нэр төрлийн 13,949,549 төгрөгийн хөрөнгийг НӨХГ-аар шийдвэрлүүлж актлуулсан.

2008 онд төв болон салбар номын сангуудад хийгдсэн номын тооллогоор дутагдсан номын өр төлбөрийг бүрэн барагдуулж дууссан ба 2, 4-р сабар номын сангийн фондын номыг дахин үнэлсэн нэг бүрчилсэн бүртгэлийг хянаж тооцоог гаргалаа.

Төсвийн орлогоо нэмэгдүүлэх боломжийг судлан өөрийн үйл ажиллагаанаас олох орлого бүрийг нарийвчлан тооцож төлбөрт үйлчилгээний үнэ тарифыг шинэчлэн тогтоож, мөн зарцуулах журмыг боловсруулан баталгаажуулсан нь үр дүнгээ өгч байна.

Тайлангийн хугацаанд төв номын сангийн зарим өрөө тасалгаа, ажлын байранд барилгын засвар хийж, номын сангийн хойд хэсгийн коридор, чийрэгжүүлэлтийн танхим, 2-р номын сангийн дээврийн хэсгийг засуулж, 3-р салбарын фондын өрөөний шалны хулдаасыг сольж, шинэчилээ.

Номын сангийн гаднах 240м² талбайд бүх нийтийн их цэвэрлэгээ хийж ногоон байгууламжинд шуудуу ухаж 300ш хайлаас, 250ш шар хуайс, 11ш улиас суулган арчлан тордож ургуулсан.

Томуугийн А хүрээний цартахлын H1N1 вирусн халдвар ихсэж өндөржүүлсэн бэлэн байдал зарласан үед номын сангуудын ариун цэвэр, халдваргүйжүүлэлтийг тогтмол хийж хлорамины уусмалаар нийтийн уншлагын танхимууд, ажлын байр болон бусад өрөө тасалгаанууд, ширээ сандал техник тоног төхөөрөмжүүдийг хлорамины уусмалаар угааж цэвэрлэн, 2 цаг тутам арчиж, цонх, салхивчийг онгойлгон цэвэр агаар оруулах, чийрэгжүүлэлтийн танхим байгуулан 50-р сургуулийн биеийн тамирын

багш О.Цэгмидтэй гэрээ байгуулан ажиллагсдад ажлын байранд хийх дасгал хөдөлгөөнүүдийг зааж тогтмол цагт хийлгэх, ширээний теннис тоглуулах зэргээр хөдөлгөөний дутагдлаас сэргийлэх ажил зохиолоо. Мөн эрүүл аюулгүй хүнсийг хэрэглэж зөв хооллох тухай сургалт явуулж, өндөржүүлсэн бэлэн байдлын үед халуун аарц, чацаргана, сармистай шөл өгөх зэрэг витаминжуулах, дархлаа сайжруулах арга хэмжээнүүдийг авч ажилласнаар ажиллагсдын дунд өвчлөл бага байна.

б/ Байгууллагын нээлттэй байдлыг хангах, иргэдэд төрийн үйлчилгээг хөнгөн шуурхай үзүүлэх чиглэлээр авсан арга хэмжээ, үр дүн.

НМТГ-ын дэмжлэгтэйгээр <http://www.ulaanbaatar.mn/> вэб дээр <http://plub.gov.mn/> хаягаар номын сангийн вэбийг Joomla систем дээр шинээр зохион байгуулж үйл ажиллагаагаа иргэдэд нээлттэй ил тод сурталчилж байна.

Номын сангийн вэбд өдөр тутам уншигч иргэд, ажиллагсдад хэрэгцээтэй мэдээ, мэдээлэл оруулан, тэдэнд мэдээлэл илгээх зорилгоор имэйл хаягийг цуглуулан мэдээлэл илгээж байна. <https://www.google.com/analytics>-д өнгөрсөн хугацаанд 852 зочид 1780 удаа хандаж мэдээлэл авсан байна.

НСУГ-аас нийслэлийн соёл урлагийн байгууллагуудын удирдах ажилтны шуурхай зөвлөлгөөнийг тус номын сан дээр зохион байгуулах үеэр номын сангийн үйл ажиллагааг нээлттэй танилцуулан, номын сангийн өнөөгийн байдал цаашдын зорилтын талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл хийсэн байна.

Тайлангийн хугацаанд иргэдэд ажлаа нээлттэй танилцуулах өдрийг нийт 2 удаа зохион байгуулж энэ үеэр төв болон салбар номын сангуудын үйл ажиллагааг олон нийтэд сурталчлан, үйлчилгээний дүрэм журмыг

үйлчлүүлэгчдэд танилцуулж, уншигч бүрт заавал мэдвэл зохих дэг журмыг бичсэн энгэрийн зүүлтийг олгож байгаа нь зохих үр дүнгээ өгч байна.

Номын сангийн үйл ажиллагаа, шинэлэг үйлчилгээ, шинэ ном авах 2009 оны төсвийн талаар 25-р сувар, С1, Боловсрол, Улаанбаатар, TV8 телевиз, Өнөөдөр, Зууны мэдээ, Өдрийн сонин, Улаанбаатар таймс, Үнэн сонингоор сурталчилсан байна.

в/ Иргэдийн өргөдөл, санал, гомдлыг шийдвэрлэсэн байдал

Тайлангийн хугацаанд нийт 35 өргөдөл ирснээс ажилд орохыг хүссэн

2. түр хугацаагаар чөлөө хүссэн 8, буцалтгүй тусламж хүссэн 15 өргөдөл, бусад 10 өргөдөл ирж цаг тухай бүр нь шийдвэрлэсэн байна.

г/ Хариутай бичгийн шийдвэрлэлт

Архив, бичиг хэргийн ажлын хүрээнд үүний нөөц, хөрөнгө санхүүгийн холбогдолтой 56 тушаал гарч, 98 албан бичиг гадны байгууллагад явуулж, 40 албан бичиг ирсэнээс хариу шаардсан хугацаатай бичиг 5 байсныг цаг хугацаанд нь хариуг өгсөн болно.

д/ Ажилтнуудаас байгууллагыг удирдлагатай хийсэн гэрээний биелэлт

/хувиар/

№	Тасаг, салбар	Бүтээгдэхүүний төрөл	Төлөвлөгөө	Биелэлт	Хувь
1	Олон нийтэд үйлчлэх тасаг	Уншигч хэрэглэгч	30000	30528	101,8
		Ирц	130000	143179	110,1
		Ном олголт	300000	460138	153,4
2.	1-р салбар номын сан	Уншигч хэрэглэгч	10000	3698	37,0
		Ирц	20000	10957	54,8
		Ном олголт	55000	24597	44,7
3.	2-р салбар номын сан	Уншигч хэрэглэгч	10000	9430	94,3
		Ирц	20000	24192	121,0
		Ном олголт	55000	60804	110,6
4.	3-р салбар номын сан	Уншигч хэрэглэгч	10000	9538	95,4
		Ирц	20000	23705	118,5
		Ном олголт	55000	58477	106,3
5.	4-р салбар номын сан	Уншигч хэрэглэгч	10000	9881	98,8
		Ирц	20000	25673	128,4
		Ном олголт	55000	61434	111,7

е/ Ажилтан, албан хаагчдынхаа мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэх, тэдний нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх талаар хийсэн ажил

Номын сангийн захиргаа номын санчдын мэдлэг боловсролыг дээшлүүлэх, мэргэжлийн сургалтанд

хамруулахад онцгой анхаарч ажилласан. Үүнд: 1-р салбарын эрхлэгч Г.Наранцэцэг, МБАТ-н эрхлэгч З.Төгсжаргал нар 2 сарын хугацаатай ОХУ-ын Буриад улсын Соёл урлагийн академид мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад хамрагдаж, АНУ-ын ЭСЯ-ны дэмжлэгтэйгээр ОНҮТ-ийн номын

санч Д.Нарантуяа, Г.Пүрэвсүрэн, Д.Цэцэгмаа, Д.Энх-Ундрал, мэдээлэл технологийн ажилтан Ж.Бэгзсүрэн нарыг БНХАУ-ын Үндэсний номын сан, Бээжин хотын Xicheng дүүргийн номын сан, Дундад улсын Үндэстний номын сан, БНХАУ-ын Үндэстэний их сургуулийн номын сангуудын үйл ажиллагаатай танилцуулж туршлага судлуулсан байна.

Соёлын дээд сургуульд номын санч Г.Баяржаргал, Ц.Сумьяа, Ж.Мөнхжаргал, Удирдлагын академид архив бичиг хэргийн эрхлэгч М.Одонтунгалаг нарыг суралцахад ажлын цагийг зохицуулан мэргэжил мэдлэгээ дээшлүүлэхээр суралцаж байгааг дэмжиж ажилласан.

Мөн номын санч Б.Нарантуяа, Д.Цэцэгмаа нар Орхон аймгийн JCI-Эрдэнэт байгууллагаас зохиосон «Өөрийгөө танихуй, хувийн зохион байгуулалт хөдөлмөрийн бүтээмжийн өсөлт» сургалтанд, Ж.Бэгзсүрэн, Ч.Алтанцэцэг нар Америкийн Монгол судлалын төвөөс зохиосон «Номын сангийн хөгжил», олон улсын номын сангийн консерциумаас зохион байгуулсан «Монголын үндэсний номын сангийн стратеги төлөвлөлт» семинарт, номзүйч В.Түвшинтогтох, каталогич Н.Одхүү нар монголын номын сангийн консерциумаас зохион байгуулсан номын сангийн автоматжуулалтын Коһа программыг танилцуулах 3 өдрийн сургалтуудад тус тус оролцож мэргэжил мэдлэгээ дээшлүүлсэн байна.

Нийслэлийн соёл урлагийн газар, Удирдлагын академитай хамтран нийслэлийн соёл урлагийн газрын ажилтнуудад зориулсан «Менежментийн шинэтгэл» сэдэвт 2 удаагийн сургалтад захирал Т.Мижиддорж, дэд захирал Ч.Алтанцэцэг, тасаг салбарын эрхлэгчид Б.Нацаг, З.Төгсжаргал, Г.Наранцэцэг, Д.Алтанцэцэг, С.Эрдэнэчимэг, О.Долгорсүрэн нар хамрагдлаа.

Байгууллагын албан хаагчдын мэдлэг чадварыг дээшлүүлэх, шинэ мэдээ мэдээллээр хангах зорилгоор сар бүрийн сүүлийн 7 хоногийн мягмар гаригт сургалт мэдээллийн цагийг тогтмол зохион байгуулж тодорхой сэдвүүдээр мэргэжлийн сургалт зохион байгуулахаас гадна нийт ажиллагсдын дунд Глобал удирдагч дээд сургуулийн захирал Д.Сүрэнчимэг, багш Д.Гандолгор нарыг урьж «Багаар ажиллах нь»; «Хөдөлмөрийн бүтээмжийг дээшлүүлэх нь», Саруул гэрэлт ирээдүй төвийн сэтгэлзүйч Цэрэнхүү «Ажлын байрны сэтгэл зүй», «Олон улсын харилцаа, өнөөгийн нөхцөл байдал» сэдвээр МУИС-н ОУХДС-ийн багш Б.Баясгалан, «Зөв хооллолт» сэдвээр Соёолж төвийн менежер Д.Батбаяр нараар тус тус мэдээлэл хийлгэсэн нь Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагчийн 2009 оны 3-р сарын 20-ны өдрийн «Албан хаагчдын ёс зүй, сахилга, хариуцлагыг дээшлүүлэх тухай» 02 тоот албан даалгаврыг хэрэгжүүлж иргэдэд үзүүлэх төрийн үйлчилгээний чанар үр нөлөөг дээшлүүлэхэд ач холбогдолтой боллоо.

Номын сангийн мэргэжил арга зүйн зөвлөлөөс номын санчдад зориулан «ОХУ-ын Буриадын үндэсний, хүүхэд залуучуудын болон Улан-Үдэ хотын нийтийн төв номын сан, Сингапурын үндэсний номын сангийн үйл ажиллагааг танилцуулж, орчин үед мэдлэгт суурилсан эдийн засгийн хөгжилд номын сангийн оруулах хувь нэмэр, номын сангаас олон нийт нийгэм рүү чиглэсэн төрөл бүрийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж оюуны болон нийгэм соёлын амьдралд нэр хүндтэй болох талаар гадаад орнуудын номын сангууд хэрхэн ажиллаж байгаа туршлагаас дэлгэрэнгүй мэдээллэж, «Номын сангийн сурталчилгаа» сэдвээр мэргэжил арга зүйн зөвлөлийн дарга

Г.Наранцэцэг хичээл заалаа.

Ажиллагсдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх талаар байгууллагынхаа санхүүгийн нөхцөл боломжинд түшиглэн дараах арга хэмжээнүүдийг авч ажилласан. Үүнд:

Ажиллагсдын 2008 оны үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг зохих журмын дагуу дүгнэн, амжилттай сайн ажиллаж гэрээний үүргээ биелүүлсэн 63 ажилтанд 5072,0 мян. төгрөгийн мөнгөн урамшуулал олгов.

Номын сангийн захиргаа, үйлдвэрчний эвлэлийн хороотой байгуулсан хамтын гэрээний дагуу 4 ажилтанд нүүрс түлээний мөнгө, ар гэрийн гачигдалтай 5 ажилтанд 566300 төгрөгийн буцалтгүй тусламж олгож амьдрал ахуйд нь тусалцаа үзүүлсэн.

Түүнчлэн номын санд олон жил ажилласан 6 ажилтанд 50 насны нь ойгоор 240000 төгрөгийн, байгууллагын ажиллагсдын 0-16 насны 53 хүүхдэд хүүхдийн баяраар 265000 төгрөгийн мөнгөн урамшуулал тус тус үзүүлж, олон улсын ахмадын өдрийг тохиолдуулан номын сангаас өндөр насны тэтгэвэртээ гарсан 31 ахмадыг хүлээн авч хүндэтгэл үзүүлэхэд 950200 төгрөгийг зарцуулсан байна.

Гэрээр ном олгох орлогын төлөвлөгөөгөө биелүүлсэн төв номын сангийн ОНУТ-н номын санчдад сарын бүрийн 30000 төгрөгийн урамшуулал олгох шийдвэр гаргаж 5-р сараас эхлэн сар бүр олгож байна.

ё/ Нийслэлийн удирдлагаас үзүүлсэн дэмжлэг тусалцаа, байгууллага хоорондын хамтын ажиллагаа

Нийслэлийн Соёл Урлагийн газраас Нийслэлийн соёлын байгууллагуудын 2008 онд хийсэн ажлыг дүгнэн манай байгууллагыг нийслэлийн «Соёл, урлагийн шилдэг байгууллага»-аар шалгаруулсан. НСУГ-нь тус номын сантай өдөр тутмын ажил төрлийн

холбоотой байж байнгын удирдлагаар ханган ажилладаг.

Тус номын сан нь «Цахим Улаанбаатар» хөтөлбөрийн хүрээнд Нийслэлийн Мэдээллийн технологийн газартай, төв номын сангийн интернэт холболтын талаар Ситинэт ХК, Ньютелеком ХК-тай хяналтын камерын талаар, АСМТ-н хүрээнд АНУ-ын ЭСЯ-н ОНХА-тай тус тус хамтран ажиллаж мэдээлэл холбооны технологийн ололтыг номын сангийн үйлчилгээнд нэвтрүүлж байгаа нь чухал ач холбогдой юм.

ж/ Байгууллагынхаа үйл ажиллагааны үр дүнгийн талаар иргэдийн санаа бодлыг ямар арга хэлбэрээр авч үнэлэлт дүгнэлт хийсэн талаар

Төв болон салбар номын сангуудын уншлагын танхим бүрт санал хүсэлтийн дэвтэр тогтмол ажиллуулж уншигч үйлчлүүлэгчдийн санал хүсэлтийг авч судлан сар улирал жилийн төлөвлөгөөндөө тусган ажилласан.

А.М.Горькийн нэрэмжит 1-р салбар номын сан «Хүүхэд-номын сан» сэдвээр уншигчдынхаа дунд судалгаа явуулсан бөгөөд судалгаанд нийт 40 хүнд хамрагдсаны 90 хувь нь фондын чанар хүрэлцээ бага, байрны нөхцөл, тав тух муу байгааг дурдсан байна.

Мөн номын сангуудын үйлчилгээний талаар номын сангийн <http://pl.ub.gov.mn/> вэб сайтаар онлайн санал асуулга авахад нийт оролцогсдын 42% нь номын сангийн үйлчилгээнд сэтгэл ханамжтай байгаа, 17% нь шинэ үйлчилгээ таалагдаж байна, 41% нь үйлчилгээ таалагдахгүй байна гэсэн байна. Тайлант хугацаанд уншигч хэрэглэгчдээс авсан санал асуулгын мөрөөр тодорхой арга хэмжээнүүдийг авч ажиллалаа.

ХҮҮХДИЙН НОМЫН ОРДНЫ ТАЙЛАН

1. Удирдлагын үйлчилгээ:

- 2008 оны ажлаа БСШУЯ-аар дүгнүүлж, 2009 оны «Ерөнхий менежерийн үр дүнгийн гэрээ»-г БСШУ-ны сайдтай байгуулсан.
- Бүх ажилтан албан хаагчидтай 2009 онд «Хөдөлмөрийн гэрээг шинэчлэн хийсэн.
- 2008 оны санхүүгийн баримтанд «Бизкон-аудит» ХХК-иар хийлгэсэн бөгөөд ямар нэгэн зөрчил гараагүй.
- Хүний нөөцийн шинэчилсэн судалгаа болон цалингийн судалгааг БСШУЯ-ны Соёл, урлагийн Хүний нөөцийн мэргэжилтэнд өгч компьютерт шивж оруулсан. Мөн байгууллагын 2009 оны Хүний нөөцийн шинэчилсэн судалгааг гаргасан.
- 9-р сард болсон Архивын улсын үзлэгт бэлтгэх ажлын хүрээнд байгууллагын бичиг хэрэг, архивын эмх цэгцийг сайжруулсан.
- Зах зээлийн үнийн бодлоготой уялдуулан «Хүүхдийн Номын Ордны Дотоод журам»-ын зарим заалтуудад нэмэлт өөрчлөлт орууллаа.
- Байгууллагын стратеги төлөвлөгөө /2010-2015 он хүртэл/ боловсруулах ажлын хүрээнд бүх ажилтан албан хаагчдын санал хүсэлтийг авч SWOT шинжилгээ аван мастер төлөвлөгөө боловсруулсан.
- БСШУ-ны сайдын 2005 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн 441-р

тушаалын дагуу номын сангуудад мөрдөгдөх данс бүртгэл шинэчлэх ажлын хүрээнд орос номын 4 нэгбүрчилсэн бүртгэлийг стандартын дагуу бэлэн болголоо.

- Орос номын фондны ном хэвлэлийг цэгцлэх зорилгоор утга агуулгаараа хуучирсан 27051 номыг фондноос актлах асуудлыг БСШУЯ болон Төрийн өмчийн хороонд тавьж шийдвэрлүүллээ. Орос ном, зарим техник тоног төхөөрөмжийг актлах талаар байгууллагын техникийн комисс 4 удаа хуралдсан.
- Ажилтнуудын гар дээр байгаа номын жагсаалтыг хүн тус бүрээр гарган өгч удаан хэрэглэж байгаа номыг фондоо татах ажлыг хийсэн.
- Автоматжуулалтын ажилд анхаарал тавин ажиллаж номын сангийн цогц программ хангамж «LIB4U»-ийн шинэ хувилбарыг Гетё институтийн санхүүжилтээр авч ашиглаж эхэллээ. Одоогийн байдлаар нийт 41 мянган номын каталог электрон хэлбэрт шилжээд байна.
- Хүүхэд багачуудыг номонд дуртай болгох зорилгоор Монголын сурагчдын холбоотой хамтран номын клуб байгуулан ажиллаж зуны турш «Зуны зугаатай уншлага»-ыг зохион байгууллаа. Тус клубт нийт 400 гаруй хүүхэд багачууд нэгдэн өөрсдийн сонирхсон ном хэвлэлээ уншсанаас гадна зохиолчидтой

уулзах уулзалт, илтгэл тавих зэрэг олон сонирхолтой ажлуудыг хамтран зохион байгууллаа.

- Энэ оны хувьд манай хамт олны хийсэн томоохон ажлын нэг нь Япон Улсын Засгийн Газрын буцалтгүй тулсамжийн хүрээнд аймаг, сум, ерөнхий боловсролын сургуулийн номын сангуудын фондыг шинэ ном хэвлэлээр баяжуулах төслийн ажил байлаа. Энэхүү төслийг БСШУЯ-наас хэрэгжүүлсэн нь сүүлийн жилүүдэд ном хэвлэлийн салбарт хийгдээгүй томоохон хөрөнгө оруулалт боллоо. Шалгаруулалтанд тэнцсэн нийт 198 нэрийн 183404 ном хэвлэлийг зохиолч, хэвлэлийн газруудаас хүлээн авах ажлыг 2009 оны 7-р сараас 9 сар хүртэл бүрэн хэмжээнд хүлээн авсан. Нийт улсын хэмжээний 1098 номын санд., Үүнээс бага сургууль - 67, дунд сургууль 165, ахлах сургууль - 516, аймаг болон нийтийн - 24, сумын 326 номын сан бүрт ангилж, хайрцаглаж хаяглан тээвэрлэгч компанид хүлээлгэн өгсөн. Төслийн ёслолын нээлтийн үйл ажиллагааг зохион байгуулсан. /2009 оны 9-р сарын 29 өдөр/ Нээлтийн үйл ажиллагаанд Монгол Улсын Засгийн газрын гишүүн, БСШУ-ны сайд Ё.Отгонбаяр, Японы Элчин Сайдын Яамны нэгдүгээр нарийн бичгийн дарга Такахио Ишизаки болон албаны бусад хүмүүс оролцсон.
- Мөн БСШУЯ-наас зохион байгуулсан ерөнхийлөгч Н.Энхбаярын санаачлагаар бүтээгдсэн «Дэлхийн сонгодог 50 боть», «Бүрэн дунд боловсролын түвшинд унших уран зохиол»-ын 5 боть зэрэг номыг хот, хөдөө орон нутгийн 1000 гаруй номын сангуудад түгээх ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.
- Уламжлалт «Номын яармаг-2009» 12-р сарын 10-12-ны өдрүүдэд зохион

байгуулагдсан. Энэ жилийн «Номын яармаг»-ийг Соёл урлагийн хороо, Хүүхдийн Номын Ордон, Монголын Үндэсний номын сан хамтран зохион байгууллаа. Энэ жилийн яармагийн онцлог нь цахим хэлбэрээр явагдсанд оршино.

- 2009 онд улсын хэмжээний ЕБС-дыг арга зүйн удирдлагаар хангах талаар багагүй ажлыг хийж гүйцэтгэлээ. Нийслэлийн хэмжээний 78 сургууль дээр биечлэн очиж арга зүйн зөвлөгөө өгч судалгаа авснаас гадна Баянхонгор, Өвөрхангай, Хэнтий аймгийн бүх сум, сургуулийн номын санчдад 5 хоногийн сургалт зохион байгууллаа.

Номын санчдын мэргэжлийг дээшлүүлэх, давтан сургалтанд хамруулах талаар:

- «LIB4U» програмын шинэ хувилбар авсантай холбогдуулан нийт ажилтнуудад сургалт зохион байгуулсан.
- Бусад номын сангуудын туршлага судлах зорилгоор ШУТИС-ийн шинээр баригдсан номын санг хамт олноороо үзэж сонирхсон.
- Номын санч Б.Хажидмаа өөрийн мэдлэг боловсролоо дээшлүүлэх зорилгоор Удирдлагын академид суралцаж байна.
- ГМНС-ийн танхимын номын санч С.Туяа, Г.Буянцэцэг нар Бээжин хотын Гёте институтийн номын санд тус бүр 5 өдрийн сургалтанд хамрагдсан.
- ОУНСХ-ны урилгаар С.Тунгалаг Сингапур улсад 21 хоногийн сургалтанд хамрагдаж тус улсын хүүхдийн номын сангуудын үйл ажиллагаатай танилцаад ирлээ.

БСШУЯ, Австралийн Elinders-ийн их сургуультай хамтран зохион байгуулсан 14 хоногийн сургалтанд бичиг хэргийн эрхлэгч Д.Алимаа хамрагдсан.

12-р сарын 11-нд болсон «Номын яармаг»-ийн хүрээнд зохион байгуулагдсан зайн сургалтанд Г.Буянцэцэг, С.Тунгалаг, С.Адьяаням, М.Тунгалаг, Л.Батболор нар оролцлоо. Сургалтыг ШУТИС-ийн КТМС-ийн маркетинг менежментийн багш Ариунжаргал «Номын сангийн үйлчилгээний соёл, чанарыг дээшлүүлэх нь» сэдвээр заасан.

12-р сарын 17,18 нд Латви улсын Соёлын хорооны ажилтан Кристинагийн «Адвокация» буюу «Нөлөөлөл» сэдэвт сургалтанд Г.Дарьсүрэн хамрагдсан.

- БСШУЯ, Монголын урлагийн зөвлөлөөс хамтран зохион байгуулсан «Соёл урлагийн засаглал, сан бүрдүүлэлт, Удирдах зөвлөл байгуулах» сэдэвт сургалтанд С.Тунгалаг оролцсон.
- 2009.5.28-29нд ЭМЯ-нд зохион байгуулагдсан «Урлаг тамхигүй орчин» сэдэвт сургалтанд арга зүйч Л.Батболор, Д.Оюунбилэг нар оролцсон.
- Нээлттэй нийгмийн хүрээлэнгээс зохион байгуулсан «Монгол улс дах зохиогчийн эрхийн хамгаалалт ба онцгой нөхцөл» 1 өдрийн сургалтанд арга зүйч Л.Батболор оролцсон.
- Багаар ажиллах чадварыг сайжруулах зорилгоор нийт хамт олныг 5 багт хуваан 2009 оны 3-р сарын 3 нд «Хүнд бэрх зантай хүмүүсийг хүссэнээрээ өөрчлөх түгээмэл хувилбарууд», 4-р сарын

1 нд Ганбаатарын «Далд уул», 4-р сарын 30 нд «Нөхдөө өөртөө татаж хүмүүст нөлөөлөх ёсон», 10-р сард «Өөртөө туслах ухаан» номоор, 12-р сард «Сэтгэхүйн цар хүрээний гайхамшиг» номоор хийсэн 5 удаагийн лекцэнд нийт ажилтнууд хамрагдлаа. Энэхүү лекцүүдийг нийт ажилтан албан хаагчид хамтран зохион байгуулсан бөгөөд их ач холбогдолтой шинэлэг ажил болсон гэж үзэж дараа онд үргэлжлүүлэн явуулах бодолтой байна.

Нийгмийн халамж үйлчилгээний ажлын талаар:

- Сар шинэ болон ахмадын баяраар ахмадууддаа хүндэтгэл үзүүлэн бэлэг дурсгалын зүйл гардууллаа.
- Олон улсын эмэгтэйчүүдийн эрхийг хамгаалах өдөр, Соёл урлагийн ажилтны өдрөөр хамт олноороо салхинд гарсан. Мөн Дорноговь аймгийн Хамрын хийд орж амарсан.
- Зарим ажилтан хаагчдад утасны карт олгож байна.
- Ур чадварын нэмэгдлийг нийт 12 ажилтанд, зэргийн нэмэгдэл 4 хүнд олгосон байна.
- Байгууллагаас нийт 23 ажилтнуудад буцалтгүй тусламж, олгосон. Амьдралын гачигдалтай манай ажилтан И.Пүрэвбатад БСШУЯ-наас 3.5 сая төгрөг олгож тусалцаа үзүүлсэнд хамт олон бид их баяртай байна.
- 2009 онд манай хамт олны дундаас Л.Батболор, Д.Жавзанпагма, Т.Батцэцэг нар БСШУЯ-ны «Хүндэт жуух бичиг»-ээр шагнууллаа.

Гадаад харилцаа:

- Манай номын сан Олон улсын номын сангийн холбооны гишүүний хувьд энэ онд манай номын санч С.Тунгалаг тус холбооны санхүүжилтээр

Сингапур улсад 21 хоногийн сургалтанд суралцаж ирсэн. Тэрээр Сингапурын 10 гаруй номын сантай танилцаж тус улсын Хүүхдийн номын сан дээр ажиллаж их хэмжээний туршлага хуримтлуулж ирсэн.

- Гёте институт, Германы элчин сайдын яам, Швейцарийн консулын газартай байнгын харилцаатай ажиллаж байна. Энэ онд Гёте Институтийн шугамаар Г.Буянцэцэг, С.Туяа нар Бээжинд тус бүр 5 хоногийн сургалтанд хамрагдсан. Мөн тус газраас номын сангийн автоматжуулалтын шинэ программыг 2000\$-оор авч өгсөн нь номын сангийн дэвшилтэт үйлчилгээг явуулахад томоохон хөрөнгө оруулалт боллоо гэж үзэж байна.
- Тайваны Үндэсний номын сангийн санхүүжилтээр 8 сая орчим 7-ний санхүүжилт хийгдэж шинэ уншлагын танхимтай болсон. Мөн энэ танхимд 600 гаруй шинэ ном хандивласан.
- Гёте институтийн Монгол дахь төлөөлөгчийн газартай хамтран ХБНГУ-ын их сургуулийн багш профессор Фельдманы зохион байгуулсан сургалтын бэлтгэл ажлыг хийж хот, орон нутгийн 25 номын санчийг сургалтанд хамруулсан. Энэ сургалтанд ХНО-оос 1 хүн оролцсон.
- Гёте институтийн санхүүжилтээр энэ онд 6000 еврогийн 615 ширхэг ном, аудио болон видео материалын захиалга хийгдсэн.
- Fukui хотын Rotary клубээс 3 сая төгрөгний санхүүжилт хийж шинээр гарсан япон хэл дээрх 170 номоор фондын баяжуулалт хийж өгсөн.
- Гёте институттэй хамтран 3 сард герман хэл суралцагч, сонирхогчдод зориулж «Боловсролын яармаг»-ийг зохион байгуулсан.
- Койка байгууллагын шугамаар Солонгосоос 1 номын санч ирж

ажиллаж байна.

- Азийн сангийн «Ном» хөтөлбөрөөс манай номын сантай байгуулсан гэрээний дагуу ХНО-ны ОУНСХ-ны хураамж болох 365 еврогийн төлбөрийг хийж өгсөн. Мөн тус байгууллагаас Швейцарь номын уншлагын танхим болон «Их мэдэх танхим»-д 13 фактурын 385 ш ном 4 CD, 4 ш видео кассет 5,035,230 төгрөгний номоор фондын баяжуулалт хийлээ.
- БСШУЯ, ХНО, Азийн сантай хамтран улсын хэмжээний их дээд сургуулиудын номын сангуудад 30 гаруй мянган номыг өөрсдөөр нь сонгуулан олгох ажлыг зохион байгууллаа.

Санхүүгийн мэдээллийн үйлчилгээ:

Төсөвт байгууллагын шинэчилсэн нягтлан бодох бүртгэлийн маягтаар тайлан тэнцлээ улирал бүр тогтоосон хугацаандаа гаргаж, БСШУЯм, СЭЗЯаманд тушааж ажиллалаа. Мөн сар бүрийн шуурхай мэдээ, хуулгаа тогтоосон хугацаанд гарган авч касс, харилцах данстай тулган гаргах ажил нь манай номын сангийн үйл ажиллагаанд бүрэн хэвшсэн болно.

- Нийгмийн даатгалын тайланг сар бүр гарган СБДНДХэлтэст, Татварын тайланг улирал бүр гарган СБДТХэлтэст өгч тооцоо нийлсэн акт гарган ажилласан.
- СЭЗЯам, БСШУЯамнаас баталсан төсвийн орлого, зарлагын батлагдсан төсвийг Сангийн сайдын 2005 оны 5-р сарын 4-ны өдрийн 123 дугаар тушаалыг үндэслэн мөнгөн кассын тайланг хуваарийн дагуу сар бүр авч, тогтоосон хугацаанд нь тайлангаа гаргаж байсан.
- Өөрийн орлогыг сар бүрийн 25-ны дотор бодож төрийн сангийн дансанд

тушаадаг.

- Ажилтнуудын нийгмийн даатгал болон эрүүл мэндийн дэвтрийг хөтөлж улиралд нэг удаа СБД-ийн даатгалын хэлтэст аваачиж баталгаажуулж байна.
- Төрийн сангаас сар бүр санхүүжилтын дагуу цаг тухайд нь ажилтнуудын цалин, амралтын мөнгийг цагийн бүртгэлийн дагуу бодож олгосон. Цалингаас бодогдож байгаа ХАОАТатвар, ЭМД-ын шимтгэл, ҮЭТатварыг суутган авч холбогдох байгууллагуудад нь шилжүүлдэг.
- 2010 оны төсвийн хувиарлалтыг гарган БСШУЯ-нд өгсөн.

- БСШУЯ-наас явуулсан төсөвт байгууллагын бүтэц, орон тоо, цалингийн сан, тогтмол зардлын бүртгэл 2007, 2008, 2009 оны цалингийн судалгааг түүж цалингийн програмд шивж оруулсан. Ингэснээр хүн амын статистик мэдээнд манай байгууллагын ажилтнууд бүртгэгдсэн болно.
- Монгол номын фондын нэг бүрчилсэн данс бүртгэлийн 7 дэвтэр, Мөрөөдөл танхимын нэг бүрчилсэн данс бүртгэлийн 2 дэвтрийг бодож баталгаажуулсан.
- Төрийн болон орон нутгийн эд хөрөнгийн тооллыг цаг тухайд нь хийсэн.

Бүтээгдэхүүн	Төлөвлөгөө	Биелэлт	Гүйцэтгэл
ЕБС-ийн уншигч /1000төг/	1408	1480	105%
Насанд хүрэгчид, оюутан /2000төг/	828	1798	217%
Нийт	2236	3278	146%

2. Номын сангийн үйлчилгээ

Уншигчийн үнэмлэх:

2009 онд нийт 3278 уншигчдад үнэмлэх нээсэн. Нээлттэй хаалганы өдрөөр насанд хүрэгчдэд 5ш, ЕБС-ийн

сурагчдад 14ш үнэмлэх үнэгүй нээж өгсөн болно. Шинээр 7-р сарын 15-наас үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн. Тайваний танхимд 55 уншигч шинээр бүртгүүлжээ.

Танхимын ирц ном олголт:

Танхимууд	Ирц			Ном олголт			Байрлуулалт		
	Төл	Бие	%	Төл	бие	%	Төл	Бие	%
Боловсрол хөгжил	25000	39406	158%	36000	43136	120%			
Монгол фонд				36000	44391	123%	37000	38997	105%
Мөрөөдөл	10950	1042	10%	21850	21105	97%		21105	
Их мэдэх	4260	3130	73%	6000	5578	93%		6100	
ГМНС	4000	4736	118%	8000	12158	152%			
Япон	2500	2555	102%	3200	3295	103%		3295	
Швейцарь	1500	1535	90%	2000	2099	105%		2099	
Тайван		85							
Орос		1435	96		4087				
	49710	53654	108%	115050	135849	118%		75683	105%

Гахайн ханиад гарсантай холбогдуулан 2006 оны 11-р сарын 5 аас 12-р сарын 1 хүртэл хөл хориотой байсны улмаас сургуулийн өмнөх болон бага, дунд ангийханд үйлчилдэг зарим танхимын төлөвлөгөө тасарсан болно.

Бусад ажил:

Танхимууд	Фонд баяжилт/ш/	Сэргээн засагдсан ном /ш/	Гэрээр ном олгосон
1. Монгол фонд	258 Архивт 2ш ном, 2ш cd	223 ном	254
2. Мөрөөдөл	156	206	
3. Их мэдэх	220ш 2cd	10 ш ном, 1ш данс	260
4. Герман танхим	551 ном 576 тогт.хэв	14	2065
5. ШСМТөв	183	2	
6. Орос танхим	121	8	46
7. Япон танхим	65		
8. Тайван	-	-	-
9. Арга зүй		16	
10. Санхүү		75	
Бүгд	1555ш ном, 4cd, 576 хэвлэл	591	2627

Швейцарь танхимын 2500 ном бүхий хуучин дансыг шинээр хуулан бичсэн. Хэлний сургалтын 68 номыг цавуутай гялгар уутаар хавтаслалаа.

Танхимуудын гаргасан номын үзэсгэлэнг он сар өдрөөр нь жагсаавал:

Д/д	Он сар өдөр	Сэдэв	Тоо ширхэг /ном/	Танхим
1	2009 . 01. 03	Шинэ ном	31	"БХ"
2	2009 . 01. 15	Хүүхэлдэйн киноны CD	42	"Их мэдэх"
3	2009 . 01. 25.	Зуун өртөөлсөн багш нар	38	"БХ"
4	2009 . 01. 25.	Шинэ ном	14	"Герман"
5	2009 . 01. 31.	"Д. Сүхбаатарын -116"	20	"БХ"
6	2009 . 02 12.	Цагаан сарын баярт "Ардын ёс заншил"	21	"БХ"
7	2009 . 03. 02.	Их зохиолч-Б. Ренчин"	11	"Монгол фонд"
8	2009 . 03. 02.	Шинэ ном	15	"Их мэдэх"
9	2009 . 03. 03.	"Бүсгүй заяа"	19	"БХ"
10	2009. 03. 10.	Хамгийн их уншигддаг үлгэрүүд	16	"Их мэдэх"

11	2009.03.10.	Зэвсэгт хүчин-68 жилийн ойн	15	"БХ"
12	2009.03.19	С. Надмидын 75 насны ойд	22	"Мөрөөдөл"
13	2009.03.22-5.20	Шинэ ном	15	Герман
14	2009.04.02.	"Х. Андерсены 204 жилийн ойд "	13	Монгол фонд
15	2009.04.02.	"Х. Андерсены 204 жилийн ойд	9	"Япон" танхим
16	2009.04.02.	Андерсений үлгэрүүд	10	"Их мэдэх"
17	2009.05.01.	"Үндэсний бичиг мину"	43	Монгол фонд
18	2009.05.23.	"Түүхээ судалъя"	31	Монгол фонд
19	2009.08.04.	"Монгол загвар"	16	Монгол фонд
20	2009.08.07.	Шинэ ном	44	Монгол фонд
	2008.08	Шинэ ном		
	2009.09.04	Сурах бичиг	14	"Их мэдэх"
21		Дэлхийн сонгодог 50 боть	50	"БХ"
22	2009.10.10	Шинэ ном	58	Монгол фонд
	2009.10.10	Шинэ ном	15	"Их мэдэх"
23	2009.11.09	Шинэ ном	31	Монгол фонд
24	2009.11.19	Хүүхдийн эрх-хөгжил хамгаалал	75	"БХ"
25		МУ-ын гавьяат багш Түвшигтөгс багшийн бэлгэлсэн номоор	110	"БХ"
26		Содномдаржаагийн уран бүтээл	81	
	Бүгд	Шинэ ном 9 удаа	223 ш	
		Сэдэвчилсэн 17 удаа	393 ш	
		Нийт 26 удаа	484ш	

Соёл олон нийтийн ажил:

2009.1. 4. Герман танхимын үйл ажиллагааны тухай мэдээллийг ГХСН-ийн баримтат кинонд өгөв.

2009.2.30. «Тэнгис» кино театрт болсон өдөрлөгт ХНО-ы мэдээллийн ажилтан С.Тунгалаг, арга зүйч Л.Батболор, танхимын номын санч Я.Батбаяр, Хажидмаа, Г.Дарьсүрэн нар ажиллаж Баянгол дүүргийн нийгмийн ажилтнуудад байгууллагын үйл ажиллагааны тухай танилцуулга хийлээ. Энэ ажлын үеэр 200 гаруй хүнд таниулга хийснээс гадна ХНО-ны 200 гаруй танилцуулгыг хүүхэд залууст тараалаа.

1-р сарын 21-нд Гёте Институтийн «ЕВС, Ирээдүйн санаачилга» төслөөс герман хэлний сургалттай ЕВС-ийн дунд ханын сонины уралдаан зарлаж дүгнэсэн бөгөөд шагналт 5 байр эзэлсэн ханын сонингуудаар танхимд үзэсгэлэн гарган сурталчилсан.

1-р сарын 29-нд Герман хэлний сургалттай дунд сургуулиудын багш нарт зориулсан мэдээллийн арга хэмжээг Гёте-Институтийн төлөөлөгчийн газрын мэргэжилтэн С.Кренский зохион байгуулж 30 багш оролцов.

2-р сарын 14-нд Монголын Залуучууд Солилцооны Агентлагын 5 сурагч танхимын үйл ажиллагаатай танилцаж «Das Beste an Deutschland» DVD кино үзэв.

3-р сарын 3-нд Японы Хинамацури буюу Охидын баярт зориулж Хүүхэдэйн наадмын холбогдолтой зурагнуудаар үзэсгэлэн гаргав. /Япон танхим/

3-р сарын 17-нд «Германы рок поп хөгжим» сэдвээр Гёте-Институтийн төлөөлөгчийн газрын мэргэжилтэн

С.Кренский лекц-ярилцлага зохион байгуулж 16 хүн оролцлоо.

3-р сарын 20-нд Хүүхдийн зохиолч С.Надмидын 75 насны ой болсон. Хүүхдийн зохиолч С.Надмидын 75 насны ойг түүний гэр бүл үр хүүхэд болон уншигч хүүхдүүдийн хамт тэмдэглэн өнгөрүүллээ. Ойн хүрээнд «Мөрөөдөл» танхимын уншигчдын дунд зохиолчийн зохиолыг уншуулан төрсөн сэтгэгдлээр нь гар зургийн уралдаан мөн чөлөөт сэдвээр шүлгийн уралдааныг зохион явууллаа. Гар зургийн уралдаанд 400 гаруй хүүхэд, шүлгийн уралдаанд 100 гаруй хүүхэд хамрагдсанаас 9 хүүхдийг шалгаруулсан юм. Гар зургийн уралдаанд 14-р сургууль, «Эрдэм төгс» сургуулийн багш сурагчид идэвхитэй оролцлоо. ХНО-ны «Боловсрол хөгжил» болон «Япон» танхимын ажилтнууд гар зургийн уралдаанд ирсэн бүтээлээр үзэсгэлэн гаргав. Мөн гэрэл зургийн болон уран бүтээлийн үзэсгэлэнг «Мөрөөдөл» танхимын номын санч Т.Батцэцэг гаргав. Зохиолчийн намтар уран бүтээлийг нь Power Point програм дээр бэлтгэн баярт оролцсон хүүхэд залууст танилцууллаа. Ойн арга хэмжээнд Надмид зохиолчийн том охин хүүхдийн зохиолч Н.Мандал түүний гэр бүлийнхэн оролцож зохиолчийн шинээр хэвлэгдсэн номоор үзэсгэлэн гаргасан. С.Надмид зохиолчийн 75 насны ойн баярт хүүхдийн зохиолч Д.Батжаргал, С.Цэцэгмаа, Дангаасүрэн, Ч.Арьяасүрэн зэрэг 10 гаруй зохиолчид оролцож зохиолчийн тухай яриа өрнүүлэн өөрсдийн зохиол бүтээл, урын сангаасаа хүүхэд залууст уншиж сонирхууллаа.

3-р сарын 21-нд «Германы боловсролын яармаг» ХНО-ны «Боловсрол хөгжил танхимд болж

нийт 300 гаруй хүн хамрагдлаа. Тус яармагийн үеэр танхимын танилцуулга 150ш-ийг түгээв.

2009.03.21. Швейцарь танхимд Англи, Герман хэлний ярианы клубууд хичээллэж байгаа билээ. «Англи хэлний ярианы клуб»-ынхан нийт 5 удаа хичээллэж хаврын үйл ажиллагааныхаа нээлтийг хийлээ. Түүнээс хойш 11 удаа 120 хүүхэд хичээллэв. Герман хэлний хичээл 37 удаа хичээллэж давхардсан тоогоор 470 гаруй хүүхдүүд оролцов. Герман танхим ГЭСЯ-наас 1 болон 3-р сард ирүүлсэн «Герман Улс» сэтгүүлийн 100 ш дугаарыг сурталчилгааны хэлбэрээр уншигчдад өгч байна. Шалгах хуудсаар буюу уншигчийн ирцийн урамшууллаар 19ш сэтгүүлийг уншигчдад, 1-р сарын 24-нд «Элит» олон улсын дунд сургуулийн герман хэлний танхимд германы газрын зураг болон плакат зургуудыг бэлэглэв.

4-р сарын 2. Олон Улсын Хүүхдийн Номын баяр. Дэлхийн үлгэрийн их хаан, Дани улсын их зохиолч Ханс Кристиан Андерсений мэндэлсэн өдрийг тохиолдуулан жил бүр Олон улсын хүүхдийн номын баярыг тэмдэглэдэг уламжлалтай билээ. Энэхүү баярыг ХНОрдон уншигч хүүхдүүдийнхээ хамтаар тэмдэглэн 6 дахь жилийнхээ нүүрийг үзэж байгаа юм. Энэ жилийн Номын баярт маань Хүүхдийн зохиолчдын «Реп» төв, «Эрдэм төгс» сургуулийн хамт олон, Кристиан Нобелийн сангийн гэр төслийн хүрээнд байгуулагдсан «Гэр-номын сан»-ийн хүүхдүүд болон 25-р цэцэрлэгийн хүүхдүүд хүндэт зочдоор оролцлоо.

5-р сарын 1. «Үндэсний бичиг мину»- улсын уралдааныг ХНО, «Сод Номун төв» ТББ хамтран 4 дэх удаагаа зохион явуулж байгаа юм.

Энэ жил урьд жилийнхээс илүү өргөн болсон ба «Үндэсний бичиг мину»-улсын IV уралдааныг «Сод номун төв» төрийн бус байгууллага, БСШУЯ хамтран ХНО-ны «Боловсрол хөгжил» танхимд 2 өдөр амжилттай явууллаа. Уралдааны мэдээллийн ивээн тэтгэгчээр «Хүмүн бичиг», «Багш» сонин ажилласан. Ивээн тэтгэгчээр БСШУЯ, Хувийн их дээд сургуулиуд болон хувь хүмүүс ажиллалаа. Энэ удаагийн уралдаанд 360 гаруй хүүхэд залуучууд оролцсон бөгөөд уралдаанд ЕБС-ийн 5-8 анги, 9-10 анги, их дээд сургуулийн оюутнууд 30 хүртэлх насны залуучууд нийт 370 гаруй хүүхэд залуус хамрагдсан. Үүнээс: 5-8 ангийн 200, 9-11 ангийн 109, оюутан залуусын ангилалд 61 хүн оролцлоо.

Монголын үндэсний бичгийн тэргүүний уншигч шалгаруулах тус уралдаанд:

Орон нутгаас:

Архангай, Сэлэнгэ, Төв, Орхон, Булган, Дорно-говь, Хэнтий, Говь-сүмбэр, Хөвсгөл, Дархан - Уул аймгаас хүрэлцэн ирлээ.

Улаанбаатар хотоос:

«Эрдэм төгс», «Хобби», «Атланта», «Эрдмийн ундраа», «Монгени» дунд сургууль, 1, 72, 93-р сургууль зэрэг 30 гаруй сургуулиуд идэвхитэй оролцлоо. Оролцсон бүх хүүхдүүдэд номын бэлэг гардуулан өгөв.

5-р сарын 25, 26-нд «Эрдэм төгс» сургуулийн дунд ангийн сурагчдын 2008-2009 онд Мөрөөдөл, Их мэдэх танхимтай хамтран ажилласан тайлангийн арга хэмжээ «Номын баяр»-ыг хийлээ.

Тайлангийн үеэр: «Их мэдэх» танхимд гар зургийн уралдаан, Оросын зохиолч В.Сутеевын «Хоёр зураг» зохиолыг Powerpoint програм дээр үзүүлэн танилцуулж, тараах

материалаар зураг үзүүлж, хамгийн
Уралдаанд шалгарсан 2, хамгийн
олон ном уншсан 3 сурагчийг
шалгаруулан шагналаа.
«Мөрөөдөл» танхимд тус танхимаас
уншсан үлгэрийн номноос сэдэвлэн
гар зургийн уралдаан, асуулт
хариултын тэмцээнийг зохион
явуулж шалгарсан 2 сурагчид
өргөмжлөл гардууллаа. Мөн сэргээн
засварлагч Эрдэнэцэцэг сурагчдад
ном сэргээн засварлах технологийн
талаар хичээл зааж үзүүлэх сургалт
зохион байгуулав.

5-р сарын 8-нд Гёте-Институтийн
төлөөлөгчийн газрын мэргэжилтэн
С.Кренский «Герман хэлээрх кино»
сэдвээр герман хэлний дунд шатны
мэдлэгийн түвшинтэй 15 уншигчдад
«Мөнгө» богино хэмжээний уран
сайхны кино үзүүлж, ярилцлага
зохион байгуулав.

Номын сан сурталчилгааны ажил

Герман уншлагын танхимаар 2008
онд давхардсан бус тоогоор нийт 730
хүн үйлчлүүлснээс сурагч 80, оюутан
434, бусад 216 уншигч байлаа. Эндээс
тус танхимаар сурагчид маш бага
үйлчлүүлж байгаа нь харагдаж байгаа
бөгөөд танхимын нийт уншигчийн
10,9%-ийг эзэлж байна. Тиймээс
номын сан, номыг хүүхдүүдийн дунд
сурталчлан таниулах ажлыг түлхүү
хийх нь зүйтэй гэж үзсэн юм. Иймд
энэхүү үзүүлэн таниулах ажлыг цаашид
сургуулийн сурагчид мөн эцэг эхчүүдийг
хамруулан зуны улирлаас бусад
саруудад сард 2 удаа тогтмол зохион
байгуулахаар төлөвлөөд байна.

4-р сарын 29-нөөс эхлэн «Чиний
герман найз» сэдвийн хүрээнд номын
сангийн болон ном, бусад материалын
танилцуулгыг групп, хамт олныг

хамрах хэлбэрээр зохион байгуулан
хийж эхэлсэн. Үзүүлэн таниулах
энэхүү арга хэмжээг номын санг
танилцуулахаас эхлээд, үнэмлэх
нээлгэх журам, үйлчилгээний онцлог,
уншигчдын анхаарах зүйл зэрэг үйл
ажиллагааны талаарх мэдээллийг зураг
тайлбартайгаар PowerPoint програм
дэлгэцээр товч үзүүлж тайлбарлан дараа
нь ном бусад материалын танилцуулгыг
хийж, дараах ажлыг зохион байгууллаа.

Үүнд:

4-р сарын 29-нд «Гёте» дунд
сургуулийн 2а ангийн 17 сурагчдад
танилцуулсан номон дотроос
хүүхдийн нэг дууг CD-гээр сонсгож,
дууны үгийг хүүхэд бүрт хувиан
өгч зааж сургаж. Мөн хялбар үгийн
сүлжээг таалгаж хүүхэд бүрт Гёте
Институтийн сурталчилгааны тараах
материалаас бэлэглэлээ.

5-р сарын 15-нд 38-р сургуулийн 2а
ангийн 17 сурагчдад «Миний анхны
дөрвөн мөрт» шүлгийн номноос
хүүхдийн нэг герман шүлгийг зааж
сургаж. Шүлгийн үгийг нь хүүхэд
бүрт хувиан өгсөн. Хамгийн түрүүнд
уг шүлгийг дээжилсэн 5 хүүхдийг
Гёте Институтийн www.goethe.de хаяг
бүхий бал, түлхүүрийн оосороор
урамшуулж, хүүхэд бүрт бал
бэлэглэсэн.

6-р сарын 19-нд 7 уншигчдад герман
хэлний сургалтын ном танилцуулж,
CD-Ромыг ашиглах болон герман
хэлний иж бүрдэл номыг интернэт
хаяг ашиглан баяжуулан хэрэглэх
талаар дэлгэцэнд үзүүлж зөвлөгөө
өглөө.

6-р сарын 25-нд герман хэлний
зуны сургалтын дунд шатны 16
оролцогчдод номын сангийн үйл
ажиллагааг дэлгэцээр үзүүлж, хэлний
түвшиндээ тохируулан ном сурах
бичгийг ашиглах зөвлөгөө өглөө.

6-р сарын 26-нд герман хэлний
архив сургалтын анхан шатны
11 оролцогчдод 6-р сарын 25-нд
хийгдсэн танилцуулгыг давтан
хийсэн.

5 сарын 20-нд Японы мянганы
манлай зохиолч Нацүмэ Соосэкийн
анхны уран бүтээл болох «Муур
миний өчит» романыг уншигчдад
танилцуулан номын тойм яриа
хийсэн. Үүнд МУҮИС-ийн Монгол-
Япон хэлний I - курсийн хэсэг
оюутан болон танхимын уншигчид
оролцов.

5-р сарын 30-нд Олон улсын
хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдрийг
тохиолдуулан 2009.05.30 нд ХНО-ны
танхимуудад кино өдөрлөг явууллаа.
Үүнд:

- «Их мэдэх» танхимд монгол хэлээр,
«Герман мэдээллийн номын сан»-д
герман хэлээр
- «Швейцарь мэдээллийн соёлын
төв»-д англи хэлээр хүүхдийн болон
хүүхэлдэйн кино гаргав.
- «Их мэдэх» танхимд 11.00.
Шилэгдмэл охид, 13.00. Поппей
шаолинь 2-р анги, 15.00. Хөвсгөр Боб
- Герман танхимд 2 хүүхдийн кино
- Швейцарь мэдээллийн соёлын төв
12.00. Pocahontas /Хүүхэлдэйн
кино/, 13.00. The wizard of oz
/хүүхдийн кино/ тус тус гаргалаа.
Энэ өдөр ХНО-оор үйлчлүүлсэн 150
гаруй хүүхдэд номын бэлэг бэлэглэж
хүүхдийн баяраар үнэмлэх нээлгэхээр
прсэн азтай 19 хүүхдэд үнэгүй
үнэмлэх нээж хүүхдүүдэд бэлэг
барилаа. Энэ өдрийн арга хэмжээнд
150 гаруй хүүхдүүд оролцлоо.

6-р сарын 5-нд ХНО-ны 6 жилийн
ойгоор ширээний теннисний
тэмцээнийг зохион байгуулж
эрэгтэйгээс жижүүр Чинзориг,
эмэгтэйгээс Адьяаням түрүүлээ.

6-р сарын 15-18-нд Аймаг, нийслэл,
дүүргийн соёлын ажилтны сургалт
семинар болох танхимыг бэлтгэн
семинарын хөтөлбөр, материалуудыг
тарааж өгөв.

8-р сарын 12. «Номын нөхөр клуб.»
8 сараас эхлэн Монголын сурагчдын
холбоотой хамтран «Зуны зугаатай
уншлага», «Номын нөхөр клуб»,
«Оюунлаг хүүхэд» зэрэг аяныг
амжилттай явууллаа. Энэ ажлын үеэр
Уран зохиолын хичээлээс гадуурх
унших 5 боть номын уншуулах, АХА
уралдаан тэмцээн явуулах, хөдөө хээр
уншлага хийх зэрэг олон төрлийн
сонирхолтой ажлуудыг хийлээ.
Мөн уншсан зохиолоор «Орчин
үеийн үнсгэлжин» жүжигчилсэн
тоглолт хийн МҮОНТ-ийн хүүхдийн
нэвтрүүлгийн «Алим» агентлагт
бичлэг хийлгэв. Энэхүү ажилд
ойролцоогоор давхардсон тоогоор
1000 гаруй хүүхэд хамрагдсан байна.

9-р сарын 16. 116-р сургуулийн
дуу хөгжмийн багш Эрдэнэбилэгтэй
хамтран ахлах бүлгийн хүүхдүүдэд
номын сангийн тухай танилцуулан
«Болдоггүй бор өвгөн», «Үлгэрийн
зүүд» монгол ардын үлгэрийг
танилцуулан сонсгож, ярилцлаа.

10-р сарын 2. Нийслэлийн 52-р
цэцэрлэгийн арга зүйч Алтанцэцэгтэй
хамтран хөтөлбөр боловсруулан 5-р
ангийн 150 гаруй хүүхдийг ХНО-
оор аялуулж танхимыг танилцуулж,
«Өнчин цагаан ботго», «Оготны
уршиг олондоо» үлгэр ярьж өглөө.

10-р сарын 3. Герман танхимын 6
жилийн ой.
Танхимын 6 жилийн ойг
уншигчдынхаа дунд зохион
байгуулж 20 гаруй хүн оролцлоо.
Уг арга хэмжээнд Гёте-Институтийн
төлөөлөгчийн газрын бүх ажилтнууд
оролцож, уншигчдийн хамт

төрсөн өдрийн дууг германаар дууллаа. ШУТИС-ийн герман хэлний инженерийн бэлтгэл курсын оюутнууд үгийн таавар таах тоглоом тоглуулав. Тааварт идэвхтэй оролцсон 3 уншигчийг танхимын ажилтнууд ном, CD-гээр урамшууллаа. МУИС-ийн оюутан Б.Энхсаруул «Германаар ярилцъя»

20 минутын арга хэмжээг удирдан явуулав. Энэ удаа төрсөн өдрийн баярыг Монголд болон Германд хэрхэн тэмдэглэдэг талаар Гёте-Институтийн төлөөлөгчийн газрын багш С.Кренский, Тэрээз Эккардт нар оролцогчидтой германаар ярилцав. Энэ өдрөөс эхлэн сар бүрийн эхний долоо хоногийн Мягмар гарагийн 17.00-18.00 цагт уншигчдын дунд тодорхой сэдвээр «Германаар ярилцъя» арга хэмжээг тус танхимд сард 1 удаа зохион байгуулж байхаар боллоо. Танхимын ажилтнууд номын сангийн үйл ажиллагааны тухай уншигчдын санал бодлыг сонсож, оролцогчдод 5 хоногийн хугацаатай гэрээр үнэ төлбөргүй ном олголоо.

📖 **10-р сарын 16.** 38-р сургуулийн 5-р ангийн 65 сурагчдад Базаррагчаагийн «Цэцэг ус хоёр», «Ус цэцэг хоёр» сургамжит өгүүллэгийг харьцуулан уншиж өгөв. Тэдэнтэй ус, цэцэг, байгалийн зүй зохицолын тухай харилцан ярилцав.

📖 **11-р сарын 18.** Төрийн шагналт, Ардын уран зохиолч, МХЗЭ-ийн шагналт С.Эрдэнийн 80 насны ойд зориулсан «Богино өгүүллэгийн уран унших» уралдаан 2009-12-19-ны 11 цагаас.

Уралдаанд ЕБС-ийн 16, оюутан 4 хүүхэд 20 гаруй хүүхдүүд оролцож авьяасаа сорилоо. Уралдааныг ХНО-ы ажилтан Батбаяр, Монголын сурагчдын холбооны уран илтгэлийн багш нар шүүж явууллаа.

Цахим хуудас болон олон нийтийн мэдээллийн хэрэгсэлээр сурталчилсан байдал:

2009 онд ХНО-ны үйл ажиллагаа болон соёлын ажлын талаар монголын радиод - мэдээ 5, UBS, TV-9, МҮОНТ, TV-8 телевизүүдэд мэдээ, нэвтрүүлэг 4 удаа, Монголын радиод 3, FM радиод 1, Өдөр тутмын сонингуудад цаг үеийн ажлын талаарх мэдээ, мэдээллийг 9 удаа өгч хамтран ажиллажээ.

◀ ХНО-ны үйл ажиллагааны талаар Монголын радиод 2 удаа мэдээлэл өглөө. Мөн «Зууны мэдээ» сонинд 1 удаа, TV-9, UBS телевизүүдэд 1 удаа үйл ажиллагаа болон тухайн цаг үеийн ажлын талаар мэдээлэл өглөө. 5-р сарын 2-нд Монгол бичгийн улсын уралдааны тухай мэдээг Монголын радио, Монгол телевизийн мэдээний алба, TV-9 телевиз 5-р сарын 28-нд «Эрдэм төгс» сургуулийн номын баярын тухай мэдээг Монголын радиод «Их мэдэх» танхимын номын санч Г.Дарьсүрэн өглөө.

◀ 6-р сарын 4-нд «Deutsches Radio» FM 98,9-т танхимын тухай мэдээллийг Герман танхимын номын санч Ш.Оюунцэцэг бэлтгэн өглөө.

◀ МОНЦАМЭ сонинд «Мөрөөдөл» танхимаа сурталчилж ярилцлага өгөв, МҮОНРТ-ийн «Хүүхдийн ертөнц нэвтрүүлэгт» Оюуны мэлмий сургуулийн 2 сурагчийн хамт оролцож ярилцлагыг Мөрөөдөл танхимын ажилтан Батцэцэг өглөө.

◀ ХНО-ны web-д:

Япон танхимын номын санч
Б.Арьяа:

1-р сарын 7-нд «Японы боловсрол»,
1-р сарын 28-нд «Япон улсад байгаа
Дэлхийн хамгийн хамгийн...», Ү/10нд
«Сонирхолтой мэдээ, Ү/22-нд «Японы
зохиолч Нацүмэ Соосэкийн намтар
уран бүтээл»-ээс, Ү/30-нд «Япон улсын
мөнгөн тэмдэгт»-ийн тухай, Японы
засгийн газар, гадаад харилцаа монгол
хэл дээр, Японы дүрс үсэг буюу ханзны
үүсэл, Японы хаврын баярын тухай гэх
мэт.

Их мэдэх танхимын ажилтан Г.
Дарьсүрэн: 3-р сарын 18-нд ХНО-д
болох зохиолч С.Надмидын 75 насны
ойд зориулсан арга хэмжээ, 4-р сарын
2-нд болсон «Олон Улсын Хүүхдийн
номын баяр»-ын тухай, 5-р сарын 28-нд
«Эрдэм төгс» сургуулийн бага ангийн
сурагчдын «Их мэдэх» танхимд хийсэн
номын баярын тухай,

Герман танхимын номын санч
Г.Буянцэцэг: ХНО-д болсон «Герман
хэлний боловсролын яармаг» болон
«Германы боловсролын яармаг»-ын үйл
ажиллагааны болон 4, 5-р сард явуулсан
үзүүлэн таниулах арга хэмжээний тухай
мэдээллийг байгууллагын вэб сайтад тус
тус тавьсан.

Танхимын ажилтнууд байгууллагын
«вэб сайтад» байгууллага дээр явуулсан
соёлын ажил болон үйл ажиллагааны
тухай 10 гаруй мэдээ мэдээллийг
шинэчилж, хийсэн ажлаа сурталчлав.

Арга зүйч Л.Батболор: ХНО-ны вэб
хуудсаар дамжуулан уншигчдад дараах
мэдээ мэдээллийг бэлтгэж сурталчиллаа.
Үүнд:

☞ Сонин сэтгүүлийг дижитал хэлбэрт
шилжүүлээ

☞ 2009 онд болох олон улсын номын
сангийн хурлууд

☞ ЕБС-ийн номын санчдын сургалтын
мэдээ

☞ Нацагдоржийн нэрэмжит шагналт
зохиолч С.Надмидын 75 насны
ойд зориулсан зохиолч уншигчдын
уулзалт

☞ «Хүнд бэрх зантай хүмүүсийг
хүссэнээрээ өөрчлөх харилцааны
технологи» сэдэвт лекц

☞ ХНО-ноос зохион явуулсан соёл
олон нийтийн ажлууд

☞ «ЕБС-ийн номын сан нь сургуулийн
мэдээллийн төв болох нь» сургалт
семинар

☞ «Аз жаргал» багийн сэтгэл зүйн
лекц

☞ 2009 онд болох олон улсын номын
сангийн хурлын материалын
үргэлжлэл

☞ Өвөрхангай аймгийн ЕБС-ийн
номын санчдын сургалт

☞ Сэтгэл зүйн лекцийн материал

☞ Хэнтий аймгийн номын
санчдын сургалт зэргийн тухай
материалуудыг бэлдэж өгсөн байна.

Номын сангийн фондыг ном хэвлэлээр баяжуулах ажлын хүрээнд:

☞ 2009 оны төсвийн тодотголоор
ном хэвлэлийн зардлыг 100%
хассан боловч уншигчдыг шинэ
мэдээ мэдээллээр хангахын тулд
«Өнөөдөр», «Өдрийн сонин»,
«Үндэсний шуудан», «Зууны
мэдээ», «Монголын мэдээ»,
«Үнэн», «Ардчилал» сонины
газруудаас бүтэн жилийн турш
үнэ төлбөргүйгээр 7 нэрийн 1740
ширхэг дугааруудыг бүрдүүлсэн.

☞ БСШУЯ-наас «Дэлхийн сонгодог
утга зохиолын чуулган» 50 боть
номноос 3% буюу 150 ширхэгийг

манай номын санд өгсөн. Нийт үнэ 1,500.000 ₮

 БСШУЯ-наас «2008 оны шилдэг ном»-оор шалгарсан номуудыг бэлгээр өгсөн. Эдгээр 110 ш ном, 4ш CD бүхий бүтээлүүдийн нийт дүн 1,169,400 төгрөг болсон.

 Япон улсын буцалтгүй тусламжийн хүрээнд БСШУЯ-наас хэрэгжүүлж буй аймаг, сум, ЕБС-ийн номын сангийн фонд баяжуулах төслийн хүрээнд 213 ширхэг ном 7 CD бүхий бүтээлүүдийн нийт дүн 1,818,877 төгрөгний номыг хандивласан.

 Францын алдарт «Луи Вьюттон» брэндийн салбарыг монголд нээж буйтай холбогдуулан тус байгууллагаас 38 ширхэг ном буюу 463,000 төгрөгний ном бэлэглэсэн.

 Үндэсний номын сангаас «Залгамжлагч», «Залуу үе», «Оюунтүлхүүр», «Хүүхдийн хүмүүжил», «Пионер» зэрэг 5 нэрийн 68 жилийн 351 ширхэг сэтгүүлүүдийг эмхлэн архивлахаар ялгалт хийв.

 Гетё Институтээс 6000 еврогийн 551 шинэ ном хандивласан.

 Fukui хотын Rotary клубээс 3 сая төгрөгний санхүүжилт хийж шинээр гарсан япон хэл дээрх 170 номоор фондын баяжуулалт хийж өгсөн.

 Тайваний Үндэсний номын сангаас хятад хэл дээрх 8 сая төгрөгний 600 номыг хандивласан.

 Азийн сангийн «Ном хөтөлбөр»-өөс Швейцарь номын уншлагын танхим болон «Их мэдэх танхим»-д 13 фактурын 385 ш ном 4 CD, 4 ш видео кассет 5,035,230 төгрөгний номоор фондын баяжуулалт хийлээ.

Нийт энэ онд 32 сая 986 мянга 507 төгрөгөөр фондын баяжуулалт хийсэн болно.

Ном ангилах, данслах, ажиллах хүрээнд:

Шинээр ном хүлээн авсан байдал: Нийт 52 фактурын 2100ш шинэ номыг ном бүрдүүлэгчээс фактураар тулган хүлээн авлаа.

Төлөвлөгөө	3000
Гүйцэтгэл	2100
Биелэлт	70%

Үүнийг фактураар нь авч үзвэл:

- Худалдааны монгол номын 1-12-р фактурын 886ш ном
- Бэлгийн монгол номын 1-24-р фактурын 763ш ном
- Бэлгийн гадаад номын 1-3-р фактурын 58ш ном
- Азийн сангийн ном хөтөлбөрийн 1-13-р фактурын 393ш ном байна.

Техник ажиллагаанд оруулсан байдал: Нийт 46 фактурын 1923ш ном 50ш CD-ийг техник ажиллагаанд оруулав.

2008 онд хүлээн авсан бэлгийн монгол номын 14-24 фактурын 765ш ном, худалдааны монгол номын 35-38-р фактурын 201ш ном, худалдааны гадаад номын 4-5 фактурын 52ш ном, бэлгийн гадаад номын 1-6 фактурын 136ш ном, 2009 оны бэлгийн монгол номын 1-10-р фактурын 384 ном, 12 cd, Азийн сангийн ном хөтөлбөрийн 1-13-р фактурын 385ш ном 38cd болно.

Ном ангилах: Бүгд: 2473 ном ангиллаа. Үүнээс: Шинэ ном-1973, хуучин ном-500

Төлөвлөгөө	3000
Гүйцэтгэл	2473
Биелэлт	82,4%

Ном данслах: Бүгд 4673ш ном дансласан. Үүнээс: Шинэ ном - 1973, Орос фондын -2700

Төлөвлөгөө	3000
Гүйцэтгэл	4673
Биелэлт	155%

Зураасан коджуулах:

Төлөвлөгөө	3000
Гүйцэтгэл	2504
Биелэлт	83,4%

Нэгдсэн бүртгэлийн 276-311-р хэсэгт 36 фактурын 540 төрлийн 2076ш ном 20 төрлийн сонин, 31 төрлийн сэтгүүлийг бүртгэсэн.

Төлөвлөгөө	12
Гүйцэтгэл	14
Биелэлт	116%

- Шинээр аудио визуал материалын монгол, англи 2ш данс нээж 50ш хэвлэмэл бус материалыг данслав.

Хамгаалалтын ялтас «TAG» номонд байрлуулах

Төлөвлөгөө	1500
Гүйцэтгэл	1558
Биелэлт	105%

Танхимуудад ном хуваарилсан байдал: 2454ш ном 50 CD бүгд 2504 ном CD-нд зураасан кодыг нааж танхимуудад хүлээлгэн өгсөн.

Төлөвлөгөө	3000
Гүйцэтгэл	2504
Биелэлт	83,4%

Үүнээс 1923ш шинэ ном, 50cd-ийг техник ажиллагаанд оруулж 8 танхимд хуваарилан дараах байдлаар хүлээлгэж өгсөн. Үүнд:

- Боловсрол танхимд 926ш шинэ ном 15ш cd-г ангилан, нэг бүрчилсэн бүртгэлд бүртгэж, бар код, хамгаалалтын хаалганы ялтас «TAG» нааж,

- Мөрөөдөл танхимд 151ш шинэ номыг ангилан, нэг бүрчилсэн бүртгэлд бүртгэж, бар код нааж,
- Их мэдэх танхимд 220ш шинэ ном 2 cd ангилан, нэг бүрчилсэн бүртгэлд бүртгэж бар код нааж,
- Архивын фондонд 36ш шинэ номыг ангилан, нэг бүрчилсэн бүртгэж бар код нааж,
- Орос номын уншлагын танхимд 109ш шинэ номыг ангилан, нэг бүрчилсэн бүртгэлд бүртгэж «TAG» нааж,
- Швейцарь мэдээллийн төвд 469ш шинэ ном 33cd ангилан, нэг бүрчилсэн бүртгэлд бүртгэж бар код нааж,
- Япон уншлагын танхимд 10ш шинэ номыг ангилан, нэг бүрчилсэн бүртгэлд бүртгэж, бар код нааж,
- Германы мэдээллийн номын санд 2ш ном болон урд онд техник ажиллагаанд оруулсан 531ш номонд бар код нааж танхимуудад нь хүлээлгэн өгсөн.

Ном хэвлэл, аудио визуал материалыг каталогжуулах ажлын хүрээнд:

Шинэ номонд номзүйн бичилт хийж электрон каталогт оруулах талаар:

- Электрон мэдээллийн санд 831 нэрийн 2540 ш шинэ ном оруулснаас каталогч Д.Жавзанпагма 521 нэр төрлийн 1525ш, каталогч М.Тунгалаг 310 нэр төрлийн 1015 ш ном тус тус орууллаа.

Нэр төрлөөр

Төлөвлөгөө	1000
Гүйцэтгэл	831
Биелэлт	83,1%

Тоо ширхэгээр

Төлөвлөгөө	3000ш
Гүйцэтгэл	2540 ш
Биелэлт	84,6%

Оруулсан номыг хэлээр нь ялгавал:

- Монгол хэл дээрх ном - 510 нэр төрлийн 2017ш
- Англи хэл дээрх ном, аудио визуал материал - 235 нэрийн 424ш
- Орос хэл дээрх ном - 86 нэр төрлийн 99ш ном тус тус оруулсан байна.
- Мөн номзүйч С.Тунгалаг Lib4U програмд монгол фондын хуучин 56ш ном оруулав.

Зураасан коджуулах талаар:

Электрон каталогт шинээр оруулсан 2540ш номын зураасан кодыг гаргаж ангилалчид хүлээлгэн өгөв. Үүнээс: каталогч Д.Жавзанпагма 1525, каталогч М.Тунгалаг 1015ш номын зураасан кодыг тус тус хэвлэж гаргасан байна.

Карт хэвлэх талаар:

Бүгд 3340ш карт хэвлэснээс төрөл ангийн карт 1640, үсэг дарааллын карт 1700ш байна. Карт нэг бүрийг зүсэж ламинатордав.

Төлөвлөгөө	1700ш
Гүйцэтгэл	3340ш
Биелэлт	196,4%

Каталогт карт байрлуулах

Төрөл ангийн каталогт: Бүгд 1245 ш карт байрлуулав.

Төлөвлөгөө	850
Гүйцэтгэл	1245ш
Биелэлт	147%

Үүнээс:

Шинэ номын 845ш, хуучин карт шинэчилсэн 400ш картыг тус тус байрлуулав.

Үсэг дарааллын каталогт:

Бүгд 1700 ш карт байрлуулсан.

Төлөвлөгөө	850
Гүйцэтгэл	1700
Биелэлт	200%

Картын зүүн талд тухайн анги салбар, танхимийн заалт, нэрийг бичиж байрлуулсан.

Каталогт редакц хийх талаар:

Төрөл ангийн каталогт Д.Жавзанпагма:

- Монгол номын төрөл ангийн каталогийн утга зохиол, урлаг, гадаадын уран зохиолын шоголд редакц хийж 83.3(5Мон), 83.35Мо ангилалтай картууд, 84p1, 84p7-той картууд, хуучин 85.2; 85.23; 85.29; 85.5 ангилал 85.31; 85.313; 85.319; 85.37 болж шинэчлэгдсэнтэй холбоотойгоор нэг төрлийн ном хоёр газар байрлагдсан байсныг утга агуулга төрлөөр нь картуудыг нэгтгэж байрлуулав. Мөн давхардан байрлагдсан 20ш картыг каталоогоос хасалт хийлээ.
- Карт байрлуулах явцдаа редакц хийж бичиг нь гаргагдахаа больсон, хуучирч элэгдсэн 400ш картыг ялгаж 300ш картыг электрон мэдээллийн сангаас хэвлэж, 25ш картыг шинээр хуулж бичив.
- Монгол номын төрөл ангийн каталогийн уран зохиолын шоголын 40 ялгагчийг шинээр хийж байрлуулав.
- Үсэг дарааллын каталогт карт нь байгаа боловч төрөл ангийн каталогт карт нь байхгүй болсон 15ш номын картыг шинэчлэн хэвлэж байрлуулав.

Үсэг дарааллын каталогт

М.Тунгалаг:

- Монгол номын үсэг дарааллын каталогт редакц хийж бичиг үсэг нь баларсан 50ш картыг ялгаж авч

шинээр хэвлэж байрлуулав.

- Үсэг дарааллын каталогийн нүүр хаягыг шинэчилж 18 шоголд байрлуулахад бэлэн болгоод байна.

Электрон каталогт редакц хийх талаар: Д.Жавзанпагма:

- Электрон мэдээллийн баазад орсон техникийн шинжлэх ухааны 400 нэр төрлийн номыг фондоос нэг бүрчлэн татаж бичлэгтэй нь тулган алдааг нь засаж, орхигдсон мэдээллүүдийг нэмж оруулан баазыг цоожлов.
- Редакц хийх явцад өмнө нь орсон боловч хөрвөхдөө байхгүй болсон 10ш номыг дахин бичиж оруулав.

Каталогийн лавлагаа мэдээллийн талаар:

- Каталогийн жижүүрт каталогч Д.Жавзанпагма 109 удаа, каталогч М.Тунгалаг 100 удаа тус тус гарч зохиогч, номын нэр, сэдэв утгын хайлтаар лавлагаа өгөхөөс гадна, каталогийн тухай, электрон болон цаасан каталог хэрхэн ашиглах, захиалгын хуудас бичих, номоо хэрхэн сонгох талаар зөвлөгөө өгөх, ахлах ангийн сурагчдын хичээлээс гадуур унших зохиолууд, Хув Нагварал, Убаши хун тайж, Эндүүрэл хааны тууж, Цагаан дар эхийн тууж зэрэг эртний зохиолууд, олон улсын байгууллагууд, төсөл хэрхэн бичих, зохиолчдын намтар зэрэг уншигчдын асууж ирсэн төрөл бүрийн 4800 гаруй лавлагааг өгч ажиллалаа.
- Мөн шифрийг шинэчлээд электрон каталогт оруулсан боловч картыг шинэчлээгүй байгаа 40 номын захиалгын шифрийг электрон каталогаас хайлт хийж тодруулж өгөв.

Номын сангийн автоматжуулалт болон програм хангамж, техник хангамжийн ажлын хүрээнд:

Компьютерийн инженер дараах ажлыг гүйцэтгэлээ.

Мэдээллийн технологитой холбогдсон техникийн болон програм хангамжийн хүрээнд дараах ажлыг гүйцэтгэлээ.

Электрон номын сангийн чиглэлээр:

- Вэб: ХНО-ны вэбийг өргөтгөн сайжруулах, мэдээллээр баяжуулах зэрэгт оролцож, мэдээлэл бүрдүүлэлтэнд ажиллагсдыг сургаж дадлагажуулж ажилласан.
- Email: Албаны электрон шууданг найдвартай ажиллагаатай байлган ажиллагсадын ашиглалтанд шаардлагатай тохируулга тохиргоо шинэчлэн хийсэн
- Magicnet провайдераас хийгдсэн шинэчлэлтийн дагуу өөрийн байгууллагын вэб болон mail-д зохих тохируулгуудыг хийсэн.
- Вэбэд мэдээлэгдсэн материалуудыг сан бий болгох зорилгоор offline хэлбэрээр хадгалсан.
- Web-д шинэ үйлчилгээнүүдийг бий болгох зорилгоор мэргэжлийн хүмүүст 3 удаа хандаж, хамтран харилцан ажиллах санал гаргасан.
- ХНО-ны вэбтэй холбоотой бүх материалаар нь CD хийж номын санч Хажидмаад хүлээлгэж өгөв.
- Вэб upload хийх програмаар File-Zila нээлттэй эх бүхий програмыг, интернэт хөтөчөөр Firefox Mozilla-г ашиглахаар тогтож, хэвшүүлж эхэлсэн.

Номын сангийн автоматжуулалтын хүрээнд:

- Дотоод сүлжээ болон интернэтийг саадгүй найдвартай ажиллагаатай байлгаж ажилласан.
- Сүлжээний ашиглалтын боломжийг нэмэгдүүлж 2 свитч бүхий шинэ

- дэд сүлжээг байгуулсан. /4 буюу 6 компьютер холбогдох/
- Сүлжээний эд ангиудын засвар үйлчилгээг тухай бүрд нь хийж байв.
 - Интернет, вэб, мэйл зэргийн холбогдолтой асуудлаар провайдертай байнгын харьцаатай ажиллаж байсан.
 - Сервер компьютерт шинэ сүлжээний карт тавьсан.
 - Автоматжуулалтын LIB4U net програм хангамжийг уншигчдын хайлтанд зориулан электрон каталогийн хэлбэрээр шийдэж, 4 компьютерт нэвтрүүлэн ашиглалтанд оруулсан.
 - Германы санхүүжилтээр LIB4U net програмын өргөтгөлийг нэвтрүүлэхэд оролцож ажилласан ба шаардлагатай нэмэлтүүдийн талаар санал оруулсан.
 - Шинэчлэгдсэн LIB4U client 1.79 програмаар клиент бүрийг шинэчлэсэн.
 - LIB4U net програмаар үүсгэгдсэн санг нөөц үүсгэн хадгалсан.
 - ХНО-ны компьютерийн сүлжээний нэгдсэн топологийг гаргав.
 - Компьютерууд болон техник хэрэгслүүдийн найдвартай ажиллагааг хангаж ажиллахдаа компьютер ба түүний эд ангид 5 удаа, цахилгаан болон цахилгаан хэрэгслүүдийн төхөөрөмжүүдэд 6 удаа тус тус засвар хийж ажилласан.

Компьютерийн програм хангамжийн чиглэлээр доорхи ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн:

- Хулгайн Windows-ийн эсрэг ажилладаг Windows Genuine Advantage-ийг арилгах зорилгоор зохих судалгааг хийж, компьютеруудыг online update-аас зогсоох ба устгаж ажилласан
- Компьютеруудыг вирусээс хамгаалахад Bitdefender TS2008, AVG, Nod32 зэрэг кракер антивирус програмуудыг ашиглаж ирлээ.

- Хэрэглээний програм хангамжийн хувьд MS Office 2007-г бүх компьютерт суулгаж ашиглуулсан ба тодорхой хүрээнд OpenOffice-ийг ашиглаж эхэлсэн.
 - Компьютеруудын програм шинэчлэх ажлыг 18 удаа хийсэн энэ ажиллагаанд 1 хүнийг дадлагажуулж ажилласан.
- Электрон хэвлэл чиглэлээр:**
- ХНО-оос эрхлэн гаргасан Монголын хүүхдийн уран зохиолын номзүйн нэгдсэн мэдээллийн сангийн online, offline хэлбэрийг бий болгосон.
 - ХНО цаасан танилцуулгыг хэвлэлд өгөх хэмжээнд InDesign програм ашиглан гүйцэтгэсэн.

Арга зүйн ажлын хүрээнд: Аргазүйч Л.Батболор:

ЕБС-ийн номын сангуудыг мэргэжил арга зүйн зөвлөгөөгөөр хангах хүрээнд:

ЕБС-ийн номын санчдын ур чадварын түвшинг үнэлэх үлгэрчилсэн шалгуур үзүүлэлтийг үндэслэн ЕБС-иудын номын сангийн үйл ажиллагаатай биечлэн танилцаж Lib4U програмд номыг хэрхэн шивэх, номын сангийн данс бүртгэлийг хөтлөх, каталог зохион байгуулалтын талаар болон бусад ажлын талаар арга зүйн зөвлөгөө өгч ажиллав.

Төлөвлөгөө	23
Гүйцэтгэл	88
Биелэлт	383%

Үүнд:

- СХД-ийн 105, 76, 9-р ЧД-ийн 23, 61, 50,17, БЗД-ийн 33, 48, 55-р сургуулийн болон Соёл эрдэм дээд сургуулийн номын сангууд
- Дараах сургуулийн номын санчид өөрсдөө биечлэн ирж арга зүйн зөвлөлгөө авч ЕБС-ийн үлгэрчилсэн дүрэм, БСШУ-ны яамны 2004.12-р сарын 29-ний өдрийн 89-р тушаалын

хавсралтаар батлагдсан «Хүүхэд уран сайхан гоо зүйн мэдлэг олгоход баримтлах уран бүтээлийн жагсаалт» зэрэг хэрэгцээт материалыг авсан болно. Үүнд: БГД-ийн 51, Эрдмийн Өргөө Цогцолбор 43-р сургуулийн бага, ахлах сургууль, ХУД-ийн 34, БЗД-ийн 68 «Соёл эрдэм» дээд сургууль, Мах Яана төв, Ховдын Мөнх хайрхан сумын номын сангууд

- ХНО-ны танхимууд: Танхимуудын данс бүртгэлтэй танилцаж заавар зөвлөгөө өгч ажилласан. Танхимын номын санчдыг шалгуур үзүүлэлтээр дүгнэж, заавар зөвлөгөөг өгөв. Уншлага үйлчилгээний хэлтсийн 2009 онд хийгдэх ажлын төлөвлөгөөтэй танилцсан.

БСШУЯ, Нийслэлийн мэргэжлийн хяналтын газраас өгсөн чиглэлийн хүрээнд нийслэлийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа ЕБС-ийн номын сангийн ажилтай танилцаж үнэлэлт дүгнэлт өгөх ажлын удирдамжийн дагуу ХНО-ны арга зүйч Л.Батболор, Сургагч багш Сольтой хамтран 2009 оны 5-р сараас 1-нээс 6-р сарын 1 хүртэл нэг сарын хугацаатай ЕБС-ийн номын сангийн ажил байдалтай танилцаж, аргачлал зөвлөгөөг өгч ажиллалаа.

Энэхүү ажлын хугацаанд СХД-ийн 17, Баянгол дүүргийн 18, Сүхбаатар дүүргийн 16 Чингэлтэй дүүргийн 9, Баянзүрх дүүргийн 18 сургууль, нийслэлийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй нийт 78 сургуулийн номын сангийн ажил байдалтай биечлэн танилцаж, үнэлэлт дүгнэлт өгч ажилласан нь нилээд үр дүнтэй ажлын эхлэл боллоо. Энэ нь цаашид ямар чиглэлээр сургалт болон бусад ажлыг зохион байгуулах талаар төлөвлөх, хэрэгжүүлэхэд дөхөм болж байна. Тиймээс цаашид энэ ажлыг дахин зохион байгуулж номын санчдад өгсөн

үүрэг даалгаврыг хянахаар төлөвлөж байна.

Арга зүйн ажлын хүрээнд хэлтсийн бусад ажилтнууд дараах ажлыг гүйцэтгэлээ.

Ном ангилагч С.Адъяаням:

- 3-р сарын 23 нд СДС-ийн дадлагын 2 оюутанд үндсэн бүртгэлүүд, ном ангилах ажиллах үйл явцын талаар зөвлөгөө өгч дадлага хийлгэв.
- Орос фондод данс бичиж байгаа номын санч Ест, Түвшинбаяр нарт нэг бүрчилсэн бүртгэл хөтлөх аргачлалыг бичгээр гарган өгч, биечлэн 6 удаа зааварчилгаа өгч ажиллав.

Сэргээн засварлагч Б.Эрдэнэцэцэг:

Номын санчдад ном сэргээн засварлах талаар онол практик хосолсон дараах сургалтыг явууллаа. Үүнд:

- 02-р сарын 02-нд: Соёлын дээд сургуулийн оюутнуудад 1 цагийн хичээл
- 04-р сарын 10-нд: Баянхонгор аймгийн ЕБС-ийн болон сумдын номын санч нарт 4-р сарын 25-нд: ХНОрдон-Эрдэм төгс сургуулийн 2008-2009-оны хичээлийн жилд хамтарч ажилласан тайлангийн арга хэмжээнд ном сэргээн засварлах талаар үзүүлэх сургалт явуулсан. Мөн энэ талаар «Ардчилал сонинд ярилцлага өгч нийтлүүлсэн.
- Төв аймгийн Зуунмод сумын нийтийн номын санд очиж ЕБС болон хөдөө орон нутгийн номын санч нарт 1 өдрийн сургалт явуулсан. Нийт 53 хүн оролцов.
- 10-р сарын 28-нд Өвөрхангай аймгийн номын санч нарт 1 өдрийн сургалт явуулсан. /28 хүн оролцсон/. Сургалтанд хамрагдсан хүн бүрт ном сэргээн засварлахад хэрэглэх багаж, материал, цаасны жагсаалт гаргаж өгөв.

Аргачлал боловсруулах:

Төлөвлөгөө	5
Гүйцэтгэл	13
Биелэлт	162%

Номын санчдад гарын авлага болох аргачлал зөвлөмжүүдийг боловсрууллаа.

Сургалт семинар зохион байгуулах:

Төлөвлөгөө	2
Гүйцэтгэл	5
Биелэлт	250%

Сургалт семинарыг календарчилсан төлөвлөгөөний дагуу зохион явуулсан болно.

- **2009.03.26-нд** ЕБС-ийн номын санчдын сургалт семинарыг «Мөрөөдөл» танхимд зохион явууллаа. Сургалт семинарт ХНО-ны захирал Д.Оюунбилэг, Нийслэлийн мэргэжлийн хяналтын газрын мэргэжилтэн Дариймаа нар мэдээ мэдээлэл танилцуулж номын санчидтай харилцан ярилцлаа. Арга зүйч Л.Батболор 2009 онд ХНО-оос зохион явуулах сургалтын календарчилсан төлөвлөгөөг танилцуулж, «Номын сангийн үндсэн бүртгэлүүд», «Номын сан номзүйн ажил» сэдвээр лекц уншсан. Семинарт 45 номын санч оролцлоо.
- **2009.04 сарын 9-15-нд** «ЕБС-ийн номын сан нь сургуулийн мэдээллийн төв болох нь» сэдэвт семинарыг ХНО, Баянхонгор аймгийн Боловсрол соёлын газартай хамтран Баянхонгор аймгийн 18 сумдын сургуулийн номын санчдын дунд зохион байгуулсан. Сургалтаар 40 цагийн лекц хичээлийг номын санчдад заалаа. Сургалт семинараар номын санчдад доорх хичээлийг зааж сургасан болно. Үүнд:
 - Номын сангийн ном бүрдүүлэлт

- Номын сан номзүйн ангилал
- Номын сангийн үндсэн бүртгэлүүдийн хөтлөлт
- Номын сангийн каталог зохион байгуулалт
- Ном сэргээн засварлах технологи
- Номын сангийн программ Lib4U

Энэхүү сургалт нь анх удаа хөдөө орон нутгийн сургуулийн номын санчдыг хамруулснаараа онцлог боллоо. Сургалтанд оролцогчид СБД-ийн 1-р сургуулийн номын сан, БЗД-ийн 48-р сургуулийн номын сангийн үйл ажиллагаатай танилцаж харилцан туршлага судалсан.

- **2009.4.26-нд** Баянгол дүүргийн ЭӨЦ бага сургуулийн номын сан «Уншигчдад таатай орчинг бүрдүүлэх нь» сэдэвт үзүүлэх сургалтыг зохион явуулсан. Үзүүлэх сургалтын гол зорилго нь «Уншлагын танхим уншигчдад үйлчлэхэд таатай орчныг бүрдүүлж чадсанаараа уншигчдын ном унших идэвхийг өрнүүлэх болно» гэдэгт чиглэж байв. Уг үзүүлэх сургалт нь дүүргийн бүх номын санчид оролцож харилцан туршлага судалж, бүтээлч ажлыг өрнүүлсэн сургалт болсон.

- **2009 оны 10-р сарын 26-29-нд** Өвөрхангай аймгийн сумдын ЕБС-ын номын санчид оролцсоор «ЕБС-ийн номын сан нь сургуулийн мэдээллийн төв болох» нь сэдэвт 4 өдрийн сургалт семинарыг ХНО, Аймгийн боловсрол соёлын газар, Соёл урлагийн хороотой хамтран зохион явууллаа. Сургалт семинарт аймаг болон сумдын 26 номын санчид оролцож, сургалтыг доорх сэдвээр заалаа. Үүнд:

- Номын сан номзүйн ангилал
- Номын сангийн каталог зохион байгуулалт
- Ном бүрдүүлэлт
- Номын сангийн анхан шатны бүртгэлүүд, түүний хөтлөлт

- Ном хэвлэлийг сэргээн засварлах технологи
- Ном хэвлэлийг дахин үнэлэх журам
- Номын сангийн програм хангамж Lib4U

зэрэг 40 цагийн хичээлээр номын сангийн үндсэн ажлын талаар цогц ойлголтыг өгч чадсан сургалт боллоо. Сургалтын хөтөлбөрт дадлага хичээлийг нилээд түлхүү оруулж өгсөн нь номын санчдын сурсан мэдлэгээ батжуулахад үр дүнтэй алхам боллоо. Үндэсний номын сан, ШУТИС-ийн номын сан болон ХНО-ны танхимуудын үйл ажиллагаатай номын санчид танилцаж туршлага солилцлоо. ЕБС-ийн номын санчдад Д.Сумъяа «Нэр минь төр минь», Гонгоржав «Монголчуудын эрдэм ухааны уламжлал», П.Хорлоо «Нацагдорж ба хүүхдийн зохиол» зэрэг номыг бэлэглэв. Сургалтанд оролцсон номын санчдад «Сертификат» олгож цаашид сурч мэдсэн зүйлээ ажилдаа хэрэгжүүлэх талаар зөвлөгөө өглөө.

• **2009 оны 12-р сарын 14-17-нд** Хэнтий аймгийн сумдын ЕБС-ын номын санчид оролцсон «ЕБС-ийн номын сан нь сургуулийн мэдээллийн төв болох» нь сэдэвт 4 өдрийн сургалт семинарыг ХНО, Аймгийн боловсрол соёлын газар, Соёл урлагийн хороотой хамтран зохион явууллаа. Сургалт семинарт аймаг болон сумдын 18 номын санчид оролцож, 40 цагийн хичээлээр номын сангийн цогц ойлголтыг авлаа. Сургалтын хөтөлбөрт дадлага хичээлийг нилээд түлхүү орууллаа.

Сургалтын хөтөлбөрийн дагуу Үндэсний номын сан, ХТНС, ШУТИС-ын номын сан болон ХНО-ны танхимын үйл ажиллагаатай номын санчид танилцаж туршлага

солилцлоо. ЕБС-ийн номын санчдад Англи хэлний 5 багц цуврал номыг бэлэглэсэн нь номын санчдын талархлыг хүлээсэн.

Сургалтанд оролцогчид Соёл урлагийн хорооны мэргэжилтэн Балчинлувсан, Бодьбаатар, Мэндсайхан, МҮНС-ийн дэд захирал Д.Бямбасүрэн, ХНО-ны захирал Д.Оюунбилэг нартай уулзаж харилцан ярилцлаа.

Номын санчдаас сургалтын талаарх социологийн судалгааг авсан бөгөөд дүгнэлт хийж цаашид зохион байгуулах сургалтандаа хэрэгжүүлэх болно. ХНО нь «ЕБС-ийн номын сан нь сургуулийн мэдээллийн төв болох нь» сэдэвт сургалт семинарт Баянхонгор, Өвөрхангай, Хэнтий аймгийн номын санчдыг хамруулсан. Сургалтыг явуулахад аймгуудын Боловсрол соёлын газар дэмжлэг тусалцаа үзүүлсэнд ХНО-ны хамт олон бид талархаж байна.

Энэ жилийн хувьд хөдөө орон нутгийн ЕБС-ийн номын санчдыг сургалт семинарт хамруулсан нь улсын хэмжээний нэгдсэн номын санчдын судалгааг гаргахад дөхөм болж, бусад номын сангууддаа үлгэр дууриал болсон нилээд ач холбогдол бүхий, үйл ажиллагааны хүрээгээ тэлсэн сургалт болсон гэж дүгнэж байна.

Сургалтанд оролцсон аймгийн бүх номын санчдад «Монгол улсын засгийн газрын тогтоол №354 Төрийн захиргааны болон төрийн үйлчилгээний албан тушаалын ангилал зэрэглэлийг шинэчлэн тогтоох тухай», 2001оны 90-р тогтоол «Аймаг сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн ажилтнуудад олгох цалингийн нэмэгдэл» зэрэг гарын авлага материалыг хуулбарлаж өгсөн.

МУҮНС-гаас эрхлэн гаргадаг «Номын санч» сэтгүүлийн ХНО буланд дараах материалыг нийтлүүлэхээр өгөв. Үүнд:

Ном сэргээн засварлагч Эрдэнэцэцэг:
Ном сэргээн засварлах талаар «Консервация и реставрация книг» номноос «Ном сэргээн засварлахад шаардагдах цаас» сэдэвт материал,

Арга зүйч Л.Батболор: «Хүүхэд хүмүүжүүлэх эерэг аргууд зурагт зөвлөмж», «Багачууд унших хөгтэй явдлууд» мэдээлэл, «УБ хотын ЕБС-ийн номын сангийн үйл ажиллагаатай танилцсан тухай», «ХНО-ноос зохиогдсон соёл олон нийтийн ажил»-ын тухай мэдээ

Номзүйч - мэдээллийн ажилтан С.Тунгалаг: Сингапур улсад 2009.06.01-26нд зохиогдсон «Хүүхдийн номын сангийн менежмент» сэдэвт 4 долоо хоногийн сургалтанд хамрагдсан тайлан, Олон улсын хүүхдийн номын зөвлөлөөс эрхлэн гаргадаг «Children opening Doors» сэтгүүлээс орчуулсан «Номын сангийн өдөр тутмын ажил», «Номын санд зохиож болох ажлууд» сэдэвт материал

Герман танхимын ажилтан Г.Буянцэцэг, С.Туяа нар: «ГМНС-аас 2009 онд зохион байгуулж буй үзүүлэн таниулах арга хэмжээ - презентаци», «Герман танхимын ажилтнууд Бээжин дэх Гёте Институтийн номын санд» мэдээлэл бэлдэж өгсөн.

Лавлагаа мэдээлэл, номзүйн ажлын хүрээнд: Номзүйч С.Тунгалаг:

Шинэ номын мэдээлэл

- Бүх уншлагын танхимуудын 255 нэр төрлийн номоор шинэ номын мэдээлэл товхимолын 2009 оны 4 дугаарыг гаргаж уншигчдын хүртээл болголоо.

Номзүйн жагсаалтын талаар:
Номзүйч мэдээллийн ажилтан С.Тунгалаг

- «ХНО хэвлэлийн хуудаснаа» номзүйн жагсаалтанд 9 мэдээ мэдээллийг бүрэн эхээр шивлээ.
- ГМНС-гийн 2008, 2009 онд шинэ

номын мэдээлэлд орсон герман хэл дээрх номын жагсаалтыг тусад нь word програм руу шилжүүлж гаргаж, танхимын ажилтнуудаар редакци хийлгэв.

- «Харилцааны соёл ёс зүйн» 41 ширхэг номоор тайлбартай номзүйн жагсаалт гаргасан.
- Д.Нацагдоржийн нэрэмжит шагналт С.Надмидын 75 насны ойд зориулсан номзүйн жагсаалтыг гаргасан.
- «Read» төслийн ажилтанд 2007, 2008 оны сүүлийн 6 сард шинээр хэвлэгдсэн хүүхдийн зохиол бүтээлийг нэр төрлөөр нь гаргаж өгсөн.
- Төрийн соёрхолт яруу найрагч Б.Явуухулангийн намтар, уран бүтээлийн жагсаалт болон бие даан хэвлэгдсэн уран бүтээлийн нүүр хуудсыг скайнердаж Powerpoint програмд бэлтгэлээ.
- Хүүхдийн 15 зохиолчдын манай номын санд ирсэн хамгийн сүүлийн оны уран бүтээлийн жагсаалт гаргасан.
- МУ-ын гавьяат багш Ц.Түвшинтөгсийн ХНО-нд бэлэглэсэн 170 номын жагсаалтыг гаргаж уншигчдад сурталчилсан.
- НҮБ дахь Хүүхдийн эрхийн байгууллагын 20 жилийн ойд зориулсан «Хүүхдийн эрх, хөгжил, хамгаалал» сэдэвт үзэсгэлэнгийн манай сан хөмрөгт байгаа 56 номоор номзүйн жагсаалт гаргасан.

Каталогч Д. Жавзанпагма:

- Монголын хүүхдийн уран зохиолын номзүйн бүртгэлийн 3-р дэвтэрт орох материалуудыг 16 ном, тогтмол хэвлэлээс шүүж 117хуудас материал бэлтгэв.

Ном бүрдүүлэгч Ч.Энхтуяа:

- «Монголын хүүхдийн уран зохиолын

номзүйн бүртгэл» номонд орох «Оюунтүлхүүр» сэтгүүлийн 1971-1990 онуудын 40 хуудас материалыг хянаж засварлан номонд оруулахад бэлтгэв.

Лавлагааны ажлын талаар: Номзүйч мэдээллийн ажилтан С.Тунгалаг:

- Бүх шинжлэх ухааны төрлөөр дараах лавлагааг өгөв.

Төлөвлөгөө	1520
Гүйцэтгэл	1558
Биелэлт	102%

Үүнд: Хоршооны хууль, Газрын тухай хууль, Шударга өрсөлдөөний тухай, Соёлын тухай хууль, Хөдөлмөрийн хууль, Сүүлийн үеийн номын сангийн талаар гарсан хууль, тогтоол, заавар, зөвлөмж, Албан бичиг төлөвлөх, Харилцааны соёл, ёс зүйн номын номзүйн жагсаалт, Монголчууд хүүхэддээ нэр өгдөг учир, Монгол улсын эрүүгийн хуулийн нэмэлт өөрчлөлт 2005-2007 оны, ХАА-н яамнаас гаргасан 2008 онд 248 дугаар журам, Номын сангийн орчны стандарт, Санамж өгөх номзүй болон шинэ номын номзүйн жагсаалт хэрхэн шинэлэг хэлбэрээр гаргах талаар, Түүх соёлын үнэт зүйлсийг тоолох журам, БСШУЯ-наас 2008 онд гаргасан 30 дугаар тушаал, Социологийн судалгааны асуултыг хэрхэн гаргаж, дүгнэх тухай, ЕБС-ийн сурагчдын заавал унших зохиол бүтээл, Төсөл бичих аргачлал, Байгалийн гамшиг түүнээс хамгаалах, Франц хэлээр хэвлэгдсэн монгол зохиолчдын зохиол бүтээл, Монгол хүний зан төлөв, Хэл шинжлэлийн ухааны доктор Р.Отгонбаатарын бүтээл, УБ хотод байдаг хөшөө дургсгалын 6 газар буюу «Эмнэг сургагч», «Эх үрс баримал», «Чойбалсангийн хөшөө», «Төрийн тамга» хөшөөний тухай, Орос хэл дээрх хүүхдийн үлгэр болон аман зохиолын каталогийг шүүж 1989 онд

хэвлэгдсэн үлгэр, 21-р сургуулийн номын санч Баярмаад /2 удаа/ номын үзэсгэлэнг хэрхэн хүмүүсийн сонирхол татахуйц гаргах, ном хэвлэлийг дахин үнэлэх үнэлгээ, Хавар намрын цувны сүүлийн үеийн загвар, 1921-1931 оны засаг захиргааны нэгжид орсон өөрчлөлтүүдын талаар нийт 88 нэр төрлийн лавлагааг бичгээр, э майл, утсаар өгсөн.

Ном хэвлэлийг сэргээн засварлах талаар:

Ном: Нийт 550 ш ном, баримт сэргээн засварлав.

Төлөвлөгөө	550
Гүйцэтгэл	550
Хувь	100%

Сэргээн засварласан номыг танхимуудаар үзүүлбэл:

1. Боловсрол хөгжил танхим 223 ш ном
2. Герман мэдээллийн төв 12 ш ном
3. «Мөрөөдөл» танхим 206 ш ном
4. Орос номын танхим 8 ш ном
5. Их мэдэх танхим 8 ш ном
6. Швейцарийн мэдээллийн төв 2 ш ном
7. Арга зүй 16 ш баримт
8. Санхүү 75ш баримт

Сонин: 90 хавтас сонинг нэг бүрчлэн шигшиж үдэж, хавтаслан даалимбаар шил наав.

Төлөвлөгөө	78
Гүйцэтгэл	90
Хувь	128%

Сэтгүүл: Нийт 11 хавтас сэтгүүл үдэв. 1 хавтасанд 5 ш сэтгүүл орсон.

Төлөвлөгөө	10
Гүйцэтгэл	11
Хувь	101%

3. Номын сангийн орчныг сайжруулах үйлчилгээ

Харуул хамгаалалт, цэвэрлэгээ
үйлчилгээний ажлын талаар:

- Харуулын ажилтнууд 2009 онд 7728 цагийн үүрэг гүйцэтгэж 53480 захиалга болон шалгах хуудас олгон 1906760 төгрөгийн орлого хийж байгууллага дээр гарсан ноцтой хэрэг зөрчилгүйгээр ажил үүргээ гүйцэтгэсэн.
- Хувцас хадгалагч нар 2009 онд уншигч үйлчлүүлэгчдэд үйлчлэн хувцас болон эд зүйлсийг нь алдалгүй үйлчилжээ.
- Үйлчлэгч нар бүх танхимуудад нойтон цэвэрлэгээ, 00-ыг өдөр тутам цэвэрлэж, байгууллагын өнгө

үзэмжийг сайжруулахад анхааран ажиллаж ирсэн.

Байгууллагын ажилтан албан хаагчдын ажиллах орчинг сайжруулах зорилгоор дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- «Их мэдэх» танхим, ГМНС, Арга зүйчийн өрөө, «Боловсрол хөгжил» танхим, «Герман уншлагын танхим», инженерийн өрөө, ПСМТ зэрэг өрөө тасалгаануудад урсгал засварын ажлыг төсвийн хөрөнгөөр хийж гүйцэтгэлээ.
- Хөдөлмөр хөнгөвчлөх, аюулгүй байдал, ариун цэвэр хангах зорилгоор сар бүр ариун цэврийн материалуудыг ажилтан албан хаагчдад олгож байна.

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН НИЙТИЙН НОМЫН САН МЭДЭЭЛИЙН ТӨВИЙН 2009 ОНЫ ЖИЛИЙН АЖЛЫН ТАЙЛАН

Аймгийн нийтийн номын сан-Мэдээллийн төв нь 2009 онд доорх ажлуудыг хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

1. Уншлага үйлчилгээний талаар

Номын сан нь 2009 онд насанд хүрэгчдийн болон хүүхдийн уншлагын танхимынхаа ном хэвлэлийг электрон хэлбэрт оруулан уншигч хэрэглэгчиддээ электрон үйлчилгээг хүргэж байна. Энэхүү үйлчилгээ нь уншигч хэрэглэгчдийн цаг хугацааг хэмнэн шаардлагатай мэдээ материалыг түргэн шуурхай олж авахад тус дөхөм болж байна.

Цахим номын электрон хаягийг уншигчдад сурталчилан интернетээс электрон ном зохиол, өгүүллэг, тууж ардын аман зохиолуудыг уншуулан сурталчиллаа.

Тус номын сан өнөөдөр бүх мэдээллийг нэг дороос түргэн шуурхай авах цогц үйлчилгээг уншигч хэрэглэгчдэд хүргэснээр тэднийг оюуны болон мэдээллийн хэрэгцээг шаардлагын түвшинд хангах үйлчилгээний байгууллага боллоо. Интернет кафегээр нийт 40 гаруй хэрэглэгч үйлчлүүлсэн байна. Номын сан нь насанд хүрэгчдийн болон хүүхдийн уншлагын танхим, зөөврийн үйлчилгээ, гэрээр ном олгох үйлчилгээ интернетийн үйлчилгээ зэрэг хэлбэрүүдээр нийт 14424 ирэгсэдэд 43272 ширхэг ном хэвлэлээр үйлчилсэн байна. Мөн 2-р дэцэрлэгийн бэлтгэл

бүлэг, 6 настай хүүхдүүдэд урилгат үйлчилгээг хүргэлээ. Мөн Цагдаагийн хэлтэс, БСГ, ЗДТГ, Монгол банк, Прокурор зэрэг 8 байгууллагуудад зөөврийн номын сангийн үйлчилгээг явуулж байна. Уншигчдаас санал хүсэлтийн дэвтрээр саналыг нь авсаны дагуу ажлын 6 өдрөөр номын сангийн үйлчилгээг уншигч хэрэглэгчдэд хүргэж байна. Засгийн газрын тогтоолын дагуу 10-р сарын 14-нд нээлттэй хаалганы өдрийг зохион байгууллаа. Нээлттэй хаалганы өдрийн ажлын хүрээнд номын сангийн электрон катологи, цахим номын сангийн үйл ажиллагаа, номын сангийн болон уншигчдын эрх үүргийг сурталчилж шинэ номын үзэсгэлэн гаргалаа. Мөн уншигч хэрэглэгчдээс санал хүсэлтийн хуудас болон саналын хайрцаг дэвтрээр санал хүсэлтийг нь хүлээн авч үнэ төлбөргүй уншигчийн картыг нээлээ.

Нийт 105 уншигчдад үнэгүй карт нээсэн ба бичгээр 47, санал асуулгын хайрцагаар 15, санал хүсэлтийн дэвтрээр 7 нийт 69 санал хүлээн авлаа. Дээрхи санал хүсэлтийн ихэнх нь номын сангийн үйл ажиллагааг хэвийн сайн гэж дүгнэсэн ба зарим нэг номын хүрэлцээ муу байгааг харгалзан үзэж анхаарч ажиллахыг хүссэн байна. Номын сангийн үйлчилгээний өнөөгийн түвшинг нийт санал асуулганд оролцогчийн 75% боломжийн гэж үзсэн байна.

2. Мэдээлэл сурталчилгаа СОНА-ын талаар

Номын сан нь шинээр ирсэн ба фондод байгаа ном хэвлэл орчин үеийн шинэлэг мэдээллийг уншигчдад хүргэх үүднээс төрөл бүрийн мэдээлэл сурталчилгааны болон СОНА-ыг зохион байгуулан явуулж ирлээ. Үүнд:

Монголын зохиолчдын эвлэлийн 80 жилийн ойд зориулж МУСГЗ, зохиолч сэтгүүлч Г.Жамцын «Сэтгэлийн гал» шилмэл өгүүллэг, тууж, нийтлэлийн шинэ номын баяр, Аймгийн утга зохиол сонирхогч зохиолчдын дунд «Зохиолч уншигчдын уулзалт», аймгийн Засаг Даргын ивээл дор зохиогдсон «Монгол, Хятад судлал-хөгжлийн гарц» чуулга уулзалт Цэцэрлэг хотод болсонтой холбогдуулан МУИС-ийн Хятад хэлний багш Д.Нацагдоржийн шагналт зохиолч орчуулагч, МУ-ын Соёлын Гавъяат Зүтгэлтэн Ц.Базаррагчаагийн хөдөлмөр алдрыг тэмдэглэн түүний зохиол бүтээлүүдээр үзэсгэлэн гарган «Үзэсгэлэнт Хятад орноор» фото зургийн үзэсгэлэн, Үндэсний бичиг үсгийн баярыг тохиолдуулан Уйгаржин монгол бичгээр «Зөв сайхан бичигтэн», «Уран бичигтэн» уралдаан, гэх мэтчилэн СОТА-г 8 удаа зохион байгуулан явуулж нийт 625 гаруй уншигчийг оролцууллаа. Мөн шинэ номын болон Түүх, Уран зохиол, Банк санхүү, Анагаах ухаан, Төр эрх хууль цааз, Сэтгэл судлал гүн ухаан, Гадаадын шилдэг зохиолчдын ном хэвлэлээр сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэнг гаргасан ба зохион явуулж буй үйл ажиллагаатай холбогдсон номын үзэсгэлэн зэрэг нийт 20 удаа гарган Орон нутгийн картын сан, Хууль тогтоомжийн картын сан, тогтмол хэвлэлийн төрөлжсөн картын сангуудыг хийж уншигчдад лавлагаа өглөө.

Аймгийн Хэвлэл-Мэдээллийн төвтэй хамтран орон нутгийн телевизээр «Номын ертөнц» нэвтрүүлэгийг сар бүр

тогтмол явуулж шинээр ирсэн болон сэдэвчилсэн номууд, номын сангийн үйлчилгээний талаархи мэдээлэл зэргийг сурталчилах зорилгоор нийт 10 удаагийн мэдээлэл хийлээ.

3. Номын фондын баяжилт хадаглалт хамгаалалтын талаар

2008 онд захиалсан 40 нэр төрлийн тогтмол хэвлэлийн үдэж хавтаслан сонин сэтгүүлийн дансанд авч үндсэн фондод авлаа. БСШУЯ-с жил бүр шалгаруулдаг шилдэг ном, ННФ-с ирсэн нийт 352 ширхэг 3523,6 мянган төгрөгийн номыг авч техник ажиллагааг хийн фондоо байжууллаа. Мөн сумдын номын сангуудад 4437 ширхэг 49180,1 төгрөгийн, төв хөдөөгийн ЕБС-ийн номын сангуудад нийт 6581 ширхэг 56764,7 мянга төгрөгийн бүгд 11365 ширхэг 109 сая 517,4 мянган төгрөгийн шинэ болон шилдэг номоор фондын баяжилт хийлээ. Шинээр ирсэн номуудаар шинэ номын мэдээлэл гарган уншигчдад хүргэлээ.

Ажиллагсдын ажил дүгнэх үзүүлэлт, үр дүнгийн гэрээнд тусгагдсаны дагуу нийт урагдаж гэмтсэн 3250 ширхэг номонд сэлбэн засалт хийж уншлага үйлчилгээнд ашиглаж байна. Үндсэн фондын тооллогыг эхлүүлэн нийт номын 50%-г тоолож байгаа ба номын сангийн анхан шатны бүртгэлүүдийг шинэчлэн хөтөллөө.

Бусад зүйлийн талаар

Номын сангийн ажиллагсдын 2008 оны үр дүнгийн гэрээг дүгнэж зарим ажилтанг шагнаж урамшууллаа. Мөн ажиллагсдын ажил дүгнэх үзүүлэлтийн дагуу ажлыг нь дүгнэж 1-р улиралд нийт 480.0 мянган төгрөгийн нэмэгдэл урамшуулалт цалин бодож олголоо. Аймгийн Засаг даргын мөрийн

хөтөлбөрт тусгагдсан шинээр номын сан барих ажлын хүрээнд тус хөрөнгө оруулагчтай уулзан аймгийн нийтийн номын сангийн эскиз зургийг гаргуулан зарим асуудлыг шийдвэрлүүллээ.

Ажиллагсдын чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх болон бие бялдрыг чийрэгжүүлэх үүднээс аймгийн Биеийн тамир спортын хорооноос зохион явуулсан албан байгууллагуудын дундах буухай тэмцээн, Эрүүл мэндийн газраас явуулсан Цэнгээнт бүжгийн тэмцээнд хамт олноо оролцууллаа. Аймгийн ерөнхий менежерүүдийн «Суралцагч байгууллагыг хөгжүүлэх манлайлал» сэдэвт сургалтанд хамрагдан

ажиллагсадад Цагийн менежмент, Зөрчил зөрөлдөөн, Баг, багийн манлайлал сэдвүүдээр сургалт зохион явууллаа.

Сумдын номын санчдын мэдлэг мэргэжлийг дээшлүүлж мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх зорилгоор БСГ-тай хамтран «Орон нутгийн номын сангийн олон нийтэд мэдээлэл хүргэх боломжийг нэмэгдүүлэх нь» сэдэвт сургалт семинарыг зохион байгуулан явуулаа. Мөн сургалтын үеэр номын сангийн Li-b4U программыг номын санчдад зааж танилцууллаа. Сургалтанд сумдын болон ЕБС-н 35 номын санч оролцсон байна.

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМГИЙН НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН 2009 онд хийсэн ажлын тайлан

Тус номын сан нь аймгийн нийт иргэдийг мэдээллээр хангах соёлын үнэт зүйл болох ном хэвлэлийг хадгалах хамгаалах, сурталчлах, уламжлалт өв соёлыг түгээн дэлгэрүүлэх, дэлхий нийтийн жишигт нийцсэн орчин үеийн технологитой «Номын сан мэдээллийн төв» болгох зорилгоор ажиллаж байгаа билээ.

Аймгийн нийтийн номын санд 2009 онд доорхи ажлуудыг хийж гүйцэтгэлээ.

1. Удирдлага, зохион байгуулалт

Уншигчдын ном хэвлэл унших мэдээлэл авах цар хүрээ өдрөөс өдөрт өсөн нэмэгдэж буй өнөөгийн нөхцөлд тус номын сан нь уншигчдын эрэлт хэрэгцээ, хүсэл сонирхолыг судлан тэдэнд хэрэгцээтэй мэдээ материалыг цаг тухайд нь хүргэж үйлчлэхэд гол анхаарлаа чиглүүлж байна.

Тайлангийн хугацаанд номын сан 10 орон тоотой ажиллаж, 41.817.0 төгрөгний татаас авч, өөрийн үйл ажиллагаанаас 130,0 төгрөгний орлого оруулж жилийн эхэнд тус байгууллагаас хийх ажлын төлөвлөгөө, график бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээ боловсруулж БСГ-ын даргатай хийж хүн тус бүр тодорхой улирал, хагас жилийн төлөвлөгөө гарган үйл ажиллагааг явуулж байна.

Байгууллагын дотоод журам, хөдөлмөрийн гэрээ, ажилчин

албан хаагчдын ажлын байрны тодорхойлолтонд зохих өөрчлөлт оруулж, гэрээг шинэчлэн байгуулж, шинэ нөхцөл шаардлагын дагуу хүн тус бүртэй бүтээгдэхүүний гэрээ хийж хагас, бүтэн жилээр дүгнэн үйл ажиллагааг нь хянан урамшуулал болон ур чадварын нэмэгдэл олгох зэрэг хөдөлмөрийн хөлсөнд нь захиргааны зүгээс дэмжлэг үзүүлж байна.

Ажилчин албан хаагчид өвчтэй байсан хугацааны цалинг төсөвт зогсож хэвээр олгож байна.

Удаан хугацаагаар эмчилгээнд явсан ар гэрийн хүний гашигдлыг байгууллагын зүгээс анхаарч цалинг хэвээр олгож байна.

Казахстан улсын үндэсний номын сантай «ном солилцох», фондоо баяжуулах зорилгоор төсөл хийж хандсан тул 300 ш ном авч төв болон хөдөө сумуудад хувиарлаж өгөв.

Энэ жилд ном авах төсөв хасагдсан тул, бүгд 751 ширхэг 4,801,680 төгрөгний номыг хандиваар авсан. Үүнд:

Өлгийн зохиолчдын 84ш 400.0 төгрөгний номыг урсгал засварын мөнгөөр, «Дэлхийн сонгодог утга зохиолын чуулган» шилдэг 50 боть уран зохиолын 211 ширхэг 1,865,180 төгрөгийн номыг хандиваар, Ном хэвлэлийн шилдэг бүтээлээс шалгарсан 141 ширхэг, 489,500 төгрөгийн номыг хандиваар, Ази тивийн хөгжлийн сангаас 146ш 1300,000 төгрөгийн,

Казахстан улсаас 169ш 747,000 төгрөгийн номыг тус тус хандиваар авч фондод баяжуулсан.

Улсдаа 10 гаруйн орон сэтгүүлийг 134 100 төгрөгөөр авч уншуулсан.

МНН форумаас болон Ази тивийн хөгжлийн сангаас хандиваар өгсөн номыг хувиарын дагуу төв номын сан болон хөдөө сумуудад хүргэж байна.

Улсаас 2009 онд батлагдсан төсөв 41,817,0

Цалинд - 29,943,0

Бичиг хэрэг - 82,5

Тээвэр шатахуун - 137,4

Гэрэл цахилгаан - 215,5

Албан томилолт - 121,9

Түлш халаалт - 6,026,1

Ном худалдан авах - 0,0

Урсгал засвар - 1,044,5

Шуудан холбоо - 55,3

Эд хогшил - 0,0 гэсэн төсвийг зүй зохицтой зарцуулж өөрийн орлогыг бүтэн жилд 130,0 төгрөгөөр биелүүлсэн байна.

Энэ онд номын сангийн үлгэрчилсэн дүрэм, соёлын тухай хууль, соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжуудыг хэрэгжүүлэх зорилгоор өөрийн үйл ажиллагаанд дагаж мөрдөх журам БСГ-ын даргатай бүтээгдэхүүний гэрээ хийж гэрээнд тусгагдсан ажлуудыг хийж байна.

- Бүх ажилчин албан хаагчидтай хөдөлмөрийн гэрээ, ажлын байрны тодорхойлолт, ажлын байрны хувиарлалт, бүтээгдэхүүний гэрээ байгуулж, биелэлтийг хагас, бүтэн жилээр дүгнэж, үр бүтээлтэй ажилласан хүнийг шагнаан урамшуулж байна.

- Бүх номын санчид жилийн уншигч ба номын төлөвлөгөөг зохиож, төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлуудыг бүрэн хийсэн.

- Номын сангийн дотоод журмыг бүх ажилчдын хурлаар батлан мөрдөж ажиллаж байна.

- Уяншлагын танхим, үндсэн фонд, гэрээр ном олгох газрын номыг электрон каталогт оруулж, каталогийг хамт гаргаж байна.

2008 онд бүртгэл мэдээллийн номын санч, номзүйчийн орон тоо нэмэгдсэн боловч, хоёр хүний цалингийн сан дутуу ирсэн тул урсгал засвар болон халаалтын зардлаас өгсөн.

- Харин 2009 онд цалингийн сан 3.600.000 төгрөгөөр дутуу тусгагдсан байна.

- Манай номын сан улсын 2-р зэрэглэлтэй, номын фонд 114297 гаруй ном хэвлэлтэй орчин үеийн электрон каталогт орсон дотоод сүлжээнд холбогдсон нутгийн хүн ам ихтэй төв газраас алслагдсан өвөрмөц хэллэгтэй аймаг тул ажиллах ёстой номын сангийн стандартын дагуу орон тооны жишигт хүрэхгүй байна.

- Манай номын сан дөнгөж 9 орон тоотой нэг номын санч номын сангийн бүх үйл ажиллагааг давхар хийж байна.

- Мөн номын сангийн баригдаж байгаа байрны тухай шийдвэрлэж өгөх БСШУЯ-ны дэд сайд болон Монгол Улсын Ерөнхийлөгчдэд 2 удаа өргөдөл гаргасан ба БСШУЯ-ны сайд Ё.Отгонбаярд үүрэг өгч хариу нь 2010 онд номын сангийн барилгыг барьж өгөхөөр албан тоот ирүүлсэн.

- Аймгийн Засаг даргаас 2500,0 төгрөг гаргуулж номын сангийн зураг төсвийг экспертизд оруулах тухай шийдвэрийг гаргуулсан.

- Номын сангийн хамт олны болон бүх уншигчдын өргөдлийг УИХ-ын гишүүн А.Тлейханд оруулж энэ онд арга хэмжээ авч өгөхөөр болсон.

- Тус номын сан 1997 онд Засаг Даргын 105-р захирамж гарч ХДТ-ын «Б» корпус болох подвалд байрлаж 14 жил болсон.

- Уншигчид сууж ном унших боломжгүй, үргэлж хүйтнээс болж номын санч нарын эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлж байна. Үргэлж энэ байранд амьдрах ном бол хэдэн жилийн дараа ном шарлаж хэрэгцээ хангахгүйц нөхцөлд хүрэх магадлалтай болсон.
- Энэ асуудлыг жил болгон тайланд дурдаж бичих боловч жил дараалан биелэлээ олоогүй өдий хүсэн.
- Харин ийм шаардлага хангахгүй газард манай хамт олон хэвийн ажиллагаатай ажиллаж байна.
- Үндсэн фондын номыг дахин үнэлгээнд оруулж бүх дансыг шинэчилсэн.
- 2007 оноос мөрдөгдөж байгаа номын сангийн стандарт /MNS-5742/-ыг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгаж, номын санчдын ажлын норм хэмжээгээр ажиллах арга хэмжээ авсан.
- Төвийн болон сумын номын сангуудын хоорондын ном солилцох гэрээ байгуулан, өөрийн фондод байхгүй ховор номыг солилцооны журмаар олж уншигчдын санал хүсэлтийг барагдуулсан.
- Монголын соёл, зан заншил, уламжлалыг сэргээн хөгжүүлэх талаар монголын гэр бүлийн сурган хүмүүжүүлэх ёс зүй монгол төрийн ёс заншлын үндэс, монголын соёл, гэр бүл соёл иргэншил зэрэг номуудаар уншигчдын дунд соёл, чөлөөт цагийн уулзалт зохион байгуулсан.
- 60 жилийн ойг тохиолдуулан байгууллагыг тохижуулахад 282,0 төгрөгний төсөв зарцуулсан.
- Номын сангийн 60 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэх төлөвлөгөө боловсруулж, тусгасан ажлууд болох

- "МОНГОЛ" - нийтийн номын сангийн үйл ажиллагааг хөгжүүлэх асуудлыг хуралдаан дээр тус тус танилцуулж, тус тус танилцуулсан.
- 60 жилийн ойгоор БНМАУ-ын зохиолчдын номыг сурталчлах жил болгон олон зохиолчдын номноос эрдэм шинжилгээний бага хурал, уулзалт үдэшлэг тойм яриа, чанга уншлага зэрэг ажлуудыг явуулсан.
- 60 жилд 2 хүн БСШУЯ-ны жуух бичиг, 1 хүн аймгийн жуух бичиг, 1 хүн аймгийн хүндэт өргөмжлөл, 1 хүн намын хүндэт тэмдэг, 10 хүн байгууллагын хүндэт өргөмжлөлөөр тус тус шагнагдсан.
- LIB4U программд 9000 ширхэг номыг оруулж баркод, цасан каталог, формуляр, ангилалыг зэрэг хийж байна.
- Фондноос утга агууллагаараа хуучирсан унших боломжгүй болсон 10,000 ширхэг номыг нэг бүрчилсэн бүртгэлээс хасаж тооцоо хийж байна.
- Үндсэн фондын эргэлтийг сайжруулах зорилгоор Алтанцөгц, Баяннуур, Цэнгэл, Улаанхус, Сагсай, Буянт сумуудад салбар номын санг тогтмол ажиллуулж номыг шинэ номоор сард нэг удаа солилцуулан уншуулж байна.
- Энэ жилд 12 төрлийн сонин сэтгүүлийг 134100 төгрөгөөр захиалж уншуулсан.
- Үндсэн фонд, уншлагын танхим, гэрээр ном олгох газар, хүүхдийн танхимуудад бүгд 56554 ширхэг номыг тус тус сэргээн засварласан байна.
- Мөн бүх фондын 1028 ш номыг сэлбэн зассан байна.
- Орон нутгийн номзүйн бүртгэл хийж, Өлгийн зохиолчдын номноос «Казакын ёс заншил» сэдэвтэй,

Зууны нэмдэг шинэсн. Зууны дунд
хүнийг гэдгээр 250-н хүнийг нэм
хүйсэн.

Нүүдлийн номын сангуудад 2,2-4-н
9 дүгээр багуудад 5-н 5-н хэмээ
сургууль, Хэвтээ сургуулийн мэдэр,
Мал банк, Халамж, Хөдөө эх ахуй
зэрэг байгууллагуудаар ажиллуулж
450 хүнийг номын санд карттай
болгосон байна.

Тус номын сангийн дунд
мэргэжилтэй 2 номын сангийн
бакалаврын зэрэглэлтэй сургасан.

Уншлагын танхим ба хүүхдийн
уншлагын танхимд хүүхдийн
зохиолчдын болон Өлгийн
зохиолчдын зургийн цомог тус тус
байрлуулсанаар бага ангийн сурагчид
зохиолч нарын намтартай танилцаж
ном унших сонирхолтой болсон.

5-р ахлах сургуулийн ажилчин албан
хаагчидтай нүүдлийн номын сан
ажиллуулж байгаа нь

2. Тусламжтай ажилчин тусгаар

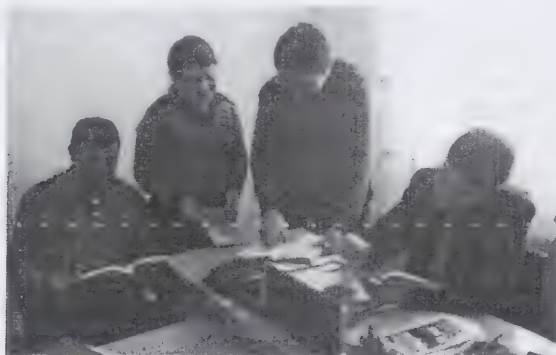
Энэ жилд 22782 иргэд 3719
хүнийг 55007 хувиар нэмдэг
хүнийг, эдийн засгийн бүх хэл
10-нээс дээш хувиар нь нэмдэг
хүнийг хамруулсан байна.

Албан байгууллагын ажилчин Албан
хувиар нэмдэг сурагчид мөнгө
номын сан ажиллуулсанаар 1900
уншигчдыг номын санд тогтмол ном
уншуулжээ.

Бүх багуудын гэрийн ажилтай
эмэгтэйчүүд, эмзэг бүлгийн хүмүүс
мөн өндөр настай уншигчдад шинээр
ирсэн номыг зөөврөөр уншуулж 3415
хүнийг номын санд байнгын карттай
болгосон байна.

5-р ахлах сургуульд ажиллуулсан номын
сангийн номын үзэсгэлэн

Радио редакцид нүүдлийн номын сан ажиллуулж байгаа нь

Номын шуудан буухиаг Хөдөө аж ахуйн газар, Хэвлэл мэдээллийн газар, Ясли, Цэцэрлэг зэрэг байгууллагуудад тогтмол ажиллуулж байна.

Бүх сургуулийн 6-р ангийн сурагчдын дунд «Мэдэхэд илүүдэхгүй», «Инээдмийн дугараа», «Үлгэрийн далайд аялцгаая» сэдэвтэй дугуйлангуудыг зохион байгуулсан.

Фондноос ховордсон номыг эрэн сурвалжилж хувь хүний захиалга өгч, зарим ганц хувьтай номыг канондож уншигчдын хүртээл болгосноор давхардсан тоогоор 450 уншигчдад 260 ширхэг номыг уншуулсан байна.

Ясли, цэцэрлэгийн багш нартай гэрээ хийж бага бүлгийн хүүхдүүдэд хөдөлгөөнт тоглоом тоглуулж бага хурал явуулсан.

Шинээр ирсэн номыг сурталчилгааны самбард зохиогч, номын нэрээр бичиж уншигчдад танилцуулж байна.

Хүүхдийн заалнаас бага ангийн сурагчдын хүсэл сонирхолын дагуу чөлөөт сонголтоор 150 ширхэг номыг уншуулж, анги бүлгээрээ уралдаан зохион байгуулан ажилласан.

Уншлагын заал, гэрээр ном олгох танхимаас лавлагааны дэвтэр ажиллуулж уншигчдын захиалсан, лавласан ном хэвлэлийг цаг алдалгүй олж өгч байна.

Салбар номын санг хөдөөгийн номын санч болон төвийн номын санч нартай гэрээ хийж Алтанцөгц, Алтай, Буянт, Улаанхус, Цэнгэл, Сагсай, 1-6-р ахлах сургуулиуд болон ясли цэцэрлэгүүдэд жигд ажиллуулж байна.

Өөрийн орлого болох 130,0 төгрөгийг дансанд оруулсан.

Номын сангаас явуулсан соёл олон нийтийн ажил

Номын сангийн 60 жилийн ойг угтаж, түүхт ойн баярын өдрүүдэд номын үзэсгэлэн байнга гаргаж, сэдэвт ажил, шинэ номын үзэсгэлэн тус-тус гаргасан.

Номын сангийн 60 жилийн ойг угтаж Өлгийн зохиолчдын номыг сурталчлах жил болгон, Өлгийн зохиолчдын зургийг намтартай нь бичиж уншлагын танхимд байрлуулж 9-11 дүгээр ангийн сурагчид болон Багшийн коллеж, Өскемен, МҮС-ийн оюутануудад сурталчилж байна.

Уншигчдыг сурч боловсроход нь ном хэвлэл, мэдээ мэдээллийг түгээх, түргэн шуурхай, шинэлэг хэлбэрээр сурталчлах зорилгоор эхний хагас жилд соёл олон түмний ажлыг 30 удаа явуулж 1250 уншигчдыг хамруулсан байна.

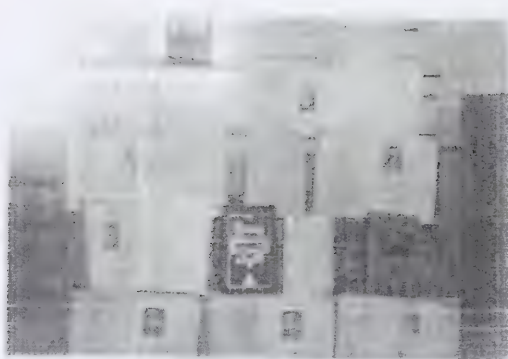
Үүнд:

❖ Номын сангийн 60 жилийн ойг угтаж, ардын зохиолч, орчуулагч, сэтгүүлч Магауиятай «Үлы атадан сурайык» сэдэвтэй 7-р ангийн сурагчдын дунд уулзалт ярилцлага хийсэн.

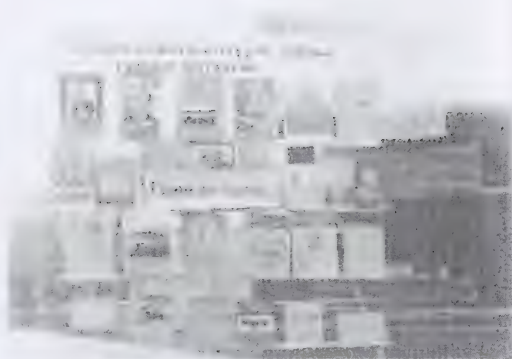
❖ «Ардын зохиолч, орчуулагч, сэтгүүлч Магауия гуайтай «Күйеу келтір, қыз ұзат» сэдэвт уншигчдын бага хурлыг явуулсан.

❖ Зохиолч, яруу найрагч Б.Имашханы уран бүтээлээр уншигчдын бага хурлыг уншлагын танхимаас явуулж оюутан сурагчдыг оролцуулав.

❖ БНМАУ-ын урлагийн гавьяат зүтгэлтэн, нэрт яруу найрагч, жүжгийн зохиолч Б.Ахтаны уран бүтээлээс эрдэм шинжилгээний бага хурал явуулж 1,2,3,4-р ахлах сургуулиудын уран зохиолын багш нар болон УСТ-ийн, Багшийн коллежийн оюутнууд, аймгийн

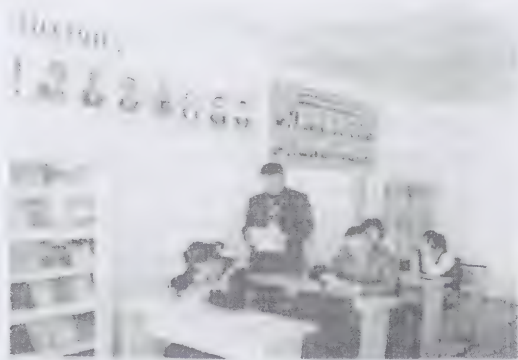
Зохиолч Б.Ахтаны уран бүтээлээр гаргасан номын үзэсгэлэн

Зохиолч, сэтгүүлч, Соёлын гавьяат зүтгэлтэн Р.Шынай уран бүтээлээр гаргасан номын үзэсгэлэн

Зохиолч Б.Ахтаны уран бүтээлээс уншигчдын бага хурал явуулж байгаа нь

Зохиолч, сэтгүүлч, Соёлын гавьяат зүтгэлтэн Р.Шынайтай хийсэн уншигчдын бага хурал

зохиолчид оролцож, зохиолч Ахтаны «Бүрkit» жүжгийн хэсгийг онцгойлон бүх уншигчдад илтгэл тавьж сонирхуулсан.

Тус арга хэмжээг телевизд бичлэг өгч сурталчилсан.

- ❖ Гэрээр ном олгох тасгаас Соёлын гавьят зүтгэлтэн орчуулагч зохиолч Шынай гуайн уран бүтээлээс эрдэм шинжилгээний бага хурлыг МҮС-ийн багш нар болон Багшийн коллежийн оюутануудыг мөн ГНОГ-ын уншигчдыг хамруулж хийснээр нэг дор олон уншигчдад 2-3 уран зохиолын ном уншуулж уншигчдын талархлыг хүлээж байна.

- ❖ Хүүхдийн уншлагын танхимаас Номын сангийн 60 жилийн ойг угтаж 1-11 жилийн сургуулийн 6-р ангийн сурагчдын дунд «Діни дэрістер» сэдэвт ажлыг Монголын Ислам Шашинтны тэргүүн «Билге Тэгин» ахлах сургуулийн захирал, имам хажы М.Азатхантай уулзалт зохион байгуулаж, үүнтэй холбоотой шашны 28 ш номоор үзэсгэлэн гаргав.

- ❖ Яруу найрагч, улс төрч Б.Муратын уран бүтээлээс уншигчдын бага хурлыг 60-аад уншигчдыг оролцуулан хамтран зүтгэгч байсан улс төрч, зохиолч нартай хамтран явуулав. Яруу найрагчийн бичсэн

дуунуудаас концерт тоглуулж радиод бичлэг өгч сурталчлав.

- ❖ Нэрт зохиолч Т.Султан гуайн уран бүтээлээс уншигчдын эрдэм шинжилгээний бага хурал хийж шинээр гарсан «Ат басқан Қоныр» нэртэй киног бүх уншигчдад үзүүлж сонирхуулав. Эрдэм шинжилгээний бага хурлыг хэвлэл мэдээллийн сэтгүүлчтэй хамтран явуулж радиогаар сурталчилсан.
- ❖ Уншлагын танхимаас Багшийн коллежийн оюутануудын дунд М.Махатаевийн номноос тойм яриа, «Бес ғасыр жырайды», «Бұкар жырау» номноос тойм яриа, «Арулар» сэтгүүлээс уншигчдын дунд тойм яриаг тус тус явуулсан
- ❖ ОУЭ-ийн баяраар «Эхийн сэтгэл» сэдэвт шүлгийн уралдааныг 4-11 жилийн 4-р ангийн сурагчдын дунд явуулав. Уралдаанд сурагч Марина, Гүлбагда, Айдос нар уран уншлагаар бусдыг хошуучлав.
- ❖ 1-р ахлах сургуулийн Жамила багштай 5 «а» ангийн сурагчдын дунд Сэбит Мухановын «Көксерек» номноос тойм яриа хийлээ.
- ❖ 2-11 жилийн сургуулийн Айнур багштай 6 «а» ангийн сурагчид 4-11 жилийн сургуулийн 2-3 ангиудын сурагчдын дунд А.С.Пушкины зохиол «Алтан загас»-ны үлгэрээр дүрийн тоглолт хийлээ.
- ❖ Сауле багштай 1-11 жилийн сургуулийн 3-р ангиудын дунд «Тазша бала» номоор тойм яриа
- ❖ 2-11 жилийн сургуулийн Жупа багштай 3 «б» ангийн сурагчдын дунд «Улаан малгайт» номоор номын чанга уншлага явууллаа.
- ❖ Хүүхдийн баярыг тохиолдуулан 1-11 ахлах сургуулийн Сәуле багштай 3-р ангийн сурагчдын дунд «Хэн их үлгэр мэдэх вэ?» сэдэвт чанга уншлага явуулав.
- ❖ «Хэн сайн үлгэр мэдэх вэ» сэдэвт

чанга уншлагын 1-11 жилийн 2-р ангиуд болон Дарын ахлах сургуулийн 2-р ангиудын дунд чанга уншлага явуулав.

Мөлдөр багштай 2-11 сургуулийн 2 «а» ангид «Монгол ардын үлгэр» номноос Өвгөн хулганы үлгэр», «Хөгшин хонь, ямаа, чоно гурвын үлгэр»-ээр чанга уншлага явуулав.

4-11 ахлах сургуулийн номын санч Ахботатай хамтран Магиза багштай 3 «г» ангийн сурагчдын дунд «Қазак ертегілері» II боть номноос чанга уншлага явуулж ирлээ.

- Багш нарын баярыг угтаж «Бид багшаараа бахархана» сэдэвт үзэсгэлэн 76 номоор,
- «Үстаз тағылымы» нэртэй үзэсгэлэн 26 ш номоор,
- «Англи хэл сурцгая» 52 ш номоор,
- Ардын зохиолч, орчуулагч сэтгүүлч Магауиягийн уран бүтээлээс 11 ш номоор,
- Уламжлалт Цагаан сарын баяраар үндэсний онцлогтой холбогдуулан «Хаврын баяр, бидний баяр» сэдэвт 50 ш номоор үзэсгэлэн,
- ОУ-ын эмэгтэйчүүдийн баярт «Ана мейрімі» сэдэвтэй үзэсгэлэнд 38 ш номоор,
- «Эх үрсийн элбрэл» сэдэвт 36 номоор,
- Цэргийн баярт «Цэргийг хүлээ» сэдэвт 32 ш номоор,
- Науырыз баярт «Үлыс он болсын» сэдэвт үзэсгэлэнд 55 ш номоор
- «Бір сәт халайык, Күліпте алайык» сэдэвтэй үзэсгэлэнд 14 ш номоор
- «Хаврын шалгалтаас амжилт хүсье» сэдэвт үзэсгэлэнд 43 ш номоор гаргасан
- Мөн «Хүүхэд бидний баясал» сэдэвт 42 ш номоор,
- Уншигч багачуудад зориулан «Сәтгәцгәе, бодоггое» сэдэвт математикийн сургалтын материал

болов IQ-ийн 22 ш номоор,
Нийтийн номын сан байгуулагд-
саны «60 жилийн ой»-г тохиол-
дуулан зохиолч, яруу найрагч
Б.Имашханы уран бүтээлээс 19 ш
номоор,

«Хоохондойн үлгэр» номноос
2-р ахлах сургуулийн Ариунзул
багштай 4 «г» ангийн сурагчдын
дунд сурагч Т.Саранцэцэгээр чанга
уншлага явууллаа.

Бастама ахлах сургуулийн Март
багштай 3-р ангийн сурагчдын
дунд «Қамбар батыр» номноос
тойм яриа хийж сурагчдад чөлөөт
яриа хийж, асуулт хариулт
маягаар явуулав.

- 3-11 жилийн Лена багштай 6 «а»
ангийн сурагчдын дунд «Чөлөөт
ярилцлага» сэдэвт ажил явуулж,
сурагчдаас өөрийн сайн мэдэх
оньсого, зүйр цэцэн үгийн тэмцээн
явуулж Биржан, Нурасыл,
Маржангул зэрэг хүүхдүүдийг
гарын бэлгээр шагнав.

- Мөн 3-11 жилийн 6-р ангиудын
сурагчдын дунд «Артық болмас
білгенің» сэдэвт дугуйланг 6
хүүхэдтэй,

- 2-11 ахлах сургуулийн 5-р ангийн
сурагчдад «Инээдмийн дугараа»
сэдэвт дугуйланг 8 хүүхэдтэй,

- Мөн бага ангийн сурагчдын дунд
«Үлгэрийн далайд аялцгаая»
сэдэвт бяцхан ном хийж сурах
дугуйланг 6 хүүхэдтэй ажиллуулж
ирлээ.

Ажилчдын нийгмийн асуудал

- Үр дүнгийн гэрээг хагас, бүтэн
жилээр дүгнэж, ажлын амжилт
гаргасан ажилчин албан хаагчдад
6 сараар бодож ур чадварын
нэмэгдлийг төсөвт зогсож олгосон.
- Номын санчдын энгэрийн хаяг
хийлгэж, бүх уншлагын танхимууд

ба конторуудын хаягуудыг шинэ
бичиж хадуулсан.

5-6 хоногоор өвдсөн албан хаагчидын
цалинг төсөвт зогсож бүтнээр гаргаж
өгч байна.

Шинэ жил, Цагаан сар, ОУЭ-ийн
баяр, Наурызын баяр, Хүүхдийн
баяраар урамшуулал өгсөн.

- Ажлын байр, ажилчин албан
хаагчдын эрүүл мэндийг хангахгүй
өвөл, зуны улиралд маш хүйтэн,
гэрэлгүй үед харанхуй газарт
үргэлж бүх үйл ажиллагааг гараар
гүйцэтгэдэг учир өдөрт хоёр удаа
хөнгөн цай өгч байна.

- Удаан хугацаагаар эмчилгээ
хийлгэсэн 1 хүний цалинг
байгууллагын төсөвт зогсож бүтнээр
гаргаж өгч байна.

- Байгууллагын аваргаар шалгарсан
2 хүнд төсөвт зогсож 20,0 төгрөгний
шагнал өгсөн.

- Дунд мэргэжилтэй 2 номын санчийг
СДС-ын эчнээ сургалтанд хамруулж
диплом, бакалаврын зэрэгтэй
болгосон ба суралцах хугацааны
цалинг ажилласанд тооцож өгч
байна.

Цаашид хийх ажил

- Номын сангийн бүтэц зохион
байгуулалт, орон тооны асуудал.

- Номын сангийн байртай болгох,
эхэлсэн байрны үлдсэн төсөв
хөрөнгийг төсвийн тодотголд оруулж
өгөх.

- Номын сан дотоод сүлжээнд
холбогдсон тул өнөөгийн шаардлага
хангасан өндөр хүчин чадалтай
5 ширхэг компьютер авах төсөл
боловсруулж, Аймаг хөгжүүлэх
сан, БСШУЯ-нд оруулах, УИХ-ын
гишүүдэд оруулах.

- Аймгийн соёлын байгууллагын
нэг болох номын сангийн бүх
үйл ажиллагаа бусад соёлын

Учир нь 21-р зууны эхэн үед
номын зангийн бүх үйл ажиллагаа
компьютержуулах системд орж,
үншигчдийн мэдээ, мэдээлэл аваж бар
хүрээ өдрөөс өдөрт өсөн нэмэгдэж
ажилчдын ажиллах байрны тоног
төхөөрөмж, багаж хэрэгсэлээр хангаж
ажиллах цаг болсон тул төсвийн
зүйл анги бүрийг нэмж ажилчдын
ажиллах байрыг хангаж өгөх талаас

БСНГУЯам болон Үндэсний номын санд жингсгүүдэд сурталт эмичигүү оролцож дуудлага ирдэг боловч өөрийн зардалар оролцох зардалгүй тул жил болгон оролцож чадахгүй байна.

Иймд аймгийн БСГ-аас нэг удаагийн сургалтын зардлыг гаргуулах саналтай байна.

Номын сангийн 60 жилийн ойн баярын хурал, концертын хэсгээс

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН 2009 онд хийсэн ажлын тайлан

1. Удирдлагын үйлчилгээ:

Тус номын сангийн хамт олон нь дэвшүүлсэн зорилго, зорилтоо хангахад 2009 оны бүтээгдэхүүн нийлүүлэлтийн гэрээний биелэлтийг хангах, МУ-ын Засгийн Газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр болон аймгийн засаг даргын мөрийн хөтөлбөр, Соёлын бодлого, аймгийн нийгэм, эдийн засгийн үндсэн чиглэл, үндэсний хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхэд номын сангийн үйл ажиллагааг чиглүүлэн ажиллаж ирлээ. Монгол үндэснийхээ бичиг соёл, оюуны үнэт өв болох ном эрдмийг хадгалан хамгаалах, арвижуулах, уламжлуулах, үндэсний мэдээллийн нийтэд нээлттэй хадгаламж, номын санг хөгжүүлэх талаар төр засаг, аймаг орон нутгаас анхаарч, тодорхой санаачлага дэмжлэгүүдийг үзүүлж ирлээ. БСШУЯ-ны соёл урлагийн газар, үндэсний номын сангаас номын сангуудын хууль, эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх талаар олон чухал арга хэмжээ авсаныг хэрэгжүүлэн, төрийн үйлчилгээг ард иргэдэд эрх зүйн хүрээнд, хөнгөн шуурхай хүртээмжтэй, стандартын түвшинд явуулж байна.

Монгол улсын төрөөс баримтлах соёлын бодлоготой уялдуулан гаргасан Соёлын тухай хууль, соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль, төрийн албаны хууль, ТБУСХ-иуд зэрэг баримт бичигт төр засгаас явуулах соёлын бодлого,

үндсэн зарчим, үйл ажиллагааны стратегийг тодорхойлон боловсруулж ажиллалаа. Үйлчлүүлэгчдийн ая тухтай байдлыг хангасан орчин бүрдүүлэхэд Номын өргөө хүүхэд залуучуудын хөгжлийн төвийн барилга баригдаж, ашиглалтанд орсон нь хүүхдийн чөлөөт цагийг үр бүтээлтэй өнгөрөөх орчин нөхцөл бүрдсэн. 2008-2012 онд номын сангийн уншлага үйлчилгээг бүрэн автоматжуулан, мэдээллийн баазын бүтэц зохион байгуулалтыг сайжруулах зорилттойгоор ажиллаж байна.

Байгууллагын жилийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг сараар төлөвлөн, баталж, хугацаанд нь тайлагнаж, өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа шийдвэр гаргаж, дор бүр нь хэрэгжүүлж ажиллалаа.

Байгууллагын 7 ажилтантай хөдөлмөрийн гэрээний сунгалт, өмч эзэмшигчийн гэрээ, жилийн ажлын төлөвлөгөө, төрийн албан хаагчийн анкетийг шинэчлэн, байгууллагын бизнес стратеги төлөвлөгөөг шинэчлэн ажиллалаа.

Улаанбаатар хотод Хүүхдийн номын ордонд 2009.04.09-15-ны хооронд фондоч Я.Гэрэлтуяа «Номын сан мэдээллийн төв болох нь» 7 хоногийн сургалтанд хамрагдаж мэргэжил боловсролоо дээшлүүлсэн. Захирал М.Мянган Улаанбаатар хотод Монгол Улсын Үндэсний номын санд «Үндэсний бичиг үсгийн баяр» сургалт, арга хэмжээнд

2009.05.05-06-ны өдрүүдэд оролцож, мэдлэг боловсролоо дээшлүүлсэ Мэдээллийн ажилтан М.Мөнхдалай Соёлын дээд сургуульд номын сан судлал, мэдээллийн ажилтан мэргэжлээр 2-р курст суралцаж байна.

Тайлангийн хугацаанд хамт олны хурлыг 41 удаа, захиргааны зөвлөлийн хурлыг 8 удаа хуралдаж, ажилчдын дунд теннисний тэмцээн зохион байгуулах, ажилчдын үр дүнгийн гэрээг дүгнэх, ахмад настнуудад сар шинийн баяраар хүндэтгэл үзүүлэх, «Шилдэг гэр бүл» тэмцээнд зарцуулах шагнал, эмэгтэйчүүдийн баярын үйл ажиллагааны талаар, аймгийн музей байгуулагдсаны 60 жилийн ойд хүн шагнах тухай, гахайн ханиаднаас урьдчилан сэргийлж, ажилчдыг витаминжуулах тухай, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар, шинэ байранд орох, нүүхэд бэлтгэл ажил, мөнгө санхүүгийн асуудлын талаар гэх мэт тушаал шийдвэр гарган ажиллалаа.

Байгууллагын удирдлага 2009.09.16-ны өдөр «Төр захиргааны бүх шатны байгууллагуудын сахилга хариуцлагыг өндөржүүлэе» аймгийн зөвлөгөөнд оролцож, зөвлөгөөнөөс гарсан шийдвэр, уриалгын дагуу байгууллагын зөвлөгөөнийг хийж, төлөвлөгөө боловсруулан, төлөвлөгөөний дагуу ажиллаж байна.

2. Номын сангийн үйлчилгээ:

Лавлагаа, арга зүйн ажил

Аймгийн төвийн ЕБ-ын 4 сургууль, Баян-Ойт цогцолбор сургууль, МСҮТ, Их засаг салбар сургууль, ХҮДС зэрэг 8 сургуулийн ажил байдалтай танилцаж, удирдамжийн дагуу хууль эрх зүйн баримт бичгийн хэрэгжилт, фондын ажлын талаар, номзүйн ажлын талаар, СОТ-ний ажил, шинэлэг бүтээлч ажил гэсэн 5 чиглэлээр хяналт үнэлгээ

шинжилгээ хийж, тухайн номын сангийн ололттой буюу дутагдалтай талыг дүгнэн илтгэх хуудсыг бичсэн. Байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын экологи мэдээллийн төвд 2-р сарын 16-17 ны өдрүүдэд ажиллаж 80 гаруй нэр төрлийн 200 номонд техник ажиллагаа хийж, номын сангийн ангилалын дагуу ангилан, нэгдсэн ба нэг бүрчилсэн бүртгэлийг хөтлөж, номын сангийн үйлчилгээний талаар болон каталог картын сангийн тухай зөвлөлтөө өгсөн.

Байгууллагын үйл ажиллагааг сурталчилсан гарын авлага, танилцуулга 250 ширхэгийг хэвлэн уншигч хэрэглэгчдэд тарааж, үйл ажиллагаагаа сурталчилсан. Мөн архив, бичиг хэргийн стандартаар 2 ш гарын авлага, «Ламын гэгээнтний дүрүүд», «Номын сан мэдээллийн төв» сургалтын материалаар 4 ширхэг гарын авлага, «Номын санч нарт зориулсан гарын авлага» зэргийг бэлтгэн гаргаж, номын санч нарт ашиглуулан, лавлагааны материалыг баяжууллаа. «Их мэдэх» хүүхдийн уншлагын танхимаас СӨНХ-ийн бяцхан уншигчиддаа зориулан «Бид хийж чадна» зөөлөн тоглоом хийх аргачлал, «Бид сонсож, уншиж, бичиж чадна», ардын уламжлалт тоглоомын буланд «Шагайгаар тоглох аргачлал», «Алаг мэлхийгээр тоглох аргачлал» зэрэг гарын авлагуудыг хийлээ.

Орон нутгийн номын санчдад «Бичиг үсгийн баяр» арга хэмжээг зохион байгуулж, нийт 14 сумын номын санчид оролцсон. Номын санчдын дунд ажил мэргэжлийн уралдааныг зохион явуулсан. Мөн Аймгийн архивын тасгийн дарга В.Эрдэнэчимэгтэй хамтран архив, бичиг хэргийн ажлын стандартаар сургалт явуулахаар бэлтгэл ажлыг хангаад байна. ЕБС-ийн 2-р ангийн 30 уншигчдын дунд «Хэлтэй бол хөлтэй» сургалтыг зохион явуулсан 1-р шатанд англи үсгүүдийг нүдлүүлэх

цээжлүүлэх зорилгоор тарааж өгөх материал бэлдэж уншигч тус бүрд тарааж өгсөн, 2-р шатанд тоо тоолуулж цээжлүүлэх дараалалтайгаар зохион явуулж уншигч хүүхдүүдийг Англи хэлний анхан шатны мэдэгдэхүүнтэй болгосон.

Орон нутгийн 9 номын сангийн 2008 оны мэдээ тайланг нэгтгэж, товхимол болгон, арга зүйн танхимын орон нутгийн номын санчдын 2009-2010 онд сургалт семинарт хамрагдсан байдлыг шинэчлэн, шинээр аймгийн төвийн номын сангуудад арга зүйн зөвлөгөө өгсөн байдлыг графикаар хийсэн.

Каталог, картын сан

Шинээр ирсэн 375 номын каталогийн картыг үсэг дараалал, төрөл ангиар нь каталогт байрлуулж, редакци хийж, уншигчдад каталог хэрхэн ашиглах, ном хайх талаар заавар зөвлөгөөг өгч ажиллалаа. Мөн каталогийн шүүгээг шинээр сольж, бүх картуудыг үсэг дараалал, төрөл ангиар нь байрлуулсан.

«Сурагчдад зориулсан гарын авлага» сургалтын материал зэрэг 40 номонд карт бичиж шинээр картын сан зохион байгууллаа.

Баянхонгор фонд

Баянхонгор фондыг «Их хамба Номун хан Лувсанданзанжанцан», Л.Пүрэвгял «Баянговь сум эрт эдүгээ», Р.Мөнхтариа «Галын бурхан», С. Юндэнбат «Ламын гэгээний шавийн түүх» зэрэг 37 ш ном болон «Үндэсний бичиг үсгийн баяр», «Шилдэг гэр бүл», «Чингис тэнгэрийн тойн» зэрэг 4 ш СД-гээр баяжууллаа.

Фонд зохион байгуулалт

2009 онд шинэ ном хэвлэл худалдан авах төсвийг 3 сард санхүүгийн хямралаас болж буцаан татсан ч БСШУЯ, Хүүхдийн номын ордон, МУУНС, ННФ зэрэг газруудаас бэлгээр

178 нэр төрлийн 1646497 төгрөгийн ном, хандиваар 61 нэр төрлийн 72 ш 559382 төгрөгийн ном, Засгийн газрын 140 дүгээр тогтоолоор шилдэг ном шалгаруулж, 49 нэр төрлийн 60ш 587200 төгрөгийн ном, худалдаагаар 5 нэр төрлийн 25 ш 10500 төгрөгийн ном нийт 375ш 2898079 төгрөгийн номоор фондыг баяжууллаа.

Засгийн газрын шилдэг бүтээлийн номууд, шинээр ирсэн номуудаар шинэ номын мэдээ, номзүйн жагсаалт гаргасан. Хандив, бэлэг, худалдаагаар ирсэн 375ш номонд техник ажиллагааг хийж, карт бичин, тавиурт байрлууллаа.

«Номын сан хоорондын ном солилцооны журам»-ын дагуу, номын сан хоорондын ном солилцооны гэрээг МСҮТ-ийн номын сан, Номгон ахлах сургуулийн номын сангуудтай хийж, ном захиалгын хуудсыг бичүүлж, номын сан хоорондын ном солилцооны бүртгэлийг хөтлөн ажиллаж байна.

Шинээр үзэсгэлэнгийн 4 тавиур угсарч, монгол номын фондонд ховор номын буланг шинээр байгуулж, монголын уран зохиолын номуудыг зөөж, орос номын фондонд тавиур дээр үсэг дарааллаар, тавиураас буулгасан орос номуудыг ялгаж 3525 номыг шинээр дансанд бичиж тавиурт тус тус байрлууллаа.

Уншигчдад үйлчлэх үйлчилгээ

Байнгын 2754 уншигчдад 20100 ирцээр, 55300 ном олгож үйлчиллээ.

Тайлангийн хугацаанд нийт 200 уншигчдад интернетээр үнэ төлбөргүй үйлчилж, 42 уншигчийг имэйл хаягтай болголоо.

Урилгат үйлчилгээг «Баян ойт» цогцолбор сургуулийн 1-5-р ангийн сурагчдын дунд, захиалгат үйлчилгээг Номундалай цогцолбор сургуулийн 16, 1а ангиудыг хамруулан зохион явуулсан. Электрон мэдээллийн үйлчилгээнд жилд 159 уншигч хамрагджээ.

Номын үзэсгэлэн

«Сурагчдад зориулсан гарын авлага» 34 номоор үзэсгэлэн, Ламын гэгээн Лувсанданзанжанцангийн мэлмий гийсний 370 жилийн ойд зориулан эртний ховор 28 номын үзэсгэлэн, Англи шинэ номын үзэсгэлэн, Засгийн газрын шилдэг бүтээл, Дэлхийн шилдэг 50 боть, Хандиваар ирсэн шинэ ном, Бизнесийн номууд, Хуулийн 40 ном, Баянхонгор фондын 30 ном, Ж.Дашдондогийн «Алтан үлгэр 108» номын баярт зориулан түүний 30 номоор, 2009-2010 оны хичээлийн шинэ жилд зориулан гаргасан 30ш шинэ номын үзэсгэлэн. «Үлгэрийн орноор аялцгаа» үлгэрийн 40ш, Морин хуур, уртын дууны үзэсгэлэн, Уран зохиолын номууд, Монгол бичиг үндэсний соёл, Ардын гар урчууд номын үзэсгэлэн, Нийгмийн салбарын 14 хоногийн аянд 100 номоор гэх мэтчилсэн шинэ болон сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэнг 18 удаа 736 ш номоор гаргаж сурталчиллаа. Чөлөөт сонголтын үзэсгэлэнгээр МУЗД 108 боть, Монголын нууц товчоо 9 боть нийт 126ш номын үзэсгэлэн, худалдаж авсан буюу өөрсдийн боловсруулсан CD болон кассетуудаар электрон мэдээллийн үзэсгэлэн тус тус гаргасан.

Соёл олон түмний ажил

СХУ-ны доктор Ш.Чимгээгийн нэрэмжит «Ном эрдэм» аяны 10 дахь жилийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж, ойн хүрээнд «Ном уншсаны ач холбогдол-Номноос олж авсан хүмүүжил» сэдэвт илтгэл, ном эрдэм аянд оролцогчдын 3 үеийн чуулга уулзалт зэрэг олон ажлуудыг зохион явууллаа. Жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулдаг «Шилдэг гэр бүл» тэмцээнийг 5 гэр бүлийг оролцуулан зохион байгуулж, 1-р байранд АЗДТГ-ын дарга Ч.Гомбодоржийн гэр бүл, 2-р байранд МСҮТ-ийн багш Гунгаанямын гэр бүл, 3-р байранд Гонгандан дэдлин

хийдийн лам Ишгомбын гэр бүл нар тус тус шалгарсан.

Их мэдэх хүүхдийн уншлагын танхимаас ЕБС-ийн 6,7-р ангийн 11 уншигчдын дунд «Даам»-ны тэмцээнийг, Олон улсын эмэгтэйчүүдийн баярыг угтаж «Ээждээ би хайртай» зохион бичлэгийн уралдааныг 5-7-р ангийн 90 сурагчдын дунд тус тус зохион явуулсан.

«Орон нутгийн хөгжилд залуусын оролцоо» сэдэвт онол практикийн бага хурлыг их дээд сургуулийн оюутнуудын дунд, БМХДС-тай хамтран «Манлайлал» сэдэвт хэлэлцүүлгийг зохион явууллаа.

Ном хэвлэл сэргээн засварлах

үйлчилгээ

Өнгөрсөн оны сонин сэтгүүлийг 15 нэгж болгон үдэж, фондны болон Их мэдэх хүүхдийн уншлагын танхимын урагдаж гэмтсэн 646ш номыг сэргээн засварлалаа.

3. Мэдээллийн үйлчилгээ:

Байгууллагын Вэб сайтыг шинээр хийж, интернэтэд байрлуулсан. Байгууллагын дотоод сүлжээ болон интернэтийн үйлчилгээний аюулгүй байдлыг хангаж, вирус устгах, вирусын програмын лизензийг сунгах, компьютерт клийнап, дефрамент темп, ресентийн үйлчилгээнүүдийг тухай бүрд нь хийж компьютерүүдийн аюулгүй байдлыг хангаж ажиллалаа.

Электрон каталогт 600 ном оруулж, уншигчдад электрон каталоогоос ном хайх хайлтын компьютерийн бэлтгэл ажлыг хангаж бэлэн болгосон.

Мэдээллийн самбарт «Монгол орны хамгийн хамгийн», «Байгалийн голомтот халдварт өвчин», «Хорт хавдар эдгэрэх боломжтой» зэрэг сэдвүүдийг интернэтээс татан авч мэдээ гаргасан.

4. Номын сангийн орчныг сайжруулах үйлчилгээ:

Номын өргөөний шинэ байр ашиглалтанд орж, нүүх, зөөх ажлыг хурдан шуурхай хийж, тохижсоноор уншигчдад үйлчлэх ая тухтай орчин бүрдлээ.

Фондын өрөөнүүдийн талбайг бүрэн ашиглаж, тавиуруудыг байрлууллаа.

Мэдээллийн ажилтны ажлын байр, интернэтийн өрөө, ажилчдын амралт чөлөөт цагт зориулсан амралтын өрөөг шинээр бий болгож, үйл ажиллагаа явуулахад бэлэн болголоо. Уншигчдын ая тухтай орчинг бүрдүүлэхэд: Гадаад мэдээллийн танхимд цэцгийн суурь, Төрийн шагналт зохиолчдын 36ш зургаар самбар гаргаж шинээр 5 ш цэцэг тарьсан шинээр байгуулж, тохижуулсан.

Цэвэрлэгээ үйлчилгээг чанарын өндөр түвшинд өдөр бүр тогтмол хийж, номтой өрөөнүүдэд цэвэр ус сольж тавих болон тогтсон хугацаанд их цэвэрлэгээг чанартай хийж ажиллалаа.

Жижүүрийн үүргийг сонор сэрэмжтэй хийж, өдөр бүр өрөө тасгуудын лац ломбыг шалган хүлээлцэж, жижүүрийн дэвтэрт өдөр бүр рапорт бичиж, удирдлагаар хянуулан хүлээлцэж ажилласан.

5. Бусад ажил:

Архив бичиг хэргийн ажил

Байгууллагын захиргаанаас гаргасан бичиг баримтуудыг стандартын түвшинд шивж гарган ажиллаж байна. 2009 онд байгууллагад ирсэн бичиг 58 байсныг байгууллагын хамт олонд тухай бүрд нь танилцуулж, шийдвэрлэн хариутай бичгийн хариуг буцааж ажиллалаа. Байгууллагаас явуулсан бичиг 43 ш байлаа. Ирсэн явсан бичгийн бүртгэлийг архив бичиг хэргийн стандартын дагуу бүртгэж ирлээ. Байгууллагын ажилчдын шуурхай болон захиргааны

зөвлөлийн хурлын тэмдэглэлүүдийг тэмдэглэн, шивж, удирдлагаар хянуулан ажиллалаа.

Архив, бичиг хэргийн улсын үзлэгийг угтан байгууллагаас нийт 11 ажлыг төлөвлөн ажиллалаа.

Аймгийн архивын газраас архив, бичиг хэргийн улсын үзлэгийг угтан 5,6 сард 7 хоногийн лхагва гариг бүрт зохион байгуулсан сургалт семинарт нийтдээ 8 удаа оролцож, архив, бичиг хэргийн мэдлэгээ дээшлүүлж, уг сургалтын дагуу байгууллагын ажилтнуудад заавар, зөвлөгөөг өгч ажиллалаа.

«Албан бичиг боловсруулах аргачлал», «Архив, албан хэрэг хөтлөлт» зэрэг сургалтын гарын авлагуудыг бэлтгэн гаргаж, ажилтнуудад ашиглуулан ажиллаж байна. Байгууллагын архив, бичиг баримтын дотоод журам, хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалтыг гарган аймгийн архивын албаны даргаар хянуулан засуулж, бэлэн болгосон.

Байгууллагын ажилтнуудаас 2008 оны баримт бичгүүдийг хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалтын дагуу баримтуудыг үдүүлж, хуудасны бүрэн бүтэн байдлыг шалган хүлээн авч, байгууллагын 2008 оны нийт 19 бичиг баримтыг стандартын дагуу үдэж хавтасласан. Байгууллагын архивт хадгалагдаж байгаа 2003-2008 он хүртэлх нийт 83 ширхэг баримтуудад он оноор нь ялгагч хийсэн.

Няравын ажил

ОУННБ-ийн стандартын дагуу АННС-ийн жилийн эцсийн тооллогыг хугацаанд нь тооллогын комиссын бүрэлдэхүүнтэй хамтран тоолж дуусгалаа. 2009 оны Өмч эзэмшигчийн картыг хүн бүрээр шинэчлэн хийж байгууллагын захиргаагаар баталгаажуулсан. 1,2,3-р сарын кассын тайланг цаг тухай бүрд нь гаргаж, ажилчдын цалинг сард нь авч картаар өгч ирлээ.

Мөн: Ажилчдын цалингийн карт, өмч эзэмшигчийн гэрээ, кассын тайлан зэргийг стандартын дагуу хийж гүйлгээ хийж байна. Складны үндсэн хөрөнгө, бараа материалын агуулахын бүртгэлийг орлого, зарлага шаардахаар гаргаж нягтлантай тооцоо нийлж, шинээр авсан эд хөрөнгийг хариуцах ажилчдын картан дээр нэмэлт бичилт хийж хүлээлгэж өгсөн. Үндсэн хөрөнгийн шинээр авсан хөрөнгөнд байгууллагын таних тэмдгүүдийг тавьсан. Эхний хагас жилд байгууллагын бичиг хэрэг, цэвэрлэгээ үйлчилгээнд 142590 төгрөгний бараа материал авч орлого, зарлагат авч, ажилчдын шаардахаар авсан материалыг цаг тухайд гаргаж ажиллалаа.

Жилд: Байгууллагын үндсэн гүйлгээний 1-11 сарын орлого 925300 төгрөгийг байгууллагын захирлаар хянуулж Хадгаламж банкинд тушааж нягтлантай тооцоо нийлж баримтыг хүлээлгэж өгсөн.

Нийгмийн салбарын ажил үйлчилгээнд иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэ» 14 хоногийн ажлын хүрээнд:

Аймгийн нийтийн номын сангаас «Бүх шатны төр, захиргааны байгууллагад ажиллагсдын сахилга хариуцлагыг өндөржүүлэ» аймгийн зөвлөгөөний шийдвэрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор «Нийгмийн салбарын ажил үйлчилгээнд иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэ» сэдэвт 14 хоногийн аяны үйл ажиллагаанд нийт 13 ажил төлөвлөж, аяны хугацаанд тус төлөвлөгөөний дагуу ажлуудыг гүйцэтгэж ирлээ.

Аймгийн нийтийн номын сангийн талаар Аймгийн Засаг Даргын мөрийн хөтөлбөрт тусгасан заалтууд, аймгийн нийгэм эдийн засгийг хөгжүүлэх 2009 оны үндсэн чиглэлд тусгасан заалтуудын хэрэгжилтийг ард иргэдэд

сурталчилан, Аймгийн Засаг даргын засгийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл, ЗД-ын мөрийн хөтөлбөрт номын сангийн талаар оруулах санал, ард иргэдээс номын сангийн үйл ажиллагааны талаар сэтгэл ханамжийн судалгаа, санал хүсэлтийг хайрцагаар авч ажиллалаа. Судалгаанд нийтдээ 120 хүн хамрагдсан.

Аймгийн төвийн II, III, IV, V, VI, VII багууд болон аймгийн төвийн Баганат талбай, Есөн Эрдэнэ зах, Эрдэнэцогт суманд явуулын номын сангийн үйлчилгээгээр үйлчилж, шинэ, шилдэг ном 70ш, Баянхонгор фондын ном 30, хүүхдийн үлгэрийн ном 30, нийт 130 ном, хуулийн гарын авлага, лавлагааны 50 ш материалаар үйлчиллээ. Энэхүү явуулын үйлчилгээнд нийт 450 гаруй хүн хамрагдаж, номын санд ирсэн шинэ болон шилдэг ном, хүүхдийн ном, лавлагааны материалуудаар үйлчлүүлээ. Байгууллагын вэб сайтыг интернэтэд байрлуулж, тасаг нэгж бүрийн танилцуулгыг оруулж, мэдээллийг нэмэгдүүлэн ажиллаж байна.

X/03,10-ны өдрүүдэд байгууллага суртчилах нээлтэй өдөрлөгийг байгууллага дээрээ зохион байгуулж, «Номун далай» сургуулийн дотуур байрны 50 сурагч, МСҮТ-ийн 60 оюутан өдөрлөгт хамрагдаж, номын сангийн тасаг нэгж бүрийн үйл ажиллагаатай танилцаж, санал асуулгад хамрагдан, электрон мэдээлэл, интернэтийн үйлчилгээгээр үйлчлүүлээ. Эдгээр сурагчдын дунд танин мэдэхүйн АХА тэмцээнийг зохион байгуулж, «Номундалай» сургуулийн 11-г ангийн сурагч Өлзий-Учрал, «Их засаг» дээд сургуулийн оюутан Энхмаа нар тэргүүлээ. Энэхүү аяны хүрээнд номын сангийн уншигчдын тоо өсөж, үйлчилгээний чанар хүртээмж өргөжлөө.

Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд:

Аймгийн гэмт хэрэг зөрчлөөс

урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөлийн удирдамжийн дагуу Аймгийн нийтийн номын сангаас хөтөлбөр боловсруулан, 7 ажлыг төлөвлөн, 14 хоногийн турш зохион байгууллаа.

2009,11,24-ний өдөр ажилчдын хуулийн мэдлэгийг дээшлүүлэх, гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор «Хуулиа сурталчилъя, хуулиа хэрэгжүүлъя» өдөрлөгийг зохион байгуулж, аймгийн цагдаагийн хэлтсийн олон нийттэй харилцах албаны хошууч н.Норпил, сэтгэл зүйч н.Мөнгөнчимэг, холбооны инженер дэслэгч н.Мөнгөнсүх нарыг урьж авчран «Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль»-нар сургалт явуулж, харилцан ярилцлаа. Мөн Аймгийн Хууль зүйн хэлтсийн хуулийн мэргэжилтэн н.Өсөхбаяраар Архидан согтуурахтай тэмцэх хууль, Садар самуунтай тэмцэх хууль, Тамхины эсрэг хууль, Гэр бүлийн хүчирхийллийн тухай хуулиар хуулийн сургалтыг явууллаа. Өөрийн тасгийн үйл ажиллагааг суртчилсан гарын авлага, танилцуулгыг 150 ширхэгийг хэвлэн гаргаж, нийт 110 хүнд тараасан.

Хамт олны дунд хууль зүйн мэдлэгийг шалгах сорил, Соёлын тухай хуулиар АХА тэмцээн зэргийг зохион байгуулан явуулсан. Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд хийсэн ажлынхаа талаарх мэдээ «Өнөөгийн Баянхонгор» сонинд мэдээ бичиж гаргасан.

Ламын гэгээн

Лувсанданзанжанцаны 370 жилийн ойн хүрээнд:

Лувсанданзанжанцангийн 370 жилийн ойг угтаж ажлын төлөвлөгөөг гарган түүний намтар уран бүтээлээр CD бэлдэж, түүний тухай бичсэн 10 гаруй ном, гарын авлагаар булан байгуулж ажиллалаа.

«Ухаан далай номоос ихтэй» нэрэмжит уншлагыг 2009 оны 2-р

сарын 10-аас 4-р сарын 20 хүртэл зохион явуулсан. Эхний хагас жилийн нэрэмжит уншлаганд 710 уншигч шинээр хамруулж ажиллаа. Ламын гэгээний 370 жилийн ойг угтаж түүний намтар уран бүтээлээр илтгэлийн уралдааныг Номун далай цогцолбор сургуулиас зарлаж, номын санч Б.Должин оролцож 2-р байранд орж мөнгөн медаль, өргөмжлөөр шагнууллаа. Ойн хүрээнд ЕБС-ийн 10-11-р ангийн сурагчдын дунд «Түүхт хүнээр бахархaya» эссэний уралдааныг зохион явууллаа. Эссэнд: Номгон сургуулийн 11а ангийн сурагч Элбэгзаяа 1-р байр, Номундалай сургуулийн 11б ангийн сурагч Цэндсүрэн 2-р байр, Номундалай сургуулийн 11а ангийн сурагч Буянхишиг 3-р байранд тус тус шалгарсан. Ламын гэгээний 370 жилийн ойг угтаж «Ном дор мөргөм үү» уулзалтыг ЕБС-иудын 1,2,3 арван жилийн сурагчид, МСҮТ-ийн оюутан, багш нарын дунд явуулсан. Уулзалтын үеэр зурхайн номлол, шүлгийн хэсэг, сургаалиас 60 ширхэг санамж гарын авлага бэлтгэж 50 уншигчдад тараасан. Уулзалтын шагналын санг МСҮТ-ийн Буян багштай О.Э 2а ангийн хамт олон 10000 төгрөгөөр ивээн тэтгэж явууллаа.

Хүүхэд хөгжүүлэх хөтөлбөрийн хүрээнд хийсэн ажил:

Аймгийн засаг даргын зөвлөлийн 2009 оны 1-р сарын 19-ний өдрийн хуралдаанаар баталсан «Хүүхэд хөгжүүлэх үйл ажиллагааны журам»-ыг үндэслэн Аймгийн нийтийн номын сангийн захирал 2-р сарын 04-ний өдрийн тушаалаар «Хүн бүр хүүхдийн төлөө санаачлага гарган ажиллацгаая» нэг жилийн аяны хүрээнд дааж авсан 3 хүүхдээ 2009-2011 онуудад дэмжлэг, туслалцаа үзүүлэх, хөгжүүлэх, нийгэмшүүлэх, хүүхэд хөгжүүлэх үйл ажиллагааны 3 жилийн хөтөлбөрийг боловсруулах ажлын багийг томилж,

үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг боловсруулан зохион байгуулж байна. Дааж авсан 3 хүүхдийн хаягийг тодруулж, танилцан, номын сангийн үйл ажиллагаанд үнэ төлбөргүй хамрагдаж, ННФ-аас хэрэгжүүлж байгаа Хичээлээс гадуурх хүүхэд хөгжүүлэх «Ном эрдэм» хөтөлбөрт хамрууллаа.

ННФ-аас зарласан хүүхдийн хөгжлийг дэмжих хичээлээс гадуурх хөтөлбөрт «Ном эрдэм» төсөл хөтөлбөр бичиж, хөтөлбөр дэмжигдэж 6000 долларын төсөвтэй төсөл 2009.02-р сараас хэрэгжлээ. 2009.02.23-нд ННФ-аас зохион байгуулсан хүүхдийн хөтөлбөрийг дэмжих хичээлээс гадуурх хөтөлбөрийн талаарх сургалтанд хөтөлбөрийн удирдагч М.Мянган, багийн ажилтан Б.Должин нар оролцож, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд анхаарах нийгмийн бодлого тодорхойлолт, үнэт зүйл, зорилго, зорилт, арга зам, олон улсын дадлага туршлага, дасгал ажил, үйл ажиллагааны шийдэлд хүрч, төсвийг зарцуулах, санхүүгийн тайлан гаргах, гэрээний үндсэн дээр ажиллах төсвийн хуваарь хийх, баримт бүрдүүлэх талаар зөвлөгөө авсан. «Ном эрдэм» хөтөлбөрийн үйл ажиллагааг 7 хоногийн 2 өдөр 3 цагийн үйл ажиллагаанд хүүхдийн хөгжлийг дэмжих хичээлээс гадуурх чөлөөт цагийн төрөл бүрийн үйл ажиллагааг явуулж, 9-10 нас, 13-14 нас, 16-17 насны холимог бүлгийн 20 хүүхдийг сонгож, багийн удирдагч, багийн ажилтнууд, сайн дурын ажилтан А.Дондмаа, Э.Баярмаа, С.Энхтуяа, төрийн болон төрийн бус байгууллагаас сайн дурын ажилтныг тухайн үед урилгаар оролцуулж байна.

Дүгнэлт

Аймгийн нийтийн номын сангаас 2009 онд 80 ажил төлөвлөж, төлөвлөгөөний дагуу ажлуудыг хийж ирлээ. Эдгээр төлөвлөсөн ажлуудаас ор биелэгдээгүй 2 ажил:

1. Каталогийн картанд шинэ үнэ данс тавих, шинэ номын сан номзүйн ангилал тавих,
2. «Эрдмийн сан» дотоод гадаадын мэдээллийн цуглуулга хийх гэсэн 2 ажил хийгдээгүй. Дутуу биелэгдсэн ажил электрон каталогт ном оруулах. Жилийн ажлын биелэлт 96,2%-тай биелэгджээ. Цаашид 2010 оны төлөвлөгөөнд дутуу биелэгдсэн, хийгдээгүй ажлуудыг оруулж, биелүүлж ажиллах:
3. Электрон каталогт ном оруулах, бар кодыг хэвлэн ном тус бүрд наах,
4. Уншигчдыг электрон каталоогоос ном хайх ажлыг эхлүүлэх
5. Номын сангийн шинэ ангилалтаар номыг ангилж, бар код хэвлэн номонд наах,
6. Электрон хэлбэрийн ном хэвлэлээр фонд бүрдүүлэх
7. Фондын номыг төрөлжүүлэн зохион байгуулах
8. Няравын гүнзгийрүүлсэн сургалтанд суралцах.
9. Төлөвлөсөн ажлаа хугацаанд нь биелүүлж ажиллах
10. Шинэ байранд орсоноор орчин сайжирсанаар уншигчдад үйлчлэх ая тухтай орчинг бүрдүүлж, хөнгөн шуурхай үйлчлэх
11. Шинэ бүтээлч ажлуудыг санаачлан хийхээр зорилт тавин ажиллана.

БУЛГАН АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГААС 2009 онд хийсэн ажлын илтгэх хуудас

Энэ онд Төрийн албан хаагчийн сахилга хариуцлагын жил, Архив бичиг хэргийн улсын үзлэгийн хүрээнд Номын сангийн ажлыг автомажуулах, үйлчилгээний хүрээ хүртээмжийг өргөжүүлэх, уншигчдад үйлчлэх таатай орчныг бүрдүүлэх, хөнгөн шуурхай байдлыг сайжруулахад үйл ажиллагаагаа чиглүүлж, бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээний үүргээ биелүүллээ.

Нэг. Удирдлага зохион байгуулалт, аж ахуйн ажлын талаар

Ажилчдын үр дүнгийн гэрээ, хөдөлмөрийн дотоод журам, ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэн боловсрууллаа.

Мөн төрийн албан хаагчийн сахилга хариуцлагын жилийн хүрээнд зохион байгуулах үйл ажиллагааны төлөвлөгөө гаргаж ажилласан.

Байгууллагын бүх ажилчдад «Номын сангийн ёс зүй», «Харилцааны соёл», «Номын санчдад тавих шаардлага», «Номын санчдын үйл ажиллагаандаа баримтлах зарчим»-ыг боловсруулан өдөр тутам мөрдүүлж ажиллахад анхаарч гарын авлага болон мэдээллийн самбараар сурталчилж ирлээ.

УБ хотын Соёлын дээд сургуулийн 21 хоногийн «Номын сангийн анхан шатны мэдлэг олгох» сургалтанд орон нутгийн номын санчдаас Дашинчилэн,

Бүрэгхангай, Хангал, Рашаант, Сэлэнгэ, Булган сумаас 2 номын санчид хамрагдлаа.

Номын сангийн ажлыг автомажуулах бэлтгэл ажил хийгдэж номын сангийн програм авч, интернетэд холбогдон уншлагын танхимууд дотоод сүлжээнд холбогдлоо. Энэ үеэр «Электрон номын сан» номын сангийн автомажуулалтын талаар УБ хотын Шинжлэх ухаан техникийн ордоны багш менежер Гантулга сургалт зохион байгуулж орон нутгийн 21 номын санчид хамрагдлаа. «Номын сангийн анхан шатны бүртгэл» хөтлөлт стандартын талаар семинар өгч зөвлөмж гаргаж хүргүүллээ.

БСШУЯ болон МҮНС-аас зохион байгуулсан «Номын сангийн үйлчилгээний соёл, чанарыг дээшлүүлэх нь» цахим зайны сургалтанд АТНС-ийн болон сургуулийн номын сангийн 10-д номын санчид хамрагдлаа.

ОУ-ын Дэлхийн зөн байгууллага дээр салбар номын сан 500 гаруй номтойгоор нээн үйл ажиллагаа явуулж эхлээд байна.

Үндсэн фонд болон бусад танхимуудад хортон шавьжны устгал хийж, гадна талын хашаандаа жимсний 12 бут сөөг тарьж, үндсэн фондны өрөөнд өөрсдийн хүчээр урсгал засвар хийж тохижууллаа.

Байгууллагын их цэвэрлэгээг улиралд 1 удаа хийж, фондны номын тоосыг улиралд 1 удаа арчиж,

тоосжилтоос хамгаалж түмэнд ус хийн тавьж, фондны халаалтгүй хэсгийг сантехникийн засвар хийлгэж ажилд орууллаа.

Хоёр. Номын сангийн үйлчилгээ

Энэ онд бүгд уншигч 16356 үүнээс байнгын уншигч 2500, 13856 ирэгсэд 35594 боть ном хэвлэлээр үйлчилдэг.

Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Биелэлт
Уншигч	2500	2500
Ирэгсэд	9200	13856
Ном олголт	30500	35594

100-150.6%-тай байна.

Уншигчдын байдалд судалгаа хийж үзэхэд:

Дээрхи уншигчид албан хаагч 350, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч 57, бусад 393, ЕБС-ийн сурагчид 1700 үүнээс 1-4-р анги 750, дунд 350, ахлах анги 600 гаруй сургуулийн хүүхэд 70%-ийг эзэлж байна.

Ирэгсдэд судалгаа хийж үзэхэд:

1 уншигч жилд 5 удаа ирж үйлчилүүлэн, фондын эргэлт 100%-тай байна.

Хамгийн их уншигдсан уран зохиолын ном 19409, хүүхдийн үлгэрийн ном 12099, байгалийн шинжлэх ухаан 350, техникийн 495,

ХАА 285, анагаах ухаан 100, урьд АЗО эдийн засаг 345, улс төр 458, урлаг 95, цэргийн 255, соёл, боловсрол 175, хэл шинжлэл 421, урлаг 201, шашин 11, гүн ухаан 245 ном уншигдсан байна. Үүнээс үзэхэд зөөвөр, явуулын, нүүдлийн номын сангаар уран зохиол, хүүхдийн үлгэрийн ном их уншигдсан байна.

Уншигчдын дунд явуулам уншсан.

Судалгаанд оролцсон 45 уншигчдаас номын сангийн үйлчилгээний талаар сэтгэл ханамжийн судалгаа авлаа. Үүнд:

Номын сангаас зохиогдсон ажлын талаар:

- Сэтгэлд нийцсэн 40 уншигч 88%

Цаашид хамтран ажил зохиож байх талаар:

- Дэмжиж байгаа 38 уншигч 84%

Номын санчийн зан харьцаа:

- Зүгээр сайн 41 уншигч 91%
- Мэдэхгүй 5 уншигч 12,1%

Номын хүрэлцээ хангамж:

- Шаардлага хангасан 35 уншигч 77%
- Шаардлага хангахгүй

10 уншигч 22,2%

Үүнээс үзэхэд номын хүрэлцээ хангамжийг сайжруулах, уншигчдын эрэлт хэрэгцээ хангах ном хэвлэлийг авах шаардлагатай байна.

Нүүдлийн номын санг авч үзвэл:

	уншигч	ирэгсэд	ном олголт
Цагдаагийн хэлтэс	80	240	450
Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар	75	282	385
Малчны бүлэг	32	96	150
ХХҮХ	29	85	210
Ахмадын амралт	45	90	351
Цэцэрлэгүүд	39	28	69
Булган АЗЗА хөдөөгийн бригад	107	214	585

Нүүдлийн номын санг Цагдаагийн хэлтэс, ШШГГ, Чулуун ахлагчтай «Малчны бүлэг», УЦУОШГ, ХХҮХ, Ахмадын амралт, Булган АЗЗА, хөдөөгийн бригадад нүүдлийн номын сан ажиллуулж, МХГ, Цэцэрлэгүүд, БСГ, Булган сум, Аймгийн ЗДТГ, ХЖТ, Цагдаагийн хэлтэс зэрэг байгууллага дээр шинэ ном сурталчилан зөөврийн номын сан ажиллууллаа.

Гурав. Номын фонд баяжилт, номонд хийх техник ажиллагаа

Японы буцалтгүй тусламжийн хүрээнд ирсэн 183 нэр төрлийн 640000,0 сая төгрөгийн 700 гаруй ном хэвлэлийг хүлээн авч орон нутгийн болон сургуулийн номын санд хувиарлан хүргүүлсэн.

АТНС-д 350 ширхэг бэлгийн номыг дансалж, техник ажиллагаа хийж тасаг, танхимуудад хувиарлан өглөө.

Мөн уншигчдын гар дамжин элэгдэж хуучирсан 2000 гаруй ном хэвлэлийг сэлбэн засварлаж уншлага үйлчилгээнд гаргалаа.

Дөрөв. Номын сангаас зохиох Соёл олон нийтийн ажил

«Багшдаа барих бидний бэлэг», «Гэр бүл ном шүтээн», «Үлгэрийн орноор аялцгаая», «Номын ертөнцөд нэвтрэхүй», «Ном миний найз» ном уншлагын 7,14,21,30,45 хоногийн уншлага явагдаж, Хүүхдийн зохиолч Соёлын гавьяат зүтгэлтэн Ж.Дашдондогтой хамтран Орхон, Бугат, Хишиг-Өндөр суманд нүүдлийн номын сан ажиллуулж, хүүхдүүдийн дунд номын өдөрлөг, уулзалт зохион байгууллаа.

Хөдөөгийн ядуурлыг бууруулах газартай хамтран Гэр бүлээрээ ном унших хөдөлгөөн өрнүүлж уншигчдын дунд «АХА», «Дүрийн тоглолт», «Бид

чадна» тэмцээнийг зохион явуулж «Авьяаслаг гэр бүл»-ээр стандарт хэмжил зүйн жолооч Уламбаярын гэр бүл, «Оюунлаг гэр бүл»-ээр ХЖТ-ын багш Д.Бат-Очирын гэр бүлүүд тодорлоо.

Сургуулийн өмнөх насны хүүхдүүдийг номын сангаар аялуулж 850 хүүхдэд үлгэрийн уншлага хийлээ.

«Миний хайртай үлгэрийн баатар» гар зургийн уралдаан зарласнаас 14 хүүхдийн бүтээлээс 1-р байранд 1-р 11-н жилийн сургуулин 4^б ангийн сурагч Б.Очирбат, 2-р байранд 2^б ангийн сурагч Н.Номин-Эрдэнэ, 3-р байранд 3^б ангийн сурагч Н.Очир-Эрдэнэ нарын бүтээл шалгарсан юм.

Жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулагддаг аймгийн шилдэг «Оюунлаг хүүхэд» тодруулах «Алтан хонх» танин мэдэхүйн хөгжөөнт, цэнгээнт теле нэвтрүүлгийн наадамд 1-р 11-н жилийн сургууль, ЭӨЦСургууль, «Түшээт хан» сургууль, МСҮТөв, Орхон, Сэлэнгэ, Хишиг-Өндөр, Хутаг-Өндөр, Могод зэрэг сумдын 50 гаруй хүүхэд 10-д номын санчид оролцож дунд насны ангилалд 1-р байр ЭӨЦС-ийн сурагч 8^б ангийн сурагч А.Ариунболд, 2-р байр Сэлэнгэ сумын 11-н жилийн бүрэн дунд сургуулийн сурагч Ц.Мөнхзул, 3-р байр ЭӨЦСургуулийн 8^б ангийн сурагч Э.Мэндсайхан, ахлах насны ангилалд 1-р байр ЭӨЦСургуулийн 11^г ангийн сурагч Д.Анхбилиг, 2-р байр Хутаг-Өндөр сумын 10^б ангийн сурагч С.Гантөгс, 3-р байр 1-р 11-н жилийн сургуулийн сурагч Г.Элбэрэл нар «Оюунлаг хүүхэд»-ээр тодорлоо.

Мөн энэ үеэр Боловсролын болон аймгийн тэргүүний ажилтан зөвлөх багш Д.Дарьсүрэнгийн «Нүүдэлчдийн уламжлалт аргаас суралцацгаая» ном, Аймгийн Төв номын сангийн дэргэдэх «Уран өд» дугуйлангийн сурагч Б.Даваасамбуугийн «Буйдхан газар» шүлгийн CD болон шинэ номын баярыг тэмдэглэж өнгөрүүллээ.

БСТ-ын нээлттэй хаалганы өдрөөр 3 сурагч, хөдөөгийн 10 тэргүүний уншигч хүүхдүүдэд «Д.Нацагдорж тэмдэг» олгож урамшууллаа.

Тав. Номын үзэсгэлэн, мэдээлэл сурталчилгаа

Тэмдэглэлт баярын өдрүүдийг тохолдуулан «Багшийн алдар», «Уламжлалт зан заншлаас», «Мөнхийн орос орноор», «Хүнсний ногоо тариалагчдад», «Уралдаант шалгалтанд бэлтгэгчдэд», «Үлгэрийн орноор аялцгаая», «Шинэ номын үзэсгэлэн» /4удаа/, «Хуулиа дээдлэе», «Бичиг соёлын хишиг өдөрт», «Соёлын ажилтанд», «Амьдрах ухаан», «Эх орончдын өдөрт», «Сансрын нисгэгчдийн өдөрт», «Хичээлийн шинэ жилд», «Дэлхийн яруу найргийн өдөрт», «Ардын армийн өдөрт», «Ж.Дашдондогийн уран бүтээл», «Булган нутгийн зохиолчид», «Гэрийн эзэгтэйд тусламж», «Зах зээл-Эдийн засаг», «Хууль таны мэдлэгт» зэрэг номын үзэсгэлэнг 26 удаа 1500 гаруй номтойгоор гаргаж сурталчиллаа.

Мэдээлэл ханын самбараар уншигч хүүхдүүдийн ёс заншлын мэдлэгийг тэлэх үүднээс «Өрх гэр бүлийн ёс заншил», «Гэрийн эзний суудал», «Эзэгтэй суудал», «Хүүхдийн суудал», «Зочдын суудал», «Монгол залуу хүний эрхэмлэх есөн зүйл», «Өдөр тутам санаж явах 25 зарчим», «Бухимдал тайлах 12 зарчим», «Сайн эхнэр, нөхрийн шинж чанар», «Баяжих ухаан», «Шинэ номын мэдээлэл» 4 удаа, «Номын санчдад тавих шаарлага», «Амьдрах ухаан», «Эрүүл бие саруул ухаан», «ДОХ-ын эсрэг», «Уралдаант шалгалтанд хэрхэн бэлдэх вэ», «Орос хэлний гарын авлага», «Угийн бичгээ хөтөлж сурцагаая» зэрэг мэдээллийг давхардсан тоогоор 41 удаа гаргаж сурталчилж байна.

Аймгийн Төв номын сангаас

зохиогдож байгаа ажлын талаар «Булган телевиз»-ийн Булганы мэдээгээр 5 удаа, FM радиогоор 2 удаа, Кабель телевизийг зараар 5 удаа сурталчиллаа.

Зургаа. Номзүйн ажлын талаар

«Сурган хүмүүжүүлэгчдэд тусламж», «Цахилгаан эрчим хүчний ажилтанд», «Гэрийн эзэгтэйд», «Хүнсний ногоо тариалагчдад тусламж» зэрэг санамж өгөх номзүйн бүртгэлийг гаргаж мэргэжлийн номыг мэргэжилтэнд хүргэж үйлчилж байна.

Мөн 200 ширхэг шинэ номын католог бичиж, үсэг дараалал, төрөл ангийн каталогийг сурталчилж байна.

Долоо. Хүний нөөц нийгмийн асуудлын талаар зохиосон ажил, авсан арга хэмжээ

Улаанбаатар хотын «Соёлын дээд» сургуулийн номын сангийн анхан шатны мэргэжил олгох 21 хоногийн сургалтанд мэдээллийн ажилтан Г.Энхбилэг, Долгормаа нар хамрагдлаа. НУТ-ын номын санч Б.Батжаргал магистарт суралцаж байна.

БСШУЯ, МҮНС-аас зохион байгуулсан «Номын сангийн үйлчилгээний соёл, чанарыг дээшлүүлэх нь» цахим зайны сургалтанд АТНС болон сургуулийн 10-д номын санчид хамрагдлаа.

«Номын сангийн автомажуулалт сургалтанд 21 номын санчид хамрагдсан.

Номын санчдаа Бүрэгхангай сумын байгалийн үзэсгэлэнт газар «Бодь мод»-оор аялуулсан.

Номын санчдыг эрүүл мэндийн нарийн шинжилгээнд хамрууллаа. Нийт ажилчидад байгууллагын дотоод журмын дагуу өндөр настанг 2 удаа хүлээн авч нийт ажилчдад 525000 төгрөгийн тусламж тэтгэмж олголоо.

А хүрээний Н1И1 ханиадны үеэр

ажилчдад цагийн хувиарын дагуу халуун аарцаар үйлчилж, нялх хүүхэдтэй номын санч Г.Эрдэнэчимэгт 10 хоногийн цалинтай чөлөө олгосон.

- Хүүхдийн баяр, Шинэ жилээр өрхийн дунд 1 бэлэг
- Өндөр настанд жилд 2 удаа хүндэтгэл үзүүлсэн
- Ахмадын амралтанд 2 өндөр настанг амраасан
- Ажилчдад өдөрт 2 удаа буцалсан хар дайгаар үйлчилж байна.
- Ажилчдын үр дүнгийн гэрээг дүгнэж ур чадварын нэмэгдлийг 6 хүнд олгосон.

Найм. Орон нутгийн номын сангийн талаар

Аймгийн хэмжээнд нийт 36 номын сан байдаг. Үүүнээс сумын 17, сургуулийн 19 номын санд 42 номын санч ажиллаж байна. Орон нутгийн номын санд мэргэжилтэй 7, курсээр 11, мэргэжлийн бус 3, бүгд 21 сумын номын санчид ажиллаж байна.

Соёлын дээд сургуулийн номын сангийн анхан шатны мэргэжил олгох 21 хоногийн сургалтанд Сэлэнгэ сумын номын санч Ганзориг, Хангал сумын номын санч Алтантуяа, Бүрэгхангай сумын номын санч Баярмаа, Дашинчилэн сумын номын санч Мөнгөнтуяа, Рашаант сумын номын санч Эрдэнэбаяр нар хамрагдаж, АТНС-д болсон «Номын сангийн автомажуулалт» сургалтанд төв хөдөөгийн 21 номын санчид хамрагдлаа. Могод сумын номын санч Г.Оюунчимэг эцнээ сургалтанд сурч байна.

«Номын сангийн анхан шатны бүртгэл хөтлөлт»-ийг стандартын дагуу бүртгэх, «Үсэг дараалал, төрөл ангийн каталогийн зохион байгуулалт», «Алдагдсан буюу гэмтээгдсэн ном хэвлэлийг төлүүлэх журам»-ын талаар гарын авлага гаргаж хүргүүлсэн.

Рашаант сумын номын санч Эрдэнэбаяр нэг бүрчилсэн бүртгэлийн, өдөр тутмын бүртгэлд байнгын уншигч, ирэгсдийн хоорондын ялгаа, «Ном дахин үнэлэх, нэгдсэн бүртгэлд ном бүртгэх тухай, Хишиг-Өндөр сумын номын санч Цолмон Зохиогчийн тэмдэгт, Номын сангийн ангилал, Бүрэгхангай сумын соёлын төвийн захирал Д.Бат-Өлзий Ном ангилах тухай асууж утсаар хариу зөвлөмж өглөө.

Орон нутгийн номын санчдад Оны шилдэг «Оюунлаг хүүхэд» шалгаруулах удирдамж хүргүүлж, Хишиг-Өндөр, Хутаг-Өндөр, Орхон, Сэлэнгэ, Могод зэрэг сумдын 5 номын санчид 12 хүүхэдтэй ирж оролцсон.

Орон нутгийн номын сангуудад Японы буцалтгүй тусламжаар шилдэг номын дээжээс ирсэн хандивын номыг 16 сум, сургуулийн номын сангуудад хүргүүлсэн.

Бүрэгхангай, Хишиг-Өндөр, Бугат, Могод, Сайхан, Баян-Агт, Орхон, Хутаг-Өндөр сумдын номын сантай ном солилцоотой ажиллаж байна.

БСГ-ын бүрэлдэхүүнтэй Хутаг-Өндөр, Сэлэнгэ, Хялгант, Дашинчилэн, Рашаант, Гурванбулаг сумын сум, сургуулийн номын сангийн үйл ажиллагаатай танилцаж арга зүйн зөвлөгөө өгч ажиллалаа.

Ёс. Хамтын ажиллагааны хүрээнд

Бид хүн амд хүргэх мэдээллийн үйлчилгээг сайжруулах, хүний хөгжлийг дэмжих Аймгийн төр захиргаа, төрийн бус байгууллага, иргэдийн дэмжлэгийг авч хамтын ажиллагаагаар шинэлэг ажил зохион байгуулахад АЗДТГ, Булган сумын ЗДТГ, ЕБСургуулиуд, БСГ, Цагдаагийн хэлтэс, МХГ, ХЖТ, Хас банк, «Булган Уран хоршоо» ТББ, Нүүдэлчин клуб, Ядуурлыг бууруулах газар, ААСЭХ,

Музей, Булган телевиз, Аймгийн Скаутын холбоо зэрэг байгууллагууд номын сангаас зохион байгуулагдаж байгаа «Гэр бүл-Номын шүтээн», «Авьяаслаг гэр бүл», «Оюунлаг гэр бүл», аймгийн шилдэг «Оюунлаг хүүхэд» тодруулах «Алтан хонх» танин мэдэхүйн уралдаант наадмыг зохион байгуулахад 500,000 төгрөгөөр ивээн тэтгэсэн юм.

Арав. Дүгнэлт

Манай номын сангийн үйл ажиллагааны ололттой тал

- Номын сангийн програмтай болж интернетэд холбогдон дотоод сүлжээтэй болсон.
- Номын санчид ажиллах, уншигчдад үйлчлэх таатай орчин бүрдсэн
- Хамтын ажиллагааны хүрээ өргөжсөн
- ДЗОУ-ын байгууллага дээр салбар номын сан ажиллуулсан зэрэг ололттой тал байгаа ч Албан бичиг хэрэг, архивын үзлэгээр хангалтгүй дүн үзүүлсэн нь байгууллагын архив байхгүй, орон тооны бичиг хэргийн ажилтан байхгүй байсантай холбоотой.

Цаашид 2010 онд авах арга хэмжээ:

- Байгууллагын архив бичиг хэргийн ажлыг сайжруулж, стандартын дагуу хөтөлж «Архив»-тай болох
- Номын сангийн өргөтгөлийн асуудлыг шийдвэрлэх
- Номын сангийн ажлыг автомажуулж, электрон хэлбэрт шилжүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх
- Мэргэжилтэй боловсон хүчнээр хангах, мэргэжил олгоход анхаарах
- Номын санчдыг компьютерийн сургалтанд хамруулж мэдлэгийг нь дээшлүүлэх

ГОВЬ-АЛТАЙ АЙМГИЙН НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН 2009 оны үйл ажиллагааны тайлан

1. Удирдлага, зохион байгуулалтын талаар:

Боловсрол соёлын газрын даргатай байгуулсан Менежерийн бүтээгдэхүүнийг ханган нийлүүлэх гэрээг үндэслэн Говь-Алтай Аймгийн Нийтийн номын сангийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг 14 зүйл заалттайгаар боловсруулан баталгаажуулж ажиллалаа.

Аймгийн номын сан нь Монгол Улсын хууль, бусад хууль тогтоомжууд, УИХ, Засгийн газар, БСШУЯ-ны сайдын тушаал СУБГЗ-ын заавар, зөмлөмжүүдэд үндэслэн өөрийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж ирлээ.

Орон тоо бүтэц зохион байгуулалтын хувьд 10 орон тоотойгоор үйл ажиллагаа явагдаж байна.

Жилийн болон улирлын ажлын төлөвлөгөөнд тусгагдсан үүрэг зорилтуудыг ханган биелүүлэх зорилгоор ажлын зохион байгуулалтыг сайжруулж ажилтнуудын ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэн боловсруулж бүтээгдэхүүн нийлүүлэлтийг ханган биелүүлэх үр дүнгийн гэрээг байгуулж ажиллалаа.

Ажилтнуудын үр дүнгийн гэрээ дүгнэх шалгуурыг хамт олны хурлаар хэлэлцэн баталж жилийн эцэст дүгнэн ажиллалаа.

2. Номын сангийн үйлчилгээний талаар:

2009 онд 1285 шинэ уншигч бүртгэн 21630 ирцэд 47813 ширхэг ном олгож үйлчилсэн байна. Зөөврийн номын санг нийт 8 байгууллагатай гэрээ хийн ажиллуулж 1200 ирцэд 4200 ном олгож үйлчилсэн байна.

Фондын нөхөн бүрдүүлэлт хийх, номын хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, уншигчдад шинэ мэдээллийг хүргэх зорилгоор нөхөн бүрдүүлэлтээр 135 ширхэг ном 73 ширхэг шинэ ном 481 ширхэг хандивын номоор фондоо баяжууллаа.

Түүнчлэн 20-25 нэр төрлийн 472.700 төгрөгийн тогтмол хэвлэл захиалан нэгж ном болгон үйлчилгээнд гаргалаа.

Уншигчдын эрэлт хэрэгцээг хангах мэдээ мэдээллээр түргэн шуурхай үйлчлэх зорилгоор 403 аман болон бичгийн лавлагаа өгч үйлчилсэн байна. Фондын номоос 2782 ширхэг ном сэлбэн зассан.

Шинэ номын тойм 4, шинэ номын зурагт хуудас 4 удаа гаргаж шинэ номоо сурталчилсан. Мөн мэдээллийн хэрэгслээр 2 удаа шинэ номоо сурталчилсан байна. С.Эрдэнэ, Б.Ринчен, Б.Явуухулан, М.Цэдэндорж, Ц.Гайтав болон Алтайн зохиолчдын амьдрал уран бүтээлээр бүртгэн мэдээлэх номзүйн бүртгэл гарган 2009 оны Үнэн, Монголын мэдээ, Зууны мэдээ, Өдрийн

сонин, Өнөөдөр сонингуудад гарсан материалыг түүвэрлэн каталоги бичиж картын санг баяжуулав. Хуулийн картын санг Зууны мэдээ, Төрийн мэдээлэл сэтгүүлүүдээс баяжуулав.

Тайшир, Гуулин, Дэлгэр, Чандмань, Эрдэнэ, Бигэр, Халиун, Цээл, Цогт, Бугат, Алтай зэрэг сумдын Соёлын төв, сургуулийн номын санчдын ажлыг шалган тусалж мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөв. Дутуу үнэлэгдсэн байсан фондын 10.000 гаруй номыг дахин үнэлэв.

Шинэ номын болон сэдэвчилсэн үзэсгэлэн 7удаа гаргав.

Фондын номын 72.9% буюу 37.000 номын каталогийг цахим хэлбэрт оруулаад байна.

3. Мэдээлэл сурталчилгааны ажлын талаар:

2009 онд нийт 12 соёл танин мэдэхүйн ажил явуулахаар төлөвлөсөн.

1. МСҮТ-ийн багш сурагчдыг хамарсан «Мэдээллийн нээлттэй өдөрлөг» танин мэдэхүйн «АХА» тэмцээнийг зохион явуулж 50 гаруй уншигчдыг хамрууллаа.
2. «Үндэсний бичиг үсгийн баяр»-ыг тохиолдуулан ховор ном судрын үзэсгэлэн худалдаа «Эх хэлээ уламжлан хөгжүүлэе» сэдэвт ЭССЭ бичлэгийн уралдаан «Монгол бичгээр хэн сайхан бичих вэ» УРАН БИЧЛЭГИЙН уралдаан зарлаж 4 байгууллага, 400 гаруй уншигч сурагчдыг хамрууллаа. Энэ үеэр Ерөнхийлөгчийн зарлигаар дахин хэвлэгдсэн «Дэлхийн сонгодог 50 боть» зохиолыг сум, сургуулийн номын санчдад хүлээлгэн өглөө.
3. «Үлгэрийн ертөнцөөр хамтдаа аялцгаая» сэдвийн дор «Бөөвөг сөөвөг боргоцой гурав» үлгэрээр 12 жилийн 2-р сургуулийн 3-р ангийн сурагчдын дунд гар зургийн уралдаан

зохион явуулж 30 гаруй сурагчдыг хамруулж шагнаж урамшуулав.

4. П.Бадарчийн «Есөн эрдэнийн орон» найраглалыг «Хэн уран яруу сайхан унших вэ» сэдэвт уралдаан асуулт хариултын «АХА» тэмцээнийг 12 жилийн 2-р сургуулийн 9-10-р ангийн нийт 80 гаруй сурагчдын дунд амжилттай зохион явууллаа.
 5. Б.Лхагвасүрэнгийн уран бүтээлээр «Мэдээллийн нээлттэй өдөрлөг»-ийг 12 жилийн 2-р сургуулийн 11-р ангийн 60 гаруй сурагчдын дунд зохион явууллаа. Энэ үеэр Б.Лхагвасүрэнгийн уран бүтээлээр нээлттэй хичээл явууллаа.
 6. «С.Эрдэнийн амьдрал уран бүтээлийг хэн сайн мэдэх вэ» 1 сарын аян зарлалаа. Энэ аяны хүрээнд «ЭССЭ», «ГАР ЗУРГИЙН УРАЛДААН» «УТГЫН ЧИМЭГ БОГИНО ӨГҮҮЛЛЭГИЙН НААДАМ» зохион явуулж 80 гаруй сурагчдыг хамрууллаа.
 7. Соёлын ажилтны анхдугаар зөвлөгөөнд оролцсон сум, сургуулийн номын санчдад «Мэдээллийн нээлттэй өдөрлөг»-ийг зохион явуулж 2008 оны шилдэг ном болон БСШУЯ-наас төслийн шугамаар ирсэн номуудыг хүлээлгэн өглөө.
- ### 4. Дотоод ажил:
- Ажил хүлээлцэх үндсэн фондын тооллогыг 3 сарын хугацаанд явуулж дууслаа. Хүүхдийн уншлагын танхимын номыг тоолж дансалж нэг бүрчилсэн бүртгэлийг шинэчлэв. 2 уншлагын заалны хана, ширээг будаж засварлав.
- Номзүйч, фондчингийн өрөөг дрожлов. 30 ширхэг шар хуайсыг хайсанд суулгаж өнгөн хөрсийг сэлбэсэн.
- Гэрээр ном олгох тасгийн номуудыг шинээр дансалж нэг бүрчилсэн бүртгэлийг шинэчилж байна.
- «Алтай Түншлэл -2009» үзэсгэлэн

худалдаанд оролцон байгууллагын үйл ажиллагааг сурталчиллаа.

Фондчин Д.Ундармаа, Мэдээллийн ажилтан Б.Оюун нар Улаанбаатар хотын номын сангуудтай танилцаж

мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө авч 7 хоног ажиллалаа.

Байгууллагын цахилгааны утсыг бүрэн сольж дотоод монтаж хийхэд бэлэн болгов.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН НОМЫН САНГИЙН үйл ажиллагааны тайлан

Үйлчилгээндээ байнгын 670 уншигч, 6533 ирэгсдэд 9189 ширхэг ном олгож үйлчиллээ.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг номын сангийн үйлчилгээнд хамруулах зорилгоор уншлагын үйлчилгээг зөөврийн хэлбэрээр зохион байгуулан 40 иргэнд үнэ төлбөргүй уншигчийн карт нээж 130 ширхэг номоор үйлчилгээ үзүүлсэн.

Боловсрол соёлын иж бүрэн үйлчилгээг хөдөөгийн малчдад хүргэх төслийн хүрээнд Сүмбэр сумын 1,2,5-р цэцэрлэгийн зуны сургалтын хүүхдүүдэд болон хөдөөгийн 4,5,6-р багийн малчдад зөөврийн номын сангаар үйлчилсэн.

Электрон каталогийг шинээр үүсгэн ном тус бүрийн нэр, зохиогч, хэвлэсэн он, түлхүүр үг, зэргээр хайж, мэдээллийг чөлөөтэй олж авах боломжийг нэмэгдүүлж, электрон хайлтын компьютерийг уншигчдад ашиглуулж үйлчилгээний шинэ төрөл нэмэгдсэн.

«Ном-Эрдэм» 2 сарын аян, «Үндэсний бичиг үсгээ хэн сайн мэдэх вэ» асуулт хариултын тэмцээн, орон нутгийн яруу найрагчид оролцсон «Яруу найргийн цэнгүүн», «Эх бичиг-Үндэсний соёл» сэдэвт ном судрын үзэсгэлэн, «Дэлхийн сонгодог шилдэг утга зохиолын чуулган» 50 боть, 2008 оны «Шилдэг ном»-ын уралдаанд шалгарсан шилдэг номын үзэсгэлэн, аянд оролцсон оролцогчдын 8 номинацийн бүтээлийн үзэсгэлэн зэрэг соёл олон түмний

төрөл бүрийн ажлыг зохион байгуулж ажиллалаа.

Номын фондыг 2008 оны шилдэг номын уралдаанд шалгарсан 50 ширхэг 604.7 төгрөгийн шилдэг номыг Үндэсний номын сангийн хандиваар, «Дэлхийн сонгодог шилдэг утга зохиолын чуулган» 50 боть 500.0 мян төгрөгийн номыг Ерөнхийлөгчийн зарлигаар, 146 ширхэг 1450177 төгрөгийн номыг Япон улсын буцалтгүй тусламжийн хүрээнд БСШУЯ-аас хэрэгжүүлж буй төслөөр, бэлгийн журмаар нийт 245 нэрийн 246 ширхэг 2554877 төгрөгийн шинэ номоор тус тус баяжуулсан.

Ном хэвлэлээс гадна кассет, CD, DVD, бусад хэвлэмэл бус материалын фондыг бий болголоо. Үүнд:

Дэлхийн урлагийн түүх	3ш
Англи хэл сурах	17ш
Монгол хэлний тайлбар толь	3ш
МУИХ-ын сургалт сурталчилгаа	2ш
Бурхан багшийн сургааль	2ш
Баримтат кино	2ш
Хүүхэлдэйн кино	4ш
Монгол ардын үлгэр	6ш
Боловсролын түвшинд сонсох	4ш
Сонгодог 108 хөгжим	1ш
Уртын дуу	2ш
Морин хуурь	1ш
Ардын хөгжим	
Хүүхдийн дууны түүвэр	1ш
Хүүхдийн сурган хүмүүжүүлэх	1ш

8-10-р ангийн сурагчдын эх зохиол, орон нутгийн зохиолчдын уран бүтээл гэсэн картын сангууд хийж, мөн ардын зохиолч Б.Лхагвасүрэнгийн уран бүтээлийн намтар номзүйн бүртгэл, хууль эрх зүйн болон шинэ номын санамж өгөх номзүйн бүртгэлийг хийж үйлчиллээ. Уншигчдын асуусан 233 асуултаас 221 асуултанд хариуг амаар өгч үйлчилсэн.

Орон нутгийн номзүйд болон лавлагаанд зориулан тогтмол хэвлэлээс 26 картын сан, Говьсүмбэр аймгийн түүхэнд хобогдох танилцуулга, байгууллагын эмблем, орон нутгийн бүтээлчдийн бүтээлийг бүрдүүлж орон нутгийн номзүйг хийлээ.

Номын сангийн үйлчилгээг автоматжуулах, мэдээлэл технологийн үйлчилгээ нэвтрүүлэх зорилгоор фондын номыг 100% электрон каталогт оруулсан. Электрон каталогийг шинээр үүсгэн ном тус бүрийн нэр, зохиогч, хэвлэсэн он, түлхүүр үг, зэргээр хайж, мэдээллийг чөлөөтэй олж авах боломжийг нэмэгдүүлж, электрон хайлтын компьютерийг уншигчдад ашиглуулж байна

Интернэт танхимын сервер клиентүүдийг зохион байгуулж, шинэ программ хангамжаар сайжруулах

ажлыг 5 удаа хийсэн. Интернэт сүлжээний 6 компьютерт дотоод сүлжээний бааз үүсгэж, интернэт удирдлагын программ суулгаж, нийт 471 хүнд интернэт мэдээллийн үйлчилгээ үзүүлж, үйлчилгээг тогмолжууллаа.

Фондын номын бүрэн бүтэн байдал, түүний ашиглагдах хугацааг уртасгах зорилгоор номын санчдын үр дүнгийн гэрээ болон ажлын төлөвлөгөөний дагуу сэргээн засварлан, хадгалалт хамгаалалт хяналтын системийг сайжруулах, алдаж үрэгдэхээс сэргийлэх, данс бүртгэл, тооллого тооцоог дүрэм журмын дагуу хөтлөх, зэрэг ажлуудад онцгой анхаарч үндсэн фондын номыг электрон каталогт оруулах гэж байгаатай уялдуулан тооллого хийж, дутагдсан 20 ширхэг номыг нөхөн бүрдүүлж, уншлагаар гэмтсэн 140 ширхэг номыг сэргээн засварлаж уншлаганд гарган бүртгэл хөтөллөө. Ном хэвлэлийн дахин үнэлгээг хийж дууссан.

Номын санчийн мэргэжил мэдлэгийг дээшлүүлэхэд захиргаанаас анхааран ажиллаж, Соёлын дээд сургуулийн номын сан мэдээллийн дипломын эчнээ ангид уншлага үйлчилгээний номын санчийг, ХУИС-ийн соёлын менежментийн эчнээ ангид ангилагч, фондчинг тус тус сургаж байна.

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2009 оны жилийн ажлын тайлан

Эрхэм зорилго: Төрөөс соёлын талаар баримтлах бодлогыг аймаг орон нутгийн түвшинд хэрэгжүүлэхэд номын сангийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлэх, уншигч бие даан боловсрол эзэмших, номын санг иргэдийн мэдээллийн төв болон хөгжүүлэхэд оршино.

Нэг. Уншлага үйлчилгээний талаар:

Байнгын уншигч	4511
Ирц	86945
Ном олголт	130510
Өөрийн үйл ажиллагааны орлого:	3186.8 мян. төг байна.

Хоёр. Номын сангийн соёл олон нийтийн ажлын талаар:

Дорны их яруу найрагч

Б.Явуухулангийн 80 жилийн ой угтаж:

- Сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн 40 боть номоор
- Б.Явуухулангийн зохиол бүтээлээр «Ном уншлагын сарын аян»

Үндэсний ёс заншил, өв соёлыг сурталчлах ажлын хүрээнд:

- «Монгол ёс заншил, уламжлалт зан үйл» сэдэвт ТВ нэвтрүүлэг /Аман хууль, ардын үлгэрийг сурталчлав./
- «Монгол ёс заншил, уламжлалт зан

үйл» сэдэвт цуврал лекц бэлтгэж, 10 бүлгийн 863 сурагчид хамрагдав.

- «Монгол ёс заншил, уламжлалт зан үйл» сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн зохион байгуулж 150 гаруй сурагчид хамрагдсан байна.
- «Монголын ёс заншил» сэдэвт уулзалт /Хадаг барих ёс, Золгох, Цагаан сарын зан үйлийн тухай - / Ахмад багш ган үзэгтэн, сэтгүүлч Л.Балдандорж, 18-р сургуулийн сурагчид оролцов./

Сурагчид уншсан номоо харилцан ярилцав

Монголын зохиолчдын 80 жилийн ойд:

Орон нутгийн зохиолчид, хэвлэл мэдээллийн ажилтнууд, номын санчдын уулзалт зохион байгуулагдав.

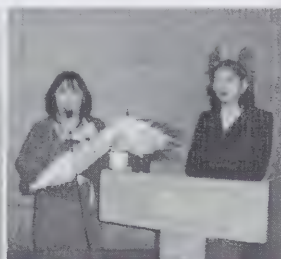
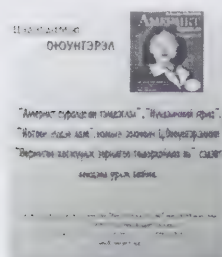
«Ном миний нөхөр» /18-р нэцэрлэгийн багш, сурагчдын дунд// Чанга уншлага /Б.Бадамын «Бэлэн амт хулгана», Б.Даваанямын «Амьтдын тухай яриа»/

Багшийн хишиг өдрөөр хүндлэлийн тухай сэдвээр 22-р сургуулийн 46 ангийн сурагчдад 45 минутын хичээл /номын санч П.Булгамаа/

Цэцэрлэгийн багачуудад чанга уншлага хийв

- «Нүүдэлчний яриа», «Ногоон нүдэн лам», «Америкт суралцсан тэмдэглэл» номын зохиогч Ц.Оюунгэрэлийн «Өөрийгөө хөгжүүлж зорилгоо тодорхойлох нь» сэдэвт лекц /270 оюутан, сурагчид оролцов/

- Монгол Улсын Үндэсний номын сан дээр зохиогдсон «Бичиг соёлын хишиг өдөр»-өөр Дархан-Уул аймгийн БСГазрын ахлах аргазүйч багш Эрхэмсайханы «Үндэсний сайхан бичиг мину» бүтээлийн үзэсгэлэнг зохион байгуулж, 40 гаруй бүтээлээр оролцов.

- Түүхт ой, тэмдэглэлт өдрүүдийг тохиолдуулан шинэ ба сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн нийтдээ 600 гаруй боть номоор гаргаж, уншигчдын хүртээл болгов.

Шинэ болон сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэнг тогтмол гаргаж ном хэвлэлээ сурталчилж байна.

Гурав. Номын сангийн фонд, номзүй, лавлагаа мэдээлэл, каталог зохион байгуулалтын талаар:

2009 онд Аймгийн төв номын сан нь өөрийн үйл ажиллагааны орлогоор 80 гаруй нэр төрлийн /давхардсан тоогоор/ тогтмол хэвлэл захиалж, уншигч олондоо үйлчлэв.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн ивээл дор хэвлэгдсэн Дэлхийн сонгодог бүтээл 50 боть, БСШУЯамнаас «Ном хэвлэлийн шилдэг бүтээл - 2008» хөтөлбөрөөс 49 нэр төрлийн 50 боть 609.0 мян. төгрөгний, Дэлхийн банкны 276.0 мян. төгрөгний, Япон улсын Засгийн газрын буцалтгүй тусламжаар БСШУЯамнаас хандивласан 2900.0 гаруй мян. төгрөгний шинэ номоор фондоо баяжуулав.

Төв номын сан нь 40 гаруй нэр төрлийн цахим хэвлэлийн бүтээгдхүүнтэй болж байна. Үүнд:

- Монгол улсын хуулийн сан
- Монголын зохиолчдын шилдэг 50 бүтээлийг нэгтгэсэн цахим номын сан
- Монголын Үндэсний номзүйн бүртгэл мэдээллийн сан
- Анагаах ухааны номын сангийн эрдэм шинжилгээний бүтээлүүд
- Монголын нууц товчоо г.м.

2009 онд Аймгийн Төв номын сан нь БСШУ-ны сайдын 2001 оны 180, 2005 оны 441-р тушаалыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд Төв номын сангийн хуучин Дархан дахь салбар номын сангийн 8613 боть номыг эмхэлж цэгцлэх ажил хийв. Үүнд:

- 8613 боть номыг бүрэн техник ажиллагаа хийж, номын сангийн олон улсын ДДС ангиллаар ангилан, шинэчилсэн «Номын сангийн нэгбүрчилсэн бүртгэл»-д бүртгэв.

Шинэчилсэн бүртгэлд бүртгэгдсэн 8613 боть номонд 5 төрлийн /2 үсэг дараалал, 2 төрөл анги, 1 албаны/ бүгд 5000 гаруй каталог шинэ стандартын дагуу бичигдэв.

Сангийн сайд, БСШУ-ны сайдын хамтарсан 357/406 тоот тушаалын дагуу төв номын сангийн салбарын ном хэвлэлийн бүтээгдэхүүнийг дахин үнэлэх ажил хийгдэв. 2009 онд нийтдээ 9147 боть ном олон улсын номын сан- номзүйн ДДС ангиллаар ангилагдаж, 19670 каталог шинээр бичигдсэн байна.

- Аймгийн төв номын санд шинэчилсэн 17 нэр төрлийн бүртгэл маягт стандартын дагуу бүртгэгдэж байна.
- Одоогийн байдлаар 102.9 мян. боть ном хэвлэлийн бүтээгдэхүүн уншигчдын эрэлт хэрэгцээг хангаж байна.
- Аймгийн төв номын санд үсэг дарааллын болон төрөл ангийн каталог, «Шинэ номын агуулгын тайлбартай номзүйн мэдээлэл» тогтмол гарч уншигчдын мэдээлэл лавлагаанд хэрэглэгдэж байна.
- Эхний хагас жилийн байдлаар 349 уншигчдад лавлагаа өгч, 30 татгалзал бүртгэгдсэн байна. Урагдаж гэмтсэн 5156 гаруй ном хэвлэлийн бүтээгдэхүүнийг сэлбэн засварласан байна.

Дөрөв. Шинэлэг үйлчилгээ -бүтээлч ажил:

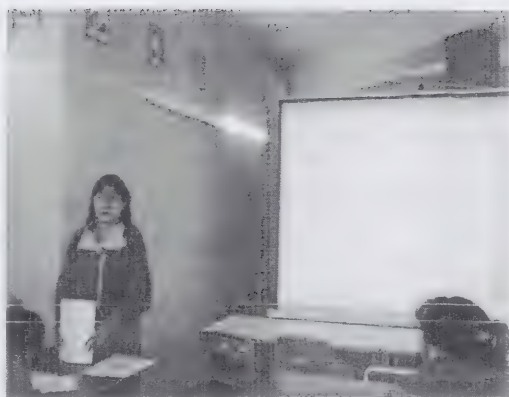
- Орон нутгийн хүүхэд залуучуудыг гадаадад сурах асуудлаар зөвлөгөө өгөх, TOEFL-ийн шалгалтанд бэлтгэх, сургалтын тэтгэлэгт хөтөлбөрт хамруулах чиглэлээр Аймгийн төв номын сангийн дэргэд АНУ-ын ЭСЯам, МННХ /Соросын сан/-ийн ивээн тэтгэлээр байгуулагдсан Боловсролын Зөвлөлгөө Мэдээллийн төв /БЗМТ/ нь 8 дахь жилдээ

тоттвортой үйл ажиллагаа эрхлэн явуулаа байна.

2007 оноос Төв төвийн үйл ажиллагааг өргөжүүлэх, номын сангийн дэргэд иргэдэд мэдээлэл түгээх шинэлэг үйлчилгээг буй болгох зорилгоор Дэлхийн банк, ННФорум /ННФ/, Аймгийн төв номын сан нь хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулснаар «Иргэдийн Мэдээллийн төв» болон хөгжих боломж нээгдлээ.

2009 онд УБ хот дахь ДБ-ны суурин төлөөлөгчийн газраас хөгжлийн мэдээлэл, мэдлэгийг олон түмэнд түгээх хүрээнд хамтран ажилладаг түнш байгууллагуудтай Монголын Иргэний нийгэмлэгийнхэнд зориулан «Хөгжлийн мэдлэгийн өдөр» зохион байгуулав. Энэ ажлын хүрээнд:

- Аймгийн төв номын сангийн уншлагын танхимд ТББ, Иргэний нийгмийн байгууллага, орон нутгийн иргэд, хэвлэл мэдээллийн ажилтнуудын дунд «Дэлхийн банкны хөгжлийн мэдээллийн эх үүсвэрүүд», «PIC төвүүдийн үйл ажиллагаа»-ны талаар уулзалт ярилцлага зохион байгуулж 150 гаруй хүн оролцов.

«Хөгжлийн мэдлэгийн өдөр»-т Дэлхийн Банк, Төв номын сангаас хамтран орон нутагийн иргэд ТББ-н дунд уулзалт зохион байгуулав.

2009 онд:

- ДБ-ны «PIC»-ын жилийн сургалт-семинар Дархан-Уул аймгийн төв номын сан дээр 3 өдөр зохион байгуулагдаж УБ хотын ДБ-ны суурин төлөөлөгчийн газрын ажилтнууд, «Хөгжлийн мэдээллийн төв»-ийн ажилтнууд, МУИС, Өмнөговь, Орхон, Дархан-Уул аймгийн номын сангийн мэдээллийн ажилтнууд оролцов. Мөн ДБ-наас зарлагдаж буй төслүүдийн талаар нээлттэй ярилцлага орон нутгийн иргэдийн дунд зохион байгуулагдав.

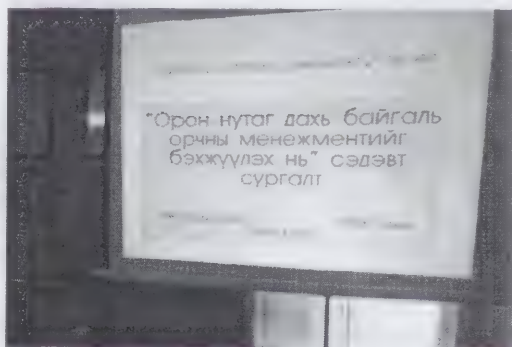

- ДБ-наас зарлагдаж буй төслүүд, хөгжлийн талаархи мэдээллийг иргэдэд хүргэх зорилгоор Төв

номын сангийн цахим мэдээллийн санд иргэдийн E-mail хаягийг нээж ажиллуулж байна.

Аймгийн төв номын сан нь ДБ-наас зарлагдсан «Тогтвортой амжиргаа-2» төсөлд оролцож, номын сангийн автоматжуулалтын мэдээллийн сүлжээнд холбох програм нэвтрүүлэх/, уншлагын танхимын халаалтын системийг өргөтгөх асуудлыг шийдвэрлэв.

ДБ-наас зарлагдсан «Байгаль орчны шинэчлэл-2» төсөлд орон нутгийн 154 хүн оролцож, Хумбагай ахлагчтай багийн «Хараа голын хамгаалалт» сэдэвт төсөл 6.177 \$, хөдөөгийн эмэгтэйчүүдийн хөгжлийг дэмжих сангийн Дархан-Уул аймгийн салбар зөвлөлийн «Цэвэр агаар-эрүүл орчин» сэдэвт төсөл 9.984\$-ийн тэтгэлэг авахаар болов.

- Дэлхийн Банк болон Монгол Улсын Байгаль Орчин, Аялал Жуулчлалын Яам хамтран хэрэгжүүлж буй «Байгаль Орчны Шинэчлэл-2» төслийн уулзалт семинарт 60 гаруй хүн оролцов.

Рис - Иргэдэд мэдээлэл түгээх төв буюу ИРГЭДИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН ТӨВ

Дэлхийн банкны мэргэжилтнүүд орон нутгийн иргэд, Иргэний нийгэм, ТББ-тай уулзалт хийв.

- «Ирээдүйн удирдагч» төсөлд орон нутгийн 50 гаруй хүн хамрагдаж,

өргөтгөлийн маягтыг бүрдүүлж явуулав.

- АНУ-ын ЭСЯамны консул Роберт Поп Дархан-Уул аймгийн оюутан сурагчдад «АНУ-д зорчих визний мэдүүлэг бичих тухай», «АНУ-д тэтгэлэгээр суралцах боломж» сэдвээр уулзалт ярилцлага ХААИС, Төв номын сан дээр зохион байгуулав.
- Дэлхийн банкнаас зарлагдсан «Тогтвортой амжиргаа - 2» төсөлд орон нутгийн Засаг захиргаа, иргэдийн оролцоо дэмжлэгтэйгээр хамрагдсаны үр дүнд 10.0 сая төгрөгний хөрөнгө оруулалт авч, номын сангийн уншлага үйлчилгээний танхимын сантехникийн өргөтгөл хийж, номын санд шинэ тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, сандал ширээ, номын санг цахим мэдээллээр хангах сервер худалдан авч үйлчилгээний орчин нөхцөлийг сайжруулав.

Хэрэгжүүлэгч: «Тогтвортой амьжиргаа-2» төсөл

Гүйцэтгэгч: «Хос анар» ХХК

Хийгдсэн ажил: Уншигчийн сандал, ширээ, компьютер, тоног төхөөрөмж

Тоног төхөөрөмжийн өртөг : 7.1 сая, төг

Хэрэгжүүлэгч: «Тогтвортой амьжиргаа-2» төсөл

Гүйцэтгэгч: «Дархан-Уянга» ХХК

Хийгдсэн ажил: Сантехникийн ажил

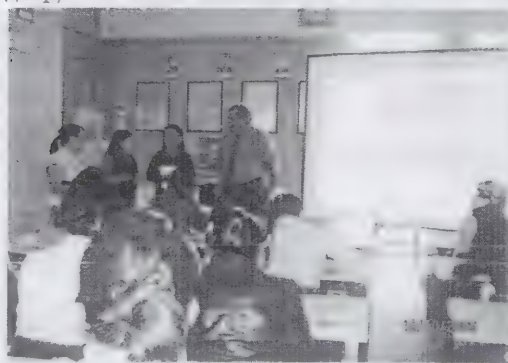
Тоног төхөөрөмжийн өртөг : 2.5 сая/ төг

Нийтийн болон гадаад хэлний уншлагын танхимд шинээр дулааны өргөтгөл хийв.

Улаанбаатар дахь АНУ-ын Элчин Сайдын Яамны Консул Роберт Поп «АНУ-д суралцах оюутны виз хэрхэн мэдүүлэх тухай» сэдвээр оюутан сурагчдад лекц уншив. /Дархан-

Уул аймгийн Төв номын сан, ХААИС дээр/

АНУ-ын ЭСЯамны консул Роберт Поп Аймгийн Төв номын санд уулзалт зохиов.

Дархан Дээд сургуулийн багш, оюутнууд болон ЕБС-ийн сурагчид оролцов

МННХ /Соросын сан/-гаас зарлагдаж буй тэтгэлэгт хөтөлбөрийн талаар :

• МННХ /Соросын сан/-гаас жил бүр зарлагддаг тэтгэлэгт хөтөлбөрүүд АНУ-ын Засгийн газрын тэтгэлэгт хөтөлбөрүүдийн талаар орон нутгийн оюутан залуучууд, сурагчдын дунд тогтмол сурталчилж, тэтгэлэгт хөтөлбөрт хамруулах арга хэмжээ авч байна. Үүнд:

• USAP-ийн тэтгэлэгт хөтөлбөрт 19 сурагч, өргөдлийн маягт бөглөж TOEFL-ийн шалгалтанд хамрагдсанаар 366-526 оноо авч дараагийн TOEFL-ийн шалгалт өгөх эрхээ авсан байна.

• Болгар дахь Америкийн их сургуулийн тэтгэлэгт хөтөлбөрт 34 сурагч өргөдлийн маягт бөглөж, TOEFL-ийн шалгалт 22 сурагч өгснөөс 3 сурагч SAT TOEFL-ийн 1400 оноо авч, тус сургуулийн хэлний курст суралцах болзол хангалаа.

• АНУ-ын ЭСЯамны тэтгэлэгт хөтөлбөрт 10 гаруй оюутан сурагчид орон нутгаас хамрагдаж Анагаах ухааны коллежийн 2-р курсын оюутан Missouri мужийн St.Louis хотод 2 сарын хэлний курст суралцав.

• Польшийн ЗГ-ын тэтгэлэгт хөтөлбөрт 2, Японы Акиагийн Их Сургуулийн тэтгэлэгт хөтөлбөрт 1 оюутан тус тус хамрагдаж суралцаж байна.

АНУ-ын Pennsylvania мужийн Slippery Rock их сургууль, Missouri мужийн St.louis хотод 2 сарын хэлний курст тэтгэлэгт хөтөлбөрөөр суралцсан

Дархан-Уул аймгийн оюутан Эрдэнэт Бямбасүрэн Ганбаатарын Ганццог нартай уулзалт зохиов /БЗМТ/

Орон нутгийн оюутан сурагчдын дунд:

• «Тэтгэлэгт хөтөлбөрт хэрхэн хамрагдаж болох вэ ?»

• «Эссе хэрхэн бичих вэ ?»

• «Оюутан солилцооны тэтгэлэгт хөтөлбөр»

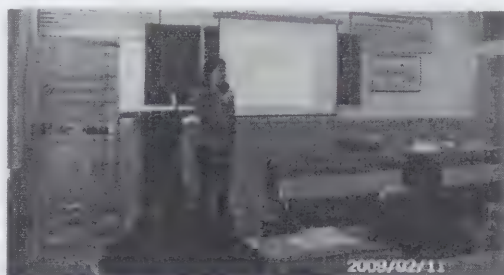
• «USAP-ийн тэтгэлэгт хөтөлбөр»

• «АНУ-ын Засгийн газрын тэтгэлэгт хөтөлбөр» сэдвээр лекц, яриа хийж, 952 оюутан сурагчид хамрагдаж зөвлөгөө авсан байна.

• БЗМТөв дээр англи хэлний анхан, дунд, TOEFL-ийн сургалт тогтмол явагдаж байна.

• Мөн орон нутгийн иргэд, оюутан сурагчдад интернет үйлчилгээгээр үйлчилж байна.

БЗМТөв нь орон нутагт PreTOEFL, TOEFL-ийн шалгалт авах албан ёсны төв болсон юм.

Тэтгэлэгт хөтөлбөрт хэрхэн хамрагдах талаар Эрдэнэт хотын оюутан залуучуудад зөвлөгөө өгөв

АНУ-ын ЭСЯ-ны тэтгэлэгт хөтөлбөрөөр Missouri мужийн St.louis хотод суралцсан оюутан Ганбаатарын Ганцэцэг Хонгор суманд лекц хийв.

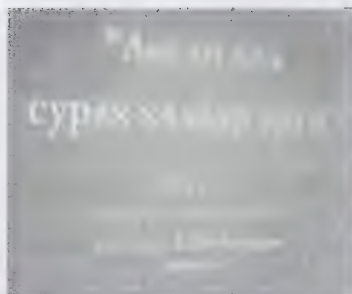

Төв номын сангийн дэргэдэх Боловсролын зөвлөгөө мэдээллийн төв нь Хонгор сумын ЕБС-н багш сурагчдад «Гадаадын их дээд сургуульд 100%-н тэтгэлгээр суралцах боломж» лекц зохион байгуулав.

Тэтгэлэгт хөтөлбөрийн талаар танилцуулав.

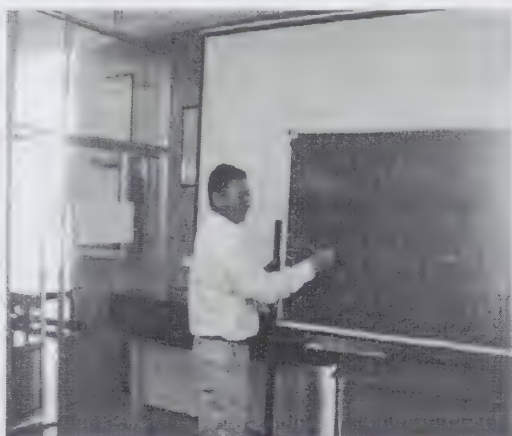

Төв номын сангийн дэргэдэх Боловсролын зөвлөгөө мэдээллийн төв нь сайн дурийн ажилтан Garrett - тай хамтран «Англи хэлний ярианы клуб»-г долоо хоног тутам оюутан сурагчдын дунд зохион байгуулдаг.

Англи хэл сурах хялбар арга уулзалтын үеэр

Док.багш Д.Жамбалдорж, БЗМТөвийн багш, зохицуулагч нартай хамтран уншлагын зааланд лекц хийхээс гадна уншигч, сурагчдыг зуны амралтаар нь хөдөө гаргаж Дархан-Уул аймгийн түүх дурсгалт газруудыг англи хэл дээр танилцуулав.

Тaa. Сургалт-семинар, олон амжилтын талаар

- 2009 он ОХУ-ын Улан-Удэ хотноо зохион байгуулагдсан «Бэйгальский информационный форум»-д удирдах ажилтан 1,
- УБ хотноо зохиогдсон Зүүн Өмнөд Азийн бүсийн боловсролын зохицуулагч нарын «Анхан шатны зохицуулагч нарт» сэдэвт олон улсын сургалт-семинарт 1 ажилтан,
- УБ хотод удирдах ажилтны сургалт-семинарт 1 хүн,
- ҮЭХолбооны хойд бүсийн сургалт-семинарт 1 хүн тус тус оролцсон байна.
- Монгол Улсын соёл урлагийн ажилтны баярын өдрөөр Төв номын сангийн 2 номын санч МУСТА цол тэмдгээр, 1 ажилтан БСШУЯмны «Жуух бичиг»-ээр шагнагдав.
- Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн улсын үзлэгт 82.7 баллын «Хангалттай сайн» үнэлгээ авав.

Зүүн-Өмнөд Азийн бүсийн боловсролын
зохицуулагч нарын сургалт

2009 онд шагнагдсан МУСТАжилтан Дя.Сарантуяа, Г.Нямцэнд нар

2009 оны байгууллагын тэргүүний ажилтнууд

МУСТА Ц.Долгорсүрэн

2009 онд БСШУЯ-ны «Жуух бичиг»-ээр
шагнагдсан П.Булгамаа

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2009 онд хийсэн ажлын тайлан

Аймгийн Төв номын сан 2009 онд «Номын фондын баяжилтыг сайжруулах, номын сангийн уншлага үйлчилгээний цар хүрээг өргөтгөж, шинэлэг үйлчилгээг нэвтрүүлэх, хөдөө орон нутгийн сумдын номын сан, ЕБС-ийн номын сангуудын номын фондыг шинэ ном хэвлэлээр баяжуулах, номын сангийн анхан шатны бүртгэл, номын данс бүртгэлийг шинэ стандартын дагуу шинэчлэх, дахин данслах, зах зээлийн үнээр дахин үнэлэх, номын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах зэрэг томоохон зорилтуудыг дэвшүүлэн ажилласнаар олон бодит, бүтээлч ажлуудыг хийж, иргэд уншигчдын талархалыг хүлээсэн ололт амжилтаар дүүрэн он байсанг дурьдахад таатай байна.

Нэг. Удирдлага зохион байгуулалтын талаар:

1. Байгууллагын 2009 оны Үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулж, Аймгийн Засаг даргаар баталгаажуулж, ажилчдын жил, улирал, сарын төлөвлөгөөг баталж, биелэлтэнд нь хяналт тавин, ажилчдаас сар бүр хийсэн ажлын илтгэх хуудас авч хийсэн ажилтай нь танилцаж, улирал бүр тасаг танхим, хүн бүрийн улиралын ажлыг биеэчлэн шалгаж арга зүйн зөвлөлгөө, үүрэг даалгаврыг өгч,

ажилчдын үр дүнгийн гэрээг хагас жил тутам үзүүлэлт бүрээр дүгнэх зарчим баримтлан ажиллаж байна.

2. Байгууллагын Төрийн албан хаагчдын хөдөлгөөн, бүрэлдэхүүний тайлан, СУ-3, 5, 10, 15-р маягтаар бүгд 6 хуудас тайлан гаргаж, төрийн албан хаагчийн анкетыг шинэчлэн аймгийн ЗДТГ-ын шинэ программд бичиж суулгав.
3. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар номын санд бий болсон 2004 - 2008 оны хөрөнгийн жагсаалт 9 хуудас материалыг бүрдүүлэн шивж аймгийн төрийн өмчийн мэргэжилтэнд өгсөн байна.
4. Хөдөлмөрийн гэрээ дууссан 10 ажилчинтай хөдөлмөрийн гэрээг 2009 оны 01.02-ны өдрөөс шинэчлэн хийж баталгаажуулав.
5. Ажлын цаг ашиглалтыг сайжруулж, танхим, тасаг, ажилчдын ажиллах цагийн хуваарийг шинэчлэн баталж, хүн бүрт ажлын цагийн тооцоогоор цалинг тооцож олгох болсон тухай мэдэгдэх хуудсыг хүргүүлсэн болно. Мөн Санхүү, эдийн засгийн сайд, Үндэсний статистикийн газрын даргын 2002 оны 171/11 тоот тушаалаар батлагдсан цаг бүртгэлийн анхан шатны маягтыг номын дэлгүүрээс шинээр авч 02 сарын 02-ны өдрөөс шинэ бүртгэлээр бүртгэж байна.
6. Байгууллагын галын хэсгийг

шинэчлэн байгуулж, «Байгууллагын аюулаас сэргийлэх болон гал гарсан үед ажиллах үүрэг, журам»-ыг боловсруулан баталж мөрдөн ажиллаж байна.

Байгууллагын захиргаанаас олон улсын эмэгтэйчүүдийн баяраар ахмад - залуу номын санчдын уулзалт - караоке үдэшлэг зохион байгуулж, 100000 төгрөг зарцуулж, хүүхдийн баяраар ажилчдын төргүүний 7 хүүхэд багачуудад бэлэг өгч урамшуулсан болно.

8. Аймгийн Төв номын сан нь Төр засгийн болон орон нутгийн төр захиргааны байгууллагын бодлого шийдвэрийг амжилттай хэрэгжүүлж 2008 оны үйл ажиллагааны үр дүнгээр 90.4 оноо авч аймгийн Засаг даргын дэргэдэх агентлаг, төсөвт байгууллагын хүрээнд 3-р байр эзэлж «Хүндэт өргөмжлөл» мөнгөн шагналаар шагнагдсан. Шагналын 100000 төгрөгийг хамт олны хуримтлал байгуулж, цаашид өсгөж арвижуулан ажиллаж байна.

9. Аймгийн ЗДТГ-ын дэргэдэх Цагдаагийн газрын 2009 оны 2-р сарын 18-ны өдрийн мэдэгдлийн дагуу Сар шинийн баяраар ажиллах хариуцлагатай эргүүл, жижүүрийн хуваарийг хийн баталж, хуваарийн дагуу ажилчид хариуцлагатай жижүүрийн үүргийг гүйцэтгэсэн байна. Мөн энэ мэдэгдлийн дагуу хойд талын гадна хаалганы цонхны торон хамгаалалт, бэхэлгээ цүү цоож, гэрэл хийж, өрөө тасалгааны цоож, лацыг шалгахад уншлагын заал, Гэрээр ном олгох тасаг, Хүүхдийн номын фонд, ня-богийн сервант, Хэвлэлийн фонд лацгүй байлаа. Дээрхи өрөө тасалгааг хариуцсан хүмүүс лацтай болж өрөө тасалгаагаа тогтмол лацдаж байхыг анхааруулж байна.

10. Аймгийн төвийн 150 иргэдээс

санал авч Аймгийн Төв номын санг түшиглэн байгуулах «Иргэдийн хөгжил-мэдээллийн төв»-ийн бүтэц зохион байгуулалт, үйл ажиллагаа, төсөв хөрөнгийн талаар төсөл боловсруулж хүргүүлсэн. Мөн аймгийн Холбооны газар, Төмөрзамын холбооны газраар интернет дотоод сүлжээ хийлгэх төсөв тооцоог хийлгэж, сурталчилгааны материал тавих тавиуруудын хэмжээ захиалгыг өгч, хүүхдийн танхимыг суллаж, арын цонхыг битүүлж, бэлтгэл хангаж, Монгол - Францын хамтарсан Кожеговь компанийн 12.2 сая төгрөгний интернет кафены 15 ширхэг компьютер, техник хэрэгсэл, Дорноговь хөгжил сангаас 9.7 сая төгрөгний засварын тоног төхөөрөмжийг хандиваар хөрөнгө оруулалт оруулж, Аймгийн Төв номын сангийн дэргэд «Иргэд хөгжил - мэдээллийн төв» шинээр байгуулж, интернет, дотоод сүлжээнд холбож, уншлага үйлчилгээг өргөтгөсөн.

11. Аймгийн Төв номын сангийн «Улс, орон нутгийн төсөв, гадаадын зээл, тусламж, бусад хөрөнгийн эх үүсвэрээр авсан эд хөрөнгийн судалгаа»-г хийж Аймгийн Аудитын газарт хүргүүлсэн.

12. Байгууллагын 2009 оны төсөвт ном хэвлэл авах төсөв нэг төгрөг өгөхгүй байгаа ч Номын коллектор ХХК, Боловсрол, соёлын төв, Статистикийн хэлтэс зэрэг албан газар болон хувь хүмүүсээс 2.0 гаруй сая төгрөгний 296 ш ном хэвлэл худалдан авсан ба мөн Аймгийн Засаг дарга Ж.Батсуурь дарга байхдаа хөрөнгийг нь шийдвэрлэж өгсөн 1480000 төгрөгний үнэтэй МУЗДээжис 1-108 боть, БСШУЯ, Япон улсын буцалтгүй тусламж, МҮНС, Аймгийн ЗДТГ газар бусад байгууллага, хувь хүмүүсээс 4.7 сая төгрөгний 697 ширхэг

ном хэвлэл хандиваар авч фондос баяжуулсан.

13. БСШУЯам, МҮНС-аас аймгийн төвийн болон сумдын 14 номын сан, ЕБСургуулийн 20 номын санд хуваарилсан Дэлхийн шилдэг 50 боть, уранзохиолын хичээлээр унших 5 боть, Япон улсын буцалтгүй тусламжаар бүгд 78.4 сая гаруй төгрөгний 10000 гаруй ширхэг ном хэвлэлийг нэгдсэн журмаар татан авчирч хуваарилж сумдад хүргүүлсэн.

14. Архивын улсын үзлэгт бэлтгэх байгууллагын комисс байгуулж, байгууллагын байнгын хадгаламжийн 30 нэгж, түр хадгаламжийн 28 нэгж, бүгд 58 нэгж архив бичиг хэргийг комиссын гишүүдийн хүчээр үдэж хавтаслаж, хаяг, дотоод товёогыг бүрэн бичиж, хадгаламжийн бүртгэл бичиж, устгах хадгаламжийн нэгжийн нэрсийн жагсаалт, актыг бичиж байгууллагын архивыг цэгцэлсэн болно.

15. Аймгийн 14 сумын номын сан, 20 ЕБС-ийн номын санд газар дээр нь сум бүрт очиж, Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газартай хамтарсан шалгалт хийж, албан шаардлага өгч ажилласнаар 14 сумын номын сангийн ажил сайжирч номын сангийн анхан шатны шинэчилсэн бүртгэлийг шинэчлэх, ном дахин үнэлэх, ном дахин данслах ажилд ахиц гарч сумдын номын сангийн үйл ажиллагаа сайжирч үр дүн гарч байна

Хоёр. Санхүү, аж ахуй, няравын үйл ажиллагааны талаар:

1. Аймгийн Төв номын сангийн бүгд 43.0 сая төгрөгний 56243 ширхэг ном хэвлэлд дахин үнэлгээ хийж, үнийн дүнгийн нэгтгэлийг Аймгийн Санхүү эдийн засаг, төрийн сангийн хэлтэс,

орон нутгийн өмчийн мэргэжилтэнд өгч баталгаажуулсан.

2. Фондуудын 56757 ш ном хэвлэлийг дахин шинээр стандартын нэг бүрчилсэн шинэ бүртгэлд дансалж, нэг бүрчилсэн бүтгэлийг 100 хувь шинэчилсэн

3. Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газрын санхүүгийн баримтын шалгалтыг 2007, 2008 оны баримтанд хийхэд, байгууллагын үйл ажиллагаанд дараах зөрчил гаргаагүй болно.

4. Байгууллагын ня-бо-гийн ажил хүлээлцүүлэх комиссыг томилж, комисс ня-бо М.Үржинбаярын ажлыг ня-бо Ц.Баярнэмэхэд хүлээлгэн өгч акт үйлдэж баталгаажуулсан байна.

5. Байгууллагын аж ахуй няравын ажлыг хүлээлцэх комисс томилж, комисс нярав Д.Алтанчимэгийн ажлыг нярав А.Гансүрэнд хүлээлгэн өгч актыг үйлдэж баталгаажуулсан байна.

6. Байгууллагын ажилчдын хариуцсан тавилга эд хогшил, тоног төхөөрөмжийн картыг компьютерт шинэчлэн хийж, тооллогын комиссын гарын үсэг, эд хариуцагчийн гарын үсгээр баталгаажуулж, ажилтан бүрт нэг хувийг нь өгсөн

7. Байгууллагын үндсэн хөрөнгийн «Агуулахын бүртгэл»-ийг шинэчлэн эд хогшил, тоног төхөөрөмжийг нэг бүрчлэн бүртгэн хөтөлж ня-богоор баталгаажуулсан

8. Санхүү, эдийн засгийн сайд, Үндэсний статистикийн газрын даргын 2002 оны 171/11 тоот тушаалаар батлагдсан анхан шатны маягтуудыг хөтлөхдөө уг баримтыг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтнаар гарын үсэг зуруулж, тамга тэмдэг дарсан хүчин төгөлдөр болсон баримтаар няравын тайлан гаргаж байх талаар нярав, ня-бо

нарт зөвлөгөө өгч «Аймгийн Төв номын сангийн санхүүгийн дотоод хяналтыг явуулах журам», «Аймгийн Төв номын сангийн няравын дотоод журам»-ыг шинээр боловсруулан баталгаажуулж, энэхүү журмуудыг санхүү, няравын ажилдаа өдөр тутам мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

9. Тасаг, танхимуудын төлбөрт үйлчилгээний орлогын тооцоог тогтмол сар бүрийн 25-нд хийж хэвшснээр ямар нэг өр авлага, алданга тооцоо гараагүй, 2009 онд 595600 төгрөгний орлого оруулж, төлөвлөгөөг 198.0 хувиар биелүүлсэн байна.

10. Байгууллагын ажилчдын цалинг хугацаанд нь бодож олгож, ХАОТ, НДШ-ийн тайлан, мэдээг хугацаанд

нь гаргаж өгсөн.

11. Аймгийн Аудитын шалгалтанд орж зөрчилгүй гэсэн дүгнэлт гарсан.

12. Тус байгууллага нь 2009 онд санхүүгийн өр авлагагүй ажилласан.

13. Байгууллагын санхүүгийн 2009 онд жилийн тайлан балансыг хугацаанд үнэн зөв гаргаж өгч, 2010 оны төсвийн төслийг хийж, холбогдох баримт тооцоог судалгааг хамт хүргүүлсэн болно.

Гурав. Уншлага үйлчилгээний талаар:

Уншлага үйлчилгээний танхим тасгууд энэ улиралд шинээр 1817 уншигчид карт нээж, 15895 ирцэд 22835 ном хэвлэл олгосон байна.

Нэрс	Уншигч	Ирц	Ном олголт	Захиалгаар	Ө\лавлагааны тоо	Хийсэн лавлагаа хавтасны тоо	Зохиосон СОТА	Ичсэн нэзүй, Каталог, картын сангийн тоо	Сэргээн зассан эд, номын тоо	Бусад ажил тоо	Хийсэн ажлын тоо	Орлого /мян.төг/	Үнэлгээ
Б.Цэвэлмаа	601	6563	7707	378	28	54	5		300	7	17	115.0	В
Б.Батчимэг	169	2749	4520		28		1		2916	11	20	120.6	В
Д.Алтан-чимэг	317	1688	2079	595	78	4	18	1933	1750	8	21	200.0	В
А.Гансүрэн	730	4895	8529	100	30	8	14		500	8	24	160.0	В
Б.Эрдэнэ-туяа				63	48	20		1973	783	10	25		В
Г.Цэнд-сүрэн				250			12	3000	500	8	18		В
Г.Баттогтох				250	25		7	1193	6500	8	12		В
Ч.Намнан-сүрэн									12	6	7		В
Х.Лувсан-дорж									12	6	7		В
Ш.Ганчимэг											9		В
Бүгд	1817	15895	22835	1636	237	86	57	8099	12973	72	160	595.6	

1. Насанд хүрэгчдийн уншлагын танхим: Номын санч Цэвэлмаа, Батчимэг

«Тосож үйлчилье» уриатай үйлчилж, 770 уншигч, 9312 ирцэд 12227 ном олгож, ном хэвлэлээ төрөл анги, үсэг дарааллаар байрлуулж чөлөөт сонголтоор үйлчилж, 235600 төгрөгний орлого оруулж, «Монголын зохиолчдын 80 жилд», «Их дээд сургуульд элсэгчдэд», «Шинэ ном» үзэсгэлэнгүүдийг гаргаж, «Цахим номын сан - CD» - номзүйн бүртгэл хийж, 94 зохиолчдын 1050 зохиол тусгасан байна. Мөн 11 жилийн 1,2-р сургуулийн төгсөлтийн 11-р ангийн 2 сурагчийг тэргүүний уншигчаар шалгаруулж «Д.Нацагдорж» тэмдэг үнэмлэхийг олгосон байна.

Номын сангийн стандартын дагуу уншлагын танхимын анхан шатны бүртгэлүүд, уншигчийн карт, номын формулярыг хөтөлж, номын бүх тавиурт хаяг хийж, орос номын фонд болон үндсэн фондын 4908 ш номонд номын формуляр бичиж, 2868 ш номонд уут нааж, тооллогын тэмдэглэл, тамга дарж техник ажиллагааг хийсэн байна. Архивын 58 хадгаламжийн нэгж баримтын хаяг, дотоод товъёогийг бичсэн. Айраг, Даланжаргалан сумын номын сан, сургуулийн номын сангийн ажлыг газар дээр нь очиж шалгаж, арга зүйн зөвлөлгөө өгсөн байна.

1. Хүүхдийн уншлагын танхим: Номын санч Гансүрэн

730 уншигч, 4895 ирцэд 8529 ном хэвлэл олгож, 160000 төгрөгний орлого оруулж, «Шинэ ном», «Гадаад хэл сурцгаая» буланг тогтмол ажиллуулж, бяцхан уншигчдаас «Номын аян» сэдэвт ном солилцооны ажлыг зохион байгуулж, хүүхдүүдийн номын санд байхгүй 39 ширхэг хувийн номыг хүүхдийн уншлагын танхимаар 1 сарын хугацаатай уншуулж будааж өгсөн.

Энэ аянд 2-р 11 жилийн 4 в ангийн сурагч Т.Маралмаа 10ш ном авчирч 1-р байр эзэлж 1 үнэгүй ном унших эрхээр шагнагдсан байна.

Хүүхдийн танин мэдэхүйг хөгжүүлэх зорилгоор «Лавлагааны булан» шинээр байгуулж, «Үлгэрийн цомог», «Бүгдээрээ наадъя», «Дүүдээ уншиж өгөөрэй», «Таавар таацгаая», «Англи хэл суръя», «Амьтдын тухай сонин», «Мэдэхэд илүүдэхгүй» зэрэг хүүхдийн сонин сэтгүүлийн материалаар хайчилбар хийж үзүүлэн хийсэн нь хүүхэд багачуудын сонирхолыг татсан шинэлэг ажил болсон байна.

Шинэ номын үзэсгэлэн 3 удаа, чөлөөт сонголтын үзэсгэлэн 5 удаа гаргаж, 8 цэцэрлэгийн ахлах бүлгүүдтэй хамтран ажиллаж, 100 гаруй үлгэрийн хүүхдийн номоор, хөгжлийн бэрхшээлтэй 1-р багийн иргэн З. Шижирбаатарт гэрээр нь очиж номоор тогтмол үйлчилж, сурагчдын амралтыг тохиолдуулан 11 жилийн 2-р сургуулийн 2 - 6-р ангийн 10 бүлэгт анги хамт олноороо ном унших урилгат уншлага зохион байгуулснаас 6 в ангийн 28 сурагч шинээр уншигчийн карт нээлгэж хамт олноороо номын сангийн уншигч болсон байна.

Хүүхэд багачуудын ном унших идэвхийг өрнүүлэн 11 жилийн 2-р сургуулийн 1г ангийн багш, эх эцэг, сурагчдын гурван холбоо байгуулж, «Хэн сайн, хурдан унших вэ» 2 сарын аян зохион байгуулан, 11 жилийн 2-р 4в ангийн Галбадрах ахлагчтай 5 хүүхдийн бүрэлдэхүүнтэй «Номын сайн нөхөр» сурагчдын баг байгуулан ажиллаж байна.

Уншигчдын эрэлт хэрэгцээтэй Д.Мягмарын «Үер», Ц.Дамдинсүрэнгийн «Чемодантай юм», «Хоёр цагаан юм», Ч.Лодойдамба «Шаргачин», Нацагдорж «Шувуун саарал», С.Эрдэнэ «Малын хөлийн тоос», «Наран тогоруу» зэрэг 10 гаруй зохиолоор бяцхан ном хийж,

уншлага үйлчилгээнд гаргасан.

Номын сангийн стандартын дагуу хүүхдийн танхимын анхан шатны бүртгэлүүд, уншигчийн карт, номын формулярыг хөтөлж, номын бүх тавиурт хаяг, зурган чимэглэл хийж, хүүхдийн фондын номонд номын формуляр бичих, уут наах зэрэг техник ажиллагааг хийсэн байна.

Иххэт, Алтанширээ сумын номын сан, сургуулийн номын сангийн ажлыг газар дээр нь очиж шалгаж, арга зүйн зөвлөлгөө өгсөн байна.

2. Гэрээр ном олгох тасаг: Номын санч Д.Алтанчимэг

317 уншигч, 1688 ирцэд 2079 ном олгож, 20000 төгрөгний орлого оруулж, «Шинэ ном 2008», «Чөлөөт сонголт», «Эмэгтэйчүүдийн баярт», «Инээдмийн өдөрт», «Сурагчдын амралтанд», «Эрүүл мэндийг хамгаалах өдөрт», «Монголын уран зохиол» сэдэвт үзэсгэлэн гаргаж үйлчилсэн байна.

Уншигчдын эрэлт хүсэлтийг хангах, лавлагааны архивыг баяжуулах зорилгоор «Гоо сайхан», «Эрүүл мэнд», «Таны дууны санд», «Зүйр үг» зэрэг сэдвүүдээр сонины хайчилбар хийж уншигчдын хүртээл болгосон байна.

«Гэр бүл, хамт олноороо уншигч» аян зохион байгуулж, уншигч Шурагийн гэр бүл, «Алтанговь» худалдааны төвийн хамт олныг шалгаруулсан байна.

Номын сангийн стандартын дагуу гэрээр ном олгох тасгийн анхан шатны бүртгэлүүд, уншигчийн картыг хөтөлж, Гэрээр ном олгох тасгийн фондын номуудад техник ажиллагааг бүрэн гүйцэт хийж шинэ стандартын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор 9708 ш номонд үзлэг хийж, 973 ш уут нааж, 1550 ш тооцооны хуудас бичиж, 1750 ш номыг сэлбэн засварлаж, 11-15 ангийн номыг каталогтой нь тулган 7315 ш номын каталогт редакторлалт хийж, 1117 ш каталогийн картыг шинэчлэн

гараар бичиж, голын болон баруун зүүн ялгагч 95 ш хийж байрлуулсан нь ихээхэн цаг хөдөлмөр зарцуулсан үр дүнтэй ажил болсон байна.

Сайхан дулаан сумын номын сан, сургуулийн номын сангийн ажлыг газар дээр нь очиж шалгаж, арга зүйн зөвлөлгөө өгсөн байна.

3. Үндсэн фонд. Номын санч

Г.Цэндсүрэн

190 ш номын захиалгаар үйлчилж, «Шинэ ном», «Англи, орос ном», «Зохиолчдын 80 жилийн ойд», «Данзанравжаагийн амьдрал уран бүтээл», «Эмэгтэй зохиолчдын төрсөн өдөрт», «Аймгийн зохиолчдын уран бүтээлээс» сэдэвт номын үзэсгэлэн гаргаж, фондын монгол номын 1-10-р дансны 22616 ш номын дахин үнэлгээний дүнг дахин шалгаж бодож, 22616 ш номыг ангилалын дагуу нэгдсэн бүртгэл шинээр хөтөлсөн.

Орос номын фондыг нэг бүрчилсэн дансаар тоолж, 6139 ш орос номын дансыг шинэчлэн хуулсан.

Орос номын 1-3-р дансны үнийн дүнг нэг бүрчлэн дүгнэн шалгаж, монгол номын тулгасан данснаас илүү гарсан данс давхардсан 70 гаруй номыг шүүж, дахин дансалсан.

Үндсэн фондын номын каталогт редакторлолт хийж хуучирсан, бичилт стандарт хангаагүй 3000 ш каталог шинээр бичиж шинэчилж байгаа нь ихээхэн цаг хөдөлмөр зарцуулсан үр дүнтэй ажил болсон байна.

Номын сангийн стандартын дагуу үндсэн фондын анхан шатны бүртгэлүүдийг цэвэр нямбай хөтөлж, үндсэн фондын 1300 ш номонд үзлэг хийж, формуляр, уут, 3, 17 хуудасны дансны дугаар, тамга дарж, техник ажиллагааг бүрэн хийсэн байна.

4. Хүүхдийн номын фонд: Номын санч Г.Баттогтох

Хүүхдийн номын фонд 11931 ш номонд дахин шинээр дансалж гараар бичиж, шинэ стандартын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор 11931 ш номонд үзлэг хийж, 2000 ш номыг сэргээн засварлаж, 2700 ш номонд уут, тооцооны хуудас хийж, техник ажиллагааг бүрэн хийсэн нь ихээхэн цаг хөдөлмөр зарцуулсан үр дүнтэй ажил болсон байна.

Хүүхдийн 3433 ш орос номонд тооллого хийж, 3433 ш номыг шинэчилсэн дансанд гараар хуулж бичсэн байна.

Номын сангийн стандартын дагуу хүүхдийн фондын анхан шатны бүртгэлүүдийг үнэн зөв, цэвэр нямбай хөтөлж, хүүхдийн танхимын уншлаганд байсан 665 ш номыг тоолж хүлээн авч, лавлагаанд 25 ш, уншлаганд 93 ш номыг захилгаар гаргаж үйлчилсэн байна.

Өргөн, Эрдэнэ, Хатанбулаг сумын номын сан, сургуулийн номын сангийн ажлыг газар дээр нь очиж шалгаж, арга зүйн зөвлөлгөө өгсөн байна.

5. Лавлагаа - номзүйн талаар: Номзүйч Б.Эрдэнэтуяа

Номзүйн ажил:

Уншлагын заалны 389 ш бяцхан номоор номзүйн бүртгэл шинээр хийж, «Цахим номын CD» - номзүйн бүртгэлд редакторлалт хийсэн.

Лавлагааны архивын ажил:

2007 - 2008 онд акталсан 114 нэр төрлийн сонин хэвлэлээс лавлагааны материал түүж, «Түүхийн хуудаснаа», «Байгаль орчин», «Зан заншил», «Танд сонирхуулахад» хавтасуудыг 170 материалаар баяжуулж, хэвлэлийн фондын бяцхан номын булангаа

байгуулж, 11 хуудас бяцхан ном шивсэн байна.

Акталсан сонин сэтгүүлүүдээс өгүүллэгүүдийг түүн авч «Өгүүллэгийн цомирлог» нэртэй лавлагааны шинэ хавтас нээж хатуу цаасан дээр хайчилбаруудаа нааж хавтасанд үдэж уншигчдад уншихад хялбар болгосон байна.

Б.Ренчин «Их говийн зоригтон» хэмээх өгүүллийг «Ялалт» сонинд 1950 онд хэвлэгдсэн монгол бичгийн эхээс кирилл бичигт хөрвүүлэн буулгаж, компьютерт шивж бяцхан ном хийсэн нь манай номын сангийн түүхэнд анх удаа эх хэл бичгээс хөрвүүлсэн бүтээл болсон байна.

Картын сангийн ажил:

- Үндсэн фондонд 2009 онд шинээр ирсэн 359 ш номонд картын сан бичиж, «Шинэ ном» картын санг шинээр хийсэн.
- 2007 - 2008 оны сонин сэтгүүлд 36 ш картын сан бичиж сонин сэтгүүлийн картын санд байрлуулсан.
- Хуулийн картын сангийн 678 ш каталогт үзлэг хийж, агуулга хуучирсан, хүчингүй болсон 7 ш картыг хасч, 2007 - 2009 онд гарсан шинэ хуулиуд, нийт иргэд уншигчдад хамааралтай хөтөлбөрүүд, Засгийн газрын тогтоолууд, Ерөнхийлөгчийн зарлигуудад шинээр 126 ш карт бичиж, голын ялгагчийг «Монгол Улсын хууль», «Засгийн газрын тогтоолууд», «Ерөнхийлөгчийн зарлигууд», «Хөтөлбөрүүд», «2009 оны хуулиуд» гэсэн 5 төрлөөр хийж, дотор нь үсэг дарааллаар байрлуулан 56 ш үсэг дарааллын баруун, зүүн мөрийн ялгагч шинээр хийж стандартын шаардлага хангах талаар анхаарч ажилласан байна.
- Хэвлэлийн фондонд байгаа 1961 - 1996 онуудын 30 жилийн бүх «Ялалт» сонины 1898 дугаарыг

стандартын дагуу компьютерт хийсэн сонины бүртгэлийн картанд нэг бүрчлэн бүртгэсэн нь хэвлэлийн фондийн бүрдүүлэлтэнд анх удаа хийсэн судалгааны чанартай ихээхэн цаг хөдөлмөр зарцуулсан үр дүнтэй ажил болсон байна.

«Зууны мэдээ» сонины 2006, 2007, 2008 оны бүх дугаарыг шүүж, 6 нэр төрлийн 149 ш карттай картын сан хийгээд байна.

- 2009 оны Төрийн мэдээлэл сэтгүүлээс 36 хуулийн карт бичсэн.

- Хэвлэлийн фондын 1960 - 2009 он хүртэлх бүх орос монгол сэтгүүлүүдэд 928 ш каталог бичиж, сонин сэтгүүлийн картын санг шинээр хийсэн.

Номын сан- арга зүйн ажлын талаар:

- Хэвлэлийн фондын өнгө үзэмж, тохижилтыг сайжруулах зорилгоор голын модон тавиурыг чөлөөлж, төмөр тавиурт 783 нэгж сэтгүүлийг

шинээр нуруулдаж, он дарааллаар байрлуулсан.

Хэвлэлийн фондын монгол, орос хэвлэлийн хуучин болон шинэчилсэн нэг бүрчилсэн бүртгэлийг тулгаж, цэгцэлж, үнийн дүнг бодож дарга ня-богоор баталгаажуулсан.

Лавлагааны номын нэг бүрчилсэн бүртгэлийг шинээр нээж хөтөлсөн.

Номын сангийн стандартын дагуу хэвлэлийн анхан шатны бүртгэлүүдийг үнэн зөв, цэвэр нямбай хөтөлж, сонин сэтгүүлийн бүх тавиурт хаяг хийж хадсан.

- Архивын 58 хадгаламжийн нэгж баримтыг үдэж, хуудсыг дугаарлаж, дотоод товъёогийн нооргийг бичиж, баримтыг цэгцлэх ажилд идэвхитэй оролцсон.

- Аймгийн төвийн ЕБ-ын 3-р сургууль, Анагаах ухааны коллежийн номын сангийн ажлыг газар дээр нь очиж шалгаж, арга зүйн зөвлөлгөө өгсөн.

ДОРНОД АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2009 оны жилийн тайлан

Нэг. Соёлыг хөгжүүлэх бодлого стратегийг хэрэгжүүлэх

Зорилт: Номын сангийн үйл ажиллагааны автомажуулалтын «LIB4U NET VERSION» програмыг нэвтрүүлэн зарим уншлагын танхимд уншлагыг эхлэх, номын сангийн өнөөгийн шаардлагын түвшинд ойртуулах.

1. Хэрэгжилт: Номын сангийн автомажуулалтын LIB4U NET програмыг хүүхдийн уншлагын танхим уншлага үйлчилгээнд нэвтрүүлэн, үндсэн фонд, нийтийн, хууль эрх зүй, боловсролын зөвлөгөө мэдээллийн танхимуудын 38974 номыг програмд оруулсан. Lib4U програмын зохиогчтой байнгын холбоотой байж мэдээлэл солилцож ажилладаг.

Lib4U програмын сервер компьютерийн ажиллагааг тогтмол хянаж байгаа.

Програм ашиглагдаж эхлээд багагүй хугацаа өнгөрсөн тул програмд хийгдэх үйлчилгээ ихэссэн.

Номын сангийн барилгын өргөтгөл, ном хэвлэлийн төсөв ирэхгүй байгаа асуудлыг Дорнод аймгаас УИХ-д сонгогдсон гишүүдэд албан захидал өгсний дагуу УИХ-ын гишүүн Ц.Шинэбаяр барилгын өргөтгөлийн зураг төсөвт 10 сая төгрөг их хурлын гишүүдийн багцаас өгөх болж, номын фондын баяжилтанд Д.Одбаяр ном хүргүүлсэн. П.Алтангэрэл

гишүүн цаашид хамтарч ажиллахаа илэрхийлсэн.

Санхүү эдийн засгийн хүндрэлийг хамтын хүчин зүтгэлийг нэгтгэн, дэг журам зохион байгуулалтыг сайжруулах төлөвлөгөөг гарган захиргааны гишүүдэд 9 зарчмын дагуу хийх ажлуудыг хариуцуулан ажиллаж байна.

Үр дүн: Монгол номыг электрон каталоогоос хайх, тооллого хийх боломжтой болсон. Уншигчид

Нөөц: Номын санчид програмд дадлагажсан.

Хоёр. Соёлын ажилтны мэргэжил дээшлүүлэх, мэргэшүүлэх арга зүйг сайжруулах,

Зорилт: Орон нутгийн номын сангуудыг мэргэжил арга зүйгээр ханган ажиллах, үйл ажиллагааг тогтмолжуулахад туслах.

Хэрэгжилт: Орон нутгийн номын санчдын сургалтыг Боловсрол соёлын газартай хамтран Хэрлэн суманд зохион байгууллаа. Орон нутгийн номын сангуудад 2009 онд каталог зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох зорилтыг хэрэгжүүлэх мэргэжлийн хичээл зааж, ур чадварын тэмцээн зохиолоо. Мөн архив албан хэрэг хөтлөлтийн тухай хичээл заасан, «Цахим номын яармаг-2009» арга хэмжээний хүрээнд зохиогдох Аймаг, нийслэлийн бүх номын санчдад

зориулсан «Үйлчилгээний соёл» сэдэвт сургалтанд аймгийн төв номын сан болон Хэрлэн сумын ЕБС-ийн, Баян-Уул, Чулуунхороот, Чойбалсан сумдын номын санчдыг оролцуулсан.

Архив албан хэрэг хөтлөлтийн сургалтанд бичиг хэрэг, нярав М.Ариунаа, «Монголын олон нийтийн болон сумын нийтийн номын сан, музейн сан хөмрөгийн хуучин ном судрыг сэргээн засварлах, хадгалж хамгаалах» сэдэвт сургалт семинарт арга зүйч Н.Хандсүрэн, ҮЭ-ийн багш арга зүйчийн сургалтанд номын санч /соёлын байгууллагуудын ҮЭ-ийн хорооны дарга/ Л.Цагаан нар оролцсон. «Мэдлэг мэдээллийг бусдаас» нэг өдрийн сургалтыг төв номын сангийн ажилчдын дунд зохион байгууллаа.

Зэвсэгт хүчний 327 дугаар анги, 5 дугаар сургууль, МСҮТ, Булган, Чулуунхороот, Цагаан-Овоо сумын орон нутгийн 10 номын санд очиж номын сангуудын үйл ажиллагаатай танилцаж, номыг ангилах, каталог зохион байгуулалт, данс бүртгэлийг шинээр эхлэж, мэргэжлийн туслалцаа үзүүлэн арга зүйн зөвлөгөө өгч, 4 номын санчийг төв номын санд дадлага хийлгэлээ.

Үр дүн: Номын санчид шинэ мэдлэг мэдээлэлтэй танилцаж, ур чадвар нэмэгдсэн. Төв номын сан архивын үзлэгээр 86.7% сайн үнэлгээ авсан.

Нөөц: Номын санчдын мэргэжлийн түвшинд ахиц гарсан.

Гурав. Соёлын үйлчилгээний хүртээмж чанарыг сайжруулах талаар.

Зорилт: Орон нутгийн 100 иргэдэд ном хэвлэл, мэдээлэл, үйлчилгээ, лавлагаа номзүй, мэдээлэл сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах.

Хэрэгжилт: Уншлага үйлчилгээнд ард иргэдийг өргөнөөр хамруулахын тулд уншлагын танхим, явуулын үйлчилгээ, анги хамт олноор уншигч болгох хөдөлгөөн өрнүүлэх, номын сан хоорондын ном солилцоог өргөжүүлэх, зөөвөр, гэрээр хүргэх, лавлагаа номзүй, мэдээлэл сурталчилгааны ажлуудыг удирдамж хөтөлбөрийн дагуу зохион явуулсан. Үүнд:

Уншлага үйлчилгээ: Тайлангийн хугацаанд 4472 байнгын уншигч, / насанд хүрэгсэд 2500, гадаад уншигч 7, хүүхэд 1965/, 64897 ирцэд 118565 ном олгож номын сангийн үйл ажиллагааг сурталчлах, алслагдсан иргэдэд ном хэвлэл хүргэх явуулын үйлчилгээг 8 байгууллага, хилийн цэргийн 9 застав, Хэрлэн сумын 3.4-р баг, Булган, Чулуунхороот, Цагаан-Овоо суманд 2405 хүнд 3581 номоор үйлчилгээ явуулж 129 хүнээс судалгаа авсан.

Бямба гаригийг хүүхдийн өдөр болгосонтой холбогдуулан Хэрлэн

сумын цэцэрлэгүүдийн хамтгал бүтгүүдийн эцэс, эх хүүхдүүдийн дунд «Номын ойн нөхөр болгооч» уриат дор зохион байгуулж 1,12,4,15,14 хүгээр цэцэрлэгүүдтэй хамтран зохион байгуулжээ.

Бага ангийн сурагчдын эцэг эхийн хороог ном уншихад нөлөөлүүлэх зорилгоор «Ном бидний нөхөр» уншлага Хан-Уул цогцолбор сургуулийн 3г 4а ангийн эцэг эхийн зөвлөлттэй хамтран хичээлээс гадуур унших номоор «Элсэн цаг» тэмцээн зохион байгуулж, анги хамт олноор уншигч болгох 24 ангийг хамрууллаа.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд ном унших өдөртэй болгон «Цахимаар сонсгох номын өдөрлөг» зохион байгуулагдлаа.

Ном солилцоо, зөөвөр Ном солилцоог өргөжүүлэн 13 сумдын болон номын сангуудад 302 ном хүргэж, зөөврөөр 14 цэцэрлэгт 79 ном уншуулсан. Нийт зөөврөөр 381, Гэрээр 864 ном олгосон.

Боловсролын зөвлөгөө мэдээлэл: Англи хэлний Access тэтгэлэгт хөтөлбөрийн 2009-2011, 2010-2012 оны хичээлийн элсэлтийг авч Access 2.3 групп хичээллэж 99 цагийн хичээл заагдсан байна. Цагаан-Овоо, Баян-Уул сумын 10 жилийн 11 ангийн сурагчид болон иргэд, багш нарт боловсролын зөвлөгөө мэдээллийн тухай, гадаадад боловсрол эзэмших, сурах болон тэтгэлэгт хөтөлбөрийн

талаар TOEFL-ийн шалгалтын багш нарын шинээр мэдэгдсэн байр тэтгэлэгт хөтөлбөр сургалтын захирагч байгууллыг тусгай оюутан оюутант хариулан зөвлөгөө өгөн ажиллагаа Уулзалтанд 112 оюутан, уригч багш нар хамрагдсан. Шинээр зарлагдаж байгаа баклавар, докторын тэтгэлэгт, салбарын танилцуулга материалыг тараасан.

АНУ-ын гадаад харилцааны мэргэжилтэн Ё.Отгон, АНУ-ын Азийн бүсийн англи хэлний зөвлөх Daimon, БЗМТ-ийн гүйцэтгэх захирал Б.Гантөмөр нар АНУ-ын Элчин сайдын яамны Англи хэлний Access тэтгэлэгт хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн үйл ажиллагаатай танилцаж, Access 3 дугаар группийн сурагчдад батламж гардуулан 2группийн сурагчидтай ярилцлага, Дорнод дээд сургуулийн оюутан багш нарт АНУ-д тэтгэлэгээр суралцах боломж, интернэтээс хялбар аргаар хайлт хийх сэдвээр лекц, Улаанбаатар дахь боловсролын зөвлөгөө мэдээллийн төвийн захирал Д.Саямаа, хөтөлбөрийн зохицуулагч багш Greg нар оюутан сурагчдад Нээлт Нийгэм Хүрээлэнгийн тэтгэлэгт хөтөлбөрүүд, гадаадад боловсрол эзэмших, сурах TOEFL-ийн шалгалтанд бэлтгэх, сургалтын тэтгэлэгт хөтөлбөр, гадаад улсуудад суралцах хөтөлбөрийн талаар орон нутгийн оюутан залуучууд, багш, сурагчид, иргэдэд лекц уулзалтыг хийлээ. Дорнод аймгийн төвийн сургуульд багшилж

байгаа Энхтайвны корпусын сайн дурын багш нартай уулзалт ярилцлага хийсэн нь тус төвийн хамтын ажиллагааг өргжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой болсон.

Тэтгэлэгт хөтөлбөрт хэрхэн хамрагдах талаар ганцаарчилсан болон бүлгээр зөвлөгөө өгч, англи хэлний ярианы чадварыг сайжруулах зорилгоор сайн дурын багш нартай хамтран ярианы клубыг 10 дугаар сараас эхлэн 7 хоногийн Баасан гаригт, ганцаарчилсан зөвлөгөө 32 хүнд, бүлгээр 8 удаа 562 хүнд, гарын авлага 58 ширхэгийг бэлтгэн тараасан.

Нээлттэй хаалганы өдрөөр орон нутгийн иргэд оюутан залуучуудад зарлагдаж байгаа тэтгэлэгт хөтөлбөрийн талаар сурталчилж, төвийнхөө үйл ажиллагааг танилцуулсан.

Лавлагаа номзүй: Уншигчдын асуусан мэдээллийг амаар болон бичгээр 7452 хүнд лавлагаа өгч хуулийн 30, номын санчад гарын авлага 6, 2008 оны гарсан хуулийн товъёог гаргаж, Халх гол -70, Дорнодын зохиолдын бүтээлээр бүртгэн мэдээлэл номзүй гаргасан.

Ц.Дамдинсүрэнгийн -100 жилийн ойд зориулан «Уран зохиол судлал» эрдэм шинжилгээ, судалгааны өгүүлэлийн эмхэтгэл гаргасан.

Мэдээлэл сурталчилгаа: Өсвөрийн яруу найрагчдын «Хүрэл тулга - 2009, Уран уншлагын «Уран жиргээ-2009»

назмыг баахан бэлтгэж байгуулсан.

Яруу найрагч Б.Мөнгөнтуулын «Яг одоо» номын цэнгүүн, Ахмад уран бүтээлч А.Гүрбямба гуайн «Оюуны хөдөлмөрийн - 40 жил», дэлхийн яруу найрагчдын өдрөөр зэвсэгт хүчний 327 дугаар ангид аймгийн утга зохиолын нэгдлийн яруу найрагч Ц.Жамбалгарав, Ианжидгүнтэв, Ц.Элбэгзаяа, Б.Мөнгөнтуул нартай зохиолч уншигчдын уулзалт зохион байгууллаа.

Монгол улсын Ерөхийлөгчийн 2003 оны 105 дугаар зарлагийн дагуу Үндэсний бичиг үсгийн баярыг зохион байгууллаа. Үүнд «Номын үзэсгэлэн худалдаа - 2009»-ны хүрээнд Босоо монгол бичиг, олон ботид номын, Цэцэрлэгийн багш нарын гарын доорх материалаар хийсэн бүтээлийн, номын худалдаа зэргийг гаргасан.

Мөн энэ үеэр сурагчдын дунд Монгол бичгээр уран тод хэн сайн унших вэ? тэмцээнд нийт 9 сургуулийн 13 сурагч оролцосноос 1-р байр 5-р сургуулийн сурагч С.Номин, 2-р байр 6-р сургуулийн сурагч Б.Баяржаргал, 3-р байр Хан-Уул цогцолбор сургуулийн сурагч Э.Алтанцэцэг шалгарсан.

«Дэлхийн сонгодог утга зохиолын чуулган» 50 боть, шилдэг ном - 2008, бүрэн дунд боловсролын түвшинд үзэх уран зохиолын 1-5 боть нийт 2198 ширхэг 19710950 төгрөгийн номыг сум, ЕБС-ийн номын сангуудад түгээх гардуулах, Тэргүүний уншигч Д.Нацагдорж тэмдэгийн болзол хангасан 15 сурагчдад тэмдэг үнэмлэх олгох үйл ажиллагаа, мөн номын сангийн үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцдог 1-р сургуулийн Ичинхорлоо багштай 11 анги, 12-р сургуулийн Мөнхзул багштай ангийн хамт олон уншигч дурсамж олголоо.

Халхын голын байлдааны ялалтын түүхэн 70 жилийн ойг угтсан үйл ажиллагааны хүрээнд Халхголын

нартай уулзалт. сургуулийн багш нарын дунд сэдэвт Эссэ бичлэг, 9-11-р сурлагчдын, 5-8-р ангийн дунд шүлгийн уралдаан, сурлагчдын дунд «Түүхэн гар зураг, Эссэ бичлэгийн сургуулийн багш Дэлгэрмаа, 2-р байр 1-р сургуулийн багш Саранчимэг, 3-р байр Хан-уул цогцолбор сургуулийн багш Ганзориг, Дууны уралдаанд 1-р байр 1-р сургуулийн сурагч Э.Батболд, 2-р байр 12-р сургуулийн 11-р ангийн сурагч Б.Ганчимэг, 3-р байр 5-р сургуулийн 9-р ангийн сурагч Нямбаяр, гар зургийн тэмцээнд 1-р байр 8-р сургуулийн 7-р ангийн сурагч Аззаяа, 2-р байр 2-р сургуулийн сурагч Галдорж, шүлгийн уралдаанд 1-р байр 1-р сургуулийн сурагч Халиунцэцэг, 2-р байр 2-р сургуулийн сурагч Мөнх-эрдэнэ, 3-р байр 2-р сургуулийн сурагч С.Мягмарсүрэн нар тус тус шалгарлаа.

Халхын голын ялалтын 70 жилийн ойг тохиолдуулан «Халх гол 70» сэдэвт хүүхдийн шүлэг, яруу найргийн нэвтрүүлэгт оролцох сурагчдын шалгаруулалтанд сумдын сурагчид нийт 23 хүүхэд оролцсоноос 18 сурагч халх голын түүхэн ялалтын 70 жилийн ойн телевизийн нэвтрүүлэгт оролцохоор шалгарлаа.

Монголын улаан загалмайн 70 жилийн ойг угтаж цэцэрлэгийн багш нарын дунд шүлгийн тэмцээн зохион байгуулсан.

Тухайн үед зохиогдсон ажлууд, шинэ номын мэдээллийг орон нутгийн телевиз болон өөрийн вэб сайтаар сурталчиллаа.

«Ялалтын уухай» аяны хүрээнд аялаж байгаа маршал Х.Чойбалсангийн нэрэмжит 5-р морьт дивизийн байлдааны туг, Халх голын түүхт ялалтын 70 жилийн ойг тохиолдуулан Чойалбсан хот төрийн дээд шагнал

хэвлэгдсэн номын тухай, номын сангаас зохион байгуулсан ажлын мэдээлэл, соёл урлагийн талаар хэрэгжиж буй хөтөлбөр болон шинэ мэдээллээр тогтмол баяжуулж байна.

Цахим номын бааз үүсгэж эхэлж 100 гаруй ном серверт хадгалагдаад байна. Электрон хайлтат зориулагдсан компьютер бэлтгэж байрлуулсан.

Вэб сайтад и-мэйл сервер байрлуулсан 5 мэйлийн эрхтэй /user@damod-library.mn.

ТҮ-6-гийн солонго хүүхдийн нэвтрүүлгээр хүүхдэд зориулсан үлгэрийн номыг, тухайн үед зохиогдсон ажлууд, шинэ номын мэдээллийг орон нутгийн телевиз болон өөрийн вэб сайтаар сурталчиллаа.

Зохиолчдын уран бүтээлийг болон шинэ ном хэвлэлийг сурталчлах номын үзэсгэлэнг 24 удаа 370 номоор гаргасан.

Үр дүн:

- Уншигчид шинэ ном, мэдээлэлтэй танилцсан
- Уран сайхан-гоо зүйн боловсролд үр нөлөө өгсөн.
- Хүүхдийг номтой нөхөрлүүхэд эцэг эхийн оролцоо нэмэгдсэн.

Дөрөв. Үндэсний төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэх

Зорилт: Үндэсний хөтөлбөрүүдийг сурталчлах

Хэрэгжилт: Соёл урлагын салбарт хэрэгжиж байгаа үндэсний хөтөлбөрүүдийг иргэдэд хүргэх, монгол хөөмийн урлаг сурталчлах хөтөлбөр, гарал үүсэл, угийн бичиг хөтлөх

тухай танхимуудаар мэдээлэл хийж, өөрийн сайтад тавьсан. Угийн бичгийн тухай мэдээллийг Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, цагдаагийн газар мэдээлэл хийсэн.

Аймгийн засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр болон эдийн засгийн хүндрэлийн үед баримтлаж ажиллах зарчмын дагуу ажлын төлөвлөгөө гарган ажилласан.

Үр дүн: Хөтөлбөрүүдийн мэдээлэл уншигчдад хүрсэн.

Тав. Соёлын салбарын статистик мэдээний үнэ зөв байдал

Номын сангийн жил бүрийн тайлан судалгааг төвлөрсөн СУ-3, СУ-5, төвлөрсөн бус СУ-10, СУ-14 маягтаар гаргаж хүргүүлсэн,

Зургаа. Соёл урлагын байгууллагуудын тоног төхөөрөмж, номын хангалт

Зорилт: Уншигчдын хэрэгцээт шинэ ном хэвлэлээр сан хөмрөгөө баяжуулах.

Хэрэгжилт: Ном хэвлэл авах санхүүжилт ирээгүй

«Дэлхийн сонгодог утга зохиолын чуулган» 50 боть, шилдэг ном - 2008, бүрэн дунд боловсролын түвшинд үзэх уран зохиолын 1-5 боть нийт 2035 ширхэг 19710950 төгрөгийн, «Шилдэг ном-2008» шалгарсан 163 ширхэг 609700, Япон улсын буцалтгүй тусламжийн хүрээнд БСШУЯ-аас хэрэгжүүлж буй аймаг, сум, ЕБС-ийн номын сангуудын фонд баяжуулах төслөөр 6599 ширхэг 58.849.992 төгрөгийн /нийт 8797 ш 79.170.642 төг/ номыг сум, ЕБС-ийн номын сангуудад хүргүүлээ. Тайлангийн хугацаанд аймгийн төв номын сан 399 номоор фондоо баяжуулан 70.0 номтой болсон.

Фондын эргэлт 169.3 %-та.

Урагдаж гэмтсэн 1436 ш номыг сэлбэн зассан

Америкийн элчин сайдын яам, Боловсролын зөвлөгөө мэдээллийн төвийн санхүүжилт, тэтгэлэгээр компьютер 3, дижитал аппарат-1, принтер-1, сканер-1, дэлгэц-1, тог баригч-1, компьютер ширээ, номын тавиур зэргийг авсан, /Техник хэрэгслийн жагсаалт хавсаргав/

Үр дүн: Шинэ ном ирсэн боловч уншигчдын эрэлт хэрэгцээ бүрэн хангагдаж чадахгүй байгаа.

Санхүүжилт 3370597.0¹, техник хэрэгсэл 4876169

Долоо: Хяналт шалгалт үнэлгээ бодит болгох, иргэдийн санал хүсэлтийг барагдуулах

Зорилт: Төрөөс баримтлах соёлын бодлого, Аймгийн засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтэнд хяналт шалгалт хийх, илэрсэн зөрчлийг арилгуулах, соёлын байгууллагуудын үйл ажиллагаатай танилцах, зөвлөгөө өгөх.

Хэрэгжилт: Нийгмийн хөгжлийн хэлтсийн даргын удирдамжаар АЗДТГ-ын боловсрол соёлын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Л.Наранхүү, Төрийн захиргаа удирдлагын хэлтсийн мэргэжилтэн Б.Хасархүү, Санхүү эдийн засгийн бодлого зохицуулалтын хэлтсийн мэргэжилтэн Н.Базаррагчаа, Зүүн бүсийн соёлын хяналтын улсын байцаагч Б.Мангалжав, Боловсрол соёлын газрын соёл хариуцсан мэргэжилтэн Т.Оюунбат нарын бүрэлдэхүүнтэй тус номын сангийн үйл ажиллагаатай танилцсан.

Төсвийн зарцуулалтын гүйцэтгэлийн аудитын шалгалтанд орж шалгалтаар илэрсэн зөрчлийг барагдуулсан.

Үр дүн: Сайн үнэлгээ авсан

дагуу төлөвлөгөө боловсруулан байгууллагын дэргэдэх баримт бичиг нягтлан шалгах комиссын ү ажиллагааг тогтмолжуулан байнга түр устгах бичгийн түүвэр жагсаалт боловсон хүчний хувийн хэргийн бүртгэл, байгууллагын үлгэрчилсэн жагсаалтыг хэлэлцэн батлаж аймгийн архивын дэргэдэн баримт бичиг нягтлан шалгах комиссын хурлаар хэлэлцүүлэн баталгаажуулж, архивын баримтыг эмхлэн цэгцлэж техник боловсруулалтыг хийж архивын улсын үзлэгт бэлтгэх зөвлөмжийн дагуу бэлтгэн, ажилчдад албан хэрэг хөтлөлтийн талаар сургалт хийсэн.

Няравын тайлан тооцоог тухай цаг бүрт нь гаргаж тэтгэлэгээр ирсэн техник хэрэгсэл, номыг орлогодов.

Байгууллага хоорондын тооцоог тогтмол хийж, гэрэл, дулаан, усыг ариг гамтай хэрэглэж хэвшүүлсэн.

Байгууллагын эд хөрөнгө алдаж үрэгдүүлэхгүй хэвийн ажиллагаанд харуул хамгаалалт, гадна орчны тохижилт цэвэрлэгээ тогтмолжсон.

Төлбөрт үйлчилгээний орлого 934000

Ажилчдын дунд спортын теннис секцийг ҮЭ-ийн тэргүүлэгчид хариуцан явуулж, хийн дасгалд ажилчдаа хамруулсан. Нийгмийн салбаруудын, дунд зохион явуулсан цасны мөсний, соёлын байгууллагын ҮЭ-ийн хорооноос зохион байгуулсан гар, сагсан бөмбөг, буухай тэмцээнд амжилттай оролцож тэргүүн байр эзэлсэн.

Соёлын байгууллагуудын ҮЭ-ийн хороотой хамтран үйлчлэгч П.Төмөрхуягийн хөдөлмөр алдрыг тэмдэглэсэн.

Иргэн бүр нэг мод, байгууллага бүр 5 мод тарих уриан дор байгууллагын гаднах талбайд чацаргана 94, хайлаас

ж, шохой засварлалаа.

Хөдөлмөрийг үнэлж ажилтан цол тэмдэг-ээр номын санч Д.Энхчимэг, Монголын залуучуудын холбооны хөдөлмөрийн алдар «Алтан медаль»-аар арга зүйч Н.Хандсүрэн, Халганы 70 жилийн ойн медалиар захирал С.Алтанцэцэг, номын санч Д.Энхчимэг, «Аймгийн тэргүүний ажилтан»-аар жижүүр Б.Чадраабал, «Жуух бичиг»-ээр номын санч Л.Амаржаргал Хэрлэн сумын «Тэргүүний ажилтан»-аар номын санч Л.Цагаан, үйлчлэгч П.Төмөрхуяг, «Жуух бичиг»-ээр жижүүр Б.Энхболд нар шагнагдсан.

Дүгнэлт: 2009 онд байгууллагын өмнө тавигдсан зорилтуудаа бүрэн хэрэгжүүлж ажилласан бөгөөд хүүхдийг номтой нөхөрлүүлэх ажилд эцэг эхийн оролцоог нэмэгдүүлэхэд нилээд ахиц гарсан.

Фондын 71 %-ийг автомажуулалтын программд оруулснаар монгол номыг электрон каталогоор хайх, электрон ном унших, уншлага үйлчилгээг цахимаар хөтлөх боломжоор хангагдаж эхэлсэн.

Бие даасан сайттай болсноор орон зай харгалзахгүйгээр интернэтээр тус номын сангийн үйл ажиллагаатай танилцах шинэ ном болон зарим мэдээллийг унших боломжтой болж уншлага үйлчилгээндээ мэдээлэл холбооны технологийг ашиглаж эхэлсэн гэж үзэж байна.

Номын сангийн үйлчилгээний хүрээ номын сангийн орчны стандартын үйлчилгээний жишгийг биелүүлсэн боловч урьд оноос бага байгаа нь N1N1 ханиадын гаргасан холбогдуулан уншлага үйлчилгээ хаагдсантай холбоотой болно.

Санам.

- 1 Номын сангийг барилгын өргөтгөлийн асуудлыг шийдвэрлэж өгөх.
- 2 Номын сангийн автомажуулалтын Lib4U net Version 1.8 програмын шинээр нэмэгдсэн хувилбарууд болон вэб сайтын ашиглалтыг сайжруулах, шинэлэг үйлчилгээг нэмэгдүүлэхэд өндөр хүчин чадалтай сервер, 128-аас дээш хурдтай интернэтийн суваг

мэдээллийн хэрэгцээгээ дагаад шаардагдаж байна.

Аймаг орон нутгийн номын сангуудын үйл ажиллагааг үнэлэн дүгнэж сайн ажиллаж байгааг урамшуулах, орон номын санчдыг гадаад дотоодын номын сангуудын арга барилтай танилцах, гадаад харилцааг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, номын санчдыг мэргэжил дээшлүүлэх, нийгмийн асуудлыг сайжруулахад анхаарах.

С.Буяннэмэхийн нэрэмжит ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2009 онд хийсэн үйл ажиллагааны тайлан

**Нэг. Хууль, тогтоомж,
шийдвэрүүдийг хэрэгжүүлэх
талаар.**

Төсвийн байгууллагын Удирдлага санхүүжилтийн хуулийн дагуу байгууллагын 2009 онд хийх ажил, нийлүүлэх бүтээгдэхүүний Үр дүнгийн гэрээг төсвийн Ерөнхий менежертэй хийлээ. Менежерээс албан хаагчидтай байгуулах үр дүнгийн гэрээг байгууллагын ажиллагсад нэг бүртэй хийж, дүгнэн ажлын амжилтаар урамшуулал, нэмэгдэл олгосноос гадна «Манлай ажилтан», «Тэргүүний ажилтан», «Санаачлагч» зэргийг тодрууллаа.

Сангийн сайд, БСШУ-ны сайдын хамтарсан 2006 оны 11 дүгээр сарын 10-ны өдрийн 357/406 дугаар тушаалаар батлагдсан «Ном, хэвлэл дахин үнэлэх журам»-ын дагуу номын фондын 78% буюу 40560 ширхэг номыг дахин үнэллээ. БСШУ-ны сайдын 2005 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн 441 дүгээр тушаалын «Номын сангийн данс, маягт шинэчлэн батлах тухай» журмыг үндэслэн 2006 оны 1 дүгээр сараас эхлэн дараах байдлаар:

- < Номын нэг бүрчилсэн бүртгэл: код - 000791
- < Номын сангийн фондын нэгдсэн бүртгэл: код - 000425
- < Номын сангийн ажлын өдөр тутмын ажлын бүртгэлийг шинэчлэн хөтөлж

байна. БСШУ-ны сайдын 2007 оны 11 сарын 8-ны өдрийн 415 дугаар тушаалын 4 дүгээр хавсралт «Алдагдсан буюу гэмтээгдсэн ном, хэвлэлийг дахин төлүүлэх журам»-ын дагуу хүүхдийн уншлагын танхимын номын фондыг тоолж уншигч алдаж үрэгдүүлсэн номын жагсаалтыг үйлдэж хариуцагч номын сан-мэдээллийн ажилтан А.Эрдэнэтуяагаар хариуцуулан төлүүлэх, тооллогын комиссын шийдвэрийг үндэслэн урагдаж гэмтэж уншлагын шаардлага хангахгүй байгаа номыг актанд бүртгэж журмын дагуу удирдах дээд байгууллагын /МҮНСан/ зөвшөөрлийг авч ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн хурлаар оруулах бэлтгэл ажлуудыг хийлээ.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2007 оны 190 дүгээр тогтоол, Засаг даргын 2007 оны 228 дугаар захирамжийн дагуу «Нээлттэй хаалганы өдөр»-ийг 2009 оны 04 сарын 15-ны өдрөөс эхлэн 05 сарын 15-ны өдрийг хүртэл шинэлэг хэлбэрээр аймгийн музейд зохион байгууллаа. Мөн орон нутгийн «Цоглог» телевизээр байгууллагаа танилцуулсан шторк мэдээлэл цацаж шууд ярилцлага явууллаа. Энэ арга хэмжээнүүдийн хүрээнд номын сангийн үйлчилгээний түвшин, үйлчилгээний чанар хүртээмж, номын фонд бүрдэлтийн талаар санал асуулга авлаа.

Монголын Үндэсний номын сангаас зохион байгуулсан 4 хоногийн номын сангийн удирдлагуудын сургалтанд оролцож, БСГ-тай хамтарч сумдын соёлын төвийн эрхлэгч нарт маркетинг, менежментийн сургалтыг зохион явууллаа.

Сумдын номын санг арга зүй, бусад мэдээллээр хангаж байх үүргээ биелүүлж дараах арга хэмжээг зохион байгуулсан:

Сумдын номын хөмрөгийн баяжилтыг чанаржуулах зорилгоор 2008 оны шилдэг ном, «Дэлхийн сонгодог зохиолын дээжис» 50 боть ном зэргийг хүргүүлэхээс гадна «Нээлттэй нийгэм Форум»-ын улс төр танин мэдэхүйн номуудыг 14 сумдын номын санд хуваарилан хүргүүллээ.

2 сумын нийтийн номын санд сандал ширээ, 1 соёлын төвд номын үзэсгэлэнгийн тавиур өглөө.

Аймгийн номын санчдын мэргэжлийн сургалтыг МҮНСантай хамтран зохион байгуулж «Сертификат» олголоо.

Японы Засгийн Газрын буцалтгүй тусламжаар олгогдсон 2562 нэрийн 26972778 төгрөгийн номыг хуваарилан сум бүрт хүргүүллээ.

Төрийн албан хаагчийн сахилга хариуцлагыг дээшлүүлэх жилд тусгай төлөвлөгөө гарган түүний хэрэгжилтэнд хяналт тавих Ёс зүйн зөвлөлийг байгууллаа. Мөн тусгай самбар булан ажиллуулж ёс зүйн зөрчилгүй хамт олон болох хөдөлгөөн өрнүүлсэн. Байгууллагын удирдлагуудын цуглаанд «Төрийн албан хаагчийн сахилга хариуцлагийг сайжруулах жил»-д хийсэн ажлын товч тайлан мэдээг шинэлэг хэлбэрээр хийлээ.

Долоо хоногийн Баасан гаригийн 17-18 цагт хууль эрх зүйн болон бусад мэдээллийг холбогдох мэргэжилтнүүдийг урьж хийлгэж заншсан.

Хоёр. Дотоод ажлын талаар.

2009 онд хийх жил, улирлын ажлын төлөвлөгөөгөө гарган аймгийн БСГазрын даргаар баталгаажуулж хэрэгжүүлж ирлээ.

Байгууллагын урсгал засварт төсөвлөгдсөн 998000 төгрөгийг ариун цэврийн өрөөг тохижуулах, гадна гэрэлтүүлэг хийх, халаалтын зарим системийг солих зэрэг үйл ажиллагаанд зориулж уншигч ажиллагсдын үйлчлүүлэх, ажиллах тав тухтай орчинг бүрдүүлж байна.

Виртуал номын сан байгуулагдах эх үүсвэрийг тавьж үйлчилгээний тасгууд болон номын үндсэн фонд хоорондоо дотоод сүлжээгээр холбогдох, электрон каталогт номуудыг оруулах ажлууд хийгдэж байна. Жилийн эцсээр номын фондын 30 хувь буюу 15600 орчим номыг электрон каталогт оруулсан байна. Интернет мэдээллээр 192.75 цагийн үйлчилгээг 140 орчим хүнд үзүүлсэн.

Гурав. Мэдээлэл сурталчилгаа, соёл олон түмний ажлын талаар.

«Өөрийгөө хөгжүүлбэ» сэдэвт онолын бага хурал зохион байгууллаа.

Бага хуралд «Хүний хөгжил», «Оюутан-боловсрол» зэрэг 5-6 сонирхолтой илтгэлийг оюутнууд, сурагчид, ажилтны төлөөллөөс тавьж чөлөөт ярилцлага явагдлаа. Бага хуралд 100 гаруй хүн хамрагдлаа.

Монголын уран зохиолын гурван оргилын нэг баатарлаг тууль «Жангар»-ыг мөнхөд залах ёслолыг зохион байгууллаа. Ёслолын ажилд аймгийн Засаг Дарга Ш.Төрбат, БСГ-ын дарга Ц.Сэрээнов, аймгийн ЗДТГ-ын мэргэжилтнүүд, сумдын соёлын төвийн удирдлагууд уншигчид оролцлоо. Төв халхын дуулалт жүжгийн театрын жүжигчид оролцож ёслолын ажлыг

зохион байгуулалцлаа.

Улсын төсвийн болон аймгийн Засаг Даргын хөрөнгө оруулалт 7 сая төгрөгийн санхүүжилтээр Виртуаль номын сан байгуулагдаж нээлтийн ажиллагаа явагдлаа. Ингэснээр номын сангийн бүх үйлчилгээ бүрэн автоматчилагдаж номын фондын номууд электрон каталогт орох боломж бүрдэж байгаа юм.

Гэрээр ном олгох тасаг аймгаас төрж гарсан алдартнууд, зохиолчдын буланг байгуулж тогтмол ажиллуулж байна.

Орон нутгийн картын санг үндэслэн «Дундговь ном хэвлэлийн хуудаснаа» номзүйн бүртгэлийг хэвлэлтэнд оруулахад бэлэн болголоо. Тус бүртгэлд 4000 орчим мэдээлэл агуулагдаж байна.

Эмэгтэй зохиолч, яруу найрагчдын уран бүтээлийг сурталчлах 1 сарын аяныг зохиож, Төрийн соёрхолт зохиолч С.Удвалын нэрэмжит «Ижий ертөнц» дан эмэгтэй найрагчдын яруу найргийн тэмцээнийг зохион байгууллаа. Тэмцээнд Л.Ууганбат /ЭДЦ сургуулийн 11-р ангийн сурагч/, Т.Саранчимэг /ЭДЦ сургуулийн 11-р ангийн сурагч/ нар тэргүүн, тэргүүн дэд байрыг эзэллээ. Төр нийгмийн зүтгэлтэн, зууны манлай, төрийн соёрхолт зохиолч С.Удвалын уран бүтээл, намтрыг харуулсан «Ээжийн бүүвэйтэй хорвоо», «Цагийг эзэлсэн хатагтай» сэдэвт номын үзэсгэлэнг гаргалаа. Аяны хүрээнд «ТМиний хүндэтгэдэг эмэгтэй удирдагч» эссе бичлэгийн уралдаан зохион байгуулахад «Эрдмийн далай цогцолбор» сургуулийн 11-р ангийн сурагч Т.Саранчимэгийн эссе түрүүлээ.

«Говийн ирээдүй» цогцолбор, 10 жилийн 3-р сургуультай хамтран хүүхдийг багаас нь номтой нөхөрлүүлэх талаар арга хэмжээ зохион байгууллаа. Тус сургуулиудын сурагчдын номын санд үйлчлүүлдэг талаар судалгаа хийж сургуулийн удирдлагад танилцуулан цаашид хамрагдагсдын тоог нэмэгдүүлэх

хамтын ажиллагаагаа гүнзгийрүүлэх асуудлуудыг ярилцлаа.

Мөн үндэсний бичиг үсгийн баяр «Бичиг соёлын хишиг өдөр»-ийг тэмдэглэн өнгөрүүллээ.

ЕБС-ийн хичээлийн шинэ жилийн нээлтэнд зориулж «Оюун далай номоос эхтэй» өдөрлөгийг зохион байгуулсан. «Номын сайн нөхөр» тэмдгийг гардуулсан.

Аймгийг хэмжээнд зохион байгуулсан «Халх гол-70» арга хэмжээний хүрээнд 2 дайнд оролцож явсан ахмад дайчин Б.Жамъянтай дурсамж уулзалт ярилцлагыг хийлээ.

«Их газрын чуулган» найргийн наадмыг аймгийн утга зохиолын нэгдэл, «Наранцацралт сан»-тай хамтран зохион байгуулж, алдарт зохиолч С.Буяннэмэхийн хөшөөнд цэцэг өргөх ёслолын арга хэмжээг явууллаа. Энэ арга хэмжээнд улсын алдар хүндтэй нэрт 50 гаруй зохиолч, уран бүтээлчид оролцлоо.

Энэ жилд доорх сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэнгүүдийг гаргалаа.

1. «Шинэ ном» үзэсгэлэн 8 удаа 245 номоор
2. Шинэ номын мэдээллийг-6 удаа
3. «Өөрийгөө хөгжүүл» 32 номоор
4. «Сонгодог утга зохиолын чуулган»-50 номоор
5. «Форум», «Монголын зохиолчдын эвлэл-фото агшин», «Ээжийн бүүвэйтэй хорвоо», «Спорт-таны эрүүл мэнд», «Эрүүл биед саруул ухаан оршино», «Волейбол», «Инээд баясал мандтугай» зэрэг сэдэвчилсэн үзэсгэлэнд - 216 номоор
6. «New book» - англи хэл дээрх 12 номоор
7. «Монгол ардын аман зохиолын дээжээс»-42 номоор
8. «Шатар тогло, хож»
9. «Уншихгүй бол сэтгэхгүй»-60 номоор /удирдлагуудад/ Лавлагаа мэдээллийн ажлыг зохион

байгуулж «Хүний хань», Жамухын өчил», «Үл үзэгдэгч», «Хаш аяга» зэрэг номуудаар гарын авлага хийж уншигчдад үйлчиллээ.

Дөрөв. Уншлага үйлчилгээ, төлөвлөгөөт ажлын талаар

№	Үзүүлэлтүүд	Гүйцэтгэл
1	Уншигч, ирэгсэд	2848
2	Ном олголт	40000
3	Ирэгсэд	16178
4	Үйл ажиллагааны орлого /төг/	440000

335 нэр төрлийн 430 ширхэг 3744527 төгрөгийн номоор номын фондоо баяжуулан хөмрөгийн 5% буюу 2600 ном, хэвлэлийн бүтээгдэхүүнд сэлбэн засалт хийж уншигчдад үйлчиллээ.

Үйлчилгээний танхимууд каталогийн хаяг, ялгагчуудыг шинэчлэн байрлууллаа. Номын фондын баяжилтыг чанаржуулах зорилгоор уншигчдаас санал асуулгын хуудсаар захиалга авч байна.

37 нэрийн 261800 төгрөгийн тогтмол хэвлэл захиалан уншигчдад үйлчлэв. Үүнээс 4 нэр төрлийн хэвлэл нь хүүхдэд зориулсан тогтмол хэвлэл байна.

Орон нутгийн «Говийн амьдрал» сонин, «Хорол» КаТВ-тэй хамтран ажиллах гэрээгээ шинэчилж, номын сангийн үйл ажиллагааг сурталчлан, шинэ номын тойм хийж байгаа.

Үйлчилгээний 4 номын санч, 3 тасагт 780 ширхэг ном үндсэн фондоос захиалгаар үйлчилсэн байна.

Тав. Санхүүгийн талаар

2009 онд ном хэвлэл худалдан авах зардлыг тэглэснээс болж манай байгууллагын үндсэн үйл ажиллагаа алдагдахад хүрч байна. Үүнд: 2-р улирлын хэвлэл захиалгын үнийг төлж чадахгүй өртэй гарч, 3, 4-р улирлын

хэвлэлийг захиалж чадахгүй захиалгын хугацаа дууссан.

«Дундговь ном хэвлэлийн хуудаснаа» номзүйн бүртгэлийг хийсэн нь орон нутгийн номын сангуудын хувьд анхдагч байгаа ч хэвлүүлэх санхүүгийн боломжгүйгээс хэвлэлтэнд өгч чадсангүй.

Дотоод томилолтын зардал хүртэлцэхгүй, шуудан холбооны зардалд интернетийн зардлыг тусгаагүй, иргэдийг хамарсан соёл олон түмний арга хэмжээг зохион байгуулах, аймгийн номын санчдын мэргэжлийн сургалтыг явуулах, эд хөрөнгө, шаардлагатай техник хэрэгсэл худалдан авах төсөв огт байдаггүй зэрэг санхүүгийн бэрхшээлтэй байна.

Зургаа. Дүгнэлт

2009 оны эхний хагас жил, жилийн эцэст хийсэн ажил, арга хэмжээндээ дүгнэлт хийж үзэхэд Төсвийн байгууллагын удирдлага санхүүжилтийн хуулийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд Менежерээс ажиллагсадтай хийсэн үр дүнгийн гэрээг хагас жилээр дүгнэж ажлын үр дүнгээр цалинд өөрчлөлт оруулан ажлын амжилт, ур чадвараар нь нэмэгдэл урамшил олгосон нь ажил эрчимтэй явах, шинээр төрөл бүрийн ажил, арга хэмжээ зохион байгуулагдах, ажлын өрсөлдөөн бий болох зэрэг ажлын ахиц, өөрчлөлт гарч байгаа нь харагдаж байна. Нөгөө талаар БСНУЯ-аас номын санчдын ур чадварыг дүгнэх шалгуур журам боловсруулж, мэргэжлийн зэрэглэл тогтоож өгөх нь зүйтэй байна. /Энэ тухай мөн урд онуудад ч санал болгож байсан/

2008 онд их засвар, 2009 онд халаалтын системд засвар хийгдсэнээр уншигчдын үйлчлүүлэх тав тохитой орчин бүрдэж ирэгсдийн тоо, байнгын уншигчдын тоо өмнөх онуудтай харьцуулахад өссөөр байна.

Санхүү төсвийн хүндрэл их байгаа ч дотоод хүчин чадлаа дайчлан ажиллаж, орон нутгийн мэдээллийн төв, цаашилбал сургалтын төв болох, үйлчилгээндээ орчин үеийн дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлж ном, мэдээллийн үйлчилгээг бүрэн автоматжуулах боломж байна гэж дүгнэж байна.

ОРХОН АЙМГИЙН НОМЫН ТӨВИЙН 2009 оны үйл ажиллагааны чанарын үзүүлэлтүүдийн биелэлт

д/д	Чанарын үзүүлэлтүүд	Тавигдах шаардлага	Биелэлт
1.	Байгууллагын удирдлага, зохион байгуулалтын ур чадвар	Байгууллагын удирдлагын арга барил ур чадварыг дээшлүүлэх, зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох талаар дээшлүүлсэн арга хэмжээ үр дүн	Ерөнхий менежерийн үр дүнгийг гэрээг Боловсрол соёлын газрын даргатай байгуулан ажиллалаа. Гэрээний дагуу төсвийн ерөнхийлөн захирагчид 2009 онд нийт 35 бүтээгдэхүүн нийлүүлэхээр төлөвлөсөн бөгөөд жилийн хугацаанд 35 бүтээгдэхүүн нийлүүлээ. Номын төв нь уншлага, мэдээлэл, сурталчилгаа, чөлөөт цагийн чиглэлээр Нийтийн, Хүүхдийн, Гэр бүлийн, Гэрээр олголтын, Тогтмол хэвлэлийн, Виртуаль- гадаад хэлний болон салбар номын сан гэсэн 7 танхимаар нэг зэрэг 170 гаруй хүнд үйлчлэх боломжтой. Мэдээллийн үйлчилгээний хүрээг өргөжүүлэх зорилгоор төрийн байгууллагын ажилчдад зөөврийн номын сан тогтмол ажилуулж байна. Гэр бүлийн, гэрээр олголтын, хүүхдийн, виртуаль танхим зэрэгт чөлөөт сонголттой фонд ажиллаж уншигчдад мэдээлэл авах таатай орчинг бүрдүүлсэн. Шилдэг уншигч шалгаруулах Сүлд модны наадамд 100 орчим уншигчийг хамруулан 20 гаруй уншигчийг шагнаж урамшуулсан. Мөн хөгжлийн бэрхшээлтэй 25 хүүхдүүдийн сүлд модны наадмыг тусад нь зохион байгуулж "АСЗХолбоо", "Жүр үр" ХХК, "Дэлхийн зөн олон улсын байгууллага" зэрэг албан байгууллагууд хандив тусалцаа үзүүлсэн. Номын төв нь орчин үеийн техник хэрэгсэлээр бүрэн хангагдсан, уншигчдад дэлхийн хэмжээнд мэдээлэл авах, солилцох нөхцлийг бүрдүүлэн, уншлага үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг өргөжүүлэн, номын фонд, мэдээллийн сангаа арвижуулан, төрийн болон ТББ, хүүхэд залуучуудын байгууллагын хамтын

			ажиллагааны арга хэлбэрийг баяжуулан, иргэд мэдлэг боловсролоо тасралтгүй дээшлүүлэх, мэдээлэл, үзэл бодол, саналаа солилцох олон талт үйл ажиллагаа явуулах үйлчилгээний тохилог таатай орчинг бүрдүүлэн нийтийн номын сангийн үйлчилгээний шинэ загварыг буй болгон ажилласнаар Монгол улсын засгийн газрын үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрт тусгагдсан номын санг номын өргөө болгон өргөжүүлэх, номын сангийн виртуаль үйлчилгээ буй болгох заалтуудыг амжилттай хэрэгжүүллээ.
2	Ажилчдын ажлын хариуцлага сахилга, дэг журам өөрийн үйл ажиллагаа	Байгууллагын ажлын хариуцлага сахилгыг дээшлүүлэх, ёс зүйн хэм хэмжээг сахин биелүүлэх талаар авсан арга хэмжээ, үр дүн	Ажлын хариуцлага, үр чадвар, ёс зүйн хэм хэмжээг баллар дүгнэх шалгуур үзүүлэлтээр ажиллагсдын ажлыг улирал тутам дүгнэж нэмэгдэл цалин хөлс, шагнал урамшуулалд 4.1 сая төгрөг гаргаж, 1 хүнд сарын цалинг 1 сарын хугацаагаар 20% бууруулж сахилгын шийтгэл оногдуулан, үүрэг даалгаврын биелэлтийг тогтмол дүгнэж ажилласнаар хамт олон багаар ажиллах, харилцан биендээ туслах ажлын арга хэлбэр хэвшин тогтож танхим бүр тайланд жилийн төлөвлөгөөт зорилтоо давуулан биелүүлсэн. Байгууллагын дотоот дүрэм журмыг өөрчлөн хамт олны хурлаар хэлэлцэж 2010 оны 1-р сарын 1-нээс дагаж мөрдөхөөр боллоо.
3	Байгууллагын дотоод хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ	Байгууллагын удирдлагын арга барил, түүнийг хөгжүүлэх талаар хийсэн ажил, байгууллагын болон уран бүтээлийн үйл ажиллагаанд хийсэн хяналт шинжилгээ, үнэлгээ түүний мөрөөр авсан арга хэмжээ, үр дүн	Номын төвийг 2008-2010 онд хөгжүүлэх дунд хугацааны стратег төлөвлөгөөг үндэслэн ажлаа жил улирлаар төлөвлөн биелэлтийг 14 хоног сараар нь хянаж байгууллагын шуурхай болон графикт зөвөлгөөнүүдээр хэлэлцэж үр дүнг нь улирал хагас бүтэн жилээр дүгнэж урамшуулах, хариуцлага тооцох арга хэмжээг авч ажиллаж оны ажлын үр дүнг хамт олны хурлаар хэлэлцэж дараа оны зорилтоо тодорхойллоо. Албан бичиг тоот гаднаас 23 авч, хариутай бичиг хугацаанд нь шийдвэрлэж, 35 бичиг гадагш нь явуулж, байгууллагын даргын тушаал 22 гаргаж хэрэгжилтийг хангуулан ажиллаа. Иргэдээс 7 өргөдөл, санал хүсэлт бичгээр авч асуудлыг зохих хугацаанд нь шийдвэрлэсэн. Төсвийн хөрөнгийн зарцуулалтын мэдээ тайлан графикт хугацаанд аймгийн ЗДТГ, статистикийн алба, БСГ-т өгч бүтээгдэхүүний гэрээний биелэлтийг жилээр гаргаж аймгийн БСГ-ын даргаар дүгнүүлээ. Байгууллагын эд хөрөнгийн бүртгэл тооллогыг зохих заавар журмын дагуу хугацаанд нь хийж давхардсан тоогоор 12 эд хариуцагчдын тооллого тооцоог 2 удаа хийж гарсан зөрчил дутагдлыг тухай бүр шийдвэрлэн өр, авлагагүй ажиллалаа.

4	Статистик мэдээний чанар байгууллага иргэдийг мэдээллээр хангах үйл ажиллагаа сурталчилгаа	Статистик мэдээллийн чанарыг сайжруулах байгууллага, иргэдийг мэдээллээр хангах, түүний үр дүнг байгууллагын үйл ажиллагаанд нэвтрүүлж байгаа байдал	Танхимуудад хөтөлбөл зохих анхан шатны бүртгэлийн хөтөлөлтөд байнгын хяналт тавьж сар бүрийн мэдээ судалгаануудыг хянаж нэгтгэн аймгийн Статистикийн хэлтэс, СЭБЗХ, Татвар, Нийгмийн даатгалын хэлтэс, БСГ-т сар бүр, БСШУЯ-д жилд СУ- маягаар хугацаат мэдээ тайлангуудыг хүргүүлээ. Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэлээр номын сангийн үйл ажиллагаа, шинэ болон сэдэвчилсэн номын тойм, мэдээллийг удаа явууллаа.
5	Байгууллагын хүний нөөцийн хангамж ашиглалт	Байгууллагыг мэргэжлийн боловсон хүчнээр хангах хэтийн зорилт, судалгаа төлөвлөлт хүний нөөцийн ашиглалт хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, үр дүн, ахиц өөрчлөлт	Соёлын дээд сургуульд номын сангийн мэргэжлээр зайны бакалаврын сургалтанд 5, дипломын сургалтанд 1, магистрт 2 хүн суралцаж байна. Төрийн албаны зөвлөлөөс ерөнхий менежерийн "суралцагч байгууллага хөгжүүлэх манлайлал" сургалтанд явж сертификатаа авлаа. Үндэсний номын сангийн ахлах арга зүйч Б.Энхжаргалийг урьж Номын сан-номзүйн ангилал, Номын сангийн автоматжуулалт зэргээр 8 цагийн хичээл оруулсан. Уг сургалтанд ЕБС-ийн болон ИДС-ийн номын санчид, соёлын төвүүдийн номын санчдыг бүрэн хамруулсан. Номын санч Д.Сувдааг Монгол улсын соёлын тэргүүний ажилтанаар, Ц.Оюунтуяаг АСЗХ-ны "Алтан од" медалиар, Д.Уранчимэгийг ЗДТГ-ын шагналаар, А.Батбаярыг ИТХ-ын шагналд тодорхойлж шагналыг олгуулсан. Улирал хагас ажлын явцыг дүнгээр давхардсан тоогоор 22 ажилтанд 4.1 сая төгрөгийн нэмэгдэл цалин, урамшуулал, 3 хүнд 150.0 мян.төгрөгний буцалтгүй тусламж тус тус олгосон . Ажиллагсдын амралт чөлөөт цаг, баяр ёслол, спорт биеийн тамир, идэвхтэй амралтын арга хэмжээнд 827.2 мян.төгрөг зарцуулсан байна.
6	Иргэдэд үзүүлсэн урлаг соёлын үйлчилгээний хүртээмж чанар, үр дүн	Иргэдэд үзүүлсэн соёл урлагийн үйлчилгээний хүртээмж зохион байгуулалт чанар, үр дүн	Хүүхэд залуучуудын дунд зохиох соёл олон түмний ажлын арга хэмжээнд номын төвөөс 113.740 мян. төгрөг зарцууллаа. 6249 уншигчдад карт нээж 54495 иргэсдэд 121116 ном хэвлэл олгосон. 5.1 сая төгрөгийн ном соёлын барааны борлуулалт хийсэн. Интернетээр 11027 хүнд үйлчлэн 2800.0 мян. төгрөгийн орлого оруулсан. Шинэ номын болон номын сэдэвчилсэн үзэсгэлэн, баяр, тэмдэглэлт өдрүүдэд зориулсан самбар үзүүлэн 101 удаа гаргаж 1404 ном үзүүлэн таниулж сурталчилсан.

			БСШУЯ-наас Японы буцалтгүй тусламжаар 21 сургууль 3 соёлын төвүүдэд 140 гаруй нэрийн 1.4 сая мянган төгрөгний номыг хувиартай газруудад нь тараасан.
7	Ажилчдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх талаар хийсэн ажил үр дүн	Ажилчдын ажиллах нөхцөл, ахуй амьдралыг дээшлүүлэх орлого, цалин хөлсийг нэмэгдүүлэх талаар санаачлан зохион байгуулж байгаа арга хэмжээ үр дүн	Бүх ажилчидаа виза карттай болгож цалингийн зээлд хамруулсан. Ажиллагсдын амралт чөлөөт цаг, нийтийн биеийн тамир, спортын арга хэмжээ 10 гаруй удаа зохион байгуулж 7 хоногийн лхагва гариг бүр спорт зааланд тоглож аймгийн хэмжээнд болдог тэмцээн уралдаанд идэвхтэй оролцдог. Чөлөөт цаг спортын арга хэмжээнд 92.0 мянган төгрөг зарцуулсан. 11 хүнд автобусны зардалд 818.9 мян.төгрөг олголоо.
8	Байгууллагын орчин хангамж үйлчилгээ	Ажлын өрөө тасалгааны тохижилт, техник хэрэгсэл тоног төхөөрөмж, хөгжмийн зэмсэгийн хангамж ашиглалтыг дээшлүүлэх талаар авсан арга хэмжээ үр дүн	Төсвийн бус орлогын эх үүсвэрээр гэр бүлийн танхимд хүүхдийн тоглоом, гулсуур, өнгөт принтер-1, 2 өрөөнд засвар хийсэн. Ажилчдын чөлөөт цагийн танхимыг тохижуулсан. Бүх танхим болон өрөө тасалгаа интернет болон дотоод сүлжээнд холбогдож номын сангийн үйлчилгээг автоматжуулсан. Номын сангийн өргөтгөлийн зургийг хийлгэн батлуулж 2010 оны төсөвт тусгуулхаар саналаа өгөөд байна.
9	Байгууллагын санхүүгийн чадавхи	Байгууллагын төсвийн төлөвлөлтийг боловсронгуй болгох, төсвийн зарцуулалтын үр ашгийг дээшлүүлэх, өөрийн үйл ажиллагааны орлого, хандив тусламж түүний зарцуулалт, тайлагналт, өр авлагын барагдуулалт, хэмнэлт төсвийн бус орлого, хөрөнгө оруулалтын хэмжээ	2009 онд 91981.0 мян.төгрөгний төсөвтэй ажиллаж зардлыг зүйл анги, зохих журмын дагуу зарцуулан өр авлагагүй ажиллалаа. Төсвийн бус орлогын эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр интернет, номын худалдаа зэрэг нэмэлт үйл ажиллагаагаар 7,6 сая гаруй төгрөгний орлого олж санхүүгийн ямар нэгэн хүндрэлгүй ажиллалаа. Идэвхтэн уншигч иргэн Пүрэвдорж нь манай байгууллагад ширээний теннисний ширээг иж бүрэн хэрэгслийн хамт бэлэглэсэн. /300.0 төгрөг/

10	Үндэсний хөтөлбөр, төслүүдийн хэрэгжил, үр дүн	Хөтөлбөр, төслүүдийг хэрэгжүүлэх талаар хийсэн ажил, хэрэгжилтийн явцад хийсэн хяналт- шинжилгээ, үнэлгээ, оруулсан хөрөнгө, санхүүжилтын үр ашиг	Номын сангийн чиглэлээр биелэлтийг гаргах Үндэсний тодорхой хөтөлбөр, төсөл одоогоор байхгүй.
11	Мэдээллийн дотоод сүлжээ, удирдлага, мэдээллийн санхүүгийн бүрдэлт, вэб үйлчилгээ	Байгууллагын удирдлагын мэдээллийн санг бүрдүүлэх, түүнийг өргөтгөх талаар хийсэн ажил, интернет ашиглалт, вэб сайтын үйлчилгээ	Номын төвийн вэб сайтыг /www.orhonlibrary.mn/ хийлгэж байна. 2010 оны 1-р сард дуусна. Номын төвийн бүх танимууд, фонд, захиргааны албаны өрөө тасалгаанд интернет болон дотоод сүлжээ холбон номын сангийн LIB4U програмаар үйлчилж байна.
12	Уран бүтээл, үзмэрийн хадгалалт хамгаалалт	Архивын стандартын хэрэгжилт, / дижитал видео, аудио, фото хэлбэрээр дүрсжүүлсэн байдал /	Номын сангийн фондыг 636 нэрийн 993 ширхэг 6.4 сая төгрөгийн номоор баяжуулан, 29 нэрийн сонин, 6 нэрийн 728.2 мян.төгрөгөөр захиалан уншигчдыг шинэ ном, хэвлэлээр үйлчлэж байна. Фондын бүх номыг электрон каталогт оруулсан. Аймгийн захиргаанаас явуулсан архив бичиг хэргийн хөтлөлтийн сургалтанд ерөнхий менежер, бичиг хэргийн ажилтан нар хамрагдсан. А хүрээний H1N1 вирус гарсантай холбогдуулан онцгой байдал зарлаж номын сангийн үйлчилгээг хааж дотоод ажилтай байсан. Энэ хугацаанд фондны номнууддаа ариутгал хийж, 1500 гаруй номонд сэлбэн засалт хийсэн.

Номын төвөөс 2009 онд бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үр дүнгийн гэрээний биелэлт

Номын төвөөс 2009 оны бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үр дүнгийн гэрээг Боловсрол Соёлын газрын даргатай 35 бүтээгдэхүүн төлөвлөсөн. Үүнээс тусгай захиалгат бүтээгдэхүүн 7 нийлүүлэх үүргээ бүрэн биелүүллээ.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн зүгээс санхүүжилтийн талаар хүлээсэн үүргээ бүрэн биелүүлсэн нь үйлчилгээг зохих хэмжээнд явуулахад зохих үр дүнгээ өгсөн.

Номын төвөөс үйлчилгээний тохилог орчинг бүрдүүлэх, нэмэлт үйлчилгээнүүд явуулах талаар авсан арга хэмжээнүүд хэрэглэгчдийн талархлыг хүлээж байна.

Уншлага, мэдээллийн үйлчилгээний ажилтнуудтай бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээ байгуулан улирал тутам дүгнэж үйлчилгээний чанар, үр өгөөжийг сайжруулж, өргөжүүлэхэд анхаарч ажилласан.

Статистик мэдээ гаргалт, үйл ажиллагааны хяналт шинжилгээ тайлагнах талаар

Аймгийн статистикийн хэлтэс, БСШУЯ-д холбогдох мэдээ тайлангуудыг хугацаанд нь хүргүүлж ирлээ.

Танхимуудын мэдээ судалгааг сар бүр тогмол авч хянаж үр дүнг хамт олноор хэлэлцэж цаашид авах арга хэмжээг тухай бүр шийдвэрлэж ирснээр бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээгээ бүрэн биелүүлж байнгын уншигч, ирэгсэд, ном олголтын төлөвлөгөөт зорилт бүрэн биелэгдсэн.

Уншлага, үйлчилгээний төлөвлөгөөт зорилтыг ханган биелүүлэх, үйлчилгээний хүрээ хүртэмжийг өргөжүүлэх талаар

- 6700 уншигчийн карт нээж, 55793 хүнд 131060 ном хэдлэл олголоо.
- 5.1 сая төгрөгийн ном соёлын барааны борлуулалт хийсэн.
- Интернетээр 11027 хүнд үйлчлэн 2800.0 мян. төгрөгийн орлого оруулсан.
- Уншлага үйлчилгээг сургууль хамт олон, иргэдэд болон төрийн албан хаагч нарт хүрч ажиллах зорилгоор зөвөрөөр ном уншуулах үйлчилгээнд давхаргдсан тоогоор 56 байгууллагын 1727 хүнд 671 номыг уншуулсан байна.
- Хүүхэд залуучуудын дунд ном хэвлэл сурталчилах, танин мэдэхүйг нь хөгжүүлэх ёс заншилаа таниулан суртчилах зорилгоор 54 удаа 2367 хүнийг хамруулан соёл олон түмний ажил зохион явуулсан байна.
- Шинэ номын болон сэдэвчилсэн үзэсгэлэн, баяр, тэмдэглэлт өдрүүдэд зориулсан үзүүлэн 101 удаа гаргаж 1404 ном үзүүлэн таниулж сурталчилсан.
- Хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр номын сангийн үйл ажиллагаа, шинэ болон сэдэвчилсэн номын тойм, мэдээ, мэдээллийг 51 удаа явууллаа.

Хүний нөөцийн талаар

Соёлын дээд сургуульд номын сангийн мэргэжлээр баклавын сургалтанд 5, дипломын боловсролоор 1, магистарт 2 хүн тус тус суралцаж байна.

УБ хотын Үндэсний номын сангийн ахлах арга зүйч Б.Энхжаргал «Номын сангийн автоматжуулалт», «Номын сан - номзүйн ангилал», «Номын сангийн бүртгэл» зэргээр 8 цагийн хичээл зааж

номын төвийн номын санчдад төдийгүй ЕБС, ИДС-уудын номын санчдыг хамрууллаа.

Номын санч Д.Сувдааг Монгол улсын соёлын тэргүүний ажилтанаар, Ц.Оюунтуяаг АСЗХ-ны «Алтан од» медалиар, Д.Уранчимэгийг ЗДТГ-ын шагналаар, А.Батбаярыг ИТХ-ын шагналд тодорхойлж шагналыг олгуулсан.

Улирал, хагас жилээр ажлын явцыг дүгнэж үр дүнгээр давхардсан тоогоор 21 хүнд 3.4 сая төгрөгийн нэмэгдэл цалин, урамшуулал, 3 хүнд 150.0 мян. төгрөгийн буцалтгүй тусламж тус тус олгосон.

Ажиллагсадын амралт чөлөөт цаг, баяр ёслол, спорт биеийн тамир, идэвхитэй амралтын арга хэмжээнд 315.0 мян. төгрөг зарцуулсан.

Үйлчилгээний таатай орчин, техник хэрэгсэлийн хангамжийг сайжруулах, холбоо мэдээллийн талаар

Энэ онд төсвийн бус орлогын эх үүсвэрээр өнгөт принтер 1, хүүхдийн гулсуур болон тоглоом болон нийтийн уншлагын танхим, чөлөөт цагийн танхимд засвар тохижилт хийсэн. Номын төвийн вэб сайтыг /www.orchonlibrary.mn/ хийлгэж байна. 2010 оны 1-р сард дуусна.

Номын төвийн бүх танимууд, фонд, захиргааны албаны өрөө тасалгаанд интернет болон дотоод сүлжээ холбон номын сангийн LIB4U програмаар үйлчилж байна.

Орхон аймаг Номын төв

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2009 оны үйл ажиллагааны тайлан

Аймгийн төв номын сан нь үйл ажиллагаагаа явуулж ирсэнтэй холбогдон байгууллагын хэмжээнд мөрдөгдөх хууль эрхийн баримт бичгүүдийг шинээр боловсруулан гаргалаа.

- Ерөнхий менежерийн үр дүнгийн гэрээг Аймгийн Засаг даргатай байгууллаа.
- Аймгийн төв номын сангийн үлгэрчилсэн дүрмийг мөрдөн ажиллаж байна.
- Аймгийн төв номын сангийн дотоод журмыг боловсруулан хамт олноор хэлэлцүүлсэн.
- Аймгийн төв номын сангийн албан хаагчдын ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэн боловсруулсан.
- Ажилтнуудтай хөдөлмөрийн гэрээг шинэчлэн боловсруулж, гэрээ байгуулан ажиллаж байна.
- Боловсрол танхим, Хүүхдийн уншлагын танхим, Гэрээр ном олгох танхимын танилцуулгыг шинэчлэн бэлтгэсэн.
- Байгууллагын тэмдэг, албан ёсны баланктай болсон.
- Байгууллагын ажилтнуудын хүний нөөцийн судалгааг гаргаж, хувийн хэргийн бүрдлийг хийж, хавтастай болгов.
- Энэ жил тушаал 16, ирсэн баримт бичиг 18, явуулсан баримт бичиг 26, ирсэн, явуулсан баримт бичгийг цаг

тухайд нь бүртгэж, холбогдох албан тушаалтанд өгч, албан бичгийн хариу өгч байсан.

- Байгууллагын архивын бичиг баримтыг эмхлэн цэгцэлж, хадгаламжийн нэгж болгон архивын гэрчилгээ авсан байна.
- «Алдагдсан буюу гэмтээгдсэн номыг төлүүлэх журам»-ыг уншигчдад танилцуулж коридорт байрлуулав.

Номын санчдын мэргэжлийг дээшлүүлэх талаар

Аймгийн төв номын сан нь номын санчдынхаа мэргэжил боловсролыг дээшлүүлэх талаар нэлээд анхаарч ажиллалаа. Фондоч О.Долгормаа нь соёл урлагийн чиглэлээр магистрт, ахлах номын санч Д.Отгонболор каталогич Б.Жаргал, номын санч мэдээллийн ажилтан С.Энхтогтох нар Соёлын дээд сургуулийг номын сан мэдээллийн ажилтан /бакалавр/ мэргэжлээр төгсөж, мэргэжил боловсролоо дээшлүүлсэн байна. «ЕБС-ийн номын сан мэдээллийн төв болох нь» сургалтыг Аймгийн Боловсрол соёлын газрын мэргэжилтэн Л.Пүрэвлхам санаачлан Улаанбаатар хотод Хүүхдийн номын ордонд зохион байгуулсан. Семинарт Ахлах номын санч Д.Отгонболор оролцож, сургуулийн 26 номын санч оролцсон ба «Номын сангийн анхан шатны бүртгэл», «катологи зохион байгуулалт»,

«интернет ба компьютер», «програм хангамж» гэсэн сэдвүүдээр хичээл орлоо. Эдгээр хичээлийг номын санчдад цахим хэлбэрээр мэдээлэл өгч арга зүйн зөвлөгөө өгсөн болно.

«Өөрийгөө болоод хамтран зүтгэгч нөхдөө танин мэдэх нь» сургалтанд захирал Н.Тогтохдорж хамрагдлаа. Уг сургалтаар төрийн албан хаагчдын өөрийн удирдах, манлайлах чадварыг хөгжүүлснээр сайн засаглалыг дэмжиж, төрийн үйлчилгээг сайжруулах ил тод байдал, өөрчлөлтийн менежемент, хүний хөгжлийг дэмжих зорилготой юм. «Төрийн албаны шинэчлэл», «Цагийн менежемент» сэдвүүдээр хичээл орлоо.

Мөн Хүүхдийн номын ордон, Үндэсний номын сангийн үйл ажиллагаатай танилцан, мэргэжил арга зүйн заавар зөвлөгөө авч, номын санч мэдээллийн ажилтнуудад шинээр гарсан хууль дүрэм болоод зөвлөмжийг танилцууллаа.

Соёл урлагийн хороо, Үндэсний номын сангаас зохион байгуулсан «Номын яармаг» арга хэмжээний хүрээнд «Үйлчилгээний соёл» сэдвээр цахим сургалтыг 12-р сарын 10 ны өдөр интернетээр дамжуулан аймгийн Боловсрол соёлын газрын Зайны сургалтын танхимд аймгийн төв номын сангийн болон сургуулийн 12 номын санч мэдээллийн ажилтнууд хамрагдлаа.

Уншлага үйлчилгээний талаар

Номын сан нь уншигчдын эрэлт хэрэгцээг хангах, номын фондын эргэлтийг хурдасгах, мэдээллийг түргэн шуурхай хүргэх зорилгоор Боловсрол танхим, Гэрээр ном олгох танхим, Хүүхдийн уншлагын танхим, зөөврийн үйлчилгээний хэлбэрүүдээр 954 уншигч, 7936 ирэгсэдэд 24571 ном олгож уншигчдын мэдлэг боловсролыг дээшлүүлэн үйл ажиллагаагаа тогтмол явуулж байна. Номын сангийн

өргөтгөл 2009 оны 03-р сарын 15 наас эхлэн 6-р сарын 1 хүртэл уншлага үйлчилгээгээ зөөврийн хэлбэрээр явуулж орон нутгийн байгууллагууд, ТИС, сургуулиудын номын санчидтай гэрээ байгуулан солилцоогоор Боловсрол танхимын номын санч А.Цэрэндэгд, гэрээр ном олгох танхимын номын санч Ч.Хоролгүр, фондч Долгормаа нар ажилласан байна. Боловсрол танхим нь уншигч хэрэглэгчдэд үйлчилгээг шуурхай болгохын тулд ойрын фондын номын эрэлт хэрэгцээг уншигчдын хэрэгцээт номоор хангах талаар судалгаа хийж, судалгааны дагуу ойрын фондоо баяжуулж байна.

Аймгийн төв номын сан нь хандив буюу бэлгийн журмаар 3378977 төгрөгний 493 ш ном хэвлэлээр фондоо баяжуулж уншигчдад үйлчилгээ үзүүлж байна.

Үндсэн фондноос Боловсрол танхимын ойрын фондонд 78 ш, захиалгаар 72 ш ном Гэрээр ном олгох танхимд ойрын фондонд 115 ш ном, захиалгаар 43 ш ном, Ирээдүй танхимын ойрын фондонд 58 ш ном олгож үйлчилгээ явуулсан байна

Ардын уран зохиолч Д.Пүрэвдоржийн нэрэмжит уншигчдын бага хурал, зохиолч уншигчийн уулзалт өдөрлөг зохион байгуулж, зохиолчийн намтар уран бүтээлээр номын үзэсгэлэн гаргалаа. «Д.Пүрэвдоржийн шүлгийг хэн сайн мэдэх вэ» шүлгийн уралдаан, «Д.Нацагдорж тэмдэгийн болзол хангасан» тэргүүний уншигчдад шагнал гардуулах үйл ажиллагаа явагдаж, 67 уншигч, 6 зохиолч оролцсон соёл олон түмний ажил болсон бөгөөд Хүүхдийн уншлагын номын санч С.Энхтогтох, Боловсрол танхимын номын санч А.Цэрэндэгд нар санаачлан зохион байгуулсан байна. Төрийн шагналт, нэрт яруу найрагч Ц.Гайтавын амьдрал уран бүтээлийг сурталчилсан номын үзэсгэлэн, Улс тунхагласны ойд

зориулсан түүхийн номын үзэсгэлэн, 2 удаа гарган 48 номыг сурталчилсан байна. Шинэ номын үзэсгэлэнг 9 удаа гаргасан ба 309 номыг уншигчдад сурталчилж байна. 68 уншигчдад лавлагаа номзүйн үйлчилгээ үзүүлсэн байна.

Ахлах номын санч Д.Отгонболор, каталогич Б.Жаргал, фондч О.Долгормаа нар гадаад фондын номыг нэг бүрчилсэн бүртгэлд данслан ангилал зохиогчийн тэмдэгтийг боловсруулан тавьж, номын сангийн данс бүртгэлийг шинэчлэн дуусгалаа.

Шинээр ирсэн 493 ш номонд техник ажиллагаа хийж, номын нэг бүрчилсэн бүртгэлд дансанд авч, номзүйн бичилтийг хийж каталогигжууллаа.

Хүүхдийн уншлагын танхим шинээр номын тавиур хийж, шинэ номын үзэсгэлэн гаргаж сурталчилсан.

Гэрээр ном олгох танхим нь номын тооллогыг 2 удаа хийж, номын дутагдалгүй ажиллаж байна. Номын санч мэдээллийн ажилтан Ч.Хоролгүр, каталогич Б.Жаргал нар Хархорин сумын номын сангийн үйл ажиллагаатай танилцан арга зүйн зөвлөгөө өгсөн.

Каталогич Б.Жаргал нь Хууль эрх зүй, Биеийн тамир спортын шинжлэх ухааны салбарын номуудыг каталогигжуулж, ялгагч хийж байрлуулсан болно.

Ажилчдын хоолны мөнгө 1920000 төгрөг, өвлийн түлш авахад нь зориулж 440000 төгрөгний буцалтгүй тусламж үзүүлсэн байна.

БСШУЯ-наас Япон улсын буцалтгүй тусламжаар 70 сая төгрөгний 7500 ш номыг сум, сургуулиудын номын сангийн фондыг баяжуулах зорилгоор хандиваар өгсөн нь уншигчдыг шинэ ном хэвлэлээр хангах томоохон үйл ажиллагаа юм.

Аймгийн засаг даргын 2008-2012 онд хэрэгжүүлэх мөрийн хөтөлбөрт аймгийн төв номын санг өргөтгөн 100 хүний суудалтай болгох зорилт дэвшүүлсэн. Уг зорилтын хүрээнд 60 сая төгрөгөөр барилгыг 2 давхар болгон өргөтгөж, суудлыг тоог 100 хүргэсэн бөгөөд бусад тохижилтыг 2010 оны төсөвт тусган тохижуулахаар БСШУЯны холбогдох байгууллага хүмүүстэй ярьж тохиролцсон.

Өргөтгөл баригдсантай холбогдуулан 1-р давхрын засварт зориулан 999000 төгрөгний материал авч дотоод, гадаад тохижилтыг хийсэн байна. Үндсэн фонд болон танхимуудын ариутгалыг мэргэжлийн байгууллагуудаар хийлгэж цэвэрлэгээ ариутгалын үйлчилгээг тогтмол хийлгэж байна.

Ханиад гарсантай холбоотойгоор уншлага үйлчилгээг тодорхой цагаар хязгаарлаж, гэрээр ном олгох танхим 11-р сард уншигчдад гэрээр ном олгож зөөврийн уншлага үйлчилгээ явууллаа.

Мөн урагдсан гэмтсэн болон уншигчийн буруугаас ашиглах боломжгүй болсон 2088 номонд сэлбэн засалт хийж, гэрээр ном олгох танхим нь «Ном сэлбэн засах булан» байгууллаа.

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2009 оны ажлын тайлан

Тус номын сан нь 2009 оноос эхлэн «Онлайн үйлчилгээ - Олон нийтэд нээлттэй номын сан» эрхэм зорилготойгоор ажиллаж байна. Энэхүү эрхэм зорилгын хүрээнд

- Ном хэвлэлийг электрон каталогт оруулах
- Электрон үйлчилгээг нэвтрүүлэх гэсэн 2 үндсэн зорилтыг 2009 онд хэрэгжүүлэхээр ажиллалаа.

Дээрх зорилтуудын хүрээнд ном хэвлэлийг электрон каталогт оруулж, одоогоор 3100 ном электрон каталогт оруулж, интернэтийн танхимдаа электрон үйлчилгээг бүрэн нэвтрүүлээд байна.

Статистик мэдээний чанар, байгууллага иргэдийг мэдээллээр хангах үйл ажиллагаа, сурталчилгаа

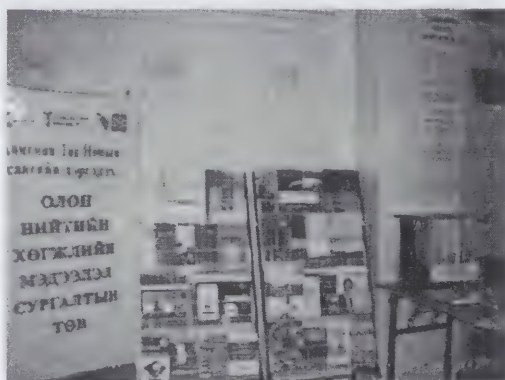
Статистик мэдээг цаг хугацаанд нь чанартай гүйцэтгэж мэдээлж ажиллалаа.

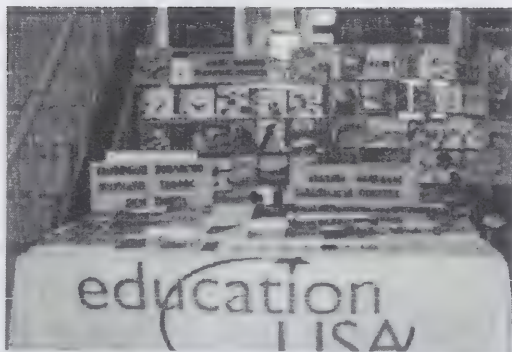
Олон нийтийг Хөгжлийн Мэдээллийн Төвөөр болон уншлагын танхимуудаараа дамжуулан мэдээллээр хангаж ажиллаж ирсэнээс гадна мэдээлэл сурталчилгааны тал дээр илүүтэй анхааран орон нутгийн мэдээллийн хэрэгслүүдтэй түүний дотор 21-р суваг ТВ-тэй гэрээ байгуулж хамтран ажиллав.

Хөгжлийн Мэдээллийн Төв нь номын сангийнхаа сурталчилгаа олон нийттэй харьцах тал дээр голлох үүргийг

гүйцэтгэж Дэлхийн банк, Нээлттэй Нийгэм Форум, Боловсролын Зөвлөгөө мэдээллийн Төв зэрэг байгууллагуудаас зарлагдсан төсөл, сургалтын тэтгэлэгт хөтөлбөрийн мэдээллийг олон нийтэд сурталчилж мэдээллээр хангаж ажиллалаа.

- 2009 оны 1-р сард Нидерландын Вант Улсын Засгийн Газрын Итгэлийн Сангийн дэмжлэгээр Монгол орны байгаль орчны засаглалыг бэхжүүлэх, хүрээлэн буй орчин, байгалийн нөөцийн менежментийг сайжруулах зорилгоор Дэлхийн Банк болон Монгол улсын Байгаль Орчны Яам хамтран «Байгаль Орчны Шинэчлэл - 2» төслийн материалыг 70 иргэн, албан байгууллага, сумдад түгээв.
- 2009 оны 1-р сарын 30, 31-ний өдрүүдэд «Иргэний нийгмийн Мэдлэгийн өдөр»-ийн хүрээнд 71 иргэнд Номын сангийн үйл

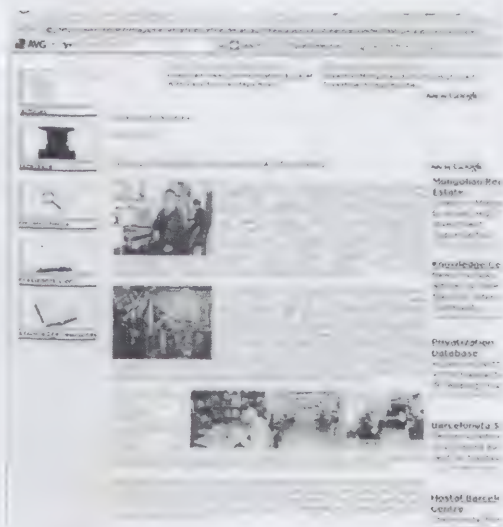

ажиллагаа, шинэ ном хэвлэлийн сурталчилгаа, Дэлхийн банкны тухай болон БЗМТ-ийн тэтгэлэгт хөтөлбөрүүдийн талаарх мэдээллийг хүргэв.

- 2009 оны 3-р сард Олон Улсын Telecentre онлайн сэтгүүлд Хөгжлийн Мэдээллийн Төвийнхөө үйл ажиллагааны талаар мэдээлэл нийтлүүлээ.

- 2009.9.30 нд Нутгийн удирдлагын ордонд шинэ ном хэвлэлийн болон үйл ажиллагааны мэдээллийг хүргэх арга хэмжээ үзэсгэлэн зохион байгуулав.

- Говь Фестиваль, Бичиг Соёлын хишиг өдрийн хүрээнд иргэдэд шинэ ном хэвлэлийн болон өөрсдийн үйл ажиллагааны мэдээлэл сурталчилгааг хүргэж ажиллалаа.

Байгууллагын хүний нөөцийн хангамж ашиглалт:

Байгууллага нийт 10 ажилтан ажиллагсадтай. Үүний 6 нь мэргэжлийн болон дээд боловсролтой. 4 туслах ажилтантай. Цаашид мэргэжлийн боловсон хүчинийг нэмэгдүүлэх бодлого баримталж байгаа бөгөөд одоогийн байдлаар Өмнөговь аймгийн харъяат 2 оюутан УБ хотод номын сангийн мэргэжлээр суралцаж байгаа ба дадлагаа манай номын сан дээр хийж цаашид манайд ажиллах хүсэлтэй байгаа илэрхийлсэн байгаа.

2009 онд номын сангийн мэргэжлийн номын санчийн тоог нэгээр нэмэгдүүлж Р.Алтанцэцэгийг Гэрээр ном олгох танхимын номын санчаар авч ажиллуулсан.

Мөн номын санчдынхаа мэдлэг боловсрол чадварыг дээшлүүлэх тал дээр илүүтэй анхаарч өөрийн нөөцдөө тулгуурлан Номын сангийн электрон програмын сургалт, инернэтийн сургалтуудад хамрууллаа.

2009.12.2-12.4ны өдрүүдэд тус номын сан дээр Улаанбаатар хотын үндэсний номын сангийн мэргэжилтэн Б.Энхжаргал Өмнөговь аймгийн төвийн болон хөдөө сумдын номын санчдыг хамруулсан номын санчдын мэдлэг дээшлүүлэх сургалтыг зохион байгуулав.

Дээрх сургалт семинаруудын үр дүнд номын санчид номын сангийн электрон програмаа хэрэглэж ном хэвлэлээ электрон каталогт оруулж, номын сангийн арга зүйгээр хангагдан амжилттай ажиллаж байна.

Иргэдэд үзүүлсэн урлаг соёлын үйлчилгээний хүртээмж, чанар үр дүн:

2009 онд Аймгийн Төв Номын сан нь 794 уншигч, 7143 ирэгсэдэд 18162 ном олгож 788 хүнд Интернэт

компьютерийн үйлчилгээ, 24 хүнд интернэт компьютерийн мэдлэг олгох сургалтуудыг зохион байгуулсан байна.

Шинэ номын үзэсгэлэнг 15 удаа 690 номоор, сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэнг 15 удаа 511 номоор тус тус гаргаж олон нийтэд үйлчилсэн.

☞ 2009 оны 1-сарын 29 нд Аймгийн Утга зохиолын нэгдэлтэй хамтран зохиолчдын уулзалт, уран бүтээлийн үзэсгэлэн зохион байгууллаа.

☞ Интернэт хэрэглэгч хүүхэд залуучуудын дунд Интернэтийн ач холбондол, төвийн үйл ажиллагааны тухай «Best Presentation» уралдаан зарлаж шилдэг presentation-г түрүүлсэн сурагчаар төвд тавиулж, шагнал гардуулах үйл явцыг орон нутгийн ТВ-ээр олон нийтийн хүртээл болгосон.

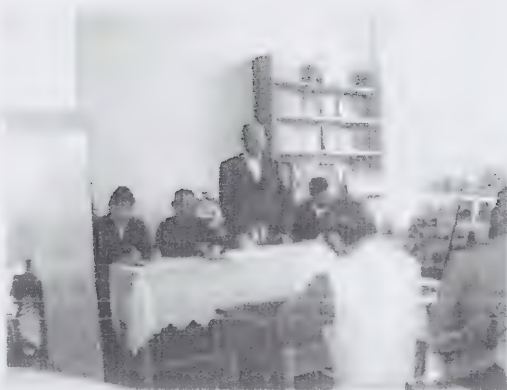
☞ Бичиг Соёлын хишиг өдрийг угтаж нэгдсэн цэцэрлэгүүдийн дунд Том ном бүтээх уралдаан зарлаж дүгнэв. /Хугацаа 5-р сарын 15-5-р сарын 29/

☞ 2009.12 сард «Англи хэл -Бидний ирээдүй» сэдэвт эссэ бичлэгийн уралдааныг сургуулийн ахлах ангийн сурагчдын дунд зарлаж байр эзэлсэн сурагчдаар эссэг шагнал гардуулах арга хэмжээн дээр илтгүүлж орон нутгийн ТВ-ээр сурталчиллаа.

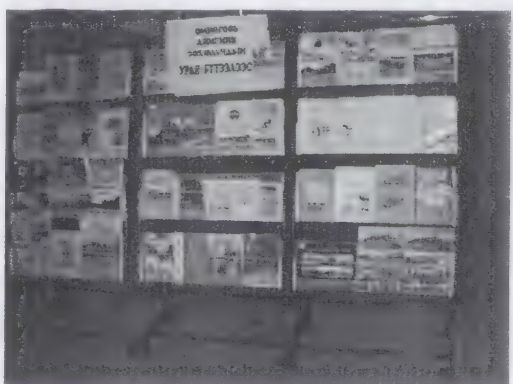
☞ 2009 оны 12 сард Номын сангийнхаа шилдэг уншигчдыг шалгаруулж шагнаж урамшуулсан.

Аймгийн зохиолчдын уран бүтээлийн үзэсгэлэн

Аймгийн зохиолч уран бүтээлчдийн уулзалт

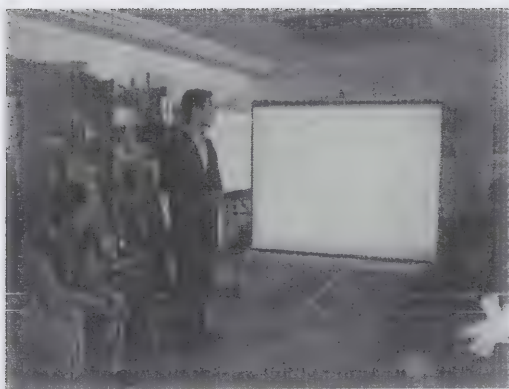
Бичиг Соёлын Хишиг Өдрийн хүрээнд шагнал гардуулах арга хэмжээ

Том ном бүтээх уралдааны шагнал гардуулж байгаа нь

Бичиг Соёлын Хишиг Өдрийн хүрээнд шагнал гардуулах арга хэмжээ

BEST PRESENTATION

*Уралдааны тэргүүн байр эзэлсэн сурагч
presentation тавьж байгаа нь*

Ажилчдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх талаар хийсэн ажил, үр дүн:

Байгууллагын дотоод журмын хүрээнд ажиллагсадынхаа нийгмийн асуудлыг анхаарч ахмад настанууд болон байгууллагын ажилтнуудынхаа хүүхдүүдэд гарын бэлэг өгч, гачигдал зовлон гарах үед тусламж үзүүлэн, ажиллагсдаа өвлийн түлшинд тус бүр 2.5тонн нүүрсийг өгч ажилчдынхаа нийгмийн асуудалд анхаарч ажиллаа.

Байгууллагын орчин хангамж үйлчилгээ:

Номын сангийн үйлчилгээний орчинг сайжруулах тал дээр анхаарч Тогтвортой Амьжиргаа 2 төсөлд «Номын өргөө» төслийн санал оруулж 2.7 сая төгрөгийн өртөг бүхий сандал ширээгээр Нийтийн Уншлагын танхимаа тохижууллаа.

Өрөө тасалгааны тохижилт, өрөөний чийглэгийг нэмэгдүүлэх тоосжилтыг багасгах зорилгоор өрөө тасалгаануудаа цэцэгжүүлж ажиллав.

Байгууллагын санхүүгийн чадавхи:

Төсөвийн хувиарийн талаар учир дутагдалтай. Манайд 2000 оноос эхлэн өнөөг хүртэл интернет төв ажилладаг үүний сувгын төлбөр, ажилтны цалин зэргийг жил бүрийн төсвийн төсөлд санал болон явуулдагч хасагдаж ирдэг. Өнгөрсөн онд ном хэвлэл худалдан авах төсөвгүй байснаас адар дутмын хэвлэл захиалах шинэ номоор фондын баяжилт хийхэд хүндрэлтэй байлаа.

Мэдээллийн дотоод сүлжээ, удирдлага мэдээллийн сангийн бүрдэлт, вэб үйлчилгээ:

Байгууллагын дотоод сүлжээг номын сангийн бүх өрөө тасалгаа танхимууд тогтмол ашиглаж үйл ажиллагаа явуулдаг ба мэдээлэл лавлагааг интернэтээс хийж үйлчилж байна. Номын сангийн серверийг номын санчид

ашиглаж мэдээллийн баазыг бий болгож ажилладаг.

Интернэт танхимын ном хэвлэлийг үйлчлүүлэгчид дотоод сүлжээндээ вэбээр дамжуулан хайлт хийж ашиглах боломжийг бүрдүүлсэн. Иргэд электрон үйлчилгээгээр интернэтийн танхимын ном хэвлэлийг авахдаа үйлчлүүлж байна.

Уран бүтээл, фонд үзвэрийн хадгалалт хамгаалалт:

Тус номын сан нь монгол, англи, орос хэлний нийт 84957 ширхэг номын фондтой. 2009 онд 500 ширхэг хандивын номоор фондоо баяжуулсан. Фондын байр талбай муутай, агааржуулалт хангалтгүй. 2009 онд гэрэлтүүлгийг өөрийн боломжийн хэмжээнд хангасан.

Цаашид Номын сангийн их засвараар энэхүү фондын хадгалалт хамгаалалтын асуудлыг шийдвэрлэнэ.

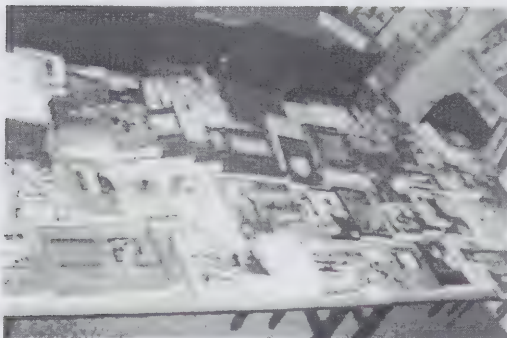
СҮХБААТАР АЙМГИЙН НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН 2009 оны ажлын тайлан

Аймгийн Нийтийн номын сан 2009 онд Монгол Улсын Засгийн газрын болон Аймгийн Засаг даргын мөрийн хөтөлбөрийг 2008-2012 онд хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд Мэдээллийн нээлттэй төв болох зорилт тавьж ажилласнаар:

Байнгын уншигч-2744

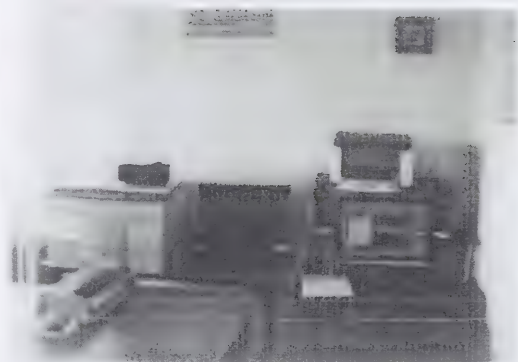
Ирэгсэд-22811

Ном олголт-34883-д хүрлээ.

*Аймгийн Нийтийн номын сангийн хамт
олон*

Номын фондын баяжилтыг аймаг-1, сум-12, сургуулийн номын сан 15, нийт 28 номын санд Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн ивээл дор хэвлэгдсэн Дэлхийн утга зохиолын сонгодог 50 боть, Япон Улсын буцалтгүй тусламжийн хүрээнд БСШУЯ-наас хэрэгжүүлж буй аймаг, сум, Ерөнхий боловсролын сургуулийн номын фондыг баяжуулах төслөөр 63. 533.0 сая төгрөгийн 7258 ширхэг номыг сумдад хуваарилсан.

-Номын санг автоматжуулахад шаардагдах техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг авч интернэтэд холбогдож уншигчдын сонирхсон сэдвээр мэдээлэл өгч байна.

Аймгийн Боловсрол соёлын газрын даргын баталсан удирдамжийн дагуу хөдөөгийн соёл урлагийн байгууллагуудын үйл ажиллагаатай газар дээр нь очиж танилцан арга зүйн зөвлөгөө өгч, мэргэжлийн туслалцаа үзүүлсэн ба сумдын Засаг дарга нартай санал солилцов. Нийт 12 сум, 15 сургуулийн нийт 75 соёлын ажилтнууд хамрагдлаа.

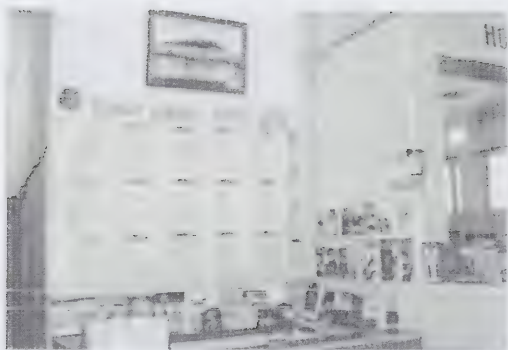

-Сумдын соёлын ажилтнуудад соёлын талаар гарсан хууль тогтоомж, соёлын ажилтны анхдугаар чуулганы шийдвэрийг хэрэгжүүлэх талаар сургалт зохион байгуулж, соёлын ажилтны өдрийг хамтран тэмдэглэв.

Байгууллагын тохижилт уншигчдын ая тухтай орчинг бүрдүүлж номын сангийн үйлчилгээг өргөжүүлэхийн тулд соёлын үйлчилгээний цэг ажиллуулж, номын үзэсгэлэнгийн шилэн хорго-6, сонин сэтгүүл ном сурталчилгааны үзэсгэлэнгийн тавиур-8, каталогийн шүүгээ-1 хийхэд орон нутгийн төсвөөс 5 сая төгрөг зарцуулсан.

Үзэсгэлэнгийн шилэн хорго, тавиурууд

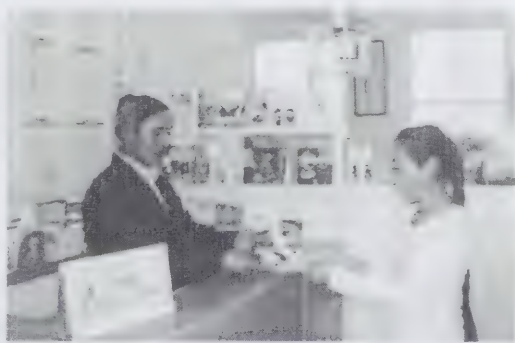

*Соёл урлаг 2008-2012 соёлын хуулийн
сурталчилгааны самбар*

*Эргэн дурсахуй», «Болор цомын эзэд»
сурталчилгааны самбар*

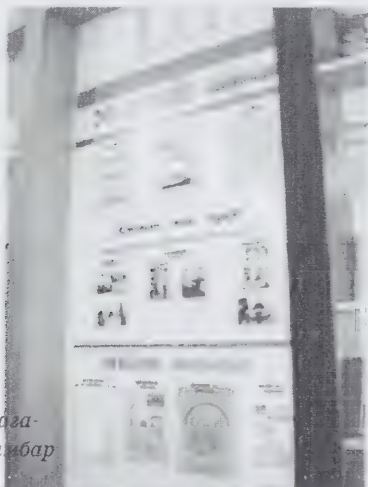
Мэдээлэл лавлагааны шинэлэг үйлчилгээг нэвтрүүлж «Соёл урлаг-2008-2012», «Жанжны нутгаар», «Болор цом» яруу найргийн наадмын жил жилийн эзэд /1983-2008/, «Манай байгууллага-нэг өдөр», «Шинэ нийгмийн-шинэ хүүхэд» сэдэвт мэдээлэл танин мэдэхүйн самбар, Дорнын их яруу найрагч Б.Явуухулангийн 80 насны ойд, «Сүхбаатар аймгаас төрсөн яруу найрагч сэтгүүлч Д.Шагдарсүрэнгийн 70 насны ойд, сэтгүүлч яруу найрагч И.Батсүхийн «Сэтгэлд уянгалах яруухан эгшиг шиг» номын хурим, Сүхбаатар нутгаас төрсөн яруу найрагчдийн уран бүтээлийн номзүйн бүртгэлийг тус тус гарган сурталчилж байна.

Соёлын үйлчилгээний цэг

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн Морин хуураа дээдлэн дэлгэрүүлэх, Монголын нууц товчоог мөнхөд эрхэмлэн дээдлэх зарлигуудыг хэрэгжүүлж «Морин хуур», «Монголын нууц товчоо»-г хүндэтгэлийн буланд байрлуулан сурталчлахад нийт 2000 гаруй хүн үзэж сонирхоод байна.

Хүүхэд өсвөр үеийнхнийг номтой нөхөрлүүлэх, номын орчинг илүү өргөн хүрээнд хөхүүлэн дэмжих, хөгжүүлэх зорилгоор жил бүр уламжлал болгон «Тэргүүний уншигч-Д.Нацагдорж тэмдэгтэн» шалгаруулах аянаар нийт 9 хүүхэд хамрагдсанаас «Тэмүүлэл цогцолбор сургуулийн 10в ангийн сурагч С.Баттүшиг, 10-н жилийн I сургуулийн 9д ангийн Э.Нандинцэцэг нар уг болзлыг хангалаа.

*Манай байгууллага-
ажлын нэг өдөр самбар*

Бичиг соёлын хишиг өдрийг тохиолдуулан «Монгол бичиг - II» үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд хуучин монгол үсгийн номын болон ховор номын үзэсгэлэнт зохион байгууллаа.

Сумдын номын сангийн материаллаг баазыг бэхжүүлэхэд анхаарч 6 сумын номын санд уншигчийн ширээ сандал, сонин сэтгүүлийн тавиур, каталогийн

шүүгээ зэрэг 2 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж хандивлав.

Сумын болон сургуулийн номын сангуудад БСШУЯ-ны сайдын 2005 оны 12 сарын 30-ны 441 тоот тушаалаар батлагдсан номын санд хөтлөгдөх анхан шатны бүртгэл маягтыг номын коллектороос татан бүх номын санд тараасан.

ТӨВ АЙМГИЙН НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН 2009 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллгааны төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

2009 оны төлөвлөгөөнд 6 зорилт, 32 хэрэгжүүлэх арга хэмжээг тусган, хэрэгжилтэд нь хяналт тавин ажилласны үр дүнд хэрэгжилт 98% байна.

Нэг: Иргэд уншигчдад ном, хэвлэл мэдээллийн материал хүргэх үйлчилгээ.

- Нийтийн номын сан нь 2009 оны байдлаар үйлчилгээндээ 2125 байнгын уншигч, 11085 ирэгсэдэд, 28564 ном, хэвлэл, мэдээллийн материал олгож, интернет, канон, компьютерын үйлчилгээг 870 хүнд үйлчилсэн.
- Эмзэг бүлгийн хүүхэд, өндөр настан нийт 709 хүнийг үйлчилгээндээ хамруулан үнэ төлбөргүй уншигчийн картыг шинээр нээв.
- БСШУЯамны хөрөнгө оруулалтаар 2008 оны «Шилдэг ном»-оор шалгарсан 2.180.800 төгрөгний ном, Ерөнхийлөгчийн ивээл дор хэвлэгдэн гарсан «Дэлхийн сонгодог бүтээл»-ийн 50 боть буюу 29.500.000 төгрөгний ном, Японы засгийн газрын буцалтгүй тусламжаар ирсэн 93.860.148 төгрөгний ном нийт аймгийн хэмжээнд 125.540.958 төгрөгний номоор сум, сургууль, МСҮТөвийн номын сангуудад фонд баяжилт хийсэн. Аймгийн Нийтийн

номын сан нь 2009 онд 451 ширхэг 4.642.277 төгрөгний шинэ номоор сан хөмрөгийн баяжилт хийсэн.

- Нийтийн номын сангийн үйл ажиллагааны талаар 6 санал асуулга бүхий судалгааг улирал бүр 14 хоногийн хугацаатай явууллаа. Уг судалгаанд төрөл бүрийн мэргэжлийн нийт 200 хүн хамрагдлаа. Судалгааг үндэслэн уншигчдын номын хэрэгцээ, сонирхолыг авч үзвэл хүүхдэд зориулсан ном зохиол гарын авлагад: Танин мэдэхүй, сэтгэхүй хөгжүүлэх- 20%, Монголын болон дэлхийн шилдэг уран зохиол- 17.5%, Гадаад хэл- 12.5%, Түүх ёс заншил- 17.5%, Байгаль, нийгэм, мэдээлэл харилцаа холбоо, техник технологи- 15%, Толь бичиг, нэвтэрхий толь, лавлагааны материал- 17.5%-г эзэлж байхад Нийтийн уншигчдад зориулсан ном зохиол гарын авлагад: Уран зохиол- 25%, Менежмент, маркетинг- 5%, Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, мэдээлэл харилцаа холбоо, техник технологи- 20%, Амьдрах ухаан, жижиг дунд үйлдвэрлэл хөгжүүлэх- 7.5%, Эдийн засаг, санхүү, эрхзүй- 10%, Гоозүй, ёсзүй, эрүүл мэнд- 15%, Нийгэм улс төр- 10%, Бусад салбарын зайлшгүй хэрэгцээтэй ном, зохиол гарын авлага- 7.5%-г тус тус эзэлж байлаа. Цаашид уншигчдын хэрэгцээ, шаардлагад нийцсэн ном, хэвлэлийн материалаар

түлхүү фонт баяжилт хийхэд анхаарч ажиллана. Судалгаанд үндэслэн байгууллагынхаа үйл ажиллагаандаа үнэлэлт дүгнэлт өгч ажилласнаар гомдол чирэгдэл гараагүй болно.

Шинэ болон ховор хэрэгцээтэй номыг Аймгийн Нүүдлийн номын сан сургалтын төвтэй хамтран албан байгууллага, аж ахуйн нэгж, сумдад тусгай төлөвлөгөө графикийн дагуу явуулын номын санг ажиллуулж байна. 2009 онд 1-р баг, 4-р баг, ЗХ-ний 016-р анги, МСҮТөв, Нэгдсэн эмнэлэг болон Цээл, Аргалант, Эрдэнэ, Баянчандмань, Баянцогт сумдад явуулын номын сан ажиллуулсан. Мөн аймгийн музейтэй хамтран музей, номын сангийн үйл ажиллгааг сурталчилах «Нээлттэй өдөрлөг»-ийг 05-р сард Цээл, Аргалант, Зуунмод суманд зохион байгуулж Центавр, АХА тэмцээнүүдийг зохион явуулан арга хэмжээнд нийтдээ 725 хүн хамрагдсан байна.

Шинэ болон сэдэвчилсэн номын үзсгэлэнг 12 удаа номын сан дээрээ зохион байгуулж, улирал бүр хэвлэн гаргадаг номын санч сонин дээр шинэ номын мэдээг гаргаж уншигч үйлчлүүлэгчидэд хүргэж байна.

Долоо хоног бүр байгууллагын албан хаагчдын шуурхай хийж, хийсэн болон дараагийн 7 хоногт хийх ажлын талаар ярилцаж мэдээлэл өглөө.

Хоёр: Уламжлалт үйлчилгээг орчин үеийн нэмэлт үйлчилгээтэй хослуулах замаар үйлчилгээний чанар сайжруулах.

2009 оны байдлаар «Өрхийн үйлдвэрлэлийг дэмжих жил», Л.Агваанхайдавын 230 жил, «Англи

хэл сурцгаая», Үндэсний бичиг үсгийн баяр, П.Бадарчийн 70 жил, «Нээлттэй хаалганы өдөр» зэрэг шинэ болон сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн» гаргаж, аймгийн «Хүүхдийн төлөө» хэлтэстэй хамтран 2 жил тутамд зохион байгуулагддаг «Уран жиргээ» уран уншлагын уралдааныг зохион байгуулахад 26 сумын 80 гаруй хүүхэд оролцож авъяас ур чадвараа сорьлоо. Цэцэрлэгийн хүүхдүүдийн дунд уламжлал болгон жил бүр зохион явуулдаг «Үлгэрийн баатрууд амилсан нь» тэмцээн, «Үндэсний бичиг үсгийн баяр»-т зориулсан арга хэмжээ, Цээл, Аргалант суманд «Центавр», «АХА» тэмцээн зохион байгуулсан.

Уншигчдынхаа идэвхийг өрнүүлэх, урамшуулах үүднээс 2009 оны «Тэргүүний уншигч»-дыг уншлагын танхим бүрээр шалгаруулахад Насанд хүрэгчдийн танхимын уншигч ХЦС-ийн 11в ангийн сурагч Б.Уранбайгаль, Хүүхдийн уншлагын танхимын уншигч ХЦС-ийн 3ө ангийн сурагч Б.Батдаваа, Гэрээр ном олгох танхимын уншигч ЦЭХГазрын инженер Б.Уранчимэг нар шалгарч өргөмжлөл мөнгөн шагналаар шагнагдлаа. Мөн ажилтан албан хаагчдынхаа ажлыг дүгнэж «Байгууллагын аварга»-г тодруулж Номзүйч фондч Л.Долгор, жижүүр Б.Үнэнбат нарыг шагнаж урамшууллаа.

Хүүхдийн уншлагын танхимын номын санч Г.Балжинням нь Бүжинхэн цэцэрлэгийн А,Б,В байрны 78 хүүхэд, Хүмүүн цогцолборын 26 ангийн сурагчдын дунд "Чингэс хааны цуврал", "Хулгануудын бэлэг", "Сайхан сэтгэлийн ач", "Үнсгэлжин", «Лусын дагина» «Заан оготно хоёр», «Байгальд хайртай имж», «Эвтэй 4-н амьтан» зэрэг 12 гаруй номуудаар

чанга уншлага, тойм яриа хийж нийт 11-н төрлийн соёл олон түмний ажлыг зохион явууллаа.

Аймгийн нийтийн номын сан нь номын худалдааны цэг гэрээт борлуулагчаараа дамжуулан Соёмбо принтинг, Мөнхийн үсэг, Битпресс ХХК-с 2009-2010 оны хичээлийн жилд шинээр хэвлэгдэн гаргасан 16 төрлийн сурах бичгийг аймгийн төрийн өмчийн ерөнхий боловсролын 30 сургуульд хуваарийн дагуу олгосон.

Мэдээллийн танхим болон уншлагын танхимуудыг ашиглан «Тогтвортой амжиргаа төсөл», «Эрүүл мэндийн газар», «Хэрэглэгчдийн эрх апгийг хамгаалах нийгэмлэг», «Цахилгаан эрчим хүчний газар», «Ардчилсан нам», «Сургууль, цэцэрлэгүүдийн захирлын сургалт», «Дэлхийн зөн ОУБ» зэрэг нийт 16 сургалт семинар, хурал зохион байгуулагдаж 1300 гаруй хүн хамрагдсан арга хэмжээнүүдэд «уулзалт ярилцлага, сургалт зохион байгуулах, мэдээлэл түгээх» өрөөг ашиглуулав.

Гурав: Мэдээлэл лавлагаа ном зүйн үйлчилгээ

БСШУ-ны Сайдын 2008 оны 154 дүгээр тушаалаар батлагдсан *Соёл урлагийн байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ хийх, үнэлэх журам*-ын дагуу байгууллагынхаа үйл ажиллагаанд үнэлгээ хийж үнэлэлт, дүгнэлтийг хийхэд 99%-д хүрсэн байна. Мөн статистикийн мэдээллийг төвлөрсөн ба төвлөрсөн бус маягт /СУС-3, 5, 10, 15/-аар нэгтгэн БСШУ-ны Яаманд явуулсан.

Лавлагаа мэдээллийг амаар болон бичгээр баримтын, сэдэвчилсэн

хэлбэрээр 262 хүнд өгч «Өрхийн үйлдвэрлэлийг дэмжих жил»-д зориулан өөрийн сан хөмрөгт байгаа 50 ширхэг номоор санамж өгөх номзүй хийсэн. Нийтийн номын сангийн үндсэн сан хөмрөгт байгаа төрөл ангийн шинжлэх ухааны номыг салбар бүрээр нь нийт 17 ширхэг бүртгэн мэдээлэх номзүйн гарын авлага хийж 6497 ширхэг номыг орууллаа. Мөн 471 тогтмол хэвлэлийн бүртгэн мэдээлэх номзүй хийсэн.

Дөрөв: Уншигчдыг электрон мэдээллээр хангах

Үндсэн фондын номыг электрон каталогт 100% оруулсан бөгөөд шинээр ирсэн 451 ширхэг номыг үйлчилгээний танхим тус бүрт электрон каталогт оруулсан. Мөн өөрийн оруулсан электрон каталогтоо нэмэлт засвар үйлчилгээ хийж хэрэглэгчдэд хүргэж байна.

Интернэт мэдээллийн өрөөний үйл ажиллагааг тогтмолжуулан интернетийн үйлчилгээг нийт 217 хүнд үйлчилсэн.

Номын сангийн уламжлалт үйлчилгээнээс гадна иргэдэд хэрэгцээтэй байгаа компьютер болон хувиан олшруулах үйлчилгээг нийт 253 хүнд хүргэсэн.

Аймгийн вэб сайтад номын сангийн танилцуулга болон шинэ номын мэдээ, цаг үеийн мэдээ, мэдээллүүдийг цаг тухайд нь оруулсан.

Хуучин лекцийн танхимыг «Олон нийтийн нээлттэй мэдээллийн төв» болох төсөл боловсруулан Олон улсын хоол хүнсний байгууллага, «Монголын Нээлттэй нийгэм форум»-д хандаад байна.

Тав: Ном хэвлэлийг сэргээн засварлалт

- 2009 онд уншлагын танхим бүр ойрын фондод байгаа ном, хэвлэлийг өөрсдийн нөөц бололцоогоор сэлбэн сайжруулж нийт 396 номыг сэргээн засварлалаа.
- Насанд хүрэгчдийн болон хүүхдийн уншлагын танхимд шинээр олгосон 290 ширхэг номонд нууцлалын ялтасыг суулгаж ном алдагдахаас сэргийлэх арга хэмжээ авсан.

Зургаа: Боловсон хүчний чадавхыг дээшлүүлэх, ажиллах нөхцлийг сайжруулах

- Нийтийн номын сангийн ажилтан албан хаагчдын үр дүнгийн гэрээг дүгнэхэд 1 албан хаагч «А», 9-н албан хаагч «В» үнэлгээтэй дүгнэгдлээ.
- Шинэ жилийн баярын арга хэмжээг байгууллага дээрээ тэмдэглэж «Хөдөлмөрийн аварга»-аар шалгарсан 2 хүнийг шагнаж урамшууллаа.
- Харилцагч байгууллагуудтай сар, улирал бүр холбогдох тооцоог хийж өр, авлагагүй ажилласан болно.
- Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны журам, ажилтантай байгуулсан эд хариуцагчийн гэрээг мөрдөгдөж заавар, журмын дагуу хийж, 2009 оны 7 сард 1.250.000 төгрөгний урсгал засвар үйлчилгээ хийсэн.
- Аймгийн хэмжээний бүх сум, сургуулийн номын санчдын нарийвчилсан судалгаа гаргаж, мэргэжлийн боловсон хүчнээр хангах бэлтгэл ажлыг хангасан. Судалгааг үндэслэн 2009 онд зайны сургалтанд 4 номын санч, эцнээ сургалтанд Эрдэнэ, Мөнгөнморьт, Баянцагаан,

Баянчандмань сумын номын санчдыг суралцуулж байна.

- Батсүмбэр, Борнуур сумын сум, сургуулийн номын сангуудын үйл ажиллагаатай танилцаж мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгсөн.
- Сэргэлэн, Эрдэнэ суманд мэргэжлийн 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг ажиллаж данс бүтгэл шинэчилж, каталогжуулж, номын ангилал хийж, мэргэжлийн туслалцаа үзүүлээ.
- Нийтийн номын сан нь сум сургуулийн номын санчид, уншигчдад мэдээлэл хүргэх зорилгоор «Номын санч» сонинг улирал бүр хэвлэн гаргаж сум сургуулийн номын санч нар уншигчдад хүргэж байна.
- Боловсрол соёлын газартай хамтран «Сум, сургуулийн номын санчдын мэдлэг ур чадварыг дээшлүүлж, үйлчилгээний хүрээг өргөжүүлэх нь» сэдэвт номын санчдын сургалт семинарыг зохион явууллаа. Сургалтанд 26 сумын 54 номын санч хамрагдаж нийт номын санчдын 84% нь мэдлэг боловсролоо дээшлүүллээ.
- Нийтийн номын сан нь аймгийн Музейтэй хамтран үйл ажиллагаагаа сурталчилах нээлттэй өдөрлөгийн арга хэмжээг зохион байгуулахад Цээл суманд 445 хүн, Аргалант суманд 280 хүн нийт 725 хүн хамрагдаж Нийтийн номын сан аймгийн Музейн үйл ажиллагааг электрон хэлбэрээр танилцуулан мэдээлэл хүргэлээ. Цээл, Аргалант сумын орон нутаг судлах музей, номын сангийн үйл ажиллагаанд үнэлгээ хийж, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч данс бүртгэл хөтлөх, номын сан номзүйн ангилал, каталоги бичилтийг хийж өгсөн. Сумдын иргэдэд зориулж өрхийн үйлдвэрлэлийг дэмжих

жил, өөрийгөө хэрхэн хөгжүүлэх чиглэлээр сүүлийн үеийн шинэ номын үйлчилгээ хүргэлээ. Үзмэр үзүүллэгийн хадгалалт хамгаалалтын нөхцөл ТСҮХДЗ-ийн хамгаалалт, зурагжуулалт, бүртгэл хөтлөлтийг хийх аргачлалыг 10 төрлийн үзвэр үзүүллэгт биетээр хийж соёлын өвийн өвлөн тээгчийн болон түүх соёлын дурсгалын талаар зөвлөгөө өгсөн. Танин мэдэхүйн «АХА» тэмцээнийг түүх газарзүйн болон чөлөөт сэдвээр ЕБС-ийн сурагчдын ахлах, дунд анги гэсэн 2 ангилалаар зохион явуулхад Цээл суманд 68 хүн, Аргалант суманд 135 хүн нийт 203 хүн оролцож оюун ухаанаа сорин өрсөлдсөнөөс Цээл сумын ЕБС-ийн 11-р ангийн сурагч Алтангэрэл, дунд ангиас 7-р ангийн сурагч Уранчимэг, Аргалант сумын 10-р ангийн сурагч Амарсайхан, 8-р ангийн сурагч Төмөрхүү нар тус тус ялагч боллоо. «Центавр»

тэмцээнд сум бүр тав таван хүний бүрэлдэхүүнтэй 6 баг оролцож Цээл суманд «5 бэрс», «Соёл», «Демос», «Талын хайрхан», Эвтэй 4 амьтан», «Таван хуруу» багууд оролцсоноос ЕБС-ийн «Таван бэрс» баг 1-р байр, үзэгчдийн дундах тэмцээнд Цээл сумын багш Дамдинсүрэн амжилттай оролцсон ба Аргалант суманд «Залуучууд», «Золбоо», «Соёл», «Сэтгэмж», «Эврест», «Холбоо мэдээлэл» багууд оролцсоноос ЕБС-ийн 2-р баг буюу «Холбоо мэдээлэл» баг 1-р байрыг эзэлж авхаалж самбаа оюун ухаанаа сорьж амжилттай оролцлоо.

■ МСҮТөвийн Англи хэлний багш А.Нарангэрэлээр Interchange 1 сурах бичгийн дагуу 15 цагийн хичээл заалгаж байгууллагын албан хаагчид англи хэлний анхан шатны мэдлэгтэй болсон.

УВС АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГААС 2009 онд хийж гүйцэтгэсэн ажлын тайлан

Аймгийн Төв номын сангийн хамт олон 2009 онд ажлын төлөвлөгөөнд тусган хийж гүйцэтгэхээр тавьсан зорилтуудаа амжилттай хэрэгжүүлэн ажиллаа. Үйл ажиллагаагаа төрөөс баримтлах соёлын бодлого, МУ-ын ЗГ-ын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, МУ-ын Соёлын тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдлөг болгон түүнийг хэрэгжүүлэх бодлогыг баримтлан ажиллалаа.

Мөн ҮНС-ийн мэргэжилтэний өгсөн заавар зөвлөмжийг ажил үйлчилгээндээ тусган ажиллаж үйлчилгээний чанарыг сайжруулах зорилт тавин дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэлээ.

Нэг. Дотоод зохион байгуулалтын талаар:

1.1. 2009 онд байгууллагаас хэрэгжүүлэх жилийн ажлын төлөвлөгөөг хийж хамт олны хурлаар хэлэлцүүлэн аймгийн БСГ-ын даргаар батлуулж ажиллалаа.

1.2. Байгууллагын нийт ажиллагсадтай үр дүнгийн гэрээ, хөдөлмөрийн гэрээ байгуулж ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэн мөрдөж ажиллалаа.

1.3. 2009 онд Аймгийн засаг даргад нийлүүлэх бүтээгдэхүүний гэрээг аймгийн БСГ-ын даргатай байгуулж

гэрээний биелэлтийг хувьтай дүгнүүлэв.

1.4. Номын сангийн дотоод журмыг шинэчлэн боловсруулж хамт олны хурлаар хэлэлцэн баталгаажууллаа.

1.5. Аймгийн Төв номын сангийн 2009-2015 он хүртэл ажиллах стратеги төлөвлөгөөг боловсруулж үйл ажиллагаандаа мөрдөн ажиллаж байна.

1.6. БСШУ-ны сайдын 2007.11.08.-ны өдрийн 415-р тушаалаар батлагдсан Аймаг, нийслэлийн нийтийн номын сангийн үлгэрчилсэн дүрмийг үндэслэн номын сангийнхаа ажиллах дүрмийг боловсруулан хамт олны хурлаар батлан ажиллаж байна.

1.7. МУ-ын ЗГ-ын 2008-2012 оны мөрийн хөтөлбөрт номын сантай холбоотой гарсан заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор ажлын төлөвлөгөө, чиглэл гарган ажиллаж байна.

1.8. Аймгийн Засаг даргын 2009-2012 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны хөтөлбөрт номын сантай холбогдож гарсан заалтанд хувийн хэрэг нээн ажиллаж байна.

1.9. МУ-ын Соёлын тухай хууль, МУ-ын төрөөс баримтлах соёлын бодлогын үйл ажиллагаанд номын сангийн байгууллагатай холбоотой гарсан заалтуудыг хэрэгжүүлэх ажлуудыг дэс дараалан хийж ажиллалаа.

1.10. Номын сангийн ажилтануудтай байгуулсан үр дүнгийн гэрээг улирал тутам дүгнэж, ур чадварын урамшуулал,

хөшүүрэг болгон ажиллалаа.

1.11. Байгууллагын эд хөрөнгийн тооллого, тооцоог байгууллагын даргын тушаалаар комисс томилж ажиллуулан хийж гүйцэтгэлээ.

1.12. Номын сангийн хамт олон архив, албан хэрэг хөтлөлт, төрийн байгууллагын ажлын зохион байгуулалтын улсын үзлэгт бэлтгэх ажлын төлөвлөгөө гарган ажлаа зохион байгуулж сүүлийн 5 жилийн бичиг хэргийг эмхлэн цэгцэлж хууль, журмын түвшинд нь хүргэлээ.

1.13. Ажилтануудын ажлыг жилийн эцсээр дүгнэж байгууллагын аваргаар номын санч Б.Сүрэнжавыг шалгаруулан Өргөмжлөл, 100.000 төгрөгөөр шагнаж урамшууллаа.

1.14. 2009 оны ажлын төлөвлөгөөнд нийт 56 зорилт тусгагдсанаас 54 ажлыг амжилттай хэрэгжүүлж төлөвлөгөөний биелэлт 96 хувьтай биелсэн.

1.15. 2009 онд Аймгийн Төв номын сан шинээр вэб хаягтай болж цахим хэлбэрээр мэдээлэл түгээх эхлэл тавигдлаа.

1.16. Номын фондын баяжилт 70.168 боть номонд хүрлээ.

1.17. Иргэд үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авч үйл ажиллагаандаа тусган ажиллаж байна.

1.18. Ажилтануудыг сургах мэргэжил дээшлүүлэх үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж ажиллаа.

1.19. Байгууллагын тулгамдсан асуудлаар ажилтануудын хурал цуглааныг тогтмол хийж цаг үеийн ажлууд, ажлын төлөвлөгөөний биелэлттэй холбоотой асуудлуудыг тухай бүр хэлэлцэн шийдвэрлэж байв.

1.20. Ажилтануудын хувийн хэрэгт баяжилт хийлээ.

1.21. Төрийн албаны тухай хуулийн 10.6 дахь заалтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авч дүн мэдээг төрийн албаны салбар зөвлөлд хүргүүлээ.

1.22. Байгууллагын 2009 онд

батлагдсан төсвийн тухай сар, улирлын хувиарлалтыг ажилчдад танилцуулж нээлттэй ажиллалаа.

1.23. Ажилтануудад хариуцсан эд хөрөнгийн картыг шинэчлэн гаргаж эд хөрөнгийг хүлээлгэн өглөө.

1.24. 2009 онд ажиллах уншигчдын карт хэвлүүлж орлогод авлаа.

1.25. Номын сангийн үйл ажиллагааг сурталчилах, үйлчлүүлэгчид уншигчдыг татах зорилгоор орон нутгийн телевизүүдтэй хамтран ажиллалаа.

1.26. Аймгийн хэмжээний номын сангуудын ажил үйлчилгээг сайжруулах, иргэдийн эрэлт хэрэгцээг хангах зорилгоор аймгийн нийт 44 номын санд хөрөнгө оруулалтаар ирсэн 26 сая төгрөгийн Дэлхийн шилдэг 50 боть болон бусад ном хэвлэлийг УБ хотоос авч ирж түгээлээ.

1.27. БСШУ-ны яамнаас Японы буцалтгүй хөрөнгө оруулалтаар хэвлэгдсэн 184 нэр төрлийн 50 гаруй сая төгрөгийн үнэ бүхий номыг Увс аймгийн нутаг дэвсгэр дээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа бүх номын сангуудад хүргэж, номын фондын баяжилтыг нь нэмэгдүүлэв.

Хоёр. Гэрээний биелэлтийн талаар:

№	Шалгуур үзүүлэлт	2009 онд хүрэх түвшин	2009 онд хүрсэн түвшин
1.	Уншигч	28000 хүнд хүрч үйлчлэх	28500 хүнд хүрч үйлчилсэн байна.
2.	Орлого	300.000 төгрөгийн орлого оруулна	2009 онд төсөвт тусгагдсан орлогын төлөвлөгөөг 100 хувь биелүүлж ажиллалаа.
3.	Суудлын тоо	Өмнөх оноос 5 хувиар өсгөнө.	Тогтмол хэвлэлийн өрөөг шинээр тохижуулан суудлын тоог 5-аар нэмэгдүүллээ.
4.	Номын фондыг ном хэвлэлээр баяжуулах	4.5 сая төгрөгийн номоор баяжуулна.	2009 оны бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээнд ерөнхий менежер 5 сая төгрөгийн санхүүжилт өгөхөөр тусгагдсан боловч санхүүжүүлэгдээгүй.
5.	Төсөл хандивын журмаар фондын баяжилт хийх		Номын сангийн ном хэвлэл худалдан авах зардлыг гэрээнд тусгагдсаны дагуу төсөвийн ерөнхий менежер үүргээ биелүүлж ажиллаагүй боловч хандив, тусламж ,хөрөнгө оруулалт , төслийн шугамаар 346 нэр төрлийн 568 ш 4287527 төгрөгийн шинэ номоор фондоо баяжуулж 180.000 төгрөгийн хэвлэлээр иргэдэд үйлчиллээ.
6.	Номын сангийн үйлчилгээний чанар, уншигчдын эрэлт хангасан эсэх /үйлчилгээний шинэлэг хэлбэр нэвтрүүлсэн эсэх/	Шинэ номын 40 удаа гаргаж СОТ-ний ажлыг улиралд 1-2 удаа зохион байгуулах	Номын сангийн хамт олон үйлчилгээний 3 танхимд 2009 онд шинэ номын цуврал үзэсгэлэн болон сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэнг 60 удаа гаргаж Таны мэдлэгийн санд-шинэ мэдээ мэдээллийг 20 гаруй удаа хийж Төрийн соёрхолт, СГЗ зохиолч Б.Явуухулангийн 80 жилийн ойд зориулсан "Алтан дэлхийд төрсөн минь учиртай" яруу найргийн баяр Монгол бичгээр сайхан бичигтэн уралдаан Төрийн соёрхолт зохиолч Цэндийн Дамдинсүрэнгийн нэрэмжит дурсамж ярилцлага Монголын Нууц Товчоо зохиолоор уншигчдын бага хурал Эх түүхээ хэн сайн мэдэх вэ? АХА тэмцээн Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн дунд ардын аман зохиол болон ёс заншлаас сэдэвлэсэн АХА тэмцээн Улирал тутам үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авч ажил хэрэгтээ тусган ажиллалаа.

			Номын санд ирсэн шинэ ном хэвлэл болон бусад үйл ажиллагаа, иргэдийн дунд зохион явуулсан СОТ-ний ажлын талаар орон нутгийн телевиз, хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэлээр ард иргэдэд сурталчилж ажиллалаа. Аймаг орон нутгаас зохион байгуулсан нээлттэй хаалганы өдөрт оролцож үйл ажиллагаагаа дэлгэрэнгүй сурталчиллаа.
7.	Номын фондын хадгалалт хамгаалалт / хуучин ном хэвлэлийг сэргээн засварлах/	Номын сангийн ном хэвлэлийн дахин үнэлгээг журмын дагуу хийж гүйцэтгэх Номын сангийн анхан шатны бүртгэлийг шинэчлэх 8250-9000 ном сэлбэн засах	Номын сангийн номын фондын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах зорилгоор фондын өрөөнд 200 гаруй мянган төгрөгийн засвар тохижуулалтын ажлыг хийлээ. Номын сангийн ном хэвлэлийг дахин үнэлэх журмын дагуу нийт 65000 номонд дахин үнэлгээ хийж дуусгалаа. Номын сангийн анхан шатны бүртгэлийг БСШУ-ны сайдын 441-р тушаалын дагуу бүртгэж үйл ажиллагаагаа явуулж байна. 2009 онд нийт 9000 номыг сэргээн засаж сэлбэн шинэчлэх ажлыг хийлээ.
8.	Статистик мэдээ мэдээлэл болон албан хэрэг хөтлөлтийг стандартын дагуу гүйцэтгэх	Статистик мэдээг зааврын дагуу хугацаанд нь гаргаж холбогдох газруудад хүрүүлэх	Номын сан нь статистикийн СУ-3, СУ-10, СУ-15 гэсэн 3 төрлийн мэдээг гаргаж өгдөг. Үүнээс СУ-3 мэдээг улирал тутам, СУ-10 СУ-15 мэдээг жил эцсээр гаргаж аймгийн БСГ, Статистикийн хэлтэс, ҮНС-д хүргүүлж хэвшин ажиллаа.
9.	Ном сурталчилгааны ажил ном мэдээллийг сурталчилсан сургуулийн сурагчдад зориулсан үйлчилгээг өргөтгөсөн байдал	Номын яармаг худалдааг уламжлал ёсоор зохион байгуулж өргөжүүлэх Сурагчдад зориулсан үйлчилгээг 2-оор нэмэгдүүлэх Номын санч дугуйлан хичээллүүлэх	Уламжлалт ажил номын яармагт оролцож аймгийн хэмжээний 44 номын санд 80 гаруй сая төгрөгийн шинэ номыг хүргэх асуудлыг БСШУ-ны яам, ҮНС, Монголын хүүхдийн номын ордонтой хамтран зохион байгууллаа. Ном сурталчилгааны ажлыг улсын болон орон нутгийн телевиз, сонин хэвлэлээр сурталчиллаа. 2009 онд номын сангийн ажил үйлчилгээний талаар нээлттэй хаалганы өдрийг Гиваан баатарын талбайд 1, Маршал Ю.Цэдэнбалын талбайд 2 удаа, САМА, МВС телевизээр тухай цаг үед мэдээлэл хийж сурталчилгаа явууллаа.

10.	Боловсон хүчний чадавхийг дээшлүүлэх талаар	1-2 номын сангийн мэргэжил мэдлэгийг дээшлүүлэх	2009 оны ажлын төлөвлөгөөнд 2 ажилтанг мэргэжил дээшлүүлэх зорилт тавьсан. Биелэлт нь нийт ажилтанууд 100 хувь сургалтанд хамрагдсан үзүүлэлт гарсан байна. Үүнд: Номын сангийн захирал БСШУ-ны яам, ҮНС, Хүүхдийн номын ордоноос зохион байгуулсан сургалтанд 2 удаа хамрагдсан. Ахлах номын санч-арга зүйч М.Лхагважав Удирдлагын академийн Нийгмийн удирдлагын сургуулийн менежерийн ангийг төгссөн. Номын санч Алтанцэцэг ХҮИС-ийн боловсролын магистр төгссөн. Номын санч Ч.Жаргал СУДС-ийн номын сангийн ангид эчнээгээр суралцсан. Ня-бо Батзул мэргэшсэн ня-бо-гийн сургалтанд хамрагдсан. Бүх ажилчид БСШУ-ны яам, ҮНС, Соёлын хорооноос зохион байгуулсан интернетээр явуулсан зайны сургалтанд оролцсон.
11.	Номын сангийн үйлчилгээнд автоматжуулалт мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ нэвтрүүлэх	Номын санг вэб хаягтай болгох Нийт номын 50 хувийг электрон каталогт оруулах	Номын сангийн вэб хаяг шинээр нээж үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна. Төв номын сангийн ажилтануудын ажил үйлчилгээ дотоод сүлжээнд холбогдлоо. Номын фондын нийт номын 60 хувийг электрон каталогт орууллаа.
12.	Мэдээлэл-лавлагаа номзүйн үйлчилгээ		2009 онд 700 гаруй хүнд мэдээлэл, лавлагаа өгч ажиллалаа. Энэ онд номын санд ирсэн 346 сая төгрөгийн 568 ш номоор шинэ номын мэдээ 3 дэвтэрийг гаргаж ном зүй хийж БСГ-т хүргүүлж Увсын амьдрал сонинд гарган нийтлүүлж уншигчдад ашиглууллаа. Орон нутгийн картын санг Увс аймгийн зохиолчдын намтар, орон нутгийн өмнөх оны тогтмол хэвлэлээс хийлээ.
13.	Нийт өртөг	2009 онд 65222200 сая төгрөгний өртөгтэй ажиллана.	Төв номын сан нь 2009 онд 64922200 төгрөгний санхүүжилтийг улсын төсвөөс авч 300.000 төгрөгийг өөрийн орлогоос оруулж нийт 65222200 төгрөгийн төсвөөр санхүүжин үйл ажиллагаагаа явуулах бүтээгдэхүүний гэрээтэй байсан боловч ном хэвлэл худалдан авах 5 сая төгрөгийн зардлыг санхүүжүүлээгүйгээс 60.222.200 төгрөгийн төсөвтэй үйл ажиллагаагаа явуулж ажиллалаа.

Гурав. Хууль тогтоомж, шийдвэрийн хэрэгжилт түүний үр дүн:

3.1. Номын сан нь үйл ажиллагаандаа Монгол Улсын төрөөс баримтлах соёлын бодлого, Соёлын тухай хууль, Засгийн газрын болон аймгийн засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн заалт Монгол Улсын хөдөлмөрийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль эрх зүйн актыг мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

3.2. Номын сангийн хамт олон нь МУ-ын хууль тогтоомжийг нийтэд сурталчилах зорилгоор төрийн мэдээлэл, хууль зүйн мэдээлэл сэтгүүл, хууль зүйн мэдээ сонинг улирал тутам захиалж уншигч үйлчлүүлэгчдийн хэрэгцээнд гаргаж байна.

3.3. УИХ-с гарсан хуулиуд, Засгийн Газраас гарсан тогтоол шийдвэрүүдээр сүүлийн 5 жилд номзүйн бүртгэл хийж иргэдэд сурталчилан ашиглуулж байна.

3.4. Хууль эрх зүйн чиглэлээр гарсан шинэ ном хэвлэлүүдээр фондоо баяжуулж байна.

3.5. 40 гаруй хуулиар хувийн хэрэг бүрдүүлэн нийтэд сурталчилан ажиллалаа.

3.6. Аймгийн засаг даргын үйл ажиллагааны 2009-2012 онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөрөөс номын сангийн талаар тусгагдсан заалтанд хувийн хэрэг нээн ажиллалаа.

3.7. БСШУ-ны сайдын 2007.11.08.-ны өдрийн 415-р тушаалаар батлагдсан Аймаг, нийслэлийн нийтийн номын сангийн үлгэрчилсэн дүрмийг үндэслэн номын сангийнхаа ажиллах дүрмийг боловсруулан хамт олны хурлаар батлан ажиллаж байна.

3.8. МУ-ын ЗГ-ын 2008-2012 оны мөрийн хөтөлбөрт номын сантай холбоотой 1.2.22-р заалт гарсан. Үүнийг хэрэгжүүлэх зорилгоор Аймгийн Төв номын сангаас 2009-2010 он хүртэл уг хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг

гарган ажиллалаа.

3.9. Аймгийн Төв номын сан нь Увс аймгийн нутаг дэвсгэр дээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа бүх номын сангуудад арга зүйн зөвлөгөө өгөх үйл ажиллагаанд нь туслах зорилгоор БСШУ-ны яамнаас 2005-2008 онд номын сангийн талаар гарсан тушаал шийдвэрээр сэтгүүл гарган хүргүүллээ.

3.10. БСШУ-ны сайдын 441-р тушаалыг хэрэгжүүлэх зорилгоор аймгийн хэмжээний номын санч нарын дунд сургалт семинар зохион байгуулж номын сангийн бүртгэлүүдийг хөтлөх талаар бичмэл сэтгүүл гарган хүргүүллээ.

3.11. Номын сангийн бүтэц зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох зорилгоор Стандартчилал хэмжил зүйн үндэсний зөвлөлийн тогтоолоор батлагдсан шинэ стандартыг мөрдөн ажиллах ажлын хүрээнд холбогдох хууль журмыг үндэслэн өөрийн байгууллагын ажил албан тушаалын жагсаалт, байгууллагын үйл ажиллагааны дотоод журам, ажиллах дүрмийг шинэчлэн боловсруулж хамт олны хурлаар хэлэлцүүлэн байгууллагын даргын тушаалаар баталгаажуулан ажиллаж байна.

3.12. Дээрх стандартын дагуу Номын сангийн орчны нөхцөл үйл ажиллагаанд тавих үндсэн шаардлагад нийцүүлэн ажиллах талаар санаачлага гарган ажиллаж байна.

3.13. Монгол Улсын ЗГ-аас хэрэгжүүлж байгаа «Монгол бичиг»-ийг хөгжүүлэх, дээдлэх үндэсний бичгээ сэргээх, хүүхэд залууст эзэмшүүлэх, өвөг дээдсээс уламжлан ирсэн өв соёлоо хадгалж хамгаалах зорилготой үндэсний томоохон хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор жил бүр «Монгол бичгээр сайхан бичигтэн» уралдаан зарлаж бүтээлүүдээр нь үзэсгэлэн гаргаж байр эзлүүлэн тодорсон эзнийг нь шагнан урамшуулж байна.

Дөрөв.Төсвийн зарцуулалт үр дүн:

2009 онд Номын сан нь 60.222.200 төгрөгний төсөвтэй үйл ажиллагаа явууллаа.

№	Үзүүлэлт	Батлагдсан төсөв	Гүйцэтгэл
	Цалин	33542100	33542100
	НДШ	3689700	3689700
	Бичиг хэрэг	166800	166800
	Гэрэл цахилгаан	494600	494600
	Түлш халаалт	18057600	18057600
	Тээвэр шатахуун	559600	559600
	Шуудан холбоо	55700	55700
	Цэвэр бохир ус	2081600	2081600
	Дотоод албан томилолт	113400	113400
	Нормын хувцас зөөлөн	243500	243500
	Урсгал засвар	1000000	1000000
	Төлбөр хураамж	217600	217600
	Нийт зардлын дүн	60222200	60222200
	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	300.000	300000
	Төсвөөс санхүүжих	59922200	59922200

Манай байгууллага 2009 онд 60222200 төгрөгний төсөв батлагдаж үйл ажиллагаа явуулсанаас 60191318 төгрөгний гүйцэтгэлтэй гарлаа.

Төсвийн өр авлага байхгүй. Өөрийн үйл ажиллагааны орлого 300.000 төгрөг олохоос 300.000 төгрөг олж өөрийн орлогыг 100 хувь биелүүлсэн.

ЗГ-ын болон БСШУ-ны яамны хөрөнгө оруулалтаар хандиваар 4 сая гаруй төгрөгийн номын баяжилт хийгдсэн.

Тав. Хөтөлбөрийн хэрэгжилт:

- Монгол Улсын Засгийн Газрын 2008-2012 оны мөрийн хөтөлбөрт номын сантай холбоотой 1.2.22-р заалт гарсан. Үүнийг хэрэгжүүлэх зорилгоор аймгийн Төв номын сангаас 2009-2010 он хүртэл уг хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө гарган ажиллалаа.
- Аймгийн Засаг даргын 2009-2012 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт

номын сантай холбоотой заалтаар хэрэгжих ажлын төлөвлөгөө гарган ажиллалаа.

Зургаа. Хяналт шинжилгээ, тайлан мэдээний байдал:

- Номын сан нь статистикийн СУ-3, СУ-10, СУ-15 гэсэн 3 төрлийн мэдээг гаргаж өгдөг. Үүнээс СУ-3 мэдээг улирал тутам, СУ-10 СУ-15 мэдээг жил эцсээр гаргаж аймгийн БСГ, Статистикийн хэлтэс, ҮНС-д хүргүүлж хэвшсэн.
- Байгууллагын ажилчдаас болон үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авч үйл ажиллагаандаа тусган ажиллалаа.
- Номын сангийн үйл ажиллагаанд мөрдөж ажиллах стандарт, дүрэм, журам хөтлөгдөх бүртгэл тооцооны хөтөлөлтийг улирал тутам шалган дүгнэж зааварчлагаа өгөн ажиллалаа.

Сайн ажилласан ажилтанг алдаршуулах, жилийн эцэст ажлаа дүгнэж байгууллагын аварга, тэргүүнийг шалгаруулах, аймгийн болон яамны, ЗГ-ын шагналд тодорхойлох зэрэг урамшууллын дэмжлэг үзүүлээ.

Долоо. Ажилчдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэсэн байдал:

- Бүх ажилчдыг байгууллагын зардлаар эмнэлгийн нарийн мэргэжлийн үзлэгт хамрууллаа.
- Ажилчдын мэргэжил мэдлэгийг дээшлүүлэхэд анхаарч цалинтай чөлөө олгож байлаа.
- МУ-ын хөдөлмөрийн хуулинд заагдсан тэмдэглэлт баяр ёслолын үеэр ажилчдад хүндэтгэл үзүүлж гарын бэлэг, дурсгалын зүйл өгөхөөс гадна байгууллагын зардлаар аялал зугаалганд оролцууллаа.
- Эмч нарын зөвлөгөөний шийдвэрийн дагуу эмчилгээнд явах, рашаан сувилалд амарсан ажилчдад тэтгэмж олгож байлаа.
- Ажилчдын амьдралд тулгамдсан асуудалд /найр хурим хийх, өвчтэй байх гэх мэт / дэмжлэг үзүүлэн тодорхой хэмжээний цалинтай чөлөө олгож байлаа.
- Ханиад томуу ихэссэн үеэр байгууллагаас витаминжуулах, дархлаа сайжруулах арга хэмжээ авч чацарганаар үйлчилж байв.
- Сайн ажилласан ажилчдыг урамшуулах, шагнах, аварга тэргүүнээр шалгаруулах зэрэг арга хэмжээ авлаа.

Найм. Мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэх талаар:

2009 оны ажлын төлөвлөгөөнд 2 ажилтанг мэргэжил дээшлүүлэх зорилт тавьсан. Биелэлт нь нийт ажилтанууд

100 хувь сургалтанд хамрагдсан үзүүлэлт гарсан байна.

Үүнд:

- Номын сангийн захирал БСШУ-ны яам, ҮНС, Хүүхдийн номын ордоноос зохион байгуулсан сургалтанд 2 удаа хамрагдсан.
- Ахлах номын санч-арга зүйч М.Лхагважав Удирдлагын академийн Нийгмийн удирдлагын сургуулийн менежерийн ангийг төгссөн.
- Номын санч Алтанцэцэг ХУИС-ийн боловсролын магистр төгссөн.
- Номын санч Ч.Жаргал СУДС-ийн номын сангийн ангид эчнээгээр суралцсан.
- Ня-бо Батзул мэргэшсэн ня-бо-гийн сургалтанд хамрагдсан.
- Бүх ажилчид БСШУ-ны яам, ҮНС, Соёлын хорооноос зохион байгуулсан интернетээр явуулсан зайны сургалтанд оролцсон.

Ес. Сахилга хариуцлагын талаар:

- Ажилтануудын ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэн боловсруулж ажлын хариуцлага, ажлын чиг үүргийг нарийн чанд тусган ажиллаж байна.
- Ажилтан бүр бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үр дүнгийн гэрээ, хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан гэрээнд тусгагдсан үүрэг хариуцлагыг хүлээлгэн ажиллаж байна.
- Байгууллагын дотоод журам, хамтын гэрээг шинэчлэн боловсруулж нийт ажилчдын хурлаар хэлэлцүүлэн батлан ажилласан бөгөөд дотоод журмыг зөрчсөн тохиолдолд хөдөлмөрийн хуулийн дагуу хариуцлага тооцон ажиллаж байна.
- МУ-ын төрөөс баримтлах соёлын бодлого, МУ-ын Соёлын тухай хууль

болое бусад хууль тогтоомжуудыг нийт ажилтануудаар судлуулаа.

Арав. Байгууллага орчны тохижилтын талаар:

- Байгууллагын ажилчдын ажлын өрөө байрны тохижилт хэвийн.
- Шаардлагатай техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан.
- Уншлагын танхимуудыг будах, хулдаслах өнгө төрхийг сайжруулах арга хэмжээнүүдийг авсан.
- Байгууллагын эд хөрөнгийн ашиглалт, хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулахын тулд ажилтан бүрт эд хөрөнгө эзэмшигчийн карт хариуцуулан бүрэн бүтэн байлгах

ашиглах үүрэг хариуцлагыг хүлээлгэн ажиллаж байна.

Номын фондын хадгаламжийн орчныг сайжруулах талаар 2009 онд боломж нөхцөлийнхөө хэмжээнд 200 гаруй мянган төгрөгийн зардал гарган засвар тохижуулалтын ажлыг хийлээ.

Номын сан шинээр вэб хаягтай болж өөрийн үйл ажиллагаагаа интернетээр сурталчилах боломжтой боллоо.

Номын сангийн ажилтануудын үйл ажиллагаа нэгдсэн дотоод сүлжээнд холбогдлоо.

Номын сангийн өрөө тасалгаануудыг цэцэгжүүлэх хөдөлгөөн өрнүүлж цэцэгжүүллээ.

ХОВД АЙМГИЙН НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН 2009 оны ажлын тайлан

Ховд аймгийн Нийтийн номын сан нь 2009 онд 71 дахь жилдээ үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Тэрээр Монгол Улсын засгийн газраас Соёлын байгууллагын талаар дэвшүүлсэн зорилт, төрийн бодлого, шийдвэр, аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд гол анхаарлаа хандуулан ажиллалаа.

Бид оюуны хурдацтай хөгжил бүхий мэдээллийн эрин зуунд цаашид номын санг, иргэдийн зөвхөн ном унших уншлагын газар бус, тэд ном уншихын зэрэгцээ сүүлийн үеийн мэдээ, мэдээллээр хангагдаж өөр хоорондоо мэдээлэл солилцож байх «Мэдээллийн төв» болгон хөгжүүлэх зорилготой ажиллаж ирлээ.

2009 онд манай байгууллага үйлчилгээний чанарт ахиц гаргаж, төлөвлөгөөт үзүүлэлтээ биелүүлэх, номын фондыг баяжуулан, техник тоног төхөөрөмжөөр хангах, материаллаг баазаа бэхжүүлэх, зэрэг олон зорилтот ажил дэвшүүлэн ажилласан.

Барилга байгууламж, тоног төхөөрөмжийн талаар:

Нийтийн номын сан, Хүүхдийн номын өргөөний өнгө үзэмж сайжруулах, үйлчилгээний ая тухтай орчин бүрдүүлэх зорилгоор 800.0 мянган төгрөгийн засвар хийлээ. Энэ

хүрээнд Хүүхдийн номын өргөөний дотор халаалтын системийг шинэчлэн байрлал, эргэлтийг нь өөрчлөн цэвэрлэж тавьлаа. Мөн тааз, ханыг будаж, эмульс, шохой хийлээ.

Нийтийн номын сангийн төв байрны гадна халаалтын системийг хэсэгчлэн засварлаж, ажилгүй болсон хаалтуудыг сольж, дотор халаалтын зарим засварууд /50 пар сольж, бүх пар угаасан/ хийлээ. Мөн байгууллагын шал, дотор хана засварлан будах тааз, цахилгаан гэрэлтүүлэг нөхөн засварлах ажлуудыг өөрсдийн бололцоонд тулгуурлан хийж гүйцэтгэлээ.

Байгууллагын техник хэрэгсэл, тавилга шинэчлэх зорилгоор төсвийн хөрөнгөөр цаас зүсэгч 1, баримт үдэгч 1, яамны хөрөнгө оруулалтаар 2008 онд яамнаас хандивласан 23 ширхэг сандал, 3 ажлын ширээ, 1 номын тавиур тодорхой үнэлэгдсэн падан дагавар бичиггүй ирсэн тул ижил төстэй хөрөнгөнд адилтган үнэ тогтоож 2009 онд хөрөнгөнд бүртгэж авлаа.

Уншлага үйлчилгээний талаар:

Бид ажлаа сар, улирал, жилээр төлөвлөж, гүйцэтгэлийг нь шалгаж тухай бүрд нь дүгнэж ажлын хариуцлага тооцон ажиллахаас гадна, Аймгийн Боловсрол, Соёлын газар, Нийгмийн бодлогын хэлтэстэй бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үр дүнгийн гурвалсан гэрээ

байгуулан ажиллалаа.

2009 онд уншлага үйлилгээний хувьд Мэдээлэл, номзүйн тасаг, номын сангийн фондын тасаг, Эрдэм шинжилгээ, чөлөөт уншлагын танхим, Уншлагын их танхим, Хүүхдийн Үл мэдэх, Их мэдэх танхим, Америкийн соёл мэдээллийн төв зэрэг тасаг танхимуудын жигд ажиллагааг бүрэн ханган ажиллалаа.

Мэдээлэл, номзүйн тасаг нь номын тооллогын ажлыг цэгцлэх, номоо ДДС-ийн ангилалд оруулах, данс бүртгэлийг шинэчлэх ажлыг бүрэн хийж дууссан бөгөөд нийт номыг төрөл анги, үсэг дарааллын каталог шинээр байршуулж 10%-ийг электрон каталогт орууллаа.

Тус тасаг 2009 онд шинээр ирсэн 1275 номонд номзүйн ажиллагаа хийж уншлага үйлчилгээнд оруулав.

Номын фондын тасаг нь фондондоо 64.000 мянган ном агуулж, жилдээ 2300 номыг уншлага үйлчилгээний 6 тасаг танхимуудад захиалгын дагуу хувиарлан олголоо. Мөн шинэ болон сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн 21удаа гаргаж сурталчиллаа.

Уншлагын их танхим нь манай байгууллагын хамгийн их үйлчлүүлэгчидтэй, цаг ямагт ачаалалтай байдаг танхим юм. Энд ЕБС-ийн 8-11 ангийн сурагчид хамрагдаж өөрсдийн бие даасан байдлаа хөгжүүлж, дотоод гадаадын сор болсон бүтээлүүдээр үйлчилдэг. Тус танхим нэг ээлжиндээ 100 уншигч суух суудалтай бөгөөд энэ онд тус танхимаар 1200 уншигч карт нээлгэж, 18280 ирцэд 29900 ном олгогдов.

Хүүхдийн номын өргөөнд ЕБС-ын 1-7 ангийн сурагчид уншлаганд хамрагдаж «Үл мэдэх, Их мэдэх» гэсэн 2 танхимд хуваагддаг бөгөөд 2009 оны 6 сараас их мэдэх танхим ажиллаагүй болно. Учир нь уг танхимд Албан бусын сургалт явуулах шаардлага гарсан тул өрөө тасалгаа хүрэлцээгүй улмаас

уншигчдыг бусад 2 танхимд хувааж байршуулав. Тус танхимуудаар энэ онд 1300 уншигчид карт нээлгэж, 11000 ирцэд 19000 ном олгож уншууллаа.

Тус танхимын номын санчид ном уншуулахаас гадна сурагчдыг номтой нөхөрлүүлэх талаар сургууль, анги хамт олон болон багш, эцэг эхчүүдтэй хамтран ажиллаж тэдний дунд танин мэдэхүйн олон талт арга хэмжээнүүдийг байнга зохиодог. Энэ бүхнийг жилийн эцсээр дүгнэж «Тэргүүний уншигч анги хамт олон», «Шилдэг хамтрагч сургууль» зэргийг шалгаруулж шилжин явах хаяг, дарцаг гардууллаа.

Насанд хүрэгчдийн уншлагын танхим нь Иргэд болон оюутан сурагчид багш нарын чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх тэдний танин мэдэхүйг хөгжүүлэх, судалгаа, эрдэм шинжилгээний ажил явуулахад нь туслах зорилгоор байгуулагдсан. Ойрын фондондоо 3500 орчим номтой уг танхим жилдээ 465 уншигчид карт нээж, 5670 ирцэд 11806 ном хэвлэл олгож үйлчилэхээс гадна уншигчдынхаа дунд танин мэдэхүйн олон арга хэмжээг удаа дараа явуулж байна.

Гэрээр ном олгох тасаг нь 2008 онд аж ахуйн нэгж, албан байгууллагуудын дунд «Оюуны банк таны гэгээрэхийн үндэс» сэдэвт болзолт гэрээг жилийн хугацаанд байгуулж уг арга хэмжээнд 20 гаруй байгууллага оролцлоо. Мөн иргэдэд уншлага үйлчилгээг ойртуулах зорилгоор «Тэнгэрлэг монголын залуус» ТББ-тай хамтран явуулын номын сан байгуулж 2009 оны 06 сарын -07-ноос 07 сарын 8 хүртэл хугацаанд Ард аюушийн талбай дээр гэр барьж ном уншууллаа.

Тус тасаг жилийн хугацаанд 387 уншигчид карт нээж, 2510 ирцэд 5076 ном хэвлэл олгож үйлчилжээ.

Америкийн соёл мэдээллийн төв. Энэ төв нь байгуулагдаад 3 дахь жилдээ үйл ажиллагаа явуулж байна. Гадаад хэл суралцагчдад зориулсан сурах бичиг

техник хэрэгсэлээр бүрэн хангагдсан уг танхимаар насны хягаарлалтгүй, хэн бүхэн хамрагдах боломжтой бөгөөд 2009 онд 288 уншигчид карт нээж, 2350 ирцэд 2990 ном хэвлэл олгон үйлчилсэн байдаг. Байгуулагдсан цагаас хамрагсдын хүрээ улам өргөжсөн ба энэ онд 6000 минутын үнэгүй интернет ашигласан байна.

Тэрээр Англи хэлний ярианы клубаар 360, сургалтанд 48, ганцаарчилсан зөвлөгөөг 60 хүнд өгч 500 хүнийг лекцэнд хамруулжээ. Тус төвийн үйлчлүүлэгч оюутан сурагчид, уншигч иргэдийн дунд Англи хэлний мэргэжилтэн нар байнга сургалт семинар явуулдаг бөгөөд 2008 онд Нийтийн номын сан Энх тайвны корпустай хамтран Вагнер Лоураг гэрээгээр ажиллуулж байна. Эдгээр мэргэжилтнүүд Англи хэл заах болсоноор англи хэл сонирхогчдын тоо нэмэгдэж, сургалтын чанар сайжрах боллоо.

Америкийн соёл мэдээллийн төвөөс сурагчдын англи хэлний мэдлэг боловсрол дээшлүүлэх зорилгоор Access хөтөлбөрийн хоёр дахь шатны сургалтанд хамрагсдыг шалгаруулж авлаа. Үүнд нэгдүгээр шатанд нийтдээ 60 сурагч оролцсоноос 10 хүүхэд тэнцэж шалгарлаа. Эдгээр хүүхдүүд англи хэлийг 2 жилийн хугацаанд Америкийн элчин сайдын яамны зардалаар үнэ төлбөргүй суралцах юм. Одоогоор уг шалгалтанд тэнцсэн 10 хүүхэд

сургалтандаа хамрагдаж хичээл нь жигд явагдаж байна.

Америкийн соёл мэдээллийн төвөөс оюутан сурагчдын Англи хэлний мэдлэгийг дээшлүүлэх зорилгоор танин мэдэхүйн олон талт арга хэмжээ авч явууллаа. Үүнд «Хүний наймааны хэргээс урьдчилан сэргийлье», Англи хэл сурах алтан зарчим лекцүүдийг уншиж, Гэр бүл хүчирхийлэл сэдэвт семинар зохион байгууллаа.

Америкийн соёл мэдээллийн төв хэрхэн ажиллаж байгаа, түүний үйл ажиллагаа цаашдын чиглэлийг судлах зорилгоор АНУ-ын элчин сайдын яамны Олон нийттэй харилцах албаны мэргэжилтэн Б.Болормаа, Азийн орнууд дахь Америкийн соёл мэдээллийн төвүүдийн хөрөнгө санхүүгийн албаны дарга Пег нар 2009 оны 10 сарын 18-23 -ны өдрүүдэд ажлаад буцлаа. Энэ үеэр ACCESS хөтөлбөрийн хүүхдүүдтэй уулзахаас гадна Ховд аймгийн номын санчидтай уулзаж «Америк улсын номын сангийн үйлчилгээ» сэдвээр сургалт явууллаа.

Тэд Ховд дахь соёл мэдээллийн төв зохих түвшинд ажиллаж үйл ажиллагаа нь тогтмолжин жилээс жилд өргөжин хөгжиж байгаад талархал илэрхийлээд цаашид хийх ажлын төлөвлөгөөг хамтран төлөвлөөд буцлаа.

Уншигчдын хэрэгцээ шаардлага хангах, иргэдэд мэдээлэл түгээх, тэднийг номын сангийн үйлчилгээнд татан оролцуулах олон талт арга хэмжээ

№	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө /жилийн/	Гүйцэтгэл	хувь
1	Номын фонд	800	150	18.7
2	Байнгын уншигч	4200	4000	95.2%
3	Олгож уншуулсан ном	81000	75000	92.5%
4	Ирц	50500	45500	90.0%

зохион явуулсны үр дүнд 2009 онд фондыг 150 номоор баяжуулж, 4000 уншигчдад карт нээж, 45500 ирцэд 75000 ном хэвлэл олгон үйлчилгээний төлөвлөгөөг 92.0%-иар биелүүлж өөрийн орлогоор 2.256600 төгрөг бүрдүүлээ.

Соёл олон нийтийн ажил:

2009 онд номын сангийн тасаг танхимуудаас иргэдийг гэгээрүүлэх, тэдний оюун, танин мэдэхүйг хөгжүүлэх зорилгоор сургалт сурталчилгааны олон талт арга хэмжээнүүдийг зохион байгууллаа.

2009 онд танин мэдэхүйн уралдаан тэмцээн 33 удаа явуулж түүнд 925, тойм яриа 23 удаа зохион байгуулж 805, Урилгат уншлага 40 удаа зохион байгуулж 900 уншигч оролцож, 4 удаагийн номын өдөрлөг 512, үйлчлүүлэгч, дүрийн тоглолт 16 удаа явуулж 128 уншигч тус тус оролцож 76 удаагийн шинэ болон сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн гаргаж сурталчиллаа. Жилийн хугацаанд 6000 ном сэлбэн засварлах төлөвлөгөөтэй байсан ба 7200 засварлаж 118% иар давуулан биелүүллээ.

Зарим томоохон арга хэмжээнүүдээс тодруулбал: Уншигчдын номтой нөхөрлөх идэвхийг өрнүүлэх танин мэдэхүйг хөгжүүлэх зорилгоор уншлагын их танхимаас «Ган үзэг» яруу найргийн тэмцээн явуулсан бол, Хүүхдийн номын өргөөнөөс ЕБС-ийн сурагчдын дунд «Багшдаа барих миний бэлэг» сэдэвт номын 14 хоногийн аян зохион байгуулж энэ хүрээнд тэргүүний уншигч анги хамт олонг шалгарууллаа.

Үүнд 11 жилийн 1,3,6, Цаст -Алтай сургуулиуд идэвхтэй оролцлоо.

Мөн олон улсын эмэгтэйчүүдийн баяр, Мартын - 8-ныг тохиолдуулан бүх тасаг танхимуудаас «Ээждээ барих миний бэлэг» номын 7 хоногийн зохиож, хүүхдүүдийн дунд уг сэдвээр зохион бичлэгийн уралдаан зарлан явууллаа. Жаргалант сумын бүх ЕБС-ын сурагчдын дунд зохион байгуулсан үйл ажиллагаанд 11 жилийн 3, 6-р сургуулиуд бусдыгаа хошуучлан оролцлоо.

Казак үндэсний баяр Наурызийн баярыг тохиолдуулан «Казак үндэсний ёс заншлаас суралцъя» сэдэвт 21 хоногийн номын аяныг 11 жилийн 2-р сургууль дээр зохион байгуулж казак үндэсний соёл, ёс заншил үндэсний тоглоом наадгаатай холбогдолтой номын үзэсгэлэн гаргаж оролцлоо. Дээрх үйл ажиллагаанд 6-р ангийн бүлгүүд идэвхтэй оролцож 3а, 6 в ангийн хамт олон бусдыгаа хошуучлан оролцож тэргүүн байрыг эзэллээ. Мөн энэ үеэр Казак хэлний номоор үзэсгэлэн гаргалаа.

Америкийн соёл мэдээллийн төв, Чөлөөт уншлагын танхим хамтран Ховд аймагт суугаа гадаад иргэдийн дунд «Монгол зан үйл» сэдэвт танин мэдэхүйн уралдаан тэмцээн явууллаа. Монгол хэл дээр явагдсан уг тэмцээнд 4 баг оролцсоноос «Хөх тэнгэр» баг тэргүүлж өргөмжлөл, Алтан медаль, хэвийн боовоор шагнуулав.

Үндэсний бичиг үсгийн баяр. 2009 оны 05 сарын 2-4-ний өдрүүдэд «Үндэсний бичиг үсгийн баяр»-ыг орон нутагт тэмдэглэн өнгөрүүлээ.

Энэ удаагийн бичиг үсгийн баяр нь Монгол бичгээс гадна Тод Монгол бичгийн 360 жилийн ойтой давхцаж байгаагаараа онцлог байлаа. Үндэсний бичиг үсэг сурталчилах, сургах, өвлүүлэх хүрээнд явагдсан уг баярыг угтаж Нийтийн номын сангаас уншлага үйлчилгээний 14 хоногийн аян зохиож, ахлах ангийн сурагчдын дунд Монгол бичгийн олимпиад явуулахад Цаст-Алтай сургуулийн 11г бүлгийн сурагч Ч.Баярхүү, шалгарч Алтан медаль хүртлээ. «Цэвэр гоё бичигтэн» Тод монгол бичгээр хэн хурдан унших вэ? уралдаануудыг зохион байгууллаа. Үүнд багш сурагчид идэвхитэй оролцлоо.

Номын яармаг -2008 үзэсгэлэн худалдаа. Аймгийн Нийтийн номын сан, Засаг даргын тамгын газрын Нийгмийн бодолго зохицуулалтын хэлтэс, аймгийн Боловсрол, соёлын газартай хамтран 06 сарын 03-04-ны өдрүүдэд «Номын яармаг-2009» үзэсгэлэн худалдаа зохион байгууллаа.

Уг арга хэмжээнд сум, сургуулийн 48 номын санчид оролцлоо.

Хоёр өдрийн турш үргэлжилсэн уг арга хэмжээний үеэр номын яармаг үзэсгэлэн гарахаас гадна сум, сургуулийн номын санчдын жилийн ажлыг дүгнэж заавар зөвлөгөө өглөө.

Мөн үйл ажиллагаа нь тогтмолжсон тэргүүний номын сан, номын санчдыг шалгарууллаа. Үүнд «Тэргүүний номын сан»- гаар Булган сумын сургуулийн номын сан ч Болороо шалгарч БСГ-н шагналаар шагнагдсан бол Тэргүүний

номын санч»- аар Алтай сумын номын санч Д.Сэргэлэн шалгарч 80.0 төгрөгний номоор шагнагдлаа.

Эцэст нь Аймгийн нийтийн номын сангаас «2008 оны шилдэг бүтээл» болон гадаадын шилдэг уран зохиол 50 боть номыг сум сургуулийн бүх номын санд гардууллаа.

Зохион байгуулсан ажлынхаа үр нөлөө, ач холбогдлыг бусдад хүргэх зорилгоор орон нутгийн Ховд телевиз, Ховдын мэдээ сонин, Монголын радиогийн МОНЦАМЭ агентлагт мэдээ сурвалжлагаа явуулан сурталчиллаа.

Иргэдийн чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх, тэдний танин мэдэхүй оюуныг хөгжүүлэх зорилгоор «Хөгжил оюунлаг ирээдүй» ТББ байгууллагатай хамтран 2009 оны 5 сарын 10 нд банкуудын дунд «Оюуны оньс» танин мэдэхүйн уралдаант тэмцээн зохион байгууллаа. Уг тэмцээнд Ховд аймагт үйл ажиллагаа явуулж буй арилжааны 7 банкйн 10 баг оролцож мэдлэг оюунаа уралдуулснаас «ХААН» банк тэргүүлж бусдыгаа хошуучиллаа. Мөн Ховд аймгийн Залуучуудын Холбоотой хамтран «Өнгөрсөн 4 сарын нэгэн» онигчдын тэмцээнийг анх удаа зохион байгууллаа. Мөн оны эхнээс Их зохиолч Д.Нацагдоржийн «Тэргүүний уншигч - Д.Нацагдорж тэмдэгтэн» шалгаруулах болзолыг бүх сум, сургуулийн удирдлагуудад хүргүүлсэн бөгөөд уг болзолыг хангасан тэргүүний уншигч 8 хүүхдэд шагналыг нь гардууллаа. Үүнд:

Цаст-Алтай сургуулийн 106 ангийн

сурагч С.Буянтогтох, 12 жилийн 3-р сургуулийн 7г ангийн сурагч Х.Амарзаяа, 12 жилийн 1-р сургуулийн 5д ангийн сурагч Г.Жавхланбаяр, тус сургуулийн 8г ангийн сурагч Я.Сайнзаяа, 12 жилийн 6-р сургуулийн 9а ангийн сурагч Б.Сэвжид нар шалгарч «Тэргүүний уншигч Нацагдорж тэмдэгтэн»-ий эзэн болов. Мөн Нийтийн номын сангаас зарласан уралдаан тэмцээнд 3-р сургуулийн 12 жилийн сурагч Л.Уугандаваа, 12 жилийн 3-р сургуулийн 4в ангийн сурагч Б.Бямбасүндэл шалгарч «Тэргүүний уншигч Нацагдорж тэмдэгтэн» болов.

«Ган үзэг» яруу найргийн тэмцээн. Хүүхэд залуучуудын яруу найргийн авъяас чадварыг нээж илрүүлэн хөгжүүлэх зорилгоор Жаргалант сумын 12 жилийн сургуулиудын сурагчдын дунд 2009 оны 12 сарын 18-нд «Ган үзэг» яруу найргийн тэмцээнийг 3 насны ангилалаар зохион явууллаа.

Нийт 74 яруу найрагч шалгаран оролцсоноос бага насны ангилалд 15 хүүхэд оролцож Н.Эрхэмбилэг тэргүүлж, Б.Бямбасүндэл /3-р сургууль/, Б.Баянмөнх /прогресс сургууль/ нар удааллаа.

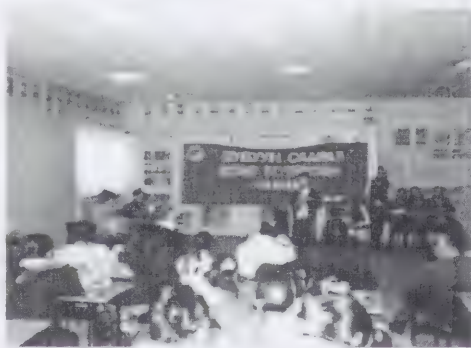
5-7 ангийн 10 хүүхэд оролцсоноос 1-р байранд Д.Ариунзаяа /6-р сургууль/, М.Мөнхбаяр /Цаст-Алтай/, Д.Оюунцэцэг /Цаст-Алтай/ нар удаах байруудад шалгарав.

8-11 ангийн 40 хүүхэд авъяас

билэгээ уралдуулснаас 1-р байранд Б.Номинэрдэнэ /1-р сургууль/ шалгарч удаах байруудад Ц.Отгонбаатар /6-р сургууль/, О.Шижирмаа /6-р сургууль/ шалгарч, тусгай байрын шагналыг А.Бэрцэцэг /прогресс/, Ц.Энхбат хөгжил/ нар эзэллээ.

Оюутнуудын дунд явуулсан яруу найргийн тэмцээнд 9 оюутан оролцсоноос 1-р байранд Ховд Их Сургуулийн 2-р курсын оюутан Д.Энхбаяр тэргүүлж удаах байруудад тус сургуулийн Д.Батмөнх, Г.Одгэрэл нар удааллаа

«Шувуун саарал» богино өгүүллэг, уран уншлагын наадам 2009 оны 12 сарын 24-ны өдөр зохион байгуулагдав.

Жил бүр уламжлал болон зохион байгуулагдаж буй «Шувуун саарал» богино өгүүллэг, уран уншлагын тэмцээнд нийтдээ 69 хүүхэд залуучууд оролцож авъяас билэг, ур чадвараа сорилоо. Дөрвөн насны ангилалаар явагдсан уг тэмцээний бага насны ангилалд 23 сурагч оролцсоноос 1-р байрыг 3-р сургуулийн 5б ангийн сурагч Б.Баялагмаа эзэлсэн бол 2-р байранд Г.Буянхишиг /прогресс/, 3-р байранд Б.Бямбасүндэл нар тус тус шалгарав.

Дунд насны ангилалд 28 хүүхэд оролцсоноос 1-р байр Б.Сэлэнгэ /6-р сургууль/ эзэлж, удаах байруудыг Б.Золзаяа /3-р сургууль/, Я.Сайнзаяа /1-р сургууль/ нар тус тус эзэллээ.

Ахлах ангийн насны ангилалд 13 сурагч оролцсоноос А.Долгорсүрэн /3-р сургууль/ 1-р байранд шалгарч удаах байруудад Ш.Мөнхбат /Цасталтай/, Г.Ганжаргал /2-р сургууль/ нар шалгарлаа. Тусгай байрын шагналыг 6-р сургуулийн 116 ангийн сурагч О.Энхтүвшин эзэллээ.

Оюутан сурагчдын дунд явуулсан богино өгүүллэгийн тэмцээнд 9 хүүхэд оролцсоноос 1-р байранд Б.Хоролсүрэн /Бизнес удирдлагын 4-р курс/ орж, удаах байруудад Ховд их сургуулийн Хятад хэлний ангийн оюутан С.Ихбаяр, Д.Наранцацрал нар шалгарлаа.

Энэ үеэр зохиогдсон өөр нэгэн арга хэмжээ нь Ахлах ангийн сурагчдын дунд зохион байгуулсан «Ном бидний амьдралд» сэдэвт ЭССЭ бичлэгийн уралдаан байлаа.

Нийт 120 хүүхэд оролцсон уг арга хэмжээний нэгдүгээр байрыг 3-р сургуулийн 12 жилийн сурагч Л.Уугандаваа эзэлсэн бол 2-р байранд 6-р сургуулийн 9г ангийн сурагч О.Нямдулам, 3-р байранд 3-р сургуулийн 11-р ангийн сурагч А.Долгорсүрэн эзэлж, тусгай байрын шагналыг Хөгжил сургуулийн оёдол эсгүүрийн 2-р дамжааны оюутан Б.Энхзаяа эзэллээ.

«Шувуун саарал» богино өгүүллэг, уран уншлагын тэмцээний үеэр «Оны шилдэг уншигчид», «Тэргүүний уншигч» хамт олон, «Шилдэг менежер - Соён гэгээрүүлэгч» өргөмжлөлийн эздийг тодрууллаа.

Нийтийн номын сангийн «2009 оны шилдэг уншигч»-аар 12 жилийн 1-р сургуулийн 3в ангийн сурагч Н.Одмаа, мөн тус сургуулийн 5б ангийн сурагч Г.Жавхланбаяр, 12 жилийн 6-р сургуулийн 5в ангийн сурагч Д.Ариунзаяа, 12 жилийн 3-р сургуулийн 5г ангийн сурагч П.Энхбаяр шалгарсан бол «Тэргүүний уншигч хамт олон»-оор 12 жилийн 1-р сургуулийн Цэрэндагва багштай 5д анги, 12 жилийн 3-р сургуулийн Алтанчимэг багштай 5г ангийн хамт олон, 12 жилийн 6-р сургуулийн Цэндсүрэн багштай 3в ангийн хамт олон, Прогресс сургуулийн Отгонбаяр багштай 4а ангийн хамт олон тус тус шалгарлаа. Мөн Нийтийн номын сантай жилийн хугацаанд хамтран ажиллаж сурагчдынхаа уншлага үйлчилгээг зохион байгуулсан 12 жилийн бага ангийн сургалтын менежер Дуламсүрэнг «Шилдэг менежер - соён гэгээрүүлэгч»-ээр өргөмжилсөн байна.

Орчны тохижилт, бусад ажил:

Өөрийн байгууллагын Номын санчдыг мэргэшүүлэх зорилгоор номын санч М.Чимэгээ, Г.Баяраа нарыг Улаанбаатар хотын Соёлын дээд сургуульд диплом, бакалаврын эцнээ сургалтанд хамруулж амжилттай төгсгөлөө. Ингэснээр мэргэжилтэй боловсон хүчний тоо 2-оор нэмэгдлээ.

Ажилчдынхаа авъяас чадварыг нээж илрүүлэх хөгжүүлэх зорилгоор ТВ-Караоке нэвтрүүлэгт бэлтгэн оролцуулж сурталчиллаа.

Жаргалант сумаас зохион байгуулж буй «Пүрэв»-ийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор байгууллагадаа

20 мод суулган ургуулж, байгууллагын хаягыг өөрчилж, хогийн сав 2-г шинээр хийж байршууллаа.

Цаашид ойрын хугацаанд шийдвэрлэх хэд хэдэн асуудал байна. Үүнд:

- Фондын номыг электрон каталогт бүрэн оруулах,
- Комьпютер, техник хэрэгслийг сайжруулж хүртээмжтэй болгох,
- Үйлчилгээний хүртээмж сайжруулах,
- Байгууллагын сантехникт засвар үйлчилгээ хийх,

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН 2009 оны тайлан

Нийтийн номсан нь 45579,9 сая төгрөгийн төсөв, орлого 350,0 мянган төгрөг, 7 орон тоотойгоор үйл ажиллагаагаа явуулж ирлээ. 2009 оны 7-р сарын 31-нд Аймгийн засаг даргын 232-р захирамж гарч ОНС музей, Нийтийн номын сангийн үйл ажиллагааг бие даасан бүтэцээр явуулах боломжтой болсон.

Тус номын сан нь сүүлийн жилүүдэд өөрийн гэсэн байргүй байснаас 4 газар түрээсээр байрлаж ажлаа явуулж ирсэн. 2009 онд улсын төсвийн 424 сая төгрөгийн хөрөнгөөр номын сангийн байр засагдаж 11-р сарын 01-нээс ашиглалтанд орж шинэ байрандаа нүүн орж уншлагын танхимууд болон бусад ажлын өрөө тасалгаануудыг тохижуулах ажлуудыг хийж ирлээ.

Бүх номын санчид оролцон ажлын байрны үүдний вестибюль, лавлагаа номзүйн танхимын мэдээллийн самбаруудыг шинэчлэн хийж дуусгалаа. Номын санчдад зориулан «Каталогжуулалтын техник ажиллагаа», Номзүйн бичилтээр «Ном тодорхойлох тухай» сэдвээр арга зүйн гарын авлага бэлтгэв.

БСШУЯ-наас Япон улсын буцалтгүй тусламжийн хүрээнд Хөвсгөл аймгийн номын сангуудад ирсэн 9082 ширхэг номыг нийт сум, сургуулийн номын сангуудад хувиарлалт хийн олгоход бэлтгэв.

Фондын номын баяжилт хийх шинэ ном, эрэлт хэрэгцээтэй номын жагсаалт гаргаж холбогдох газарт хүргүүлэв.

Сумдын соёлын төвийн дэрэгдэх номын сан, ЕБС-ийн дэргэдэх номын сан нийт 56 номын санд мэргэжил арга зүйн туслалцаа үзүүлэх «Номзүй, мэдээллийн танхим» байгуулан, холбогдох арга зүйн самбаруудыг хийж байрлуулан ажиллаж, одоогоор нийт 25 номын санчид номзүй, мэдээлэл арга зүйн зөвлөлгөөг нэг бүрчлэн өгөөд байна.

«Номын сангийн орчны нөхцөл MNS 5742: 2007» стандартыг мөрдлөгө болгон ажиллахад дутагдалтай байгаа орон тоо, техник хэрэгслэл, тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшилыг авах 2010 оны төсөвт оруулах саналыг холбогдох байгууллагуудад өргөн барьсан болно.

Номын сангийн фондын 60,000 гаруй номыг тоолох, дахин үнэлгээг хийх, электрон карт каталогт оруулах ажлыг 2009 оны 10 дугаар сарын 2-оос мэдээллийн номын санч Д.Туул, фондчин Т.Ваня нарт хариуцуулан ажлыг эхлүүлэн явж байна.

2009 оны 5, 1-р сард болсон «Нээлттэй хаалганы өдөрт» оролцон байгууллагаа суртачлан, уншигчийн карт үнэ төлбөргүй нээн иргэдэд үйлчиллээ.

Хэнтий аймгийн төрийн шагналт яруу
найрагч Р.Чойномын нэрэмжит
ТӨВ НОМЫН САНГИЙН
2009 онд хийсэн ажлын тайлан

№	Нийлүүлэх бүтээгдэхүүн	Авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Биелэлт
	Бүтээгдэхүүн 1.1 10-аас доошгүй нэр төрлийн тогтмол хэвлэл улирал тутам захиалж уншигчдад үйлчлэх	1-р улиралд 19 хэвлэл 2-р улиралд хэвлэл 3-р улиралд хэвлэл 4-р улиралд хэвлэл захиалж ашиглуулна	1-р улиралд 12 нэр төрлийн 78000 төгрөгийн тогтмол хэвлэл захиалан уншигчдад үйлчилсэн. 2-р улиралд 32700 төгрөгийн 9 нэр төрлийн хэвлэл захиалсан. 2009 онд ном хэвлэл худалдан авах зардлын төсөв хасагдсан тул 3, 4-р улиралд хэвлэл захиалаагүй.
	Бүтээгдэхүүн 1.2 Номын фондыг 4.5 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэх	1. Ушигчдын эрэлт хэрэгцээтэй номын судалгааг явуулж саналын хуудсаар авч нэгтгэх 2. Шинээр авсан номоо бүртгэлд авч ангилалд оруулна 3. Бүртгэлд авсан номуудаа танхимд хуваарилах	Энэ онд Засгийн газрын санхүүжилтээр 2.078.6 төгрөгийн 272ш, БСШУЯамнаас Япон улсын буцалтгүй тусламжийн хүрээнд 1.361.7 төгрөгийн 148ш ном, иргэдээс 84.0 мянган төгрөгийн 16ш ном тус тус хандиваар авсан. Нийт 2009 онд 4270377 төгрөгийн 551ш номоор фондоо баяжуулсан.
	Бүтээгдэхүүн 1.3 Шинэ номын мэдээлэл гаргаж, уншигч олонд ил тод тавьж сурталчлах	1. Шинээр авсан номуудаар цуврал мэдээлэл гаргах 2. Онцлог номын тайлбар танилцуулга бичиж гаргах 3. Сэдэвчилсэн номын ном зүйн бүртгэл хийх 4. Шинэ номоор картын санд баяжилт хийх	Шинэ ирсэн номуудаар фонд, танхимууд 12 удаа тайлбарт мэдээлэл хийж, уншигчдад сурталчилсан.

Бүтээгдэхүүн 1.4 Шинэ номын үзэсгэлэн гаргаж уншигчдад танилцуулах	1. Шинэ номын жагсаалт гаргах 2. Уг номуудын талаар мэдээлэл тайлбар бичиж гаргах 3. Хаяг бүхий тусгай тавиурт өрж, зарим номуудын тайлбарын хамт тавьж танилцуулах 4. Шинэ номын тухай FM -106. 2 хамтран сурталчлах	Шинэ номын үзэсгэлэнг нийт 8 удаа гаргаж, Дөлгөөн Хэрлэн FM-106.2, Орон нутгийн телевиз Сан бүрд зэрэг мэдээллийн хэрэгслээр сурталчилсан. Япон улсын буцалтгүй тусламжийн хүрээнд сум, сургуулийн фонд баяжуулах төслийн нээлтийн үйл ажиллагааг номын сан дээр зохион байгуулж, шинээр ирсэн 298 номоор үзэсгэлэн гаргаж нийт 65 хүн хамрагдаж нээлтийн үйл ажиллагаанд БСШУЯамны соёл урлагийн газрын дарга Г.Эрдэнэбат, Хүүхдийн номын ордны арга зүйч Баярмаа, БСГ-ын мэргэжилтэн Батбилэгт, Тунгалаг, Батноров сумын соёлын төв, сургуулийн захиралууд оролцож ахмад уншигч Тарважав МҮТ-ийн “Соёл-Эрдэнэ” нэвтрүүлэгт ярилцлага өгсөн. Аймгийн ЗДТГазрын мэдээллийн танхимд “Дэлхийн шилдэг 50 боть” болон шинээр ирсэн 118 номоор үзэсгэлэн гаргаж , бүгд 95 номыг уншигчдад олгож сурталчилсан байна.
Бүтээгдэхүүн 1.5 Зөөврийн номын сан болон буухиа үйлчилгээ явуулах	1. Байгууллага, сум сургуулиудын номын санчтай гэрээ байгуулж хамтран ажиллах 2. Захиалгат номоор үйлчлэх /тодорхой хугацаанд/	Зөөврийн номын санг Хэрлэн сумын бүх цэцэрлэгүүдэд 367 номоор, Баянхутаг суманд 134 номоор 300 гаруй уншигчдад, Галшар сумын номын санд хүүхдийн зохиолч Д.Содномдоржийн 13 ширхэг ном, Хэрлэн хүүхдийн зуслангийн 2-р ээлжийн амрагч хүүхэд багш нарт 25 номоор тус тус ажиллуулж, нийт 527 номыг 3375 уншигчдад хүргэсэн байна.
Бүтээгдэхүүн 1.6 Уншигч иргэдийн боловсрол мэдлэгээ дээшлүүлэхэд туслах зорилгоор мэдээллийн сан ажиллуулах	1. Дотоод мэдээллийн сан 2. Гадаад мэдээллийн сан 3. Хууль эрх зүйн мэдээллийн сан 4. Орон нутгийн онцлог мэдээллийн сан 5. Сонгосон буюу хандсан хүмүүст зориулсан мэдээллийн сан	“Номын сангийн Lib4U програмыг ашиглах”, “Уучлах гэдэг ухааных”, “Цахим номын сан”, “Ажил хөдөлмөрийн алтан дүрэм”, “Санаж яваарай”, “Тууштай ханд”, “Хүүхдийг бүү шүүмжил”, “Хүүхэд таны хүссэн шиг биш”, “Монголчуудын хамгийн гол шүтээн”, “Буриад үндэстний тухай” - сэдвүүдээр 17 мэдээлэл гаргаж уншигчдад ашиглуулж байна.

Бүтээгдэхүүн 1.7 Уншигчид болон сумдын номын санчдад зориулж бичмэл сэтгүүл гаргаж гарын авлага болгох	1. Сэдвүүдийг сонгох 2. Холбогдох материал уншиж уг сэдвийг бэлтгэх 3. Компьютерт бичүүлж бичмэл сэтгүүл болгон үдэж бэлтгэх 4. Уншлаганд гаргах ба хөдөөд явуулах	Сумын болон сургуулийн номын сангийн үйл ажиллагаанд дүгнэлт хийж номын нэг бүрчилсэн, нэгдсэн, өдөр тутмын бүртгэлүүдийг хэрхэн хөтлөх, номын сан - номзүйн ангилалыг хэрхэн ашиглаж номоо ангилах, номын сангийн байрлал зэрэг сэдвүүдээр 2 удаа бичмэл сэтгүүл гаргаж номын санчдад гарын авлага болгосон.
Бүтээгдэхүүн 1.9 Номын тухай лекц сонсгол хийх	Сум болон албан байгууллагуудад	Номын тухай мэдээллийн ДЗОУ байгууллагын дэргэдэх "Хүслэн" хүүхдийн оролцооны удирдах зөвлөлийн гишүүд, хүүхдүүдэд номын тухай мэдээллийг хийснээр нийт 60 гаруй хүүхдийг хамрууллаа. Мөн 4-р цэцэрлэгийн багш, эцэг эхчүүд, 3-р сургуулийн бага ангийн нийт 256 хүүхдэд номын тухай яриа таниулга хийсэн.
Бүтээгдэхүүн 1.10 Сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн гаргаж сурталчлах	1. Сэдвүүдийг сонгох 2. Уг сэдэвт холбогдох номын жагсаалт гаргах 3. Жагсаалтанд орсон номуудаар үзэсгэлэн гаргах 4. Зарим номын тайлбарыг бэлтгэх 5. Ардын уран зохиолчдын намтар, уран бүтээлийг сурталчилан, гарын авлага, бичмэл сэтгүүл бэлтгэх	1970-1980 оны уран зохиолын 48 номоор 97 уншигчдад, инээдмийн баяраар 30 номоор 80 гаруй уншигчдад, Уран жиргээ яруу найргийн тэмцээнд нутгийн зохиолчдын 21 яруу найргийн номоор 90 гаруй уншигч хүүхдүүдэд, гадаадын уран зохиолын 25 номоор 63 уншигчдад, хаврын шалгалтанд зориулж 49 номоор 100 гаруй, хавар сэдэвт үзэсгэлэнг 38 номоор, дэлхийн шилдэг 50 ботиор уншигчдад сэдэвчилсэн үзэсгэлэнг нийт 15 удаа зохион байгуулж, 225 номоор 678 уншигчдад үйлчилсэн байна.
Бүтээгдэхүүн 1.11 "Хүрэл тулга", "Уран жиргээ" уралдааныг зохион байгуулах	1. Оролцогч уншигч болон хүүхдүүдэд материал олж өгөх 2. Аварга уншигчийг шалгаруулан шагнах	Хүрэл тулга, уран жиргээ уралдаануудыг Хүүхдийн төвтэй хамтран зохион байгуулж, номын үзэсгэлэн гаргаснаас гадна шилдэг номоор шалгарсан бүтээлд шагнал урамшил олголоо.

Бүтээгдэхүүн 1.12 Бичиг соёлын хишиг өдөр зохион байгуулж, уншигчдын бага хурал хийх	1. Угийн бичиг хөтлөх талаар гарсан ном хэвлэлээр үзэсгэлэн гаргах 2. Угийн бичиг хөтлөх талаар байгууллага аж ахуйн нэгжүүдэд сурталчилгаа хийх 3. Уншигчдын бага хурал зохион байгуулах	Угийн бичиг хөтлөх талаар 22 сум, 26 сургуулийн номын сангуудад Засгийн газрын 2007 оны 10 дугаар сарын 3-ны өдрийн 257 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан "Угийн бичиг хөтлөх журам"-аар мэдээлэл хийсэн. Монгол бичгээр хэвлэгдэн гарсан 60 гаруй номоор үзэсгэлэн гаргаж сурталчилсан. Үндэсний бичиг үсгийн баярын үйл ажиллагаанд 2009 оны 5-р сарын 05-06-нд оролцож, номын сангуудын талаар төрөөс баримталж байгаа бодлого, номын сангийн стратеги төлөвлөгөөний бүтэц, арга зүй, БСШУ-ны Сайдын 2005 оны 441-р тоот тушаал, түүний хэрэгжилт, Сайнгийн Сайд, БСШУ-ны Сайдын 2006 оны 357/406 тоот тушаалын хэрэгжилтийн талаар сургалт семинарт оролцсон.
Бүтээгдэхүүн 1.15 Номын санд шинээр ирсэн болон урьд онуудад хэвлэгдсэн номуудад каталогийн карт бичих	1. Номын сангийн стандартын дагуу ном хэвлэлд карт бичих	Номын санд ирсэн болон урьд онуудад хэвлэгдсэн номуудад төрөл анги үсэг дарааллын каталогийн картыг бичиж байрлуулж байна.
Бүтээгдэхүүн 1.16 Инээдмийн баяраар "Хэн олон онигоо сайн мэдэх вэ" хошин тэмцээн зохион байгуулах	1. Удирдамж боловсруулах 2. Зохион байгуулах	Инээдмийн баярын өдөрт зориулж ЕБ-ын 7-11-р ангийн хүүхдүүдийн дунд хошин шог зургийн уралдааныг зарлаж нийт 20 гаруй бүтээл ирсэнээс 1-р байрт Тэмүүжин Цогцолбор сургуулийн 116 ангийн сурагч С. Бадарч, 2-р байрт 4-р сургуулийн 10а ангийн сурагч Сэргэлэн, 3-р байрт Тэмүүжин Цогцолбор сургуулийн 7в ангийн сурагч Оюунтүлхүүр нар тус тус шалгарч өргөмжлөл мөнгөн шагналаар шагнагдсан байна.

Бүтээгдэхүүн 1.17 Номын санчийг мэргэжил дээшлүүлэх сургалтанд хамруулах		1. Төвийн болон орон нутгийн сургалтанд хамруулах 2. Сум болон сургуулийн номын санчдыг мэдээллээр хангах	Хүүхдийн уншлагын танхимын номын санч Т.Отгонтуяа Соёлын дээд сургуулийн “Номын сан судлал - мэдээлэл” мэргэжлээр суралцан төгсөж, номын сан- мэдээллийн ажилтны бакалаварийн зэрэг авсан. Бичиг хэргийн ажилтаныг архивын ерөнхий газрын дэргэдэх архив, албан хэрэг хөтлөлтийн сургалтын төвд 2009 оны 11-р сарын 2-ноос 25-ны хооронд 164 цагийн онолын 8 цагийн дадлагын хичээлд суралцуулж, архив, бичиг хэргийн ажилтны мэргэжил эзэмшүүлсэн. 12-р сарын 17-ноос Аймгийн хэмжээний бүх сум, сургуулийн номын санчдыг мэргэжил дээшлүүлэх сургалтанд 5 өдөр Үндэсний номын сан, хүүхдийн номын ордон дээр суралцуулж, тэдэнд онолын болон дадлагын хичээл зааж, сертификат олгож ажилласан.
Бүтээгдэхүүн 1.18 Номын сангийн үйлчилгээг өргөтгөж, уншигчдад мэдээллийг цахим хэлбэрээр түгээх		1. Цахим хэлбэрээр гарсан ном хэвлэл, мэдээллийг цуглуулж уншигчдад хүргэх	Номын санд цахим хэлбэрээр ирсэн үлгэр, монголын уран зохиолын номуудыг нийт 856 хүүхэд уншуулаад байна.
Тусгай захиалгат ажил үйлчилгээ 2. “Номын сангийн үйл ажиллагаанд шинэлэг арга барилыг нэвтрүүлж, орчин үеийн мэдээллийн төв болох” стратегийн зорилтын хүрээнд:			
Бүтээгдэхүүн 2.1 ЗД-ын мөрийн хөтөлбөрт тусгагдсаны дагуу цахим номын сан болох		1. Электрон каталогт фондны номын 50 хувийг оруулах 2. Аймгийн төв номын санг орчин үеийн техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжөөр хангаж, интернэт сүлжээнд холбох	Фондын номыг номын сангийн электрон каталогт оруулах ажил эхлээд нийт 5296 төрлийн 10992 ширхэг номыг програмд оруулж бүх номонд варкод нааж, сэлбэн засаж байрлуулсан. Нийт фондын 32%-ийг электрон каталогт оруулаад байна. 12-р сарын 2-нд ADSL-ийн 256Kb интернэтэд холбогдож, дотоод сүлжээнд 5 компьютер холбогдсон.

Бүтээгдэхүүн 2.2 Сумдын болон сургуулийн номын сангийн үйл ажиллагаатай танилцаж мэргэжлийн тусламж үзүүлэх болно	1. Баянхутаг, Галшар, Дархан, Баянмөнх, Бор-Өндөр, Өмнөдэлгэр, Хурх, Бэрх, Жаргалтхаан, Цэнхэрмандал, Дэлгэрхаан сумдын болон сургуулийн номын сангийн ажилтай танилцаж судалгаа авч дүгнэлт гаргах 2. Сумдын болон сургуулийн номын сангийн үйл ажиллагааг стандартын дагуу явуулахад мэргэжлийн арга зүйн зөвлөгөө өгөх. 3. Сумдын номын сангуудад БСШУЯам, Нээлттэй Нийгэм Форум, Азийн сан, Үндэсний төв номын сангаас хандивласан номуудыг хуваарилах	Аймгийн Боловсрол соёлын газартай хамтран аймгийн бүх сум, сургуулийн номын сангуудын үйл ажиллагаатай танилцаж, мэргэжлийн заавар зөвлөмж өгч ажиллалаа. Үүнд: Биндэр, Дархан, Бор-Өндөр, Баян-Адарга, Өмнөдэлгэр сумын сургуулийн номын сангууд номын сангийн үйл ажиллагаа нь тогтмолжиж, хөдөөгийн уншигч иргэдийг ном хэвлэл мэдээллээр чанартай хангаж байна. Мөн Бэрх, Хурх, Дадал, Батширээт, Мөрөн сумдын номын сангийн үйл ажиллагаа хангалтгүй байна. Засгийн газрын хандиваар нийт 3066 ш 28539600 төгрөгний номыг 22 сумдын номын сангуудад 1452ш 12551000 төгрөгний номыг, 26 сургуулийн номын санд 1508 ш 13910000 төгрөгийн номыг хуваарилсан. Мөн БСШУЯамнаас Япон улсын төслийн бус буцалтгүй тусламжийн хүрээнд 7648 ш 67794420 төгрөгийн ном хандиваар ирсэнийг бүх сум, сургуулийн номын сангуудад хуваарилсан. /Сумдад 2928 ш 31386032 төгрөгийн ном, Дунд сургуульд 2832 ш 20718464 төгрөгийн ном, Ахлах сургуульд 1738 ш 14171047 төгрөгийн ном
--	---	---

Бүтээгдэхүүн 2.3 2009 онд байнгын 1100, ирцээр 13000 бүгд 14100 уншигчдад 30000 ном олгож үйлчлэх	Бүтэн жилд 1. Их танхим Байнгын уншигч 500 Ирцээр 6375 хүнд 14000 номоор үйлчилнэ. 2. Бага танхим Байнгын уншигч 550 Ирцээр 6500 хүнд 15125 ном олгоно 3. Гэрээр ном олгох танхим Байнгын уншигч 50 Ирцээр 125 хүнд 875 номоор үйлчилнэ.	Бүтэн жилд 1.Их танхим Байнгын уншигч 510 Ирцээр 6934 хүнд 16146 номоор үйлчилсэн 2. Бага танхим Байнгын уншигч 300 Ирцээр 5482 хүнд 12568 ном олгож 3. Гэрээр ном олгох танхим Байнгын уншигч 50 Ирцээр 220 хүнд 991 номоор тус тус үйлчилсэн. 2009 онд байнгын 1110, ирцээр 13836 бүгд 14056 уншигчдад 29705 ном олгож үйлчилсэн.
Бүтээгдэхүүн 2.4 БСШУЯамны 316-р тушаалын хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх	1. Бэлтгэл ажил 2. Дахин үнэлгээний комисс байгуулах 3. Дахин үнэлгээ, данс бүртгэлийг шинэчлэх 4. Нэгдсэн бүртгэлийг шинэчлэх	Үндсэн фондын 12191 ш, 4074518.22 Хүүхдийн уншлагын танхим 6232ш, 1654621.7 Уншлагын танхим 11051ш, 5202456.58 Гэрээр ном олгох танхим 5930ш, 2221954.8 төгрөгөөр үнэлж, нэг бүрчилсэн бүртгэлийг шинэчлэн ажиллаж ирлээ. Нийт 35404ш номыг дахин үнэлж өртөг нь 13153551.3 төгрөгөөр нэмэгдсэн.
Бүтээгдэхүүн 2.5 Фондын бүх номонд сэргээн засварлалт хийх	1. Их танхим 680 номонд сэлбэн засалт хийх 2. Бага танхим 500 номонд сэлбэн засалт хийх 3. Фонд 500 4. Дугуйлан 300 ном / гэрээр ном олгох/	1. Их танхим 1059 ном 2. Бага танхим 771 ном 3. Гэрээр ном олгох танхим 1000 ном нийт 2830 номонд сэлбэн засалт хийсэн.

3. Дотоод ажил, үйлчилгээ:

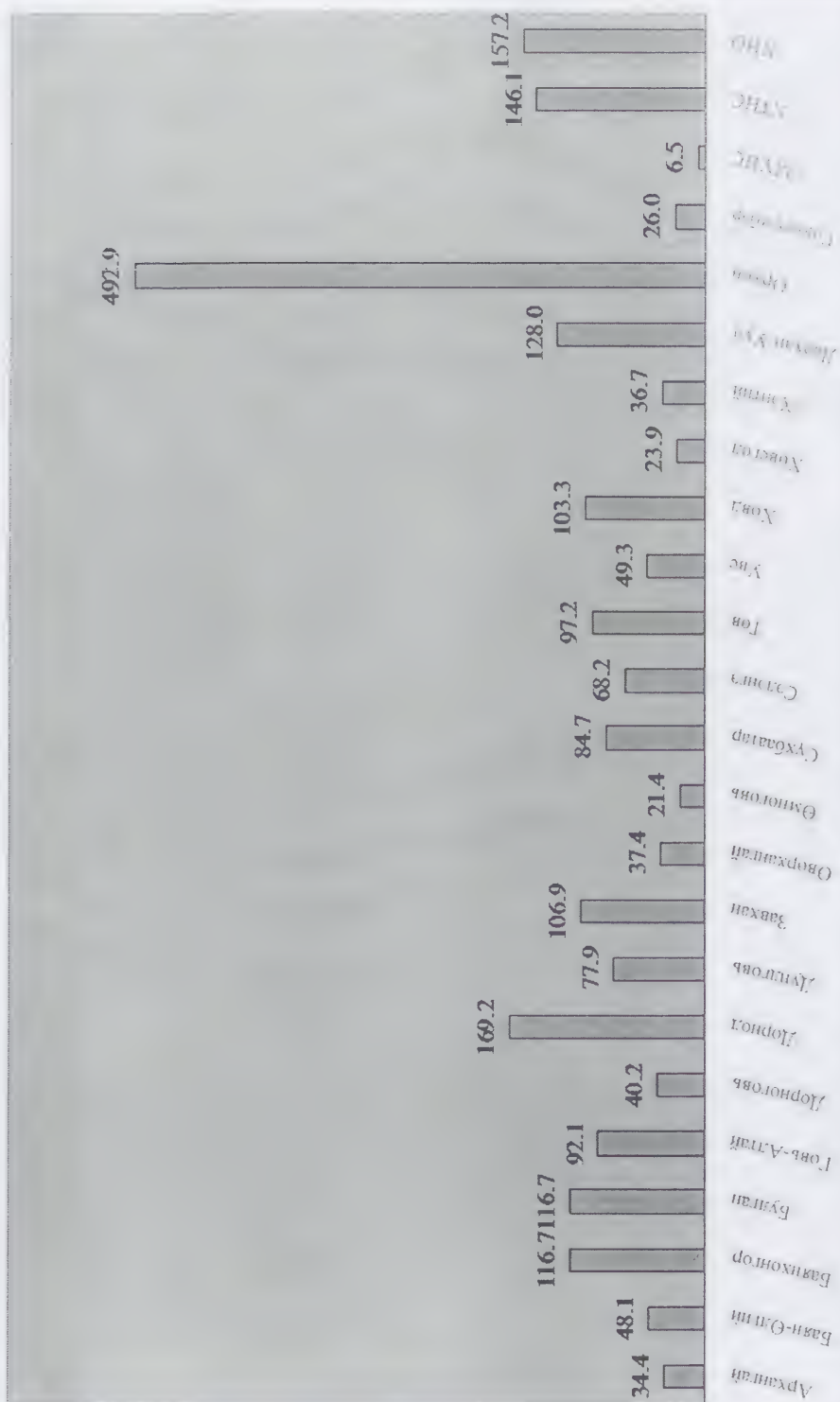
Бүтээгдэхүүн 3.1 Оны эхэнд бүх ажилтаны зөвлөлгөөн хийж, 2008 оны ажлын тайлан хэлэлцэн, үнэлэлт дүгнэлт өгөх	1. 2008 оны ажлын тайлан бэлтгэх 2. Бүх ажилтаны зөвлөлгөөн хийх 3. Протокол хөтлөх 4. Байгууллагын аваргуудыг тодорхойлох	2008 оны ажлын тайланг бүх албан хаагчдын хурлаар хэлэлцэн үнэлэлт дүгнэлт өгч, 2009 онд хийж гүйцэтгэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулан ажиллав.
Бүтээгдэхүүн 3.2 2009 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулж баталгаажуулж мөрдөх	1. Ажилчдын зөвлөлгөөн хийж санал авч тусгах 2. Төсвийн удирдлага санхүүжилтийн хуулийн дагуу үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний төсөл боловсруулах 3. Үр дүнгийн гэрээний хавсралт болгон баталгаажуулна.	Мөн оны эхнээс бүх ажилтан албан хаагчидтай 2009 онд хийх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг сар, улирлаар гаргуулан баталгаажуулж ажилласан.
Бүтээгдэхүүн 3.3 2008 оны хамтын гэрээний хэрэгжилтийг гаргаж, 2009 оны хамтын гэрээний үндэслэлийг боловсруулж нийт ажилчдаар хэлэлцүүлэн баталгаажуулж мөрдөх	1. 2007 оны хамтын гэрээний хэрэгжилтийг гол заалтуудар бичиж гаргах 2. 3 хувь хамтын гэрээг бичүүлж бэлтгэх 3. Ажилчдын зөвлөлгөөнд оруулж хэлэлцүүлэн дүгнэх 4. Хөдөлмөрийн хууль, нийгмийн даатгалын хуулийг эргэж үзэх 5. Гэрээний үндэслэлийг боловсруулж бичиглэх 6. Ажилчдын зөвлөлгөөнөөр хэлэлцүүлж гарсан саналыг тусгах	2009 оны хамтын гэрээг ажилчдын хурлаар хэлэлцэн Хэрлэн сумын ЗДТГазраар батлуулан ажилчдын нийгмийн асуудлыг анхаарч гэрээнд хэд хэдэн гол асуудлыг тусгалаа.

Бүтээгдэхүүн 3.4 Албан хаагч нэг бүртэй хийсэн хөдөлмөрийн гэрээг дүгнэж, 2008 оны хөдөлмөрийн гэрээг ажилтан бүртэй зөвшилцөн шинээр байгуулах	1. 2008 оны хөдөлмөрийн гэрээний хэрэгжилтийг номын сангийн ажилтан хүн тус бүртэй тулж зөвшилцөн бичгээр гаргах 2. Компьютерт бичүүлж гэрээ тус бүрд нь хавсаргах 3. 2008 оны гэрээнд нэмж тусгах буюу өөрчлөх саналыг тохиролцон шинээр байгуулах	Ажилтан албан хаагч нэг бүртэй байгуулсан хөдөлмөрийн гэрээг дүгнэж, 2009 оны хөдөлмөрийн гэрээ, ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэн байгуулсан.
Бүтээгдэхүүн 3.5 Албан хаагчдын ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэх	1. Төсвийн удирдлага санхүүжилтийн хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан ажлын нягтралыг сайжруулах зорилгоор ажилтнуудын ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэх	Ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэн мөрдлөгө болгон ажиллаж байна. Төрийн албан хаагчийн хувийн хэргийг зохих журмын дагуу бүрдүүлсэн.
Бүтээгдэхүүн 3.6 Улирал тутамд ажлын мэдээ тайланг хугацаанд нь гаргаж аймгийн ЗДТГ, БСШУ Яаманд явуулах	1. Ажлын тайланг бичиж нэгтгэх 2. Мэдээ гаргах 3. Зохих газруудад нь явуулах	Сар бүр төсвийн гүйцэтгэл, өглөг авлагын мэдээ, сард хийх ажлын төлөвлөгөө, тайлан, мөн НД шимтгэлийн тайлан, татвар, статистикийн тайлангуудыг гаргаж Аймгийн ЗДТГ-аар, Төрийн сан, БСГ-аар болон холбогдох байгууллагуудад явуулж ирлээ. 2009 онд Монгол улсын хөдөлмөрийн тухай хууль, төрийн албаны тухай хууль, төсөвт байгууллагын удирдлага санхүүжилтийн хууль, БСШУЯ-амаа тушаал шийдвэрийн хүрээнд ажиллаж нийт 7970 хүнд, 16882 ном олгож, өөрийн үйл ажиллагаанаас 350.0 мян. төгрөгийн орлого оруулахаас 357.0 мянган төгрөгний орлого оруулж ажиллаж төлөвлөгөөт зорилтоо 102%-иар биелүүллээ.

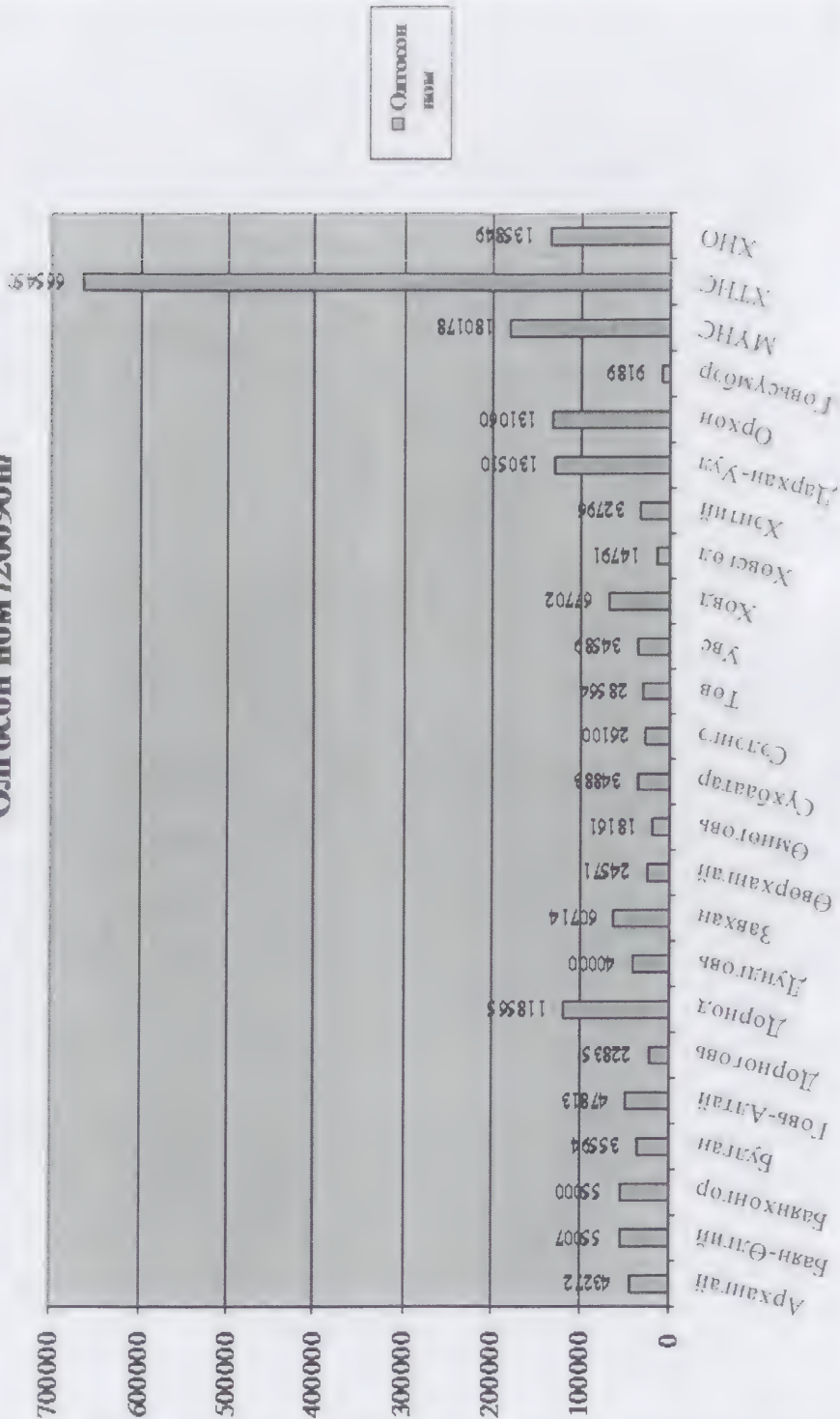
	Бүтээгдэхүүн 3.7 Ирсэн явсан бичгийн бүртгэл хөтлөж, хариутай бичигт картаар хяналт тавьж, ажиллах	1. Тусгай дэвтэр хөтлөж тэмдэглэл хийх 2. Ирсэн бичигт даргаар цохолт хийлгэж хариуцах эзэнд олгох 3. Хариутай бичгийн хариуг яаж өгөгдсөнийг картанд тэмдэглэж байх 4. Картыг сарын эцэст эрхлэгчид танилцуулж гарын үсэг зуруулж дүгнүүлэх	Ирсэн, явсан бичгийн бүртгэлүүдийг стандартын дагуу хийснээс гадна 2008 оны үр дүнгийн гэрээ, төлөвлөгөө тайлан, ирсэн явсан бичгүүдийг албан хэрэг хөтлөлтийн дагуу товъёог бичиж үдэж хавтасласан. Нийт 47 бичгийг хүлээн авч бүртгэл хяналтын карт хөтлөн, 11 бичгийг явуулсан байна.
	Бүтээгдэхүүн 3.8 Албан хаагчдын ажлыг дүгнэж урамшил шагналд тодорхойлох	1. Хагас бүтэн жилээр ажил дүгнэх 2. Жилийн эцэст байгууллагын тэргүүний ажилтанг шалгаруулж шагнах 3. Тэргүүний уншигчдыг шалгаруулж шагнах 4. Ажилтнуудыг орон нутаг яамны болон төрийн шагналд тодорхойлох	БСШУЯамны “Жуух бичиг”-ээр номын сангийн каталогич Ц.Одонтуяа шагнагдсан.
	Бусад ажил	“Тохижилт соёлжилт 2009” 3 сарын аяны хүрээнд хийгдсэн ажлууд	1. Барилгын хаалгыг савхан модоор бүрж, өнгөлж лакадсан зардал 130.120 2. Баригын цонхны хуучин будгийг хусаж, замасгдаж будсан -95200 3. Бетонон талбайн хоёр талд шинээр 2 сандал хийж байрлуулсан -185700 4. Барилгын зүүн хэсгийн хайсыг засаж янзалсан 20.0 5. Гадна талбайд хогийн сав 1 ширхэгийг хийж байрлуулсан -53.8 6. Гутлын гишгүүр, гөвүүр шинээр хийж байрлуулсан 7. Унадаг дугуйн зогсоол шинээр хийсэн -26800 Тохижилт соёлжилтын 3 сарын аяны хүрээнд нийт 531620 төгрөгийг зарцуулсан.

Фондын эргэлт 2009 он /хувнар/

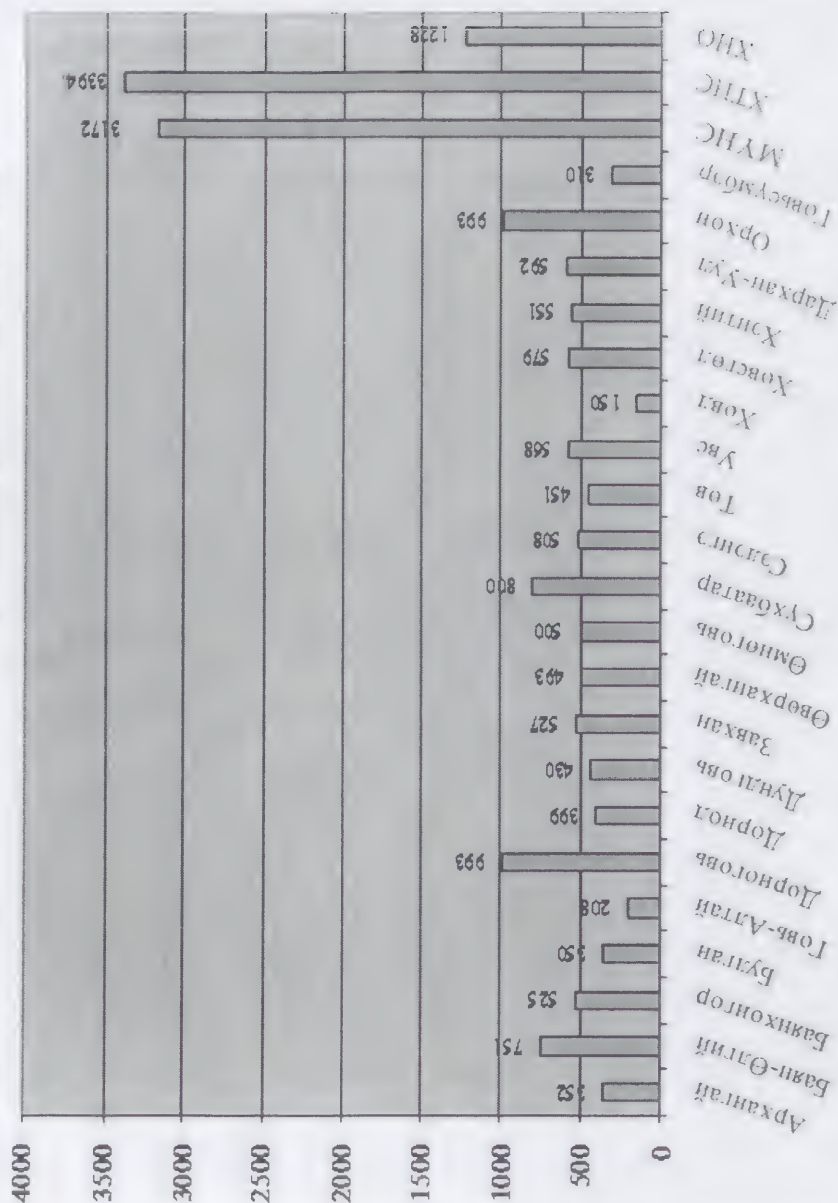
■ Фондын эргэлт /хувнар/

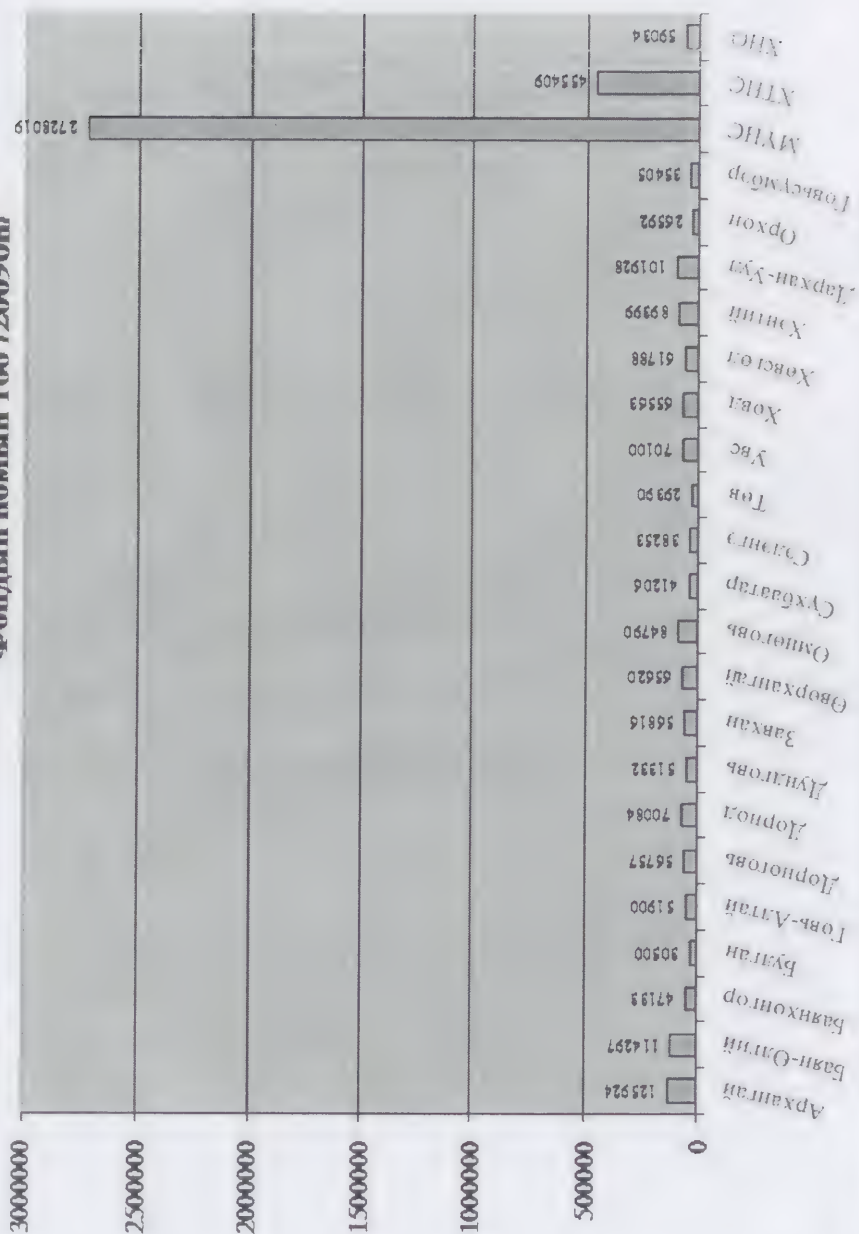
ОЛГОСОН НОМ /2009он/

Фондын баяжилт /2009он/

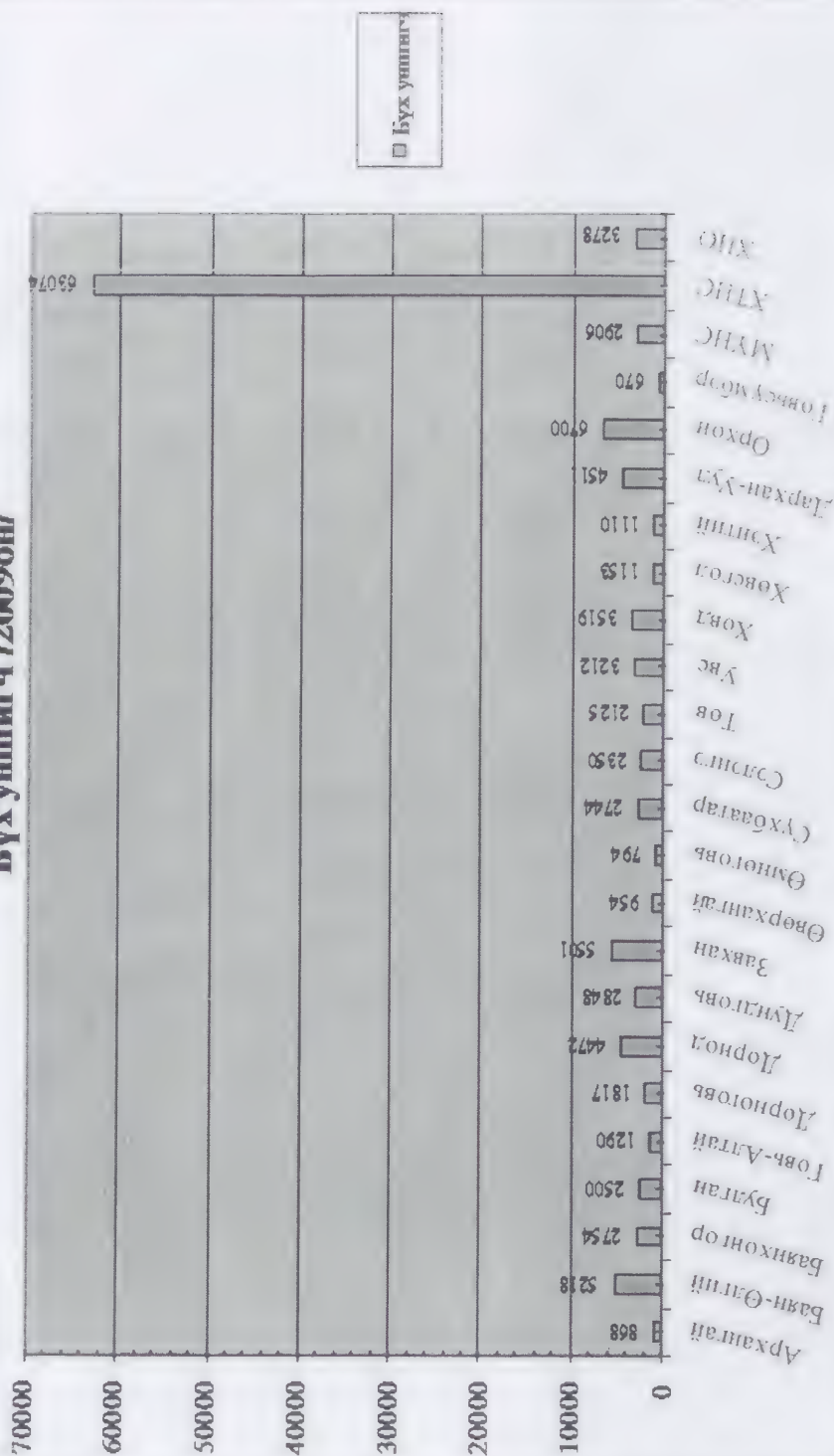

Фондын номын тоо /2006он/

Бол нийгэм
Иргэд

Бүх уншигч /2009 он/

Нийтийн номын сангуудын номын хүрэлцээ хангамж

д/д	Аймгуудын нэр	Хүн ам /2008 оны байдлаар/	Н/санд хамрагдах хүн /5-с дээш нас/	Бүх уншигч	Н/санд хамрагдалт /хувиар/	Иргэсэд	Фондын номын тоо	Нэг хүнд ноогдох номын тоо
1	Архангай	92500.00	16864	868	5%	13556	125924	7.5
2	Баян-Өлгий	101300.00	24651	5218	21%	22782	114297	4.6
3	Баянхонгор	85200.00	20057	2754	14%	20100	47133	2.3
4	Булган	61400.00	14813	2500	17%	13856	30500	2.1
5	Говь-Алтай	59800.00	16249	1290	8%	21630	51900	3.2
6	Дорноговь	57200.00	22865	1817	8%	15895	56757	2.5
7	Дорнод	73600.00	38093	4472	12%	64897	70084	1.8
8	Дундговь	48200.00	13189	2848	22%	16178	51332	3.9
9	Завхан	79800.00	22204	5501	25%	40351	56816	2.6
10	Өвөрхангай	116600.00	17337	954	6%	7936	65620	3.8
11	Өмнөговь	47700.00	13002	794	6%	7143	84790	6.5
12	Сүхбаатар	54900.00	13848	2744	20%	22811	41206	3.0
13	Сэлэнгэ	101600.00	50995	2350	5%	9300	38253	0.8
14	Төв	86800.00	14920	2125	14%	11085	29390	2.0
15	Увс	79800.00	23439	3212	14%	25924	70100	3.0
16	Ховд	88400.00	23161	3519	15%	40674	65563	2.8
17	Хөвсгөл	123000.00	28658	1153	4%	10468	61788	2.2
18	Хэнтий	71000.00	25093	1110	4%	13836	89399	3.6
19	Дархан-Уул	88200.00	60182	4511	7%	86945	101928	1.7
20	Орхон	81900.00	62275	6700	90%	55793	26592	0.4
21	Говьсүмбэр	12900.00	8044	670	8%	6533	35405	4.4
22	МҮНС		496708	2906	1%	50666	2728019	5.5
23	ХТНС	1071700.00	651111	63074	10%	227706	455409	0.7
24	ХНО		449305	3278	1%	62849	59034	0.1
	ДУН	275350.47	269578.3913	126368	47%	868914	4557239	16.9

Судалгааг нэгтгэсэн: Ахлах номзүйч Б.Цогжаргал

Аймгийн Төв номын сангуудын фондын номын эргэлт

2009 он

д/д	Аймгуудын нэр	Фондын номын тоо	Фондын баяжилт	Олгосон ном	Фондын эргэлт /хувиар/
1	Архангай	125924	352	43272	34.4
2	Баян-Өлгий	114297	751	55007	48.1
3	Баянхонгор	47133	525	55000	116.7
4	Булган	30500	350	35594	116.7
5	Говь-Алтай	51900	208	47813	92.1
6	Дорноговь	56757	993	22835	40.2
7	Дорнод	70084	399	118565	169.2
8	Дундговь	51332	430	40000	77.9
9	Завхан	56816	527	60714	106.9
10	Өвөрхангай	65620	493	24571	37.4
11	Өмнөговь	84790	500	18161	21.4
12	Сүхбаатар	41206	800	34883	84.7
13	Сэлэнгэ	38253	508	26100	68.2
14	Төв	29390	451	28564	97.2
15	Увс	70100	568	34589	49.3
16	Ховд	65563	150	67702	103.3
17	Хөвсгөл	61788	579	14791	23.9
18	Хэнтий	89399	551	32796	36.7
19	Дархан-Уул	101928	592	130510	128.0
20	Орхон	26592	993	131060	492.9
21	Говьсүмбэр	35405	310	9189	26.0
22	МҮНС	2755397	3172	180178	6.5
23	ХТНС	455409	3394	665450	146.1
24	ХНО	86412	1228	135849	157.2
	ДҮН	4611995	18824	2013193	43.7

Судалгааг нэгтгэсэн: Ахлах номзүйч Б.Цогжаргал

НИЙТИЙН НОМЫН САНГУУДЫН ТЕХНИКИЙН ХАНГАМЖ /ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ/

Д/д	Тоног төхөөрөмжийн нэр	Аймаг	Номын тавиур	Шилэн хорго/номын үзэсгэлэнгийн тавиур	Каталогийн шүүгээ	Үншгийн ширээ	Үншгийн сандал	Компьютер						Интернэтэд холбогдсон компьютер	Цэгн / матрицын/ Бэхэн	Лазер	Скайнер	Баркод уншигч	LCD	Кодоскоп	Канон	Бусад
								PC 486 ба түүнээс доош	Pentium I	Pentium II	Pentium III	Pentium IV ба түүнээс доош	Дотоод сулжээнд холбогдсон компьютер									
1	Архангай		34	5	4	30	59				2					1						
2	Баян-Өлгий		82	8	7	60	120					3	3								1	
3	Баянхонгор		41	2	2	46	92	1				8	9	8		2		3	1		1	
4	Булган		6	2	1	21	42				1					1						
5	Говь-Алтай		5	2	2	40	80			1	1	2				1						
6	Дорноговь		21		3	40	80					18	17	17			2					
7	Дорнод		66	6	4	70	140			6		9	14	14	1		3	2	3	1	1	5
8	Дундговь		43	2	1	50	100					8	8	8		1	2	1			1	
9	Завхан		77	9	3	90	180			3		6	9	9		1		3				
10	Өвөрхангай		35		2	36	72				2					1						
11	Өмнөговь		30		3	30	60				3	2	1	1								
12	Сүхбаатар		39	6	1	108	216					8	8	5		3	1	4			1	
13	Сэлэнгэ		82	1	2	47	94					5				1	1	1			1	
14	Төв		61	10	1	80	160			2		8	10	10		2	1	1	1		1	
15	Увс		57		2	34	68				2	1				1						
16	Ховд		20	3	2	132	264				1	4	5	5		4	1	2				
17	Хөвсгөл		46	5	3	60	120		1	1	1					2					1	
18	Хэнтий		18	1	5	30	60			1	5	1	5	5		2		3				
19	Дархан-Уул		108	3	4	70	140	2				2				5	1				1	5
20	Орхон		58	5	2	52	170	1	1	10	1	12	15	7		6	2	4	1	1	1	15
21	Говьсүмбэр		4		2	10	20					6	6	6		2	2	1			2	
22	МУНСан		217	20	52	442	523			1	13	46	58	42	1	14	4	3	2		4	6
23	ХТНС		406		88	498	960		9	1	9	10	29	20	1	2	5	1	1	1	5	8
24	ХНО		120	3	20	100	200					33	10	13		5	1	8	2	1	2	5
ДҮН			1676	93	216	2176	4020	4	11	26	45	192	212	175	3	71	20	38	9	3	25	44

Судалгааг нэгтгэсэн: Ахлах номзүйч Б.Цогжаргал
Будагтай нь 2008 оны мэлээгээр

2018

2016

7000 7

